

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám.

Idő-intésendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kezek.

ből fogadlatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-azövetkezet hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 5 frt — kr
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér postáozra 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozóak Fischel Fülöp könyvkereskedésébe-intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Vakáció.

A magyar parlament szünetel. A Sándor-utcai ház nagy tölgyfa kapui bezáródtak. A magyar törvényhozók visszatértek családi tűzhelyeikhez, hogy a forró nyár igazán kimerítő fáradsalmait kipihenhesék.

A királyi leirat az országgyűlést ez évi október 3-ig elnapolta, pár heti vakációja van a tisztelt háznak.

De vajon csakugyan szünet az, mit a magyar képviselők élveznek e pár hét alatt azután a sok izgatottság között eltöltött munka után, melylyel az államosítási törvényjavaslat tárgyalásánál meg kellett küzdeniük?

Alig hisztük.

A törvényjavaslat tárgyalásai oly mederben folytak, hogy csak a kormány erélye és eszélyességének köszönhető, hogy a mederből ki nem csapva veszélyessé nem lettek parlamentáris-életünkben, s ha még tovább folyik — oly módon, — mint megindult a vita, — parlamentünk tekintélye, mely már ugy is sokat veszített a külföldi tiszteletéből, — semmivé vált volna.

A mily elismeréssel adóztott, a mily tisztelettel szólottak a külföld s annak sajtója

a magyar parlamentről ez előtt, oly kicsinylőleg, oly kedvezőtlenül nyilatkoztak az utolsó időben a magyar parlamenti ellenzék-ostruktója folytán róluink, kik pedig mindig megtartottuk hideg vértünket s soha-em provokáltuk a külföld helytelenítését.

Igaz, a kormány által módosított törvényjavaslat által éle lett véve a további obstrukciónak; de mi nem vagyunk annyira optimisták, hogy azt hinnők, miszerint minden a rendes kerékvágásba jutott, — s mert ezt nem hisztük, nem hihetjük azt sem, hogy a törvényhozás szünetelése a törvényhozóknak valóság szünete lesz; nem hisztük pedig azért, mert tudjuk, hogy a habár más alakban előterjesztett törvényjavaslat tárgyalás alá kerül ismét csak fel fog kellni az a vihar, mely most csak leült; de nem szünt meg egészen.

És mert így van, a szünetelő szabadelvű párti képviselőknek a szünet alatt is gondoskodniok kell, működniök kell arra nézve, hogy a kormányi előterjesztések, — parlamenti rászoktatás nélkül törvényre válthassanak; kell dolgozniök, — mondjuk, — mert jól tudjuk, hogy az ellenzék újból felveszi a harcot, s küzdeni

fog késhegyig, nem tekintve a célt, csak az eszközöket. Az agyonbeszélés módját nem egyszer használta már az ellenzék, biztosra vehetjük, hogy most is használni fogja azt, vagy legalább megkísérli annak használatba vételét és ezek csak parlamentünk reputációjának hátrányára válnék.

Dolgozniok kell tehát a szünetelő törvényhozóknak, hogy mint eddig, ezentúl is hátran, kitartással s a meggyőződés adta lelki erővel küzdjenek ha az obstrukció, — mi kétségkívül be fog következni, — ismét felüti fejét a magyar parlament termében.

Dolgozniok kell, hogy a magyar törvényhozás napi munkája zavartalanul folyhasanak, hogy az elintézésre váró s nagy horderejű törvényjavaslatok minden rászoktatás nélkül letárgyalhatók legyenek a végül, a mi legfőbb, hogy a magyar parlamentnek már eddig elhőmályosított reputációját ismét előbbi fényére emelhesék.

Dolgozniok kell, hogy a nyugalom helyre állván a jövőre előterjesztendő törvényjavaslatok tárgyalásánál ne legyenek kénytelenek az időt elvesztegetni az ellenzék ostruktója által, amelyről feltesszük, hogy

A „ZALA“ tárcája.

Jolánhoz.

Most is úgy szeretlek, most is értelek élek,
Soha nem feledlek, szívson bár a végyet,
Szenvedésem árán boldogok leszünk tán,
A jövő majd meghoz: mindent idő múltán.
A remény él bennem, nem csüggedtem soha
Hisz te voltál életem megvigasztalója . . .
Bánatom ha voltak, szóltál — sóhajtozván:
„Eloszlólk, — szívem, — meglásd idő múltán.”
Sorscsapások közté mily jól esett nekem!
A mint szebb jövővel bizogattál engem,
S esküvel fogadtál, esküvel ígérted:
Én kivülem senki nem fog birni téged . . .
S ez az ígéreted, ez a fogadásod,
Szűli közöttünk az igaz boldogságot!
Mert bár szép pályámtól el is vagyok ütve,
Boldogságom benned lelem, lelkeim üdve!!

Tarsolyi Károly.

Lukerja.

Irta: Turgenjeff leán.

Fordította: REINER ZSIGMOND.

(Vége.)

— És hogyan énekelsz? Csak úgy magadban?
— Nem, hallhatóimnak éneklek. Hangosan természetesen nem tudok, de hallani azért meglehet. Ép az imént mondtam, hogy gyakran jön hozzám egy árva leányka: ennek éneklek, ezt tanítom énekelni. Négyet már tanult tőlem . . . Nem hiszi? Várjon, azonnal eléneklek . . .

Lukerja ismét hosszú lélegzetet vett . . . A gondolat, hogy ezen félholt leány énekelni akar, önkénytelenül megijesztett . . . Egy szót sem ejtetttem ki, már is fölém hatott egy gyenge nyujtott, de helyes és tiszta hang . . . Oly magható volt ezen erőteljes, lehelletszerű hang . . . mintha lelket akarta volna kiadni . . . Már nem féltem, de sajnáltam, kimondhatatlanul sajnáltam a leányt.

— Nem tudom tovább, szólt hirtelen, erőm elhagyott . . . de úgy örültem . . . Behunyta szemeit . . .

Kezemet az ő összeszett kezecskéire tettem . . . Rám nézett . . . és szempillái ismét lecsukódtak . . .

— Ilyen vagyok! szólt hirtelen és a szemében megjelent könnyecpetet letörölte. Nem szégyen ez? Már egy év óta nem történt meg ez velem.

mióta Wassili Poljakoff meglátogatott. Mig velem volt és beszélgetett velem, semmi bajom sem volt de mihelyt elment, elkezdtem keservesen sirni . . . Uram, bizonyára lesz önnel egy zsebkendő . . . Ha nem utálja, törölje le homlokomról az izzadságot.

Azonnal teljesítettem parancsát és neki is adtam a kendőt. Eleinte nem akarta elfogadni.

— Mire való ily értékes ajándék? azután megfogta gyenge ujjával a leher, egyszerű kendőt és nem is eresztette el.

— Előbb kérdezte tőlem, vajjon alszom e mindig, folytatá aztán. Ritkán alszom csak, de sokszor álmodom — oh, sok szépet álmodom! Akkor sohasem vagyok beteg, akkor mindig egészséges és fiatal vagyok.

— Egyszer oly szép álmom volt . . .

Eimeseljem? Hallja csak . . . Ugy tűnt fel nekem, mintha egy mezőn lettem volna, körülöttem rozs volt, magas, érett, aranyárga rozs.

Mögöttem egy vörösös kutyá futott, mely tojstonosan megakart harapni. Kezemben sarló volt, de nem közönséges olyan volt mint a hold, mikor sarló alakja van. Es ezen holdsarlóval kellett volna nekem a rozs lemetészni. A hőség azonban úgy kitérített, a holdsarló fénye úgy vakított, hogy fáradságtól leültem. És ekkor mezei virágok voltak körülöttem. Legszebb volt közöttük a buzavirág, ezt akartam leszakítani. Wassili ugyanis megígérte, hogy ide jön, megérkezte előtt koszorút fonok a szép buzavirágból. Le akarok néhányat tépni, de valamennyi kisiklott kezeim közül. Hirtelen hallom, midőn valaki így

Az adókról.

III.

Irta: *Torkos László.*

Az adókat nokfélekép osztályozza a tudomány a többfélekép a gyakorlat. Legelőszérűbbnek tartják az adókat felosztani egyenes és közvetettre, aszerint amint a termelőt vagy a fogyasztót terhelik.

Az egyenes adók az egyenes adó képességéhez képest vettek ki s közvetlenül eszektől is szedetnek be, így a jövedelmi, (kereseti) az iparvállalat-, kereskedelem-, bér- s a vagyon-adók mint amilyek: 1. föld, ház, téke, örökösödési adó; 2. a közvetett és fogyasztási adók nem az adóköteles fogyasztóktól, hanem a cikkek és áruk eladóitól szedetnek be, kik ezt az államnak előlegezik.

Ez az osztályozás azért leghelyesebb, mert két különböző adónemet, különböző a jövedelmek rendszerét állít fel — s ezáltal az adónemek szabatos meghatározhatása mellett a gyakorlatban is hasznosra mutat, mert meggátolja, hogy egy-egy adófárgy kétszer ne adóztassék meg mindkét adón, mi szerint más-cak egyszer megterhelt tárgyak és személyek rovására.

Az egyenes és közvetett adókon kívül külön adónemnek tekinthetjük még: az általános jövedelmi pótdadót, mely arra lenne hivatva, hogy a két fenti adónem által nem terhelt jövedelmeket adóztassa meg, azok közt arányosságot állítson elő és a személyi előnyöket, a szellemi tényezőket érje.

A fogyasztási adók osztályába tartozik, hús, bor, sör; szeszadó, só, cukor, dohány.

Legáltalánosabban felosztják ez adókat a szerint, amint tárgyra vagy személyekre vettek ki *tárgyadókra és személyes adókra*; e felosztás alapjául veszik az adóforrást; törzsadókra milyen a föld, ház és specialis adókra, fegyveradó, vadászat adó.

E felosztást pedig azért tartják szükségesnek meg a gyakorlat emberei is, mert ezáltal képesek megjelölni az adóztatás, szilárd, állandó, — majd sugalmas mozgékonyabb elemekt; így pl. a tárgyas törzsadóknál az adóztatás szilárd állandó, hogy egy mondom változhatlan elemét alapját képezik, amelyeket igen bolygatni, emelni nem lehet; a személyes jövedelmi adók pedig az adóztatás képezik, mert azok adóllába hosszabb, emezek pedig rövidebb idő alatt szokott változni.

Az egyenes és közvetett; a tárgy és személyes vagy személy jövedelmi, személyes kereseti adó mellett, a tárgyas adókat a név alatt is ismerik «catasteri adók» vagy «becsadók» ismert ezeket rendszeren előleges becsés által szokták meghatározni. A becsadók különben vagyon

hasznias érzelmének alá fogja most már rendelni a személyes abilitóját!

E munka vár a törvényhozókra a szűnet alatt a mi meg vagyunk győződve, hogy e munkát derekasán meg is fogják állani, mert nem feledhetik el soha, nem veszthetik szem elől egy percre sem a latin mondatot:

«Salus rei publicae suprema lex esto.»

Palotai Csorba Ákos.

A rendőrkapitányokról.

A közhivatalnokok minősítéséről szóló 1883. I. t. c. a közigazgatási szak egész területén működő köztisztviselők szellemi színvonalának és használhatóságának fokozását célozta, midőn a minimális elméleti képzettséget minden közhivatalnoknál állásra nézve előírta. A rendészeti szolgálati ág fontosságát sem tévesztette szem elől a törvényhozás, midőn e törvény 5. §-ának VI. pontja szerint a törvényhatósági városi rendőrkapitánytól a közigazgatási szakra általában előírt elméleti képzettséget, t. i. legalább is a jogi négy évi tanfolyamnak a fenálló szabályok szerint való bevezését és az államtudományi államvizsgának sikeres letételét, a 23. §-s szerint a rendőrkapitányoktól a létesítendő gyakorlati közigazgatási vizsgának is sikeres letételét kívánja meg.

A rendőri szolgálati ág fontossága lebegett a törvényhozás előtt akkor is, midőn 3 évvel később az 1886. évi XXI. t. cikk 80. §-ában a törvényhatósági rendőrkapitánynak, az 1886. évi XXII. t. cikk 69. §-ában pedig a rendezett tanácsú városok rendőrkapitányainak is élet-hossziglan kinevezését a főispánra bízta s ez intézkedés által ezen, a választó közönség szérszélyétől, nem ritkán önzésétől nagy mértékben függő állásnak tárgyilagos és közérdekű módon betöltését biztosította, a rendőri tisztviselők állását jelentékenyen függetlenítette és emelte, egyszóval lehetővé tette azt, hogy e pályára ezentul képzett, ambiciós, megfelelő egyének több előszeretettel vállalkozzanak.

A törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városok régi választott rendőrkapitányai egy részének mandatumata mostaná-

ban járván le, a tömegesebb rendőrkapitányi ki nevezéseknek elérkezett az ideje. Mivel pedig a kinevezés élet-hossziglanra szól, a rendőrkapitányi állások betöltésének jövőre a dolog természete szerint fokozottabb érdeklődéssel nézünk elébe.

Tehát főispánjaink kezébe van tulajdonképpen letéve a hatósági rendészet jövője, miután az életfogytig kinevezett rendőrtisztviselőket — legnagyobb részükben — átkellend az államo-sítandó közigazgatásnak vennie. Nagy felelősséggel járó feladat, melynek többé vagy kevésbé szerencsés megoldása a nagy közönség minden részének kiszámíthatlan jót vagy kárt tehet.

Nehéz feladat; de megfejtendő oly módon, hogy a fővárosi államrendőrségtől megfelelő számú szakértők vitessenek ki a vidéki rendészet színvonalának emelése végett, vagy pedig, hogy a vidékről kinevezett kezdő vagy nem eléggé be-gyakorlott rendőrtisztviselők a hiányzó gyakorlati ismeretek lehető megszerzése végett a körülmények szerint bizonyos időre a fővárosi államrendőrséghez felküldessenek és itt a közszolgálati érdekek minden sérelme nélkül bizonyos tényleges szolgálatok teljesítésére is felhasznál-tassanak. Persze, mindenki mód a vidéki rendőri szolgálatnak is általános államosítása esetén lenne teljes sikerrel keresztülvihető, a midőn a központ a vidékkel állandó természetes kontak-tusban állana. De ez óhajta várt idő bekövet-kezte előtt is sokat lehetne bizonyos nehézségek

leküzdése után a hiányon segíteni; bővebben indokolnunk is felesleges, hogy a második mó-dnak, az igazi gyakorlati iskolának minő kiszámíthatlan jó eredményei lehetnének. Élénken bizonyítják ezt a legközelebb tartott jegyzői meg-tüztöltői gyakorlati tanfolyamok, melyeknek kedvező eredményei tagadhatatlanok. Persze, egy időnkinti vagy némileg állandósított rendészeti gyakorlati tanfolyam úgy az eredményességhez szükséges hosszabb időtartam, mint más egyéb lényeges szempontok folytán jóval nagyobb nehézségekbe ütközik, de ezek mégsem monthatók leküzdhetlenségnek, ha az illetékes tényezők ennek szükségességéről és célirányosságáról meggyőződve, a megvalósítást komolyan célba veszik. «Caveant consules, ne quid rei publicae detrimentum capiat.»

M. K.

szólt: «Lukerja, Lukerja!» . . . Ah, mily kár, gondoltam, hogy nem bírtam a koszorút elkészíteni. Nos, akkor a koszoru helyett a holdat té-szem fejemre . . . Meg is tettem, de egyszerre csak egész testem világitani kezdett . . . minden az egész mező fényelt . . . Ekkor . . . a kalas-zok fölött lebegett közeledik felem egy alak, csak-hogy ez nem Wassili volt, hanem Jézus Christus maga. Nem tudom, hogyan ismertem meg, mert nem olyan volt, mint a milyennek festve van, de azért mégis megismertem. Bajusz nélküli, magas, fiatal, tiszta fehér ruhában . . . csak az öve volt aranyból. Felem nyujtotta kezét.

— Ne félj, szól, te vagy az én arám : kövess ; te légy a mennyben az első táncosnő, te énekelj a paradicsomi dalokat. Megfogtam kezét . . . felemelkedünk a légbre . . . a kutya követett. Jézus hosszú szarnyai kiterjesztette ; én követtem őt, azt hittem legalább megszabadulok a kutyától . . . akkor vettem észre, hogy a kis kutya — az én betegségem volt és így a mennyben nem is kapok helyet.

— Látja, ilyen álmaim vannak. Csak egy bajom van, hogy gyakran egy egész hét is elmúlik, anélkül, hogy el tudnék aludni.

Nem bírtam már magamat visszatartani : kife-jeztem csodálkozásomat az ő türelme fölött.

— Az én türelmem ? . . . az nem nagy! Mily nagy türelme volt hát Simonnak, ki 30 évig tar-tott a vállán egy oszlopot, vagy egy más isten-félg embernek, ki meliig a földbe ánta magát és arcai a hangyák rágiák ? . . . Egy ember pe-dig a következő történet beszélt el. Volt egy

szer egy ország, melyet az angolok nagy haddal-leptek el. A lakosokat megölték és kitesztották, úgy, hogy nem tudtak azoktól megszabadulni. Ekkor lépett fel köztük egy szűz, kezébe ragadta a kardot, pancélt öltött magára, sakra kelt az angolokkal és valamennyit a tengerig űzte vissza. Azután így szóló népehez: «Most égesetek el a máglyán, mert fogadást tettem, hogy tűzhalál-lal mulok ki népaméret.» És ők megragadták a szűzet, és elégették és azóta ez a nép megszaba-dult az angoloktól.* Ez volt aztán a hőstett! Ehhez képest az én szenvedésem semmi!

Csodálkoztam azon, mikép mondja el Lukerja az orleansi szűz történetét. Rövid hallgatás után után kérdém tőle, hogy hány éves ?

— 28 . . . talán 29 . . . de 30 még nem va-gyok. De miért kérdé tőlem életem korát ? Igaz még valamit el akarok önnek beszélni . . .

Hirtelen elkezdett erősen köhögni.

— Sokat beszélés . . . szoltam bizonyára hát-rányodra van.

— Igaza van, suttogott. Szakítsuk félbe a beszélgetést ; pedig oly jól esett, hogy valakinek elmondhattam az egész történetemet —

Ehucsustam tőle kérdezvén előbb vajjon nincs e szüksége valamire.

— Semmire nincs. Hal' Istennek, teljesen elé-gedett vagyok most. Adjon Isten minden ember-nek jó egészséget . . . De talán rábírhatóna éden anyját, hogy a lakbérből engedjen el valamit . . .

*) Joauno Dare, az «Orleansi szűz» története.

a szegény . . . parasztoknak . . . hisz oly sze-gények! . . . A földjeik rosszak . . . nem hajtának semmi hasznot . . . De nekem nem kell semmi . . . én elégedett vagyok.

Szavamat adtam Lukerjának, hogy teljesítem kérését. Elakartam már menni, de még egyszer visszahívt.

— Emlékszik uralm arra . . . mily szép hajam volt? . . . Térdik ért . . . Ily hajak . . . Ha képes lettem volna arra, hogy meglesüljem . . . de nem tudtam . . . és így le kellett vágatni — Igen . . . Isten önnel uralm . . . Ma nem tudok tovább . . .

Mielőtt elindultam volna a vadászatra, kér-dezősködtem a jöszágigazgatótól Lukerja felől. Meg-tudtam tőle, hogy a leányt a fafában eleven csontváznak* hívják, hogy soha nem hallanak tőle egyetlen jajsztót sem. «Ő maga nem kér sem-mit . . . mindig nyugodt, csendes.»

Néhány hétre rá magtudtam hogy Lukerja meghalt. A halál csendben látogatta meg. Beszé-lik, hogy halála napján harangkongást velt hal-lani, annak dacára, hogy hétkönap volt, és a templom Alexejewkától 5 werstnyire fekszik. Különben is, Lukerja mondta, hogy a harang kongása nem a templomból jön, hanem onnan felülről.*

adó, hozadékadi név alatt is szoktak felemlíteni.

A szorosán vett hozadék vagy becsadók csak tárgyi ismertető jelekből indulnak ki anélkül, hogy az adózó személyes képeségére az általa kitejtethető tevékenységes keresetre súlyt fektetnének; ezzel szemben a jövedelmi adók leginkább ezekre terjeszkednek ki.

A hozadékadók forrása a tárgy: föld, ház, nyers jövedelme, a jövedelem adók pedig a személy vagy mint a "financetudomány" magát kifejezni szokta: az adóalany személyes jövedelme.

Divatos és nemdivatos gyógyítás.

Egy gyakorló orvos nézetei.

Vannak korunkban modern és nem modern orvosok, előbbiek a divatos, utóbbiak a divatból kiment módszert használják gyógykezelésüknél. En a nem modern orvosok közé tartozom, — oda számít a világ, és pedig azon egyszerű okból, mert a divatból régen kiment érvágást, ott hol szükségesnek tartom még ma is alkalmazom; az orvosok e nem divatos gyógymódtól iszonyodnak, mert egyetemi professzoraitól nem hallották még e gyógymód történelmi múltját s nem tanulták meg azt, hogy igen sok olyan régi gyógymód van, mely évtizedek óta hevert a lombárban s most onnét ismét előkerült, hogy állását, — melyre jogosult, — elfoglalja, de nem gyakorolják a modern orvosok az érvágást azért sem, mert a vérvesztést veszélyesnek tartják.

Az én meggyőződésem az, hogy a vérvétel ott hol az szükséges nem csak hogy nem veszélyes, hanem sok esetben életmentő, és 33 éves gyakorlatom után az érvágást egyik leghatásosabb gyógymódnak tartom s erős hitem, hogy az érvágás jogosultságát nem sokára be fogja a világ látni és ez a gyógykezelés el fogja érni azt a magasságot, melyen a modern gyógymódok állanak. Meggyőződésem, hogy a vérvétel, — némely esetekben, — kizárólag képes a veszélyeztetett emberi életet megmenteni azért méltán megérdemli, hogy újabb és újabb kísérletek tetessenek vele s bizonyára jobb eredményt fognak a kísérletek feltüntetni, mint a Koch-modern gyógymód, mely után kapkodunk mind addig míg a laikus világ oda kiáltotta vetőjét és a Koch kultusz megszűnt.

A vérvesztés következményeit minden orvos tudja, és belátja, hogy az érvágás által való vérvétel soha nem okozhat oly következményeket, minőket előidéz sokszor az a nagy műtét melyeket sok orvos csupa tanulmány szempontjából visz ki, kimetszve a testből egyes részeket vagy darabokat megmérhetlen vérvesztés mellett.

Mindenki tudja, hogy hányszor fordul elő a vérzés az orron át vagy más testrészen azért oda se hederít annak, mert hi-zen jól tudja mindenki, hogy a test gyors működése által a csekély vérhiányt ismét pótolni fogja. Miért borzadunk tehát vissza az érvágástal okozott csekély vérvesztéstől, a melyet a tapasztalt orvos nem egy esetben menti meg az életet? s miért illetik lenéző gúnnyal azt az orvost, ki a vérvételt gyógymódd gyanánt alkalmazza?

Nem szándékom ez alkalommal s e helyen az érvágás elméletének reclamationt csinálni; de el kellett a fentebbieket mondanom azért; hogy azok magyarázatul szolgáljanak az alábbiakhoz.

Midőn kifejtetem a vérvétel körüli nézetemet, s e gyógymód jogosultságát állítom, nem mulaszthatom el azonban hozzá tenni azt, hogy e gyógymód alkalmazását csak is orvosi kezébe kívánom lenenni, s e részben ellen véleményű kártszámim is meg fognak velem egyezni, mertők azt állítják, ha már vérvételt kell eszközölni, azt csak is a legzökkenősebb esetekben és kimerőben, a legnagyobb óvatossággal kell tennünk már pedig az esetek szükségességét, a mértvet s az óvatosságot csak is szakembernél, vagyis az orvosnál kereshetjük. És mindaz, mit az érvágásról mondtam áll a köpülőzéstől is s mint-hogy ez áll nem találok teljesen igazoltnak a törvény azon szakaszát, mely azt mondja: "vértörvény szabad mindenkinél, aki ahhoz ért," — igaz, hogy a törvény hozzá teszi azt is: "orvosi rendeltetés"; de én e törvényt úgy kívánám szövegeztetni, hogy: "vértörvény minden gyakorló orvos jogosulva van."

Iszeretném pedig azért, mert tapasztaljuk, hogy hogyan végzik azok, kik ahhoz értenek a vérvétel, műtétet. A vérvétel nálunk jöve-

delmező, hogy úgy szólják "iparágat" képez. Magában városunkban is három köpülőzést intézet létezik s valamennyi virágzik, nyári évad alatt pedig a vidék lakói százával mennek el Toplicára s az ottani fürdőben a köpülőzések vetik magukat alá. S ki eszközli e vérvételt? A fürdőben alkalmazott egyik egyén, ki azonban nem vizsgálja meg, melyik milyen beteg s esetleg egyik másik nem ragályos-e? hanem felrakja egymásután a köpülő készletet s ez által esetleg a ragályt más testbe viszi át, tovább terjeszti.

Igaz s nem tagadom én sem, hogy minden intézetnek meg van a felügyelő orvosa de lehet-e attól követelni, hogy ő minden egyes köpülőzést, — mely naponta 20-30 egyénen lesz eszközölve jelen legyen, hogy ellenőrizze a tisztaságot, rendszert? Nem, azt nem lehet követelni s csak akkor lehetne, ha az illető orvosok oly díjazásban részesülnének mely arányban áll a felelőség nagyságával. Az orvos az intézetben jelentkezők közül azokat kizét kórállapotuknál fogva a vérvételre alkalmatlanoknak talál, egyszerűen vissza utasíthatná ugyan, de ebből mi következne, a fürdőt elhagyná sok ember mert nem teljesítik kívánatát s ez a fürdő vagy intézet anyagi kára lenne; de ez nem lehet indok, s azért óhajtanám, hogy a vérvétel műtét, mindenkor szakértő orvos teljesítse.

Külföld.

Pétervár. Ausztria-Magyarország katonai készüldéseit illetőleg az orosz lapok legújabb közléseinek ad kifejezést, hogy az osztrák-magyar hadsereg tökéletlenségét ott csak most ismerik föl. Politikai célból — ugy vélekednek a lapok — vincts szűkség katonai reformokra. Németország most aligha fogja igénybe venni segélyét; csupán csak az osztrák-magyar diplomáciának Oroszországgal szemben való magartatása válhatik veszélyes a békére nézve. — Az oroszországi belügyminiszterium figyelmeztette a kormányzókat, hogy a folyó évben és a jövő évben is, az új aratásig, a legnagyobb óvatossággal járjanak el az állami adók behajtásánál. Hasonló utasítást küldött a pénzügyminiszter is az alantias hivatalok főnökeihez.

Konstantinápoly. A szultán trónraléptének 15-ik évfordulója alkalmából az egész város és a Boszporusz fel van jobogózva; az ünnepek örömeire tüzijátékokat rendeznek s az összes követségi épületek ki vannak világítva. A lakosság körében nagy a lelkesedés. A szultán az állami testületek és a diplomáciai kar szerezése kívánatait fogadta.

Milánó. Az Elvetica gyártelep munkásai sztrájkoltak, ezekhez most hat más metallurgiai gyár munkásai is csatlakoztak. Ugylátszik, hogy a mechanikusok sztrájkja általános lesz.

London. A "Standart" nak jelentik Konstantinápolyból, mult hó 29-én. A portaa Dardanellák kérdésében engedett Oroszországnak és feladta szerződéses jogai egy részét. Ugyane kuforrás szerint a porta mentegető iratot intézett Nélidov orosz nagykövethoz amiat, hogy az orosz önkéntes flotta egy hajóját feltartóztatták, biztosítván Oroszországot, hogy ilyesm többé nem fog ismételődni. Az orosz nagykövet által követelt kárértéket haladéktalanul kifizetik. A Dardanellák foparanomokát már visszahívták állásáról. Hir szerint a Dardanellák szorosra ezentul az orosz hajók számára nyitva lesz, ellenben más nemzetek hajói előtt zárva marad.

Odessa. A hadügyminiszter felhívta a minisztertanács figyelmét arra, hogy a külföldi hadseregek nagyobbításával nagyon emelkedik az orosz lónyag, főleg a kitarató és kevés igényű donifaj kivitele különösen Olaszországba, Franciaországba, Németországba és Törökországba, a miért okvetetlenül szükséges intézkedéseket tenni, a kivitelt szigoruan szabályozni és megszorítani.

Daneig. A német katolikus gyűlés elhatározta, hogy oda fog hatni, hogy nemzetközi katolikus gyűlés hívassék egybe, mely az egyházi állam helyreállításának kérdésével foglalkozzék. Továbbá elhatározták IX. Pius pápa századik születésnapjának megünneplését 1892. május havában, valamint Windhorst-embeknek felállítását Meppenben. A jövő évi katolikus gyűlést Mainzban fogják megtartani.

Fővárosi levél.

Budapesti képek

Írta: S. Eördögh Gyula.

Ez évben Sz. Istvánnapra, a mint statisztikai adatok is bizonyítják, 80 ezer vidéki rándult fel Budapestre, valami szokatlan tarkává téve annak fővárosi képét.

De nem akarok túlságos részletező lenni leveleimben s így csak főbb vonásokban érintem ez ünnepeket.

Már 5-10 nappal augusztus 20. előtt lehetett látni az utcákon a mindenféle el-elbáméskodó jó kisvárosi vagy falusi népséget, mely e napokban körülöz a városban avagy a gyógyfürdők használya. Számuk a Sz. Istvánnap közeledtével rohamosan nő; minden irányból jönnek a vonatokon, hajókon s átváltoztatják a főváros egy óriás "kis városává," vagyis felveszi a főváros idegenes, jobban mondva vendéglátói színezetét, a mit már mi, budapestiek "szentistvánnapi színezetnek" nevezünk.

A sok bámuló istenadta parasztnép ellepi az utcákat, letelepsznek a földre az utcasarkokon, tereken, sétahelyeken, a lánchíd előtt, — akár csak otthon a faluban; meg-meg állnak egy-egy épület, szobor, kirakat vagy egyéb furcsaság előtt hallgatva laikus, sokszor neveltséges megjegyzéseiket. S e napokban mintha még az előbbi forgalom is lasabb válna; az utcákon lasabban járnak az emberek, a kocsi, lovonatok untalan meg-meg állnak; sőt maguk a pestiek is bámulnak: oly furcsán, oly vidékiesen érezzük magunkat.

Már augusztus 18-án a király születés napján a hirhét "Vérmező"-n tartani szokott lennek katonai szertartásos ünnepély alkalmával láthatjuk, mint a szent istvánnapi ünnepély előképeül az összecsoportosult vidékiek roppant tömeget. A Vérmezőt magát tömördek katonaság lepi el; a tábori mise a legfőbb katonai mellőóságok jelenlétében, katonazenével történik, közben 16. század katonaság korfűzet ad, melyre a Gellért-hegyen az ágyuk felelnek. Körös-körül pedig mintegy embersáncá tömörülve, fiakkerok, padok, székek, rögtönzött emelvényekre állva bámulja a közönség a katonaság díszfelvonulását, szertartásait.

Vége felvirrad Sz. István király napja.

Most ugyan nem az idej ünnepélyt fogom leírni, mert azt bizony az idő mostohasága — egész délelőtt zuhogva az eső — tökéletesen elrontotta, a körmenetről a 15-20 ezer embert, amennyi mégis összegyűlt, elszalasztotta.

Már kora reggel özönlik fel a nép a várba, hol a processio tartatik és sietnek elfoglalni a jó helyeket. Az utcákon, hol a menet elvonul, katonaság van felállítva, a házak telve zászlókkal, az ablakok nézőkkel, az utcák, terek emberárral.

A rendőrök, mentők kirendelve a válságosnak ígérkező pontokon, készen állanak; a vendéglők tele rakják ajtjuk körül asztalokkal, székekkel az utcát, udvart, s a nép maga még csak hullámzik, hullámzik föl-és alá, míg nem az egyszerű támad roppant zugás, tolongás, kiabálás, sikoltozás tudatja, hogy: "Jön a menet."

Elöl 12 díszbe öltözött lovas rendőr szélesbíti az utat s a gyalog rendőrök cordont húznak; azután megkezdődik a processió, zászlókkal, keresztel s egyéb szent jelvényekkel; majd a katonaság zenéjével, intézetek, egyletek, dalárdák stb. utána az ország mánásai, főurai festői díszmagyarban, az érsek kíséretével s végre 12 díszruhás koronaőr hozza két rudon a fénylő gyönyörű kis Dómszerű, arany keretű üvegsekrényt melyben elhelyezve van tisztán láthatóan az egész-meglekedetett szent jobb, első királyunk annyi áldást osztogatott most már összeaszott de teljes keze, mely nem nagyobb mint egy 8-10 éves gyermek kezeteje. A menetet katonaság zárta be; így vonulnak fel a vár északi nyugati oldalán levő helyőrségi templomba, honnét mise után ugyanazon uton viszik vissza a szent jobbot a királypalotai Zaigmond kápolnába, hol állandóan őrzik.

Amint a menet elvonult az eddig vissza szorított tömeg egyszerre összetöpre, s van sikoltozás, rikoltozás s a mentők csak szedik s viszik a tolongás, áldozatit. Ezután a kissé elszédelt nép, mint egy óriási hangya-boly hemzseg (már t. l. szép idő alkalmával) a legalább 60-70 ezer embertől, mely a különben kis területű várnak minden zugát betölti. A várból leveztő utakon ömleli látszik az ember áradat, egy har-

mada azonban még ott marad délelőtt, megszemlélni a szent-jobbot, mely közszemlére van kitéve a Zsigmond kápolna-beleülső feljében. Lassan, lassan 12-1 órára eloszlik a nép, hogy azután délután egész Budapestet, egész környékével elárasssa.

Ezután még egy-két hétig folyton lehet látni a nemzeti viseletű különböző népfajok egyes példányait, kiket azután a pesti ember jobban el-elne, elkérdeget, mint az a idegen a fővárosit.

Helyi újdonságok.

— **Személyi hír.** A nagy-kanizsai törvénytörvényes elnöke *Tóth László* ur befejezvéen szabadság idejét, a múlt hó 29-én visszatért városunkba és átvette a törvényesek vezetését. — *Polgár* törvényeségi bíró megkezdte hosszabb szabadság idejét.

— **Az új iskola év kezdetét vette.** Városunk mely a lefolyó két hó alatt nélkülözve a vidor kedélyű ifjúságot, s melyet a komoly arcu tanárok, tanítók s tanítónők elhagytak, most már ismét benépesítették utcáinkat, koronkat Gyermekük nevelését lelkiükön viselő szülők behozták gyöngéden szeretett gyermekeiket, hogy a Muzsák templomába lépve a tudomány forrásánál keressék az életbölcsészetet; a jó tanárok és tanítók bele ültek katedráikba, hogy a tudományos ifjúság szomját eloldósítsák megkezdődött a munka, mely hogy sikeres legyen csak kitartás kell hozzá, mit mi öszinte szívből kívánunk ugy az ifjúságnak, mint az annak vezetésére hivatott rögös, de szép pályán működő tanári s tanítói karnak.

— **Főkapitányság figyelmébe.** A városi szabályrendelet titja, a városban az utcákon, téreken való etetést és itatást, a városba jövő fuvarosok lovai és ökreinek, s még is, a tüzoltó laktanya környéke s a Guttman-tele kert melletti kis-köz hemzseg az ökrös szekerektől s falusi lovaktól melyeket ott a legnagyobb kényelemmel etetnek itatnak: ez el tekintve, hogy a szabályrendelet ellen van, közegészségügyi szempontból sem tűrhető, azért e körülményre sürgősen felhívjuk a városunk rendőrségének figyelmét.

— **Amaz óriási viharról,** mely a múlt hó 16-án volt még mindig kapunk utólagos tudósításokat. Így értesülünk Balaton-Magyaródról, hogy ott a vihar iszonyu jégzáporral volt egybekötve, hallatlan s soha nem látott nagyságu (24 deka súlyu) buzogány alakú jég esett mely a legelőn kint levő marhákat csaknem agyon verte. A jégverés által megvadult gulya marháit bömbölve futkostak ide oda menedéket keresve, de lehetetlen volt, szerencse hogy ez óriási nagyságu jég csak ritka darabokban esett s az egész vihar alig tartott pár percet.

— **Kettős család ünnepély** volt augusztus 29-én Légradón ahol az ottani izraelita hitközség lelkésze *Breier Salamon* 70 éves jubileumát, unokája *Goldschmid József*, pedig confirmációját ünnepel. Ez alkalomra a jubiléus lelkésznek a fővárosban lakó fia dr. *Beier Miksa* hírneves ügyvéd is lerándult Légradra, s az ünnepély alkalmából ékes szónoklatot tartott elmondván, hogy dacára annak hogy saját családjá körében boldogan él, családát s saját tűzhelyet alapított, még is sietett abba a térszekbe hol első ápolást talált, hol a szeretet először ölelte át, s a mely fészkek egyedüli ábrándja volt, az élet mindenféle viszontagságai közt *Breier Miksa* már mint gymnasiista tanuló saját keresetéből, — másokat tanítva, — tartotta fenn magát, de ezenkívül lehetőleg gyámoltotta szüleit is. A derék fiút könnyezve ölelte át most is a szerető 70 éves apa.

— **A déli vasút folyó évi szeptember hó 8-án** kisasszony napjának ünnepe alkalmából magyar vonalainak állomásairól Budapestre, Bécs, Fiume, Triest és Velencébe rendkívül mérsékelt áru menetérti jegyek lesznek kiadva, melyek 14 napig érvényesek és még azon kedvezményt nyújtják, hogy visszajövetkor ezen jegyekkel az utazást kétszer-tétszeres szerinti különböző állomásokon félbe lehet szakítani. Ezen jegyek kiadására és árára névbe külön hirdetések adtak ki, melyekben a vonatok indulási idejével fel vannak említve, melyekhez ezen rendkívül mérsékelt jegyek érvényesek.

— **Hangverseny.** Városunk szülöttje *Hirschel Ju'csa* opera énekeső, ki Bécsben a hírneves br. *Rokitanszky* nál tanult bevégezvén operai tanfolyamát, most helyben lakó szülei látogatására városunkba érkezett s itt felhasználva idejét tisztelői s barátai felkérésére e hó 20-án hangversenyt fog adni. Az, hogy a hangverseny az Arany Szarvas szállóban, vagy a Casino helyiségében lesz-e, még csak később fog elhatározotatni. A hangversenyt táncoskorucak fogja követni. *Hirschel Ju'csa* kisasszonynak mint tudjuk nürnbergi színház ajánlott szerződést, azt azonban nem fogdta el, most a braunschweigi udvari színház folytat tárgyalásokat a kisasszonnyal szerződötetése végett; ha ez eredményre vezet Braunschweigbe fog menni, ha nem akkor visszatér Bécsbe, hol pályáját végezte. Bármennyire örülünk is az énekesnőnek tett ajánlatokon, sajnáljuk, hogy nem a magyar opera tagja lesz, hanem is mint több hazai jelesünk külföldön érvényesítendő művészetét.

— **Placi biztos.** Évek multik s talán évek fognak elmúlni, míg városunk piacán oly nagy mennyiségben láttunk s fogunk látni gombát s gyümölcsöt, mint most. De sajnosan tapasztaljuk, hogy a piacon hiányzik a hatósági közeg mely avizsgálatot megtartaná az élelmi cikkekre nézve, pedig egészségügyi szempontból ez igen fontos. Hogy a gyümölcsnek a gombának ha az nem a szelid-gomba neméhez tartozik mily káros betolyása van az egészségre, mondanunk sem kell. — de igenis mondanunk kell azt, hogy szükséges, miszerint a piacon egy piaci biztos működjék, kinek kötelessége az élelmi szereket, de főleg a gyümölcsöt s gombákat megvizsgálni. Ha még nem volt eddig, legyen ezental. Ajánljuk e pár sort az illetők szíves figyelmébe.

— **Meghaltak Nagy-Kanizsán.** Hobán Ferenc aug. 30-án 76 éves, Gerencsár József aug. 30-án 44 éves, Deutsch Sám Gyula aug. 30-án 2 hónapos, Csik József aug. 31-én 5 hónapos, Weigand Teréz aug. 31-én 25 éves, Dömötör Ferenc aug. 31-én 2 hetes, Weiler Mór aug. 1-én 28 éves, Tenk Anna szept. 3-án 9 hónapos.

A Corzón.

Hirneves költő mondá egyszer, hogy ha valaki érdekes látványban kíván részesülni, ne mulassza el a városot estendén meglátogatni . . . mert, nincs valami elragadóbb, elbájolóbb, mind midőn a hájos hölgyek az utcán estendén sétálgatnak, elméikre az elmaradhatatlan divatról.

Én nemcsak igen igaz szavak mellett foglalok álláspontot, hanem igenis még inkább akarok ezen nézetnek hódolni.

Nem is mulasztom el vacsorám elfogyasztása után a helybeli kedves *Corzón* s annak meg kedvesebb sétálot megtekinteni.

Széles jó kedvemben neki vetem magam az utcának. A kávéházat nem ülöm, a napugártól nem félek, de sőt még a szélőtől sem.

Kutató szemmel nézegetem a mellettem elhaladó hölgyeket . . . legelietem sóvárgó szemem

De van is am e'g látni való!

Amott sétálgat lehorgasztott fővel egy barna ifju; ábrándozva szerelemről, jövendő szebb időről, fellegvárakat építve agyában, melyek egy gyöngye fuvaltra elröpülnek . . .

Karján egy földi angyal, gyönyörű rózsabimbó arccal, kigyulladt szemekkel, kiserője szavára rá sem figyelve, a *Central* kávéház előtt a márványasztalra támaszkodó fogasra szegzi lángszin szemét . . .

Utánunk sétál a gar-des-dame ügyelve a fiatalok csevegésére.

Mert — a mint mondani szokta — nem lehet a mostani nemzedékben bizni, többet tudnak a jelen ifjak mint a régi öregek.

Nagyban feszít a gigerli egy siető kisasszonynak után . . .

Beszél is hozzá, de a válasz elmarad . . . . . hiába! . . . cserbe hagyja tudománya . . . . . szegyenkezve retirál az urfi.

A járda mellett levő lámpáéhoz támaszkodik egy frakkos úr.

Férkesző tekintettel fixirozza a mellette elvonuló hölgyecskéket . . .

Észre sem veszi, mily figyelemben tartja őt egy a kávéház előtt üdögölő hölgyecske . . . szeme rajta csüng, oda-oda kacsint rá, de a férfi nem figyel.

Jobban évan foglalva a hölgyek nézésével . . . tudj! Isten, hol kóborol a képzelete.

Karöltve sétálgatnak az ifjak, bottal kezökben — citinder lejökön, pénz a takarékbán. Fessítgetnek, célozgatnak a hölgyekre. Nem messze tőlük pajzánkodnak a hasa reményteljes fiai egy élteesebb nővel.

Kedvük-örömlük telik benne, ha a nő kendőjét ide-oda ráncigálhatják — a hölgy mérgelődik, — a fiuk kacagnak — ez ám a jó világ . . .

És a vargainesok?! No ezek a fél *Corzón* . . .

Játszadznak, futkosznak, kalapjukat a sétáló hölgyek közé dobálva — egymás vállára másznak . . .

Hát még bent a *Central*-ban, ott van ám csak a jó világ . . . serjedő ifjak . . . telised teli közönséggel . . . a pincér örömsugárzó arccal szalad . . . a közönségnek *gleich!*, *rögtönt!*, *azonnal!* kiabálva . . . akár egy méhkas, melyben a pincérek a méhek helyettesítője.

A kisasszony is pompásan mulat . . . nagyban csapkodják körülötte a szelet, a fiatalabb nemzedék.

Epp eittenete ennek az életnek az átelleni *Korona*. Kihalt szegény . . . vendég van, de — kévés . . . a kisasszony nagyban unatkozik, a pincérek az utcán áldogálnak, támaszva a *Korona* épületet . . . számlálgatják a *Central* közönséget.

És a *Korona* előtti tér, mely a jó Szilvitz bácsi korában oly látogatottságnak örvendett, szintén nyugatomba vonult.

Csak néha-néha lehet látni egy-egy eltévedt báránykát siető lépéssel arra haladni.

Egyszerre nagy nevetés üt meg fülemet . . . honnét? hja! a térségen talatoznak a kis szobaciusok . . . nevetgetnek, kritizálják az előtük elhaladó hölgyecskéket . . . amannak ósdi a mantija . . . emennek a kalapja . . . jót nevetnek a gigerli, kinek tyukas a ellinderje . . . és mily láрма van ott . . . tán, hogy feltűnővé tegyek magukat . . . valószínűleg! — de figyelemmél is tartják őket . . .

Beszédbe szeretnének velők bocsátkozni a közeliálló ifjak, de — félnek, hogy mitől? azt magam sem tudom.

Odacsapnak olykor egy pikáns bombát a cicusok közé, melynek elpattanását mindket részről hahota követi . . .

Node ez már mára elég . . . álmos is vagyok, fáradt is vagyok . . . összepakolom magam, és megyek zónázva az — ágyamba.

— *Horn Arnold.*

Különfelek

— **A király Galgocra.** Már előzőleg megirtuk, hogy ő felsége a nyitramegyei hadgyakorlaton személyesen jelen lesz, most arról értesülünk, hogy *Galgóc*, Nyitramegye második városa nagy erélyt fejt ki, hogy a királyt minél fényesebb pompával fogadhasa falai között. A lakosság lelkesedéssel csatlakozik a rendezőbizottsághoz, a mely, *Scholz* Ernő országgyűlési képviselővel élén, minden rendelkezésre álló eszközöket megmozgat, hogy a fogadtatás ünnepeit mentől kifogastalanabbul sikerüljenek. *Baris* Béla elnöklété alatt még egy rendre-ügyelőbizottság is alakult. A király szeptember 9-én délelőtt 9 órakor érkezik Galgócra s három napig marad ott. A királyt *Szapári* Gyula gróf miniszterelnök, *Sztyénn-Marich* László ő felsége személyé körüli miniszter, *Károly* Lajos főherceg *József* főherceg és *Ferenc Ferdinánd* főherceg fogják kísérni. Az egész kíséret különben 250 főre fog. Hivatalos fogadtatás nem lesz. A király a vasuttol egyenesen az *Erdődy* gróffé-kastélyba hajtát, a melyet ez alkalomra fényesen rendeztek be. A város 3 diadal kaput emeltetett s az utcákat villanyos lámpákkal világittatja. A hadgyakorlatok 10-én reggel *Lakdes* körül kezdődnek s három napig fognak tartani. Az hogy a király Nyitrán át utazik-e *Károly* Lajos főherceghez Kis-Tapolcsányba, még nem bizonyos. A küldöttségeket ő felsége 9-én délelőtt fogadja. Legimpozánsabb lesz a *Thuróczy* főispán által vezetendő nyitramegyei küldöttség, a melyhez már eddig is kétszázán jelentettek csatlakozásukat.

— Vilmos császár üdvözlése. A német császár 6. Felsője Ferenc József király születe napjára a múlt hó 18-án következő táviratban küldte meg üdvözlését: „Ha és őszinte barátsággal kívánok neked születésnapod alkalmából tiszta szívből szerencsét és áldást. Az isten ol- talmazzon meg téged s tartson meg továbbra is házád valamint Auszriai-Magyarország és népei áldára.”

— A heregprimási kinevezésének határideje még mindig nem tudható, de nem tudható még az sem, ki fog a heregprimási székbe, a hosszú intervallum után beülni. Bécsből arról értesülünk, hogy a magyar kormány ragaszkodik Samassa jelöltségéhez, de a római kuria e- lene van ejelöltségnek, azon nyilatkozata miatt, melyet Samassa az elkeresetelek kérdésében tett. Több jel arra mutat, hogy a kuria már engedettme- rellel szembe. A többi jelöltség, csak abban az esetben merülhet majd fel, ha Samassa kineve- zése végképen lehetetlenségnek bizonyulna.

— A Cilli melletti hadgyakorlatok melyeknél 6. Felsője is jelen volt befejeztek. A gyakorlatoknál szeptember 1-én az összes erők teljesen eltolódtak, a nélkül azonban, hogy ezt a résztvevők azonnal észrevették volna. A Landwehr-Dolle felé való elővonulásában lepecsételt parancsot kapott, a melyet csak Dolléban volt szabad kinyitnia. Midőn a csapatok oda ér- keztek, a parancs értelmében Ponigl felé kel- lett folytatni utjukat, mert 6. üggyel együtt a keleti félhez lettek beosztva, a mennyiben azt tétélezték föl, hogy a nyugati fél ezen dandár- ral valami más módon rendelkezett. A tovább- menetelés nem esett a csapatoknak nehezére, mert tegnap pihenőjük volt, ma pedig az or- szágon szintén minden hosszabb küzdelem nél- küli vonulhattak előre. A nyugati fél azt a pa- rancsot kapta a fővezénylőtől, hogy folytassa a támadást, a keleti fél pedig térjen át erélyes támadásra és vonuljon előre Hohenneg felé. A csapatok nemsokára érintkezést nyertek és a nyugati fél az ellenfél túlerejével szemben arra volt kényszerítve, hogy az elfoglalt állásait megvédje, miben a Dollé-tól délre elterülő, a vidéket uráló magaslatozok is segítségükre voltak. Több órai heves gyalogsági küzdelem után a nyugati fél visszavonulási parancsot ka- pott, de még ez után is jó soká folyt tovább a csatározás, úgy hogy az összes csapatok köz- vel Hohenneghez értek. Fél egy órakor 6. Fel- sége lefuvatta a gyakorlatokat és a központi- aított állásban lévő 8. huszárezred felé indult, a mely ma nem is működhetett, hogy szemlét tartson az ezred felett. 6. Felsője az egész küz- delmet végig kísérte és a tartással és a csapa- toknak kiképzésével nagyon meg volt elégedve, különösen a 97. gyalogezred részesül- t dícsé- ren. A gyakorlati vezérelethez három kerékpá- rozó, egy hadapród és két altiszt volt beosztva kik mint hírvivők különbözően beváltak. A huszá- ezred elvonulása után 6. Felsője magához szólí- tatta az összes önálló parancsnokokat a azok hoz egy megajóztatást tartott. 1 órakor az uralko- dó Albrecht, Vilmos és Bainer főhercegekkel és nagy kísérettel Cillibe tért vissza. Délután 5 órakor 30 terítettük udvari ebéd volt. Hét órakor elutazott a király. 6. Felsője szívélyes módon bucsuzott el a jelen voltoktól és pontban 7 óra- kor elindult a különvonattal és másnap reggel fél 9 órakor Schwarzenauba érkezett.

— Az Eötvös-nap ösztöndíjairól a jelen évben 47, a segélyösszegekért pedig 31 egyen töljlamodott. Az alap jótéteményeinek kiosztására hivatott orsz. bizottság figyelmébe véven f. évi. aug. 20 dik napján az alapgyűjtő és kezelő orsz. bizottság javaslatát, a szabály- zatok értelmében kiosztásá- lál került 2100 lrotra nézve a következőleg intézkedett: 50-50 frt- nyi ösztöndíjban részesítettet; 33 egyén, 50 frt- segélyt kapott 18 egyén.

— A budapesti kerékpár egyesület e hó 27-én és 28-án két országuti versenyt rendez, melyekre Magyarország sport-egyesü- leteit és működvelő kerékpárosait is meg- hívta.

— Miért lett dr. Rosa életbajszama Frag- ner gyógyszeriarában Prágában valódi és min- denütt iszmeri, házi szerré, a kiváló hatása a gyom- or es altseni bántalmak minden esetében ez- közközi esz. Naponként szaporodnak a hálá- és elismerő iratok. Dr. Rosa életbajszama kapható az összes gyógyszeriarokban az osztrák-magyar monarchiában.

Közgazdaság.

— Pénzülség Oroszországban. Az oroszországi inséges termés többfele zavargást okozott a minden oroszok carjának birodalmában s a zavar most nőtton nő, sőt pénzülségre is fig vezetni, hacsak a kormány gyorsan és nagy erővel segítségére nem siet a szorongatott inté- zeteknek. Az inség által sújtott kormányzóságok kisebb bankjainál tömegesen felmondák a leté- telek, a bankok azonban nem képesek fizetni, mert a depót-kat földhitelbe fektették úgy, hogy most nem tudják követeléseiket realizálni. A ban- kok ennek következtében általános krach előtt állanak és menthetlenül elbuknak, ha a kormány közbe nem lép.

— Budapesti gabonafésede. Buzát, a múlt héten igen bőszegen kínáltak, a kereslet is kedvező volt. Elkelt előbb lanya, utóbb azilárd irányzat mellett 28.000 q. melyért néhány krral magasabb árakat fizettek. Egyéb gabonafésedek csekély üzlet változatlan. **Termény-üzlet.** Zsiradék üzletelen. Szilva változatlan: boszniai 100 doboz 9.50 frt októberre. — Szilvaiz szlavo- niai szeptember-októberre 17 liron köttetett. **Értéküzet.** Kedvezőbb külföldi jelentésekre az értéksződen szilárd volt az irányzat, de csak vasúti részvényekben és részben bankpapirokban, míg járadékok gyengék maradtak. Az üzlet fo- lyamában az irányzat hágydiabb lett.

— A gabonauzletéről. A bécsi gabonavá- sár kevés mozgalmat idézett elő a gabonauzlet- ben. A világ ezidei terméséről föllovasott jelen- tések a várakozást felülmúlták s a logyasztás megnyugvást talált azon tudatban, hogy az ossz- termés nem igen marad a szükséglet mögött s így nem kell meglepetésektől félnie. A külföldi tartózkodóbb is lett a bevásárlásban, minek kö- vetkeztében araink lanyhább irányzatot vettek. Csak az utolsó napok aggodalmas politikai hírei bírtak ismét vételkedvet produkálni s araink is- mét némi javulást tüntetnek fel. Mai jegyzéseink a helybeli piacon:

Buza 10 25-40, rozs 9.60-80, árpa 6.50, 7.50, zab 5.25-50, tehér bab 7.25-50, mák 26 frt.

Felelős szerkesztő: Cs. Palotai Ákos.

Nyiltér.*)

Egész selyem mintázott foulardot 1.20 krtól egész 4-65 krtig méterenkint (körülbelül 450 méterben) díjmentesen küld **Heussberg J.** (cs. és k. n. y. szá- lít) gyári raktára **Zürichben.** Minták kívánatra azo- nán küldetnek. *Levelekre Szajba 10 kros helyen ragasz- tandó.* 774

Tekintetes **Hirschler Ödön** urnak helyben Tudomásomra jutott, hogy úraságod a múlt heti „Zala- Közlöny” nyiltterben megjelent cikkemről sajtóirt száde- kozik ellenem indítani; öszintén megvallom, hogy véges emberi eszemmel nem tudom feltögni, hogy feat említett cik- kem mennyiben képez sajtóvétséget; minthogy azonban én a 6 frt 50 krt mindez ideig meg nem kaptam, Úraságod jóbarátai és a közvélemény iteletere bizom azon eljárás mi- nősítétek, hogy a kereskedelmi és iparcasinsáért én fiztettem a házbért. On pedig, mint ugyanannak az egy sületnek meg- boldogult-eleinké a helyett, hogy az egyesülettel a pénz ki- séretében kapott megbizatasos értelmében azt nekem vissza- adná, priját eljaira fordítja. En azonban ezen öszzeget ont nem perlem, hanem ezen- nel nyilvánosan felajánlom azt a helybeli tűzoltó egyesü- letnek azaz a köréssel, miszerint ez utóbbi engem a pénz felvételéről értesíteni sziveskedjék.

Herzog Sándor.

* Az e rovatban közlöttekért nem vállal magára felelőséget a szerk.

HIRDETESEK.

1272 t. 91.

Arverési hirdetemény.

A letenyei kir. bíróság mint tkv. hatóság köz- hírré teszi, hogy Hirschel Miksa pákai lakos végrehajtatonak Tanczos Juli férj, Fehér Janosné erdőháti lakos ellen 41 frt tőke, ennek 1879. évi május hó 27-től járó 6% kamatai, 12 frt 90 kr. per es 7 frt 90 kr. végrehajtási, 7 frt 85 kr. ezuttal költségek iránti végrehajtási ügy- ben a n.-kanizsai kir. törvszék (a letenyei kir. bíróság) terülen fekvő Maróczy községi 51. sztké- ben A + 171 hrsz. alatt felvett es 348 frira be- o-út váltáságotételes ingatlan Maróczy községi bíró házánál.

1891. évi szeptember hó 26. napján d. e. 10 órakor

Dr. Csémpesz kálmán letenyei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtar- tandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a ki- küldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részlet- ben még pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a második ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmad- dik ugyanattól 3 hónap alatt. — minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési felételekben meg- határozott helyen és módzatok szerint letételni. Kelt Letenyén, a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1891 évi május hó 30 napján.

Nunkovics.

924 1-1

kir. aljárásbíró.

3102. Ér. 1891. május 26.

Arverési hirdetemény

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telekvi osztá- lya részéről közhírré tételik, hogy Zalamegye öszszesített árvalára végrehajtatonak Marton Jó- zsef végrehajtást szenvedő kiskomáromi lakos elleni 186 frt tőke, ennek 1885. évi szeptember hó 25-től járó 6% kamatai 23 frt 50 kr. per, 8 frt 25 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 75 kr. je- lenlegi s még felmerülendő költségek iránti vég- rehajtási ügyében a fent nevezett kir. tvszék ter- rületehez tartozó a kiskomáromi 65. sz. ltkben I. 4-6. és 8-12. soraz. alatt Marton József tulajdonául felvett 1321 frtra becsült ingatlan

1891. év október hó 14-ik napján d. e. 10 órakor

Ki-Komárom község házánál Dr. Tuboly Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiki- küldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1891. évi június hó 3. napján.

GR. HUGONAY

921 t 1

kirendelt kir. tvszéki bíró.

3397. 1891. Ér. Junius 6-án.

Arverési hirdetemény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tkvi osztá- lya részéről közhírré tételik, hogy a m. kir. át- lamkincstár végrehajtatonak Németh Istvánne, Kovács Anna végrehajtást szenvedő n.-kanizsai lakos ismeretlen örökösei részére kirendelt ügy- gondnok Hauser János ügyvéd elleni 21 frt 50 kr. tőke 1887. évi május hó 2-től járó 6% ka- matai 5 frt 10 kr. végrehajtás kérelmi, 12 frt 15 kr. körábbi árverés kérelmi, 5 frt 10 kr. je- lenlegi s még felmerülendő költségek iránti vég- rehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvény- szék területéhez tartozó a nagykanizsai 5359 sz. ltkben + 140 hrsz. alatt Németh Istvánne Ko- vács Anna tulajdonául felvett 393 frtra becsült ingatlan

1891. évi október hó 16-ik napján d. e. 10 órakor

ezen kir. törvényszék tkv helyiségében dr. Tu- boly Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese köz- benjöttével megtartandó nyilvános árverésen el- adatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a ki- küldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszék mint tkvi ható- ság 1891. évi Junius hó 10-ik napján.

GR. HUGONAY

920 1-1

kirend. kir. tszéki bíró.

!! Legolcsóbb tankönyvek !!

az összes tanítézetek u. m. egyetem, gymnasium, reál-, polgári, kereskedelmi és népiszkolák, továbbá papnövédek és képezdek részére mélyen leszá- litott áron kaphatók

Pfeifer Manó antiquar-könyvkereskedésében

Budapest, Egyetem-utca 11. szám alatt.

Tanodák különös kedvezményben részesülnek. Megrendelések ugyanazon napon pontosan eszkö- zöltenek. Egész könyvtárakat vagy egyes köny- veket folyton vásárlók készpénzért vagy becsérték más könyvekért 917 1-2

Arvegyék ingyen és bérmentes!

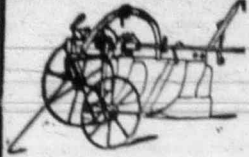
SCHLICK-féle Vasöntöde és gépgyár Részvény-Társaság Budapest.

Gyár és irodák:
VI. külső váci-ut 1096 99. sz.

Városi iroda és raktár:
VI. Podmaniczky-utca 14. szám.

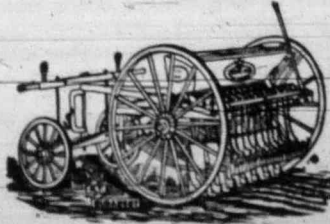
Ajánja kitünő és szilárd szerkezetű, 811 21-24

gőz- és járgányes plő-készleteit és számos első díjakkal kitüntetett szab
SCHLICK-féle 2 és 3 vasú ekéit, és szab
mélyítő-ekéit, eredeti Schlick és Vidats-féle egyvasú ekéit
talajmivelő eszközeit, boronált és rőtörő hengereit
valamint SCHLICK-féle szab.

„Haladás” sorbavetőgépeit.

Közzétben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengerei morskolók és daráló, szabd Jókay-féle „Hungária” daráló-gépek erőhajtásra, óriómalmok és olajmalm-berendezések. Eredeti Amerikai kéveköto és marok-rakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.

Arjogyzék kirdnatra ingyen és bérmentve.

Kávé! Kávé! Kávé!

a legjobb minőségek vegyitéke **kilónként**
bérmentve használati utasítással

1 frt 35 kr.

1, 2, 3, 4 és 5 kilós postacsomagokban
utánvétellel.

Kávé szétküldési iroda:

BUDAPEST, X. Bányatér 7.

MINTAK INGYEN!

919 1-4

Egyetlen egy kísérlet mindenkit meg fog győzdtetni, hogy a

Zacherlin

valóban a legkitünőbb szer minden rovar ellen,

mivel — e tekintetben páratlan — bámulatos erő- és gyorsasággal teljesen kipusztít mindenféle rovar. Legjobban alkalmazható elhíntés által az üvegre csavart Zacherlin önmegtakarítóval.

A Zacherlint nem szabad a közönséges rovarporral összetéveszteni, mert a Zacherlin egész más különlegesség, mely soha és sehol sem kapható, mint

837 9-10

lepecsételt üvegekben J. ZACHERL névvel.

A ki tehát Zacherlint kér és papirtekercsben vagy dobozban port kap, mindenesetre meg van csalva. Valódi kapható:

Nagy-Kanizsa: Fasselhofer József, Ström és Klein, Schwarz és Tauber, Praschnyzer és Deutsch, Marton és Huber, Nem és Klein, Rosenfeld Adolf, ifj. Rosenberg Miksa, Nathan Arminth uraknál

Borsodnáca: J. S. Kaufmann's Csáktornya: Strahla testvérek, Graner testvérek, Heinrich Miksa és Gúny W. gyógyszerárakban Csongrád: Kreiser Géza és Schwarzcs Bolánál.

Keszthelyen: Wünsch Ferenc, Oszmán Pál, Márton Mór és A. Schleifer uraknál, Nagy Atadon: Nádasdi Alajos urnál, Zala-Egereszen: Kaster Sándor, Kubinsky Adolf, Unger N. Weiss János utóda, Gyarmati Vilmos, Reckhitzer M. uraknál

Fischel Fülöp

könyv- és papirkereskedésében

Nagy-Kanizsán, Városház-utca

kaphatók:

Nagy-Kanizsa összes tanintézteiben az 1891-92. tanévben bevezetett, ugy Zalamegye
községeiben használendő összes

TANKÖNYVEK,

valamint

IRÓ- és RAJZSZEREK, FÜZETEK, egymint

a legfinomabb svájci és francia rajzeszközök,

rajztablák, vonalzó és háromszögek,

ISKOLAI ZSEBTINTATARTÓK,

valódi chinai tuschok, festékek, fehér és színes rajzpapírok,

Hardtmuth- és Faber-féle rajzirónok, törlogumik,

továbbá:

CSINOS JEGYZŐKÖNYVEK,

gyakorlat- és jegyzetfüzetek,

csavaró-irónok, palatáblák, dobozos festékek,

ecsetek, írószerdobozok,

könyvhordók és iskolatáskák,

CSINOS EMLÉKKÖNYVEK

== nagy választékban a legolcsóbb árak mellett ==

Legujabban megjelent:

Tanulók zsebnaptára 40 kr.,

Lányok naptára 50 kr.

Iskolakönyvek darabonként 20 krért, vászonba 30 krért köttetnek be.

Gácsi lótarló.

Elismert legjobb hazai gyártmány. Egyesült gyári raktár Zalemegeye részére.

Fantl Testvéreknél N-KANISZA

922 1-5

Korona szálloda átellenében.

Legalább is 3 pár megvételénél eredeti gyári árak számíttatnak

Sarg Glycerin különlegességek.

E különlegességek azért, hogy F. A. Sarg és Sarg

Károly szokat feltalálták a Filidze a kicallgat a legfeljesebb uralkodó család más tagjainál, valamint a hercegi házaknál is alkalmazásban van. Ajánlják a különlegességeket: Leibig báró tanár, Hebra, Zeissl és Scherzer udvari tanácsos tanárok, továbbá az udvari orvosok Thomas Bécében és Meister Göttingen stb.

Glycerin szappan valódi hamisítatlan papírban és burkolatban 50 kr., dobozokban 60 kr., 3 db. 90 kr., egyenként árulva 3 db. 60 kr.

Méz-Glycerin szappan dobozokban 3 db. 60 kr.

Folyékony-Glycerin szappan üvegekben 65 kr. (a legjobb szappan a kenés és arc szépítéséhez.)

Glycerin ajók krém üvegekben 50 kr.

Glycerin blastol (hajnövekedésre, a hajkorpaeltávolítására stb.) üvegekben 1 frt.

Pipere-carból-glycerin szappan dobozban 3 darab 1 frt 20 kr.

Kalodont Glycerin-fog-krém, darabja 75 kr. (Rövid használat után, mint fogtisztító nélkülözhetlenül válik.) 712 25-26

F. A. Sarg fia és társa és eskir. udv. szállítók Bécében.

Raktár: Nagy Kanizsa Schwarz és Tauber, Rosenfeld Adolf Stram és Klein, Marlon és Huber és Prager Béla gyógyszerészek úrnál.

Gyors és biztos segítség nyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életvesztés s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiesta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s legkisebb árú szer a már is mindenütt ismert és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyfűvekből s legfogdosabbban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyú felbűlés, vértelenség, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyul. Ily hatásos hatással következtében ezen életbalsam egy belsőnyúlt, megbízható házi-szerzévé lett a népek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismert iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az eredeti általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalsam” minden üvegecskéje kék burkolba van csomagolva, melynek hosszoldalán Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszer-fárból FRAGNER B. Prága 205-III. német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, s az is felül nyomon ott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a bécsi FRAGNER B.

Védjegy. Főraktárban, gyógyszer-tár a „fekete sashoz” Prágában 205-III és BUDAPESTEN Török József ut. gyógyszer-táránál, Király-utca 12. sz. Budai Emil ut. városi gyógyszer-táránál s Városliget-téren.

AN Osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárában van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható: 759 19-26

„prágai általános házi-kenőcs”

több ezer házi-alkalmazással elismert biztos gyógyszer mindenféle gyulladások, sebek és gyógyítások ellen. Ezen kenőcs biztos eredménytel használható a női emlő gyulladásánál, a tej tejszájzatnál s az emlő megkeményedésénél emlősekor, kelvényeknél, vérdaganatoknál, genyes fekélyeknél, pokolvarnál, körömgöcsnél, az úgynevezett körömféregnél, alkeményedéseknél, felgyulladásoknál mirigydaganatoknál, szírdaganatoknál, érszűkítő tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, alkeményedést, felgyuladást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gyógyítás mutatkozott, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiterül s kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mivel a prágai általános házi-kenőcs-et sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga círcsücsre, melybe töltetik, vörös házi-alkalmazásba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kart-ra, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLASI-BALSAM — legbiztonságosabb, színtelen próbától a legbiztonságosabb elismert szer a nevezetű kigyógyításra s az egész életvesztett házi-alkalmazás vérszűrésére. Egy üveg ára 1 frt.

Keil Alajos-féle PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(Glasure)

legkisebb méretű mázó-szer puda padló számára. 1 nagy palaék ára 1 frt 1.35 kr. — 1 kis palaék ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr. — 12 8-4 mindenkor kapható

Fesselhofer Józsefnél Nagy-Kanizsán.

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszokl.	Eszék, 1889. Díszoklevél.	N.-Palánkán, 1897. Arany-érem.	Londou, 1878. Díszoklevél.
----------------------------	----------------------------------	------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

CSIK JÓZSEF

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár BEOCSINBAN.

812 26-30

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építés és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjárások, valamint nagyérdemű építőközösség becses figyelmébe saját gyártmány

PORTLANDCEMENT és VIZHATLAN MÉSZÉT

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállíthatnak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Keszkeszt, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék, 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.	Triest, 1883. Arany érem.
-----------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------	------------------------------

CSARNOK

Egy szenvedőhöz.

Mily bánat esalta ismét,
E könyt szemembe ok ledny?
Tilkolgotod, de mindhiába,
Ott ég az arcod lil'jómán.

Azt mondog, hogy nincs bűd neked,
Szived, mint máskor úgy dobog.
Hiába szóltsz te boldogságrót,
Nem ilyenek a boldogok!

A köny, mely ott ég kék szemekben,
Azt mondja: űned is teher,
S hogy bent szivedben eltemetve,
Egy — romba dönt világy kever . . .

Bethlen Oszkár.

Holló Pista

— Ballada. —

Ejféلكor egy kis csárdában
Peti cigány hegedűl,
Holló Pista nagy bujába
A csárdást még mindig járja
Duhajkodva, egyedül.

Balközben boros kancsó,
Jobb kezebe a balta:
„Huzd rá cigány, itt az ára!”
Igy kiált rá a cigányra,
„Huzd rá, míg a hur tartja!”

Bortól rekedt hangon dalol
S nagyot csap az asztalra:
„Hogy így megcsal, soh'se hittem,
Büntesse meg az Uristen!”
És a kancsót felhajtja. — — —

A Fehérék hajlékából
Ki ki hangzik a zene.
Pál veszi el Fehér Annát,
Most tartja a lakodalmit
Pista hüllen kedvese . . .

„András kocsis istállóból
Egy pár szóra gyere ki!
A Balaton határában
Kedves mátkád halálán van,
S akar egyszer még látni!”

— Pista! Igaz? Halálán van?
S látni akar engemet?
Oh elmegyek; én Istenem —
Ha akármir lesz is velem . . .
De maradnom nem lehet! —

— Jaj! de megsem. Az új párt kell
Hazavinnem Tihanyra,
S a lovakat meg a kocsit
Nem hagyhatom egyedül itt . . .
S ha nem én, ki hajtana? —

„Majd hajtóm én a lovakat,
Csak te menj át Terézhez —
A szűrödet add át nekem,
Meg nem ismer senki engem . . .
Meglásd semmi baj se lesz!”

Lányától — az új asszonytól
Ellucszuk az apja.
A kocsiha ül az új pár
Az ál-kocsi hajtja is már —
Holló Pista, az hajtja.

. . . Rohannak a lovak . . . Pedig
Pár lépés csak a Balaton —
„Hogy így megcsal, soh'se hittem,
Igy büntet lásd az Uristen!”
Loocsan a víz? . . . Három hullott
Vszik fenn a habokon . . .

Rózsa Miklós.

A betyár

— Rajz —

Irtá: Róth Jakab.

Közeledik már az este a szorgalmas méhecskék döngicsélve térnek hazatérle; a közeli távolból a birkás szelid birkáit tereli, melyek közül a kolompós csengőjének méla csengése messze elhallatszik, a pacsirta magasan röpül a léghen hallatja búbjós zengését s aztán bucsut mondva a természetnek vig repüléssel tér felszékbe kicsinyeibe, az aratók is kaszakkal vállalkon hazamennnek, a fiatalág elől megy népdalt énekel, míg az öregek hátramaradva beszélgetnek a kormányról, az oroszokról; köztük egy gyerek halad és lelkesülve kiált az öregek szavába: hogy iszen majd megtáncoltatja a muszkákat, csak legyen ő idősebb. A férfiak és szókra mosolyognak, míg az asszonyok fejüket összedugják és sugják: ebből a kölykből nagy vitéz lesz.

Meg is látszik a boldogság édes anyja arcán. A Balatonból is haza térnek a fürdésről, gyenge szellő susog a partokon végig; méla csend honol, csak a békák egyhangu kurutytolása hallatszik a nádasból; esendes hullámokat vet a víz, melyek megtörnek a partokon.

A kikötőben csónakok vannak. Egyikben egy alak fekszik, fejét könyökére támaszkodva. A természet élléksége ő rá nem látszott hatni.

Szomorú szívét keserűség rája; bus szegény! Most egy könyöseppet törült ki szemeiből és sőhajtott . . .

„Jobb idők jutnak eszébe homályosan, mint a déli báb, melyet képzelődő telke az Alföld rónán maga elé varázsolt . . . De boldog volt még akkor!”

Babája Rózsika minden este kivitte vacsoráját a pusztára, melynek egyszerűségét lüszerezte a minden este osztályrészül jutott csók . . .

Leleke elő varázsolja szelid birkáit, a mint legeltek; az élénk természetet a zengő csiripelő madaraival, melynek harmoniája összhangzásban volt szerelmes szívével; hü kutyáját „Bodrit” a mint lábainál teküdt okos szemével gazdjára tekintve és élénken felugorva Rózsikája elé szaladt, ha érezte este, hogy jön.

De! Rózi hűtelen lett hozzá, urasága fia elszerezte, kit bánatában fűtykésével leütött. A gyilkosnak e pillanattól nem volt maradása.

Földönfutó lett . . . Körözötték, keresték a osendörök . . . díjat tűztek fejére, ő pedig bujában felcappolt betyárnak.

Rabolt a gazdagoktól; valóságos vése volt a Bakonyoknak!

De amit rabolt nem tartotta meg magának! A zsákmányt társai közt osztotta fel; a rá eső részt a szegényeknek és szűkölködőknek adta.

Egyszer hallotta, hogy be van kerítve; kérte az Isteni, hogy ha elfogják, rögtön felakasszák!

El is fogták küzdés közben, midőn társai vezérüket védve egyenkint hullottak el. Erősen megláncolva vitték a városba, midőn egy falun keresztül ment, a szegény nép párlására kelt . . . és megmentette jötevőjét, a híres betyárt, a törvény kezéből.

Hej! Sokat szenvedett azóta! . . . Halálos betegségbe esett menekülés közben; egy faluban jószívű paraszt család vette oltalmába. Megszertették. S midőn telgyógyult, nem akartak elereszteni: gyermeküknek fogadták; de bujában nem volt maradása. Megköszönte szépen a gondozást, és sirva bucsuzott el a jó emberektől, kiket úgy szeretett, mint szüleit és kik mint gyermeküket. Elbujdosott tovább . . .

Lement a Balatonra beszegődött hajósnak. Megfogadták . . . már pár nap óta csónakos.

Gazdjája megszerette s több ízben kérte tőle, hogy miért ott szomorú, levert? . . . Mindig kitérő feleleteket kapott.

Szegény betyár most is keserű élettörténetén méreng.

Szép napbarnított férfias arcán könnyek perregnek végig . . . Keservesen sir . . . Szívében nincs gyógyír, keserűség életuntóság tányázik benne; már hányszor akart öngyilkos lenni, de valami láthatatlan kéz mindig visszatartotta ez irtoztatos tétlől . . .

Tilinkója még, meg van, egyetlen tárgy volt boldog-ágának emlékeiből, elővette . . . s oly keserű, bus, szívhez szóló nőiákat sirt el rajta, oly szomorúan szólt, — hogyné, hisz, egész lelkét bele öntötte a kis fuvolyába.

A természet esendes volt . . . A csillagok egyenkint tűntek fel az égen a a hold sápadt, kísérteties sugarni világított meg szomorú arcát a

viz felülete meg megrezzent és a csónakot ideoda lóbalta.

Letette tilinkóját aludni próbált . . . Bar az Eg adna szegénynek nyugodt, boldog éjszakát!

A Balatonhoz vezető uton két alak jön egymás mellett. Az egyik férfi, a másik nő. Oly boldogok! . . . édes szavakat sugdosnak egymás fü'ibe . . . Ki sem tudja fejezni szívük érzelmeit, hallják s csalogány andalító dalát s édes mámor járja át szíveiket.

— Oly jó lenne meghalni e kimondhatlan boldogságban — mondá a férfi, mire a nő édesen szemébe néz és kedvese vállaira hajtja szép fejét . . .

Ah! Hallga . . . Mily remek hangok! . . . és ki fújhat ily gyönyörűen?!

— Látod kedves férjem, midőn meg Sándornak vittem vacsorát a pusztára, de szerettem őt hallgatni! . . . Az furulyázott ily szívrehatólag!

— Ne említsd, kedvesem e nevet többé, hisz tudod, mennyire utálok e gyilkost! Most mi lennék, ha kissé erősebben ütött volna meg, tévé hozzá gondolkozva?

— Bocssás meg kedves férjem, nem tudtam, hogy szavaimmal kellemetlenséget okoztam! . . . Sajnálom szegény Sándort! Merre lehet?

— Talán már meghalt?

— Mennyire szerettem!

Aztán tovább mentek s boldogan susogtak.

„Jó lett volna korábban hazamenni, mondá Róza, (mert ő volt) ki tudja lesz e valaki, ki alvász bennünket Fűredre? . . .

— Attól ne félj, kedvesem, itt mindig van ember, ki jó pénzért állállit a tulpartra.

— Ma rosszat álmodtam, kedves férjem? Elmondjam?

— Igen!

— De nem baragszol, ha az előbbi nevet . . .

A férfi elkomorult s össze ráncolá homlokát,

— No hát mond el!

— Sándor, ugy álmodám, meggyilkot bennünket!

— Ez az egész? — kérde férje mosolyogva, — olyan mint a többi rossz álmod!

Lehangoltan érkeztek a Balaton partjára.

A partonálott csónakban egy férfit láttak, aludt. A noszra a hajós felébredt s kérdő tekintettel nézett az idegenekre?

— Hej atyafi, nem vinne át bennünket Fűredre?

A betyár rájuk nézett s mondá:

— Ha jól megfizetnek, szívesen!

A férfi egy bankjegyet nyomott marzába s beültek a csónakba.

Sándor — ő volt a csónakos, — világot gyújtott, jobban megnézte utasaít s érzo, hogy a vér arcába szóköll . . . aztán elhalványodott!

Gyors gonlalat járta át esztét . . . A milliárdnyi ragyogó csillagot a lényes víz visszatükörözte; a betyár kalapját szemére húzta, visszanezelt a partra, könny tört elő szemében s aztán bucsut mondva a világnak, melyben annyit szenvedett, evezőivel gyorsan előrehaladt.

A hátul ülő idegenek szerelmesen simultak egymáshoz . . . Fejük fölött a halálmadár süvöltve repült tova . . . A víz suhogott és csattogott az evezőcsapások alatt.

A betyár mosolygott, mint akit váratlan öröm ér! . . .

Körülbelül fél utat megtettek . . . A csónakos eldobta egyik evezőjét s a csónak végére állt.

„Ez eljárás utassinkban megfagyasztotta a vért, a férj fel akart ugrani, de a nő rémületből magához szorította . . .

— Halljátok, mond Sándor, ti végetietek lettem földönfutó! Te nő, kit jobban szerettem életemnél hűtelenül megcsaltál! Téged csábító meg akartalak ölni, s azt hittem gyilkosod valék, — végetied betyár lettem! Tönkre tévé életemet, boldogságomat! Nem kértem mást Istenőtől, csak hogy magamat megboszulhassam!

Rózi, a hűtelen kedves kiálltani akart . . . nem jött ajkára hang . . . csak hörgés hallatszott a néma éjben . . .

Ekkor a betyár-másik evezőjével egy erős lökést adott csónakának, s a könnyű vízi jármű felfordult! . . .

Vérfagyasztó kiáltás hallatszott s aztán . . . ismét csend lett!

A víz morogva adott három alaknak helyet; a betyárnak, kinek a sors elvette boldogságát s szerencsétlenné tette, a nőnek, ki hűtlenségeért rég megérdemelte a halált; s a csábítóknak!

Gácsi lótakaró.

Elismert legjobb hazai gyártmány. Egyesült gyári raktár Zalemege részére.

Fantl Testvéreknél N-KANISZA

922 1-5

Korona szálloda átellenében.

Legalább is 3 pár megvételénél eredeti gyári árak számíttatnak

Sarg Glycerin különlegességek.

E különlegességek aztán, hogy P. A. Sarg és Sarg

Károly szokat feltalálták. O. Felső a királyné s a legfelsőbb uralkodó család más tagjainál, valamint a hercegi házaknál is alkalmazásban van. Alánják a különlegességeket: Leibig báró tanár, Hebra, Zeissl s Scherzer udvari tanácsos tanárok, továbbá az udvari-egorvos Thomas Bécsben és Meister Gothában stb.

Glycerin szappan valódi hamisítatlan papírban és burkokban 75 kr., deszkadobozokban 60 kr., 3 db. 90 kr., egyenként áruva 3 db. 60 kr.

Méz-Glycerin szappan dobozokban 3 db. 60 kr.

Folyékony-Glycerin szappan üvegekben 65 kr. (a legjobb szór a kezék és arc szépítéséhez.)

Glycerin ajók krém üvegekben 60 kr.

Glycerin blastol (lajnosztára, s a hajkorpaeltávolítására stb.) üvegben 1 frt.

Pipere-carbólclycerin szappan dobozban 3 darab 1 frt 20 kr.

Kalodont Glycerin-fogkrém, darabja 35 kr. (Rövid használat után, mint fogtisztító nélkülözhetlenül vállik.)

F. A. Sarg fia és társa az éskir. udv. szállítók Bécsben.

Raktár: Nagy Kanizsán Schwarz és Tanber, Rosenfeld Adolf Ström és Klein, Marton és Huber és Prager Béla gyógyszerész úrnál.

Gyors és biztos segítség gyomorhajók s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életművek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyüvegekkel a leggyorsabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörzés, étvágyhiány, savanyúság felbőszítés, vérdűlés, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyul. Ely kitűnő hatású következtében ezen életbalszam egy belbizonyított, megbízható házi-szerévé lett a népek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismert iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetlek, hogy az eredeti átalam az eredeti utasítás szerint készített „DR. ROSA-féle életbalszam” minden üvegeire két burkba van csomagolva, melynek homoszállal „Dr. ROSA életbalszama a „fekete sashoz” orizmett gyógyszer-tárból. FRAGNER B. Prága 205-III.” német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, azéles felén pedig az ide nyomon ott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valódián kapható csak a Fésztő **FRAGNER B.**

Védjegy. Raktárában, gyógyszer-tár a „fekete sashoz” Prágában 205-III és BUDAPESTEN Török József ut. gyógyszer-táránál, Király-utca 12. sz. Budai Emil ut városi gyógyszer-tárban s Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárában van raktár ezen életbalszamból. 759 19-28

„prágai általános házi-kenőcs”

Több ezer hánylatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyulladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredményt hozhat a női emő gyulladásoknál, a tej tejszárdásnál s az emő megkeményedésnél szűlőseknél, kelvényeknél, vérdaganatoknál, gnyes fekérdékeknek, pokolvarnál, körömgnyűknél, az ugynevezett körömféregnél, ekéményedéseknek, felgyulladásoknál, sztrigy-daganatoknál, szirdaganatoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, ekéményedést, felgyuladást a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gennyedés mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt tájékozott nékkel fel-szítja, kitérűl és kigyógyítja.

Óvás! Mivel a prágai általános házi-kenőcs sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetlek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lett készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga csomagolásra, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 3 nyelven nyomták) és két kart-ra, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALSZAM a legbizonyosabb, számtalan próbát által legbiztosabban elismert szer a nehezhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallás teletöz visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

Keil Alajos-féle PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(Glasur)
legkíméletesebb mázó-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 1.35 kr.
1) kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 kőcsög ára 60 kr.
912 8-4
mindenkor kapható:

Fesselhofer Józsefnél Nagy-Kanizsán.

Bécs, 1878. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszokl.	Eszék, 1890. Díszoklevél.	N.-Palánkán, 1897. Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél.
----------------------------	----------------------------------	------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

CSIK JÓZSEF

első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár
BECSINBAN. 812 28-30

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8.

szállítja s építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokok, közép- és egyházi előjáróságok, valamint nagyérdemű építőköröknél becses figyelmébe saját gyártmány

PORTLANDCEMENT és VIZHATLAN MÉSZÉT

melyek mindenkort egyenlő jó minőségben szállíthatók. — Árjegyzékek a magyarokat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Kecskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék, 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.	Trienat, 1882. Arany érem.
-----------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------	-------------------------------

BALLAGI MÓR.

1815—1891.

A magyar tudományos világnak gyásza van. A magyar nyelv Geniusa fátylát emelve könynyez.

A magyar reform. egyház mely fájdalommal állja körül a koporsót, melyben jobbainak egyik legjobbjára slussza örök álmát.

Ballagi Mór a protestáns tudományosság és a magyar nyelvészet kiváló alakja nincs többé; vissza adta lelkét annak, kitől vette: teremő-jének.

Törékeny testben törhetlen lélek volt; mely parancsolni tudott a gyöngé testnek sokáig, mely megakasztá még ifjú korában a nélkülözéseket; s most, midőn nem bírta tovább az életet; megtört, összerokkadt a porhüvely; ez évi május hó 21-én szelődés érte a nagy tudóst s azóta küzdött a halál ellen, mely e hó 2-án győzelmes-kedett felette.

Ballagi Mór 1815-ben Tarnokán Zemplénmegyében született szegény zsidó zülköltől (Blockh) atyja haszonbérő volt a Szatmár grófnál. Atyja később nagy inségre jutott s a fia nyomorral tengette életét, de tanult. *Bocher* lett s ezzel kereste kenyerét. Majd Nagy-Váradon, később Pápan szaporította fáradságtalan szorgalommal tanulmányait, honnét 1836-ban Pestre ment s a műgyelemn hallgatója lett.

Már ekkor annyira bírta az irodalmi nyelvet is, hogy a Hasznos Munkások s a Pesther Tageblattban dolgozatai jelentek meg. Nem lévén többé Pesten maradása: tudományozma Párisba vitte (1839). Az alatt itthon az 1840-iki országgyűlésen a zsidók emancipációja kerülvén szónyegre, Eötvös felszólította őt, hogy hitsorsorai között mozgalmat indítson meg az ügy érdekében. Meg Párisban hozzáfogott az eszme kiviteléhez. Ott írta meg a *Zsidókról* című röpiratát melyet Vajda Péter adott ki.

Párisból Eötvös haza híván, a vallás-irodalm s a zsidók magyarosítása nagy ügyének szentelte munkakerjét. 1840-ben megjelent tőle Mózes öt könyve magyarul s mellette az eredeti héber szöveg, valamint Jozsua könyve, mely oly kitűnően sikerült, hogy 1841-ben az akadémiai méltónak illette őt tagjai sorába emelni. A zsidók magyarosodás ügyében élénk mozgalmat indított s erősen munkált egy magyar tannyelvű rabbi-s tanítóképzede létrehozásán. Magyar nyelvtant írt németek számára, mely azóta (1842) nyolc kiadást ért. Később szintén német-nyelvi számára jegyzetekkel ellátott magyar olvasó könyvet szerkesztett.

1842-ben Tübingába ment a theol. és bölcsészeti tanulmányozására s itt bölcsészettudori oklevelet nyert. Időközben Notzingen községben 1843. május 28-án a protestánsizmusra tért át. Ugyanekkor Székácsosai egyesület, elkészítette az egész új szövetség fordítását, de ebből, valamint az 1847-ben egyedül ő általa kezelt teljes bibliafordításból csak mutatványok láttak napvilágot. Visszatérve 1844—48-ig Szarvason működött az ottani ág. ev. főiskolánál; hol Vajda Péterrel erős lendületet adott a magyarosodás ügyének.

1848-ban báró-Eötvös pesti egyetemi tanárnak jelölvén őt ki, a szarvasi tanárságról lemondott. Október hó elején azonban a szabadságharc kitörvén a terve vett egyetemi új tanfolyamok megnyitása s a újonnan kinevezett tanárok beiktatása elmaradt. Karddal cserélte hát fel a katedrát s honvédkapitányi ranggal Görgei mellett táborokri fogalmazó, majd Aulich mellett hadelnöki titkárrá nevezetett ki. A forradalom leverés után ő is üldözött s csak alig sikerült Plackó esperes és Kubinyi Agoston közbenjárására kinyernie, hogy tanszéket Szarvason újra elfoglalhassa. 1851-ben a kecskeméti ref. theol. intézethez hivatott tanáru. 1855-ben Pesten prof. theol. intézet állítatván ide választott meg a keleti nyelvek s írásmagyarázat tanszékére.

Ez idő fordulópontot képez életében, ott kezdve csaknem minden tevékenységét a prot. egyházi és iskola ügynek szentelte. Megszólaltatta a lethargiában levő prot. irodalmat. 1855-ben egy igénytelenné látzó, de az akkori időben mégis fontos vállata a „Prot. Naptárban” maga köré gyűjtö a legkiválóbb írókat. E vállalatához hozzájárult 1858-ban a Protestáns Egyházi és Iskolai Lap megindítása. Az abszolutizmus s a

patens-világ korszakában egyetlen szabadszavú követője a protestánsizmusnak volt e lap. Nagy tevékenységet fejtett ki nemcsak a közszellem ápolásában, hanem a munkaszépetet ébresztésében is. Az 1860—71. időközben több mint 20.000 frot gyűjtött jótékonycélokra.

A politikai élet pezsdülésével (1861.) az ó-moravica (Bács-m.) került egyhangulag választá képviselőjéül. A róvid országgyűlésen mint a határozati párt híve vön részt. De ezzel vége szakadt politikai szereplésének s ismét kizárólag egyházi és iskolai ügyeknek szentelte munkásságát.

Harminkét évi tanári pályáról 1878-ban lemondott; háttas tanítványait az alkalmából egy babérokosorúval tisztelték meg, egykori növendékei pedig közadakozásból jótékonycélu Ballagi-alapítványt hoztak létre.

A gyakorlati életben mint fővárosi bizottsági tag s a tanügyi bizottság tagja meleg érdeklődéssel függött a város népiskoláin, mint a nőtanítóképzede igazgató-tanácsának alelnöke, a pesti ref. egyház és egyházmegye s a duanaleki egyházkerület tanácsnoka s biztéstelen városi árvaszekei önköi ügyszintén, a protestáns országos árvaházi bizottság tagja, előbb elnöke — jelelt ki folytonos üdvös munkásságot.

Szorgalma, takarékosága öreg napjaira független minden anyagi gondoktól ment életet biztosítottak számára. Az 1881-iki ref. zsinaton, Debrecenben, egy lelkes beszéd kíséretében, Rigályi után ő adta a második ezer forintot a magyar ref. országos segélyalap javára, irodalmi munkássága igen kiterjedt s maradandó értékű.

A nagy közönség előtt: a Ballagi szótár; a tudományos körök előtt: vállalkozó szelleme tették lelejtethetlenné nevét. Eleteknek s hivatásának fő jelentősége mégis más körre, a protestáns közéletre tartozik. Az egykori zsidó fia, kit apja a biblia ősi nyelvére korán megtanított, korán átértelte a protestánsizmus kánonát, a szentírás szabad vizsgálásának jogát és köteleességét. Aztán az ötvenes években, mely korszakra esik léri munkássának java része az idők is kedvezők voltak Ballagi kiemelkedéséhez. A magyar közéletnek ebben az időben az egyetlen protestáns autonómia volt az az életre, melyben pozitív tevékenység lüktetett. A protestáns autonómia patenshare tört először rést a Bach-korszakon. S ebben a nemzet feltámadását jósoló harcban állt helyt Ballagi lapjával, a Prot. Egyházi és Iskolai Lappal mely közé a protestáns a magyar közélet legkiválóbb munkásai sorakoztak.

Irodalom és művészet.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál, Fischel Fülöp könyvtárus iktetésében megrendelhetők.

— **Reményi Ede** világhírű hegedű művész hazánkba e hó 18-án az országos magyar iskola egyesület javára hangversenyt ad a budapesti népszínházban; már az e'özetes jelentés folytán is roppant nagy az érdeklődés s így semmi kétség benne, hogy *Reményi* szép összeget fog összehégedülni a magyar iskola egylet tőkéjéhez.

— **A lányok lapja**, a *Dollinay Gyula* az ifjúságnak e kedves írója által szerkesztett igen szép illusztrált lap 35-ik száma most jelent meg, következő gazdag tartalommal: Szünidei történet. Elbeszélés. Irtá: Szabóné Nogál Janka. — *Jolánka* és a kis nyul. Költ. Boldog Jolántól. (Képpel). — A fogadott leány. Elbeszélés. Irtá: Grósz Gizella. — A kis dalos. Költemény. (Képpel). — *Lihon* vagyunk. Költ. (Képpel). — A vonat előtt. (Képpel). — *Adomák*. Geiszler Erzsébet. Tóth Stefánia. — A kis mosóné. (Makama). Képpel. — Kis gazdasszony. Csevegés Dr. Szabóné Illyés Piroskától. — Apróságok. — Feladványok. — Mindenféle. — *Britókön*: Szerkesztői üzenetek. Megfejtők névsora. Hirdetések. — Fel iv melléklet a „Tört. arképesarnek”-ból: Istváni Miklós arck.

— **Az Eötvös alapra** vonatkozó közleményünk 37. oldalra terjedő könyvecskét vetünk *Péterfy Sándor*, mint az Eötvös alap bizottság elnökétől. A művecske fölöleli a nevezett alap egész évi működését s a hozzá s meghívó van mellékelve: — Az Eötvös alap jótéményeit fölött határozó országos osztó bizottság 1. évi augusztus hó 20-án d. o. 10 órakor tartja rendes

közgyűlést melyre az alapszabályok értelmében (tisztellel meghívotnak: 1) Az Eötvös-alap alapító tagjai; 2) Az Eötvös-alap gyűjtő és kezelő orsz. bizottságának és az orsz. osztóbizottságának tagjai; 3) Azon tanítóegyesületek képviselői, akik a szabályszerű 100 forintnyi örökös tagsági díjat egészben vagy részben az Eötvös-alap pénztárába beszoigáltatták vagy a rendes tagok után járó 10—10 krajcárnyi évdíjat a legutóbbi két évben rendszeresen befizették. A gyűlés helye a IV. ker. lipót utcai városház gyűlésterme. A rendes közgyűlést megelőző napon, aug. 19-én délután 6 órakor az Eötvös-alap gyűjtő és kezelő orsz. bizottság is rendes gyűlést tart ugyanott. E gyűlésre is e-nnel meghívotnak az Eötvös-alap jótéményeit kiosztó bizottság tagjai. Budapest, 1891. július 27-én. Péterfy Sándor elnök.

— **Szünetel lapok**, melyet *Behlén Oszkár* szerkesztett Sopronban, a ballott iskolai evvel megszűnt; összesen 9 száma jelent meg; de a jövő szünet alatt ismét folytatva lesz e fiatal-ságnak igen kedves lapja, — legalább azt ígéri a szerkesztő.

— **Megrendelési felhívást** vetünk a *Hegedüs János* megyei tb. aljegyző képesséit községi jegyző a torontálmezei jegyzői saakantályom a magyar közg., közigazgatási jog és eljárás előadója által írt s általa halála s tisztelete jeléül méltóságos vindornyalaki és hertelendi *Hertelendi József* urnak szent-István rend. kiskeresztésének, a magyar országgyűlés főrendiháza örökös tagjának Torontálvarmegye főispánjának mint a közigazgatási ügy fáradságtalan munkásának felajánlott „Községi pénzügytan” című elméleti és gyakorlati kézikönyvre. Ezen munkára néve különböző árak vannak és pedig: segéd-jegyzők, jegyzőjelöltek részére, ha ezen műnőségüket igazolják 2 frt, szolgabírák, központi megyei tisztviselők és a községi jegyzők részére 2 frt 50 kr., a községek részére 3 frt, bárki más részére a rendes bolti ára 4 frt.

Az opera új karmestere.

Zichy Géza gróf intendáns már bemutatta a magyar királyi opera személyzetének *Rebicsek Ferencet*, az új karmestert, ki a most Hamburgban működő *Mahler-Gusztáv* helyét foglalja el. Az új karmester hatalmas, szélesvállú alak, hosszú, szőke hajjal és kételével simított uagy szőke szakállal. Frakkjának gomblyukában rendjel van. Pont tizenkét órakor előlépett *Zichy* intendáns és így szólt: „Van szerencsém *Rebicsek* karmester urat bemutatni és remélem, hogy a buzgósággal és odaadással fogják támogatni, melyet mindig tanusítottak.” Ezután *Rebicsek* karmester a következő beszédet tartotta német nyelven: „Tisztelt művésztársaim! Ne várjanak tőlem hosszú beköszöntő beszédet. Az ily alkalmakor rendszeren sokat ígérnek és keveset tartanak meg. Egyről biztosítom önöket: legnagyobb bizalommal viseltetem önök iránt és kérem, hogy önök is ajándékozzanak meg bizalmukkal. Engedjek meg, hogy ez alkalmommal kifejezést adhassak örömmönek, a miért hosszú évek után vegre ismét vizs-zaterhetek hazamba. Munkálkodjunk, törekedjünk, legyünk szorgalmasak és az opera fel fog virulni.” Az éljenzéssel fogadott beszéd után az intendáns *Mihályi Károlyi*, az opera új játkmesterét mutatta be, a ki így köszöntött be: „Tisztelt hölgyeim és uraim! Midőn ő méltósága, az intendáns ur csekély személyemet kegyeskedett megbizni a játkmester fontos állásával, őszintén bevallom, némi aggodalom fogott el, mint minden lelkiismeretes embert, midőn új működési körbe lép. Hanem két körülmény eloszlatja aggodalmamat: az első körülmény, az az elvem, mely addig is sok válságon áthozott, az ügynek, melyet szolgálók, lelkes szeretete s a kötelesség alkúvást nem ismerő pontos teljesítése; a második és ez a fő, a mi aggodalmamat eloszlatja, az önkö művészi intelligenciája, mely nemcsak énekükben nyilvánul nyílesen, hanem abban a nemes törekvésben is, hogy a játkban és években a művészet nélkülözhetlen összhang-ját megteremtsék. E törekvésükben senki sem fogja telkesebben és becsületesebben támogatni önöket nálammal és legyenek meggyőződve, hogy az együttes szorgalmat és törekvést olyan lenköf gondolkodásu, művészetért annyira rajongó intendáns, mint a gróf ur, úgy fogja előmozdítani, hogy önöknak mihamarább elérjék.”

„ZALA“

képes ingyenes melléklete.

Bartók Lajos.

Bartók Lajos különös kedvelte az Istennek, mert még mint újságírónak sem kellett elválni a költészet Istenasszonyától, sőt az újságesimalás még szorosabbra fűzte a viszonyt közöttük. Husz év óta pöngeti a lantot s ez idő alatt, ahig hiszem, hogy itt volna egy sovány kötetre való prózát. Mindjárt pályája kezdetén fölcsapott politikai költemények s a milyen termékeny volt szerelmi dalokban, épp olyan termékenynek, sőt termékenyebbnek kellett lennie a politikai költeményekben. A Bolond Miska, Üstökös annak idején ritkán jelentek meg Don Pedró szilaj, satirikus versei nélkül s mikor aztán vagy tizenkét év előtt maga alapított élelapot a Bolond Istók képeben, akkor már barátai, kik szép-jövőt jósoltak a fiatal lírikusnak, méltán aggódhattak, hogy tehetségét megeszi a politika. De nem úgy történt. Bartóknak a Bolond Istók részére is van tizenkét esztendő óta majd minden hétre egy, néha több verse is, de azért egy pillanatig sem maradt hűtlen a lírai költészethez.

A „Költemények“-et „Újabb költemények“, a „Kárpáti emlékek“-et „Újabb kárpáti emlékek“ követték. S közben drámával állott elő. Természetesen ezt is versben írta. Ez volt „A legszebb“, mely azonban még csak szép volt a „Kendi Margit“-hoz mérve: a „szebbik“ ez utóbbi. „Kendi Margit“ után jött „Thurán Anna“, a legszebb s három között. A három drámában szemmel látható az emelkedés, erőszáfolatnál annak a nevetéses babonának, hogy az újságírás („komoly“, vagy „élczes“), megfontaná az írói tehetséget. Az igazi tehetséget meg nem rontja semmilyen foglalkozás, legfőbb elvonhatja hivatásától, de ha van egy pár pillanata, melyet isteni hivatásának szentelhet, a kevésből mit e pár pillanatban terem, kiagyzog a a teremtő genie.

Bartók Lajosban a lírikusnak határozottan ártott a politikus, de így meg-

osztva is, a mai nemzedék legkitünőbb lírikusainak sorában van az ő helye. A nő és a természet kultusza, e két-tőért való szertelen rajongás: ez poétai karaktere. Az erdő fáit nem szokták nyesegetni s Bartók sem törődik a rímeknek csengésével-bongásával s versei az emelkedett stílus próza hatását teszik az olvasóra, melyekbe mintha csak öntudatlanul kerülnének a rímek. Ő nála nem a „dallam“ a fülbemászó, de a szöveg. A nő és a szent, a szabad természet kultusza: ez a költői

Bartók Lajos.

karakter az, melyhez következetes maradt pályája kezdetétől mostanig, még drámáiban is. Az első személy mind a három drámájában a nő.

A „Thurán Anna“ szerzője a negyvenes felé jár s husz év óta szolgálja az irodalmat. A nagy közönségnek benne van a kegyében, de annál kevésbé a tönust-adó emberekében, mert az idők folyamán hol az egyik, hol a másiknak volt alkalma fölszisszenni Bolond Istók csipkedéseitől. Való, hogy Bartók az események hirtelen benyomása alatt

sokat tett ellenségeivé. A politikai költő is csak akkor ír „jó verset“, ha az első impresszió alatt ír, csak így születnek a társadalmi félszégeket ostorozó satirikák, élczek is, de mire az újság kikerül a nyomdából, nagyon sok dolog ellenkező fordulatot vesz s más világitást nyer a higgadtan itélők szemében. Ilyenkor aztán megvan a harag, méltatlankodás s az élczlap-szerkesztő nehezen reparálhatja a sérelmet, mert hetenként csak egyszer jelen meg. Bartók is azok közé az emberek közé tartozik, kiknél a külső nem árulja el a belsőt. Sápádt, melankóliára hajló arczából nagyon nehéz fölsmerni a szenvedélyes politikust, ki sokszor másoknak alig feltűnő jelenségekre szórja haragjának villámain.

Justus.

Őszi felhők.

I.

Már kopogatott a ős,
S itt hagyá a föld telett
Látogatójegyét,
A hulló leveleket.

Sárga pergamenlapok,
Rá fehéren hull a hó,
S kit majd bejelent: az őj
Vendég sem mulattató.

Az öreg föld elbornul,
Kedvét vesztí jöttükön.
Távozásuk lesz öröm,
A szép kikelet ha jön.

Őt virág jelenti be,
Mit a föld ölére hajt,
S ez megifjúl tőle majd,
S hervadt szíve még kibajt!

II.

Őszi eső, őszi kőd, őszi szél,
A fáradt nap legoyugszik, alig kél.
Veit vezértent bujdos az égen át,
A tél ellen vezette el a csatát.

Őszszegvona zászlaja, a sngár,
Nyomon őzi ellene, őzi már.
Győzedelmet haragzó vad szelek
Tánczot járnak a kopár táj felett.

A hátart nagy kárógra lepi be
Varjú, holló martalóc serege.
S az akácot, mely puastán ott borong,
Elhoritják, mint sötét, árú lomb.

Majd megárad fellegek tábora.
Az sötétség mossa el a falut,
Bojgatóz is sírokból, temető
Vízözön hull feketén, szaporán,
Farkas-ének zeng a zord tiszán.

Pusztá partu folyóvíz lesz az ut,
A sötétség mossa el a falut,
Bojgatóz is sírokból, temető
Fejtái közt kihalni gyul elő.

Nem ver a föld, a nagy szív már ellált.
Hűde, némán szenved a halált.
Síráló köny, búcsudal, szemfedél.
Ózai eső, ózai köd, ózai szél!

Bartók Lajos.

X megoldott probléma.

— Jelget —

Irtó: Molnár Gyula.

Személyek:

Korodorsky Kornél, mérnök — Huberth Ilonka,
gazdag k. a.

Színház: gyönyörűen bebutorozott szalon.

Ilonka (egyedül al).

Ha igazat adok a szívemnek, úgy bizonyára Kornél eljön ma... Oly repesze várom érkezését... Hiszen szeretem őt... szeretem a tegnap mondott kissé nyers szavaiért... Mert valójában ügyes, művelt, szellemes ember, kivel élvezet a csevegés... de néha nem tudom mi lelte?... Hallgatag, komoly... mintha izgatott volna... messze repül el tőle a nála megszokott pajzán, játszi derült kedve. Látcsik rajta, hogy valamit mondani szeretne a mérnök ur... (Nevet.) Aztán azt hiszi, hogy nem azért vagyok nő, hogy ki ne tudnám találni, mi bántja a szívét. A kis Amorka jól belötte nyílát a mérnök ur szívébe... no meg az enyémbe... (Gondolkozva.) De hát igaz volna-e csakugyan, hogy Kornél szeret-e?... Valóban tetszeném-e neki?... Azért volna-e olykor-olykor olyan izgatott, hogy be akarná vallani nekem a szerelmét?... Nekem?... Tehát engem tüntetett ki a többi hölgyek felett... De Istenem! lám ilyenek a férfiak, csak olykor-olykor akarják tenni vallomásaikat!... A tegnap mondott nyers szavaihoz azt vettem ki, hogy itt lesz némsokára az idő, a mikor te! szegény kis szívem az ő férfias kebelében fogsz nyugodni!... Néha igazán nyers, mint egy mérnök, ki csak számokkal vesződik és nem tudja kiszámítani, vajjon mennyit az én pajzán kis szívem érzelmének tartó szilárdsága... Istenem! azt mondják a legkompikáltabb problémákat is meg lehet oldani. No abban kételkedem... Itt vagyok elő példa én magam...

Kornél kitűnő mérnök, ügyes, szakavatott, elismert... Én egyszerű csacska leányka vagyok, kire az a kis pajzanság az angol-nők zárdájában ragadt... nem is olyan nehezen megfejtethető probléma... és íme Kornél azért még sem tudja, még sem érzí, hogy piczi szívem teljes érzelmvilágával érette rajongok... Csak félig kell kiejteni a szeretem szót, hogy rögtön a kebelére repüljek, hogy ajkam ajkára tapadjon a szerelem ki nem fejezhető emez ékesszólásával... Istenem! bűnül sem lehet felelni azért, hogy vágyom a csókjáért... mert hiszen ez oly ismeretlen valami előttem, miről csak az angol-nők zárdájában hallottam a barátnőimtől egyet s mást... de magamon sohse tapasztaltam... Pedig Ottilia azt mondta volt: hogy a csók a férfiaknak legszébb költeménye... Valóban vágyat érezek máma elolvasni... Nem tudom ir-e Kornél az ajkra oly ékesszólvó verset, mint a milyenről Ottilia tett említést... Szerinte nincs nagyobb boldogság, mint a csókba fojtott érzelem... Azt mondta, hogy mikor a harmadrendű cousinja loppal megcsókolta, hát egész arca lángba borult... igen... ő érezte... szemei a szerelem tüzeben villogtak, mint Róbert a cousinja megjegyezte... Valóban elpirulnék-e én is?... Hogy szemeim izzó lánggal lobognának... no akkor úgy lesujtanám tekintetemmel Kornélt, hogy tédre borulva esdekelné irgalomért... Igen irgalomért... (összerezzen.) Íme már mennyi mindent összefecsegetem... Az idő immár emult, a melyben Kornél rendszeren megszokott látogatni... (Humlikára üt.) Az ám!... Csak most jut eszembe... No megáljjon maga gonosz... Kikap még tőlem ezért... Lám! teljesen megfeledeztem arról, hogy Kornélt láttam a délelőtt, a mint Izabellát, a csinos özvegyet kísérte... Az özvegyet!... No bizony, mintha oly nagyon szép volna, milyennek állítják... Pizse orra van, erősen rizsporozza magát... Csunyaának azért még sem csunya... Van valami sikkes benne... Talán éppen azért tetszik Kornélnak?... (Megtántorodik.) Istenem! Istenem! rettenetes érzelem fog el... Félek... réttegek, hogy Kornél most is nála van, azért késik!... Nagy Isten! ha már nem szeretne?... Szegény szívem!... feltékenység vesz erőt rajtam... Ha Izabella halójába keriténé... ha elhódítaná tőlem... szegény szívem összetörne alatta... Meghalnék!... (Pathoszszal.) Istenem! meghalnék a szegénytől, a családostól... Eltemetnék... de bosszút állnék rajta... bosszút... Megmondanám a mamának, hogy tudassa velem, hogy érette haltam meg... aztán feljárom kísérteti hozzá a sírból, meg fogom tudni akadályozni egybekelését Izabellával... Meg én!... De miket

is beszélék én itt össze?... Hiszen lehet, hogy dolga van másutt, a hivatalban... Számol és nem jut eszébe, hogy én itt vergődöm kínaimban, mint a kalitba zárt kis madár!... Istenem! hát tövisel is vannak a szerelemnek! Mintha egy kis méh fulánkja bele volna be a szívembe: a feltékenység! Oh! úgy szeretem Kornélt, hogy hallga! léptek a tornáczon! Valaki jön! Istenem! a léptek elhangzottak... és ő még mindig késik!... Az óra már ötöt mutat... Egy órai késedelem, mikor fogja ő ezt behozni?... De iszonyu ez a bizonytalanság!... Pedig szívem azt sugja, hogy ma eljön eljön... azonban mikor?... No csak jöjjön, megbosszulandom rajta kínos nyugtalanságomat, melyet késelmével okozott... Meg én! Nézzük csak, mit is teszek!... (Gondolkozva.) Nem szólok hozzá?... Az rossz lesz... mert ő is hallgatni fog... Sirjak, aztán könnyes szemekkel találjjon?... Ez sem helyes, mert mondta, hogy ki nem állhatja a síró hölgyeket... Mit tegyek hát? Haragot mutassak?... Akkor meg kinevet... No meg van: duzzogás fogok!... Oh! hogy csak most jutott eszembe... Hisz nincsen alkalmasabb fegyvere a nőnek, mondta egy francia író, mint a duzzogás!... Furcsa! miért mondta ezt éppen egy francia író, hát magyar írónak nem juthatna volna ez az eszébe?... Valóban mindenben hátra vagyunk a francziák mögött!... A duzzogás! oh! a duzzogás!... Lássuk csak, ellent tudnak-e nekem állani egy férfi, ha duzzogok... (Mutatja.) Összeránczolom a szemöldökömet, összeszorítom az ajkamat, hátra kulcsolom a kezemet... Komoly pózra vágom magamat aztán uraim, itt az élethalálharcz... Így ni!

(Kopogtatás hallatszik.)

(Ilonka összerezzen.) Istenem! ez ő... itt van már!... az alkalm kinálkozik... meg kell sikeresen oldanom a problémát... bátorság... szívem... bátorság!

Ilonka (kiáltva) Nem szabad! (Félre.) Várjon most ő is odakünn, mint én várahoztam itt oly soká, oly hosszasan utána... Szegétszeggel! Majd meglátjuk, édes mérnök ur, oly kellemes-e a várahozás, milyennek gondolja... Ugy ám!... Büntetést várakozni fog ott, az ajtó mögött egy negyöt óráig... de nem, tovább egy fél óra hosszaiig... (Lábörgölés hallatszik künn.) Ahán! a mérnök ur türelmetlenkedik!... pedig oly kellemes ám a várahozás, nem gondolja?... Vár, igen! (Toppant a lábával) vár egy fél óra hosszaiig... addig be nem ereszttem... nem bizony... bűnhöljék ha annyira megvárakoztatott egy fiatal hölgyet... Udvariasság ugy-e udvariasság ez öntől, tisztelt

Kondorossy ur? No csak tegye türelmet próbára... En eladdig számítottam az ábrámon a perezeket... (Kiveszi arany óráját) Egy... kettő... három percz... (A kopogtatás ismétlődik) Lám! milyen türelmetlen a gonosz... De Istenem! Kornél nagyon pneumatikus egy ember... még képes arra, hogy elmegy... megteszi... Eleget várakozott már... (Hangosan kiáltja): Szabad!

(Kornél kissé bosszus arccal lép be.)

Kornél. Jó napot! Ilonka nagysám... De sokáig megvárakoztatott... Már éppen el akartam menni! Ilonka (hangosan.) Ugy találja, hogy megvárakoztatott volna Kondorossy ur? ... (Féltre.) Lám megmondtam, hogy mindjárt elment volna, ha még tovább várakoztatott... (hangosan.) De hol is késett ma oly hosszu ideig?

Kornél (hamisan.) Talán bizony magácska égő türelmetlenséggel várta volna azt tőlem? Ilonka nagysám... No hiszen ez természetes... Nem úgy volna? ... Eltaláltam? ...

Ilonka. Maga Kondorossy ur, mindig olyanokat talál el, mi, ha igaz volna, sem vallható be... Különböztet meg nagyon csalódott volna, ha azt hinné... (Duzzogva.) A délutánt Baradlaynéval, a csinos Izabellánál tölté kétségtelenül? ... Eltaláltam? ...

Kornél. Csalódik, kedves Ilonka nagysám... A délutánt az irodában és otthon töltöttem el, valami felett tájérgyre.

Ilonka. Számolgotott nemde? ... aztán elfeledte, hogy tegnap megígérte volna, hogy ma négy órakor komolyan beszélni akar velem? ... No az igen természetes, a férfiak nagyon feledékenyek... mikor nőknek tett ígéretükről van szó... Vagy nem úgy volna? ...

Kornél (szenvedélyesen.) Igértém... igen ígértém, Ilonka nagysám... és hogy a kellő időben nem érkeztem meg, annak oka azaz izgatott állapot, a mely a komoly dolgokat rendszeren megszkotta előzni... így...

Ilonka (daczosan.) Például a föld-bemérésnél, mikor a mérnök uron erőt vesz az izgatottság, mert a pontok bár jól felmérévők... de a számítás még sem talál... mert a számok közül előmosolyog egy szöke asszony ryönnyörű, csókolni való képe... mely bizony... nagyon megtudja zavarni egy fiatal ember fejét... Nos? nincs igazam? ...

Kornél (bosszusan.) Ma már megint elgyolódó kedvében van, bájos Ilonka nagysám... Csak rajta... ma tere van... De arra kérem, ki ne nevéssen, ha úgy csak arra, az előbb említett komoly elhatározásra térek vissza... Az ember míg fiatalabb, könnyebbvérfű, csak a mával törődik és komoly gon-

dolatokat vajmi ritkán forgat meg fejében... mikor azonban megállapodottabb lesz... akkor vannak pillanatai melyekben bonczobóra veszi azon komoly érzelmeket, melyeket bensejében őriz. Ilonka (duzzogva.) De álljon le, édes mérnök ur... úgy áll itt, mintha alamizsnát akarna kéni tőlem, pedig biztosítom, hogy egy krajczárom sincs ám!

Kornél (Ilonka mellé ül le egy zsöllyére.) Mit törődöm én azzal... mikor van olyan valamije, mit ha alamizsnául ad nekem, hát a föld legboldogabb emberévé tesz vele...

Ilonka (hamisan.) Még talán mérnökévé... nemde? ... De igazán, úgy veszem észre, hogy ma rettenetesen unalmas, mérnök ur... No persze, ha az ember számokkal vesződik egész nap, aztán mély izgatottság fogja el a komoly dolgok előtt... hát bizony akkor könnyen megmagyarázható...

De beszéljen másról, mi kissé felvidámitson, hiszen látja, hogy mindjárt elájsítom magamat, aztán magára vessen... és ne merjen műveletlen hölgynek magában elnevezni...

Kornél (bosszusan féltre.) Mi lelte ma Ilonkát? ... Igazán nem ismerék rá... (Hangosan.) Tehát úgy találja, hogy ma rettenetesen unalmas vagyok... Mint egy mérnök, ki számokkal vesződik, teszi hozzá gondolatban... Am legyen... Ma olyan hangulatban vagyok, hogy egy csépp derült kedvet sem tudok magamra erőltetni... Elismerem, hogy unalmas vagyok ma, akárosak egy erős, nedves őszi nap...

Ilonka nagysám, radem sem figyel... megbántottam volna? ...

Ilonka (közönyösen.) Oh! a világért sem, édes mérnök ur... csak folytassa, hallgatom... De tudja, ma rossz kedvem van... Valami lehangoltság vesz erőt rajtam... futó bágyadság... aztán kissé szorakozott vagyok...

Kornél. Azt veszem észre... kétségtelen a miatt, hogy én vagyok mellette és untatom... Tudom, hogy ha Virágosi az érdész barátom banális élezeivel mulattatja, akkor kellemesen szórakozik... no, természetesen... hiszen derék, dőlczeg alak, kellemes módorral... szép férfias magatartással... aztán Ilonka nagysám rendszer utvarlója, ki el nem mulasztja soha sem az alkalmat, hogy az utcán el-kisérhesse... hiszen nagyon szivesen látják... miért ne tenné? ...

Ilonka (féltre.) No most engem gyanusít... azt hiszi, hogy Virágosít szeretem... ily tévedés! ... (hangosan.) Igen, a kedves, szeretetreméltó ember mindég szives fogadtatásra talál a hölgyeknél, de a közönyös, unalmas férfiú mindig ellenszenves! ... Hízi-e mérnök ur? ... (Duzzogva hátat fordít...)

Kornél (féltre.) Istenem! meghara-

gítottam... pedig igazán nem ezt akarom elérni... hiszen ugy szeretem!... (hangosan.) Ilonka nagysám! (semmi felelet.) Ilonka nagysám!... Hallgasson meg!... Ilonka nagysám! Haragszik? oh! mondja... haragszik? ... megbántottam? ... szőljon kérem az égre!... Kétségbe esem (féltre.) Megőrülök, ha ma meg nem tudom, szeret-e vagy sem... (hangosan.) Ilonka nagysám! kérem... csak egy szóval mondja, hogy nem haragszik... Mondok valamit... Röviden mondom... becsületeimre nem leszek unalmas... (mellé térdel.) Ilonka nagysám szívem az érzelmek izgatottságában... a szenvedély hevében háborg... izgatott vagyok, mert szeretem, imádom... igen imádom szívem legszentebb érzelmével... a szerelem isteni lángjával... egész gondolat világommal... A mióta kedves lényét ismerem, megismerkedtem azzal az idegen érzélemmel is, melynek szerelem a neve... Oh! búbajos szó... szívem, lelke csak önért dobog, édes Ilonka... igen... úgy van... Majd szétszakítja keblemet, ez az érzelem... Azt mondja száraz vagyok, mint egy mennyiségtani képlet... csalódik... higgye el, Ilonka, a maga arca mosolyog elé a számításaim közben... a maga mosolygós ábrázatja jelenik meg minduntalan lelki szemem előtt... biztatva, nögtáva... Nem tudok olyankor semmit... az egyszer egyet sem tudom... becsületeimre... azt sem... a szerelem uralkodik egész lényemen... boldoggá tesz, bár nem vagyok bizonyos benne, hogy szeret... Imá-dott Ilonka nagysám... mondja, hogy szeret és ismét a legboldogabb emberre tesz egyetlen egy szavacskája által!... (Rei néz.) Istenem! elaludt!... (Hosszu szünet, aztán pihegve nyúl a szívéhez.) Elaludt... oly közönyös vagyok előtte, hogy elalszik lédszenvedélyesebb szerelmi vallomásomon... oh! én szerencsétlen!... oh! én boldogtalan!... Imár tudom, hogy szerelmem nem talál viszonzásra nála... Szegény szívem összezúródik e csapás terhe alatt... Elaludt... szerelmem villogó mécsé elaludt!... (Féltre.) De vajjon igazán elaludt volna? ... Nem hiszem... vajjon? ... oh! elme!

tudomány most sugallj belém valami gondolatot!... Elaludt!... de ha elaludt, hát fel kell ébresztenem, mert akkor nem alszik majd az éjjel... Igen ám, de hogy ébresszem fel? ... A szemét csókoljam meg vagy az ajkát? Bár az utóbbit jobb szeretném... Vagy átöleljem? ... No ez sem rossz éppen... Meg van... (hangosan.) Ilonka!... (Féltre hajol, halkán.) Ilonka!... Nem ébredt... Ilonka!... (Mindjobban ajkához hajol.) Ilonka! megcsókolom... becsületeimre megcsókolom, Ilonka!... (Megcsókolja gyengén az ajkát.) Nem ébredt fel... Csak a fejét mozdította

Oh! búbajos szó... szívem, lelke csak önért dobog, édes Ilonka... igen... úgy van... Majd szétszakítja keblemet, ez az érzelem... Azt mondja száraz vagyok, mint egy mennyiségtani képlet... csalódik... higgye el, Ilonka, a maga arca mosolyog elé a számításaim közben... a maga mosolygós ábrázatja jelenik meg minduntalan lelki szemem előtt... biztatva, nögtáva... Nem tudok olyankor semmit... az egyszer egyet sem tudom... becsületeimre... azt sem... a szerelem uralkodik egész lényemen... boldoggá tesz, bár nem vagyok bizonyos benne, hogy szeret... Imá-dott Ilonka nagysám... mondja, hogy szeret és ismét a legboldogabb emberre tesz egyetlen egy szavacskája által!... (Rei néz.) Istenem! elaludt!... (Hosszu szünet, aztán pihegve nyúl a szívéhez.) Elaludt... oly közönyös vagyok előtte, hogy elalszik lédszenvedélyesebb szerelmi vallomásomon... oh! én szerencsétlen!... oh! én boldogtalan!... Imár tudom, hogy szerelmem nem talál viszonzásra nála... Szegény szívem összezúródik e csapás terhe alatt... Elaludt... szerelmem villogó mécsé elaludt!... (Féltre.) De vajjon igazán elaludt volna? ... Nem hiszem... vajjon? ... oh! elme!

Oh! búbajos szó... szívem, lelke csak önért dobog, édes Ilonka... igen... úgy van... Majd szétszakítja keblemet, ez az érzelem... Azt mondja száraz vagyok, mint egy mennyiségtani képlet... csalódik... higgye el, Ilonka, a maga arca mosolyog elé a számításaim közben... a maga mosolygós ábrázatja jelenik meg minduntalan lelki szemem előtt... biztatva, nögtáva... Nem tudok olyankor semmit... az egyszer egyet sem tudom... becsületeimre... azt sem... a szerelem uralkodik egész lényemen... boldoggá tesz, bár nem vagyok bizonyos benne, hogy szeret... Imá-dott Ilonka nagysám... mondja, hogy szeret és ismét a legboldogabb emberre tesz egyetlen egy szavacskája által!... (Rei néz.) Istenem! elaludt!... (Hosszu szünet, aztán pihegve nyúl a szívéhez.) Elaludt... oly közönyös vagyok előtte, hogy elalszik lédszenvedélyesebb szerelmi vallomásomon... oh! én szerencsétlen!... oh! én boldogtalan!... Imár tudom, hogy szerelmem nem talál viszonzásra nála... Szegény szívem összezúródik e csapás terhe alatt... Elaludt... szerelmem villogó mécsé elaludt!... (Féltre.) De vajjon igazán elaludt volna? ... Nem hiszem... vajjon? ... oh! elme!

Oh! búbajos szó... szívem, lelke csak önért dobog, édes Ilonka... igen... úgy van... Majd szétszakítja keblemet, ez az érzelem... Azt mondja száraz vagyok, mint egy mennyiségtani képlet... csalódik... higgye el, Ilonka, a maga arca mosolyog elé a számításaim közben... a maga mosolygós ábrázatja jelenik meg minduntalan lelki szemem előtt... biztatva, nögtáva... Nem tudok olyankor semmit... az egyszer egyet sem tudom... becsületeimre... azt sem... a szerelem uralkodik egész lényemen... boldoggá tesz, bár nem vagyok bizonyos benne, hogy szeret... Imá-dott Ilonka nagysám... mondja, hogy szeret és ismét a legboldogabb emberre tesz egyetlen egy szavacskája által!... (Rei néz.) Istenem! elaludt!... (Hosszu szünet, aztán pihegve nyúl a szívéhez.) Elaludt... oly közönyös vagyok előtte, hogy elalszik lédszenvedélyesebb szerelmi vallomásomon... oh! én szerencsétlen!... oh! én boldogtalan!... Imár tudom, hogy szerelmem nem talál viszonzásra nála... Szegény szívem összezúródik e csapás terhe alatt... Elaludt... szerelmem villogó mécsé elaludt!... (Féltre.) De vajjon igazán elaludt volna? ... Nem hiszem... vajjon? ... oh! elme!

Oh! búbajos szó... szívem, lelke csak önért dobog, édes Ilonka... igen... úgy van... Majd szétszakítja keblemet, ez az érzelem... Azt mondja száraz vagyok, mint egy mennyiségtani képlet... csalódik... higgye el, Ilonka, a maga arca mosolyog elé a számításaim közben... a maga mosolygós ábrázatja jelenik meg minduntalan lelki szemem előtt... biztatva, nögtáva... Nem tudok olyankor semmit... az egyszer egyet sem tudom... becsületeimre... azt sem... a szerelem uralkodik egész lényemen... boldoggá tesz, bár nem vagyok bizonyos benne, hogy szeret... Imá-dott Ilonka nagysám... mondja, hogy szeret és ismét a legboldogabb emberre tesz egyetlen egy szavacskája által!... (Rei néz.) Istenem! elaludt!... (Hosszu szünet, aztán pihegve nyúl a szívéhez.) Elaludt... oly közönyös vagyok előtte, hogy elalszik lédszenvedélyesebb szerelmi vallomásomon... oh! én szerencsétlen!... oh! én boldogtalan!... Imár tudom, hogy szerelmem nem talál viszonzásra nála... Szegény szívem összezúródik e csapás terhe alatt... Elaludt... szerelmem villogó mécsé elaludt!... (Féltre.) De vajjon igazán elaludt volna? ... Nem hiszem... vajjon? ... oh! elme!

meg! . . . Oh! Állott alkalom! . . .
 Mily jól eset! . . . Istenemre! mily jól
 esett! . . . Próbáljuk meg még egy-
 szer. . . (Felé hajol újra.) Ilonka! . . .
 megcsókolom újra . . . Ilonka!
 (újra megcsókolja.) No ez is meg-
 történt, a nélkül, hogy felébredt
 volna. . . Isteni alkalom. . . Mézet
 lopni titkon az ajkáról . . . oh!
 rózsapiros ajkak! . . . kecses száj!
 . . . imádlak Ilonka! . . . No még
 egyszer. . . Próbá szerencse! . . .
 (újra megcsókolja erősen.)

Ilonka (hirtelen felugrik és
 haraggal.) Uram!

Kornél (szabódva.) Nagysám!

(Szünet.)

Ilonka (felkiáltva.) Ugy vet-
 tem észre, mintha elaludtam volna!
 . . . Ilyen dolgot! . . . Nem csoda,
 hogy mikor egy unalmas ember
 szavait hallja az ember, elalszik
 . . . aztán még milyen vakmerő!
 . . . (Felreszól.) Lessük a hatást!

Kornél (félre, bánatosan.)
 Unalmas ember! . . . az én va-
 gyok! . . . Isten hozzád, szerelem!
 . . . vége van . . . álmodtam egy
 szünet . . . reméltem . . . és im-
 csalódtam . . . Áh! . . . igazán
 aludt! Azt hittem pedig, hogy
 tettei magát . . . hogy csak
 játék az egész . . . Nem. Ko-
 molyvalóság! . . . Szívem izzé-
 porra megy össze. . . Érzem . . .
 Minek nekem immár az élet?
 Ha nem szeret . . . ha nem sze-
 ret. . .

(Ilonka csipőjétől bahrál.)

Kornél (lehajtja fejét félre.)
 De nem . . . nem, ne lánson még
 könnyezni, . . . hogy aztán gonyt
 izzón legszentebb érzelmeimből
 . . . Félre ismertem a leánykát.
 . . . Azt hittem egyike azoknak
 a művelt, okos, szende leánykák-
 nak, kik fogalommal sem bírnak
 a világius nagyképűkedésről, hű
 kacérstigről . . . Azt hittem, jól
 olvastam szemében . . . azok
 szíve érzelmeit tükrözték vissza.
 . . . Csálódtam . . . egy festett
 oltárképet imádtam hat annyi
 ideig. . . Szívemben egy csalfa,
 hű, kaczer teremtés foglalt helyet
 annyi illű belől. Szegény szívem
 . . . és hogy szeretem mégis . . .
 De milyen gyáva érzés sugja
 belém ezt a rettenetes gondola-
 tot! . . . Nem . . . az nem le-
 het, hogy egy leányka, angyali
 ártatlan arcával, bájos modorával
 ily áhuk szívet takarjon . . . Hi-
 szen szemek másfél regéinek
 a boblogóig örökzép költeményét látza-
 nak elfröngeni ajkai. . . Nem . . . az nem
 lehet, hogy Ilonka játékos úrre legzen-
 tebb-érzelmeimből. . . De ka ugy volna! . . .

Istenem! ha ugy volna. . . Oh! akkor
 érzem, nem tudnék neki megbocsátani.
 A férfiúi méltóságom porba tiporva,
 nem tudnám szeretni . . . oh nem. . .
 De vessük végét ennek a komédiának!

Kornél (pathoszszal)
 nagyon unalmas voltam és
 merő is . . . mondja ön. . .
 Legszentebb érzelmeimet z-
 kegyed előtt . . . a mérnök

Bernay

(Hangosan, felé fordulva.) Tisztelt
 Ilonka nagysám, nagyon komoly szavam
 volna önhez! . . .
 Ilonka (megijedve.) Hallom uram!

ban . . . komolyan, átérzve . . . és
 nem könnyed, jási kedvvel, melyet
 úgy látazik, szeret . . . Komoly voltam,
 mint komoly volt az ügy: a vallomásom.

Nem tudom, gyommal újra elálmósítsam . . . vagyok
 nyira elálmósította hátor magamat Nagysá! kegyeibe aján-
 Oh! igen elaludt . . . lani . . . Távozzom! (Meg hajtva magát.)
 zor csókoltam meg Isten önnel, kisasszony! (Távozni akar,
 felebredt volna . . . de Ilonka megragadja a karját.)

nőnek . . . Jelenléte nem unalmas reám
 nézve, nem . . . Ellenkezőleg . . . Legyen
 meggyőződve, hogy . . . hogy fáj a
 szívem, látva, hogy mily kint okoztam
 önnel a szavaimmal . . . Pedig legyen
 meggyőződve, hogy játék volt az
 egész . . . egy kedves kis jelenet,
 melyet úgy magam gondoltam ki
 . . . Nem aludtam! . . .

Kornél (hangosan.) Nem
 aludt? . . . (Félre.) Istenem! te-
 hát nem aludt? . . . tehát viszont
 szeret? . . . Oh! mennyi boldog-
 ság! . . . No hanem azért én is
 megtréfállak . . . (hangosan.)
 Annál rosszabb! . . . Mert tudja
 meg, Ilonka nagysám, hogy komoly
 ember vagyok . . . érzelmeimet
 komolyam veszem, annyira komo-
 lyan, hogy nem tűröm miszerint
 tréfát fizeszenek belőlök . . . Igen!
 . . . tréfát. . . Legyen meggyő-
 ződve, édes Ilonka nagysám, hogy
 bármennyire szeretem, de prózai
 ember vagyok. . . Imádtam, de
 most már nem, . . . meit az a
 nő, ki egy férfit legszentebb ér-
 zelmeit víg tréfa tárgyává teszi,
 nem érdemli meg, hogy tovább
 is szeressük. . . Végeztem! Isten
 önnel!

Ilonka (felkiált.) De Kor-
 nél! esküszöm, hogy nem tud-
 tam, hogy ennyire zokon fogja
 venni . . . Esküszöm, hogy viszont
 szeretem, . . . hogy osztom érzel-
 meiben . . . Meg akartam büntetni
 a miatt, hogy olyan későn jött
 ma . . . azért gondoltam ki az
 elalvást. . . mert szívem meg-
 sugta, hogy ma bevallja a szerel-
 mét. . . Aztán azt gondoltam, hogy
 elalszom vallomása alatt, maga
 pedig észre veszi és . . . és meg
 fogja csókolni ajkamat, hogy
 felebresszen. . . Egyszer, kétszer,
 háromszor . . . tiszszer. . . De
 oly sokáig habozott, . . . hogy
 mást gondoltam azon idő alatt.
 . . . Meg akartam ijeszteni a
 haragommal. . . Istenem! lám
 hová vezetett ez? . . . El akarja
 hagyni Ilonkáját . . . távozni akar
 most is, annak oldala mellől, ki
 úgy szereti . . . megalázza maga-
 magát ön előtt . . .

Kornél (hidegen.) Végeztünk.
 . . . Isten önnel! . . . (Egy lépést
 tesz az ajtó felé.)

Ilonka (felkiált.) Kornél! (Az-
 tán karjaiba ömlik, ki ajkait csó-
 kolja)

(Szünet)

Ilonka (ébredve.) Istenem!
 . . . hol vagyok? . . .

Kornél (vidáman.) (Félre.) Jó
 helyen! . . . (Hangosan.) A karjaiban
 te édes, te drága szívem te! Szeretett
 Korné!d karjaiban, kedves Ilonkám . . .
 édes kis madaram!

n magamnak . . . Ilonka . . . Ikonka (ijedten.) Kérem . . . mér-
 főt pe lig nem akarva, nök ur . . . maradjon . . . (Izgatottan.)
 gyek önnel továbbra, Félre ért . . . rosszul cselekedtem . . .
 rva, hogy unalmassá- kérem, Kornél, ne higgyen gonosz, kaczer

Ilonka (vidáman.) Tehát nem távoztát el te csunya mórnök te! . . . Nem hagyta el a te édes Ilonkádát . . . ki oly forrón szeret, hogy majd bele halt kínos fájdalmába . . . Igazán, itt vagy mellettem? . . . Nem mentél el? . . .

Kornél (félre.) No azt a bolondot igazán nem tettem volna meg . . . (hangosan.) Próbára tettelek csak, mint te engem, . . . csakhogy azzal a különbséggel, hogy te elajultál a próba alatt. . . No az elajulásra nem számítottam . . . drága angyalom, kincssem te! . . . Megjijedtem ám nagyon . . . Még most is remelek belé a gondolatnál, hogy valami komolyabb bajod történt volna.

Ilonka (vidáman a karjaiba borul.) Oh! attól egy cseppet sem kellett volna tartanod . . . mert jól begyakoroltam ám az angolnők zárdájában . . . De most, hogy már tul vagyunk a szeretleken, mondd még egyszer: szeretlek. Kornél (vigan.) Szeretlek Ilonkám! Ilonka (ugyanugy.) A mama előtt is? . . . Kornél (no természetesen!) Ilonka (pathoszszal.) Ez esetben, mérnök ur . . . karját . . . menjünk a mamához audenciára.

Kornél (megcsókolva) Te kis gonosz te!

(A függöny legördül.)

A vendégeknyv.

A tenger zúgott albergónk előtt . . . S míg elmerengve néztem, Szobámba egy leányka jött, Nagy könyvet hozva kézben.

„Signor! — susogta csendesen — Csak arra kérem szivesen, Vendégeinknek könyve ez, S a Signor lesz olyan kegyes, Beírja itt nevét s a szép hazát, A melyből hozzánk utra szállt.“

És földre sütte szép szemét, Az ócska könyvet tárta szét, És várakozva asztalomra tette . . .

Csodáltam én e szép leányt felte, A tiszta fényt az arcán, homlokán, Csodálta volna Tizián; Nyakát, mely sima mint a hó, Már irni készülték volna Michel Angelo, És hallgatám szavának dallamát; Mert, mint a csengettyűszó, olybá vált Itáliának zengetes beszéde, Amint e két piros ajk beszélte.

Sokára szólítam: „Szive en, Amint kívánja, kedvesem! Beírom, hogyha kell, szerény nevem, S egy szép hazáért túl a tengeren.“

. . . S tintába mártva tollamat, Már irni készülék, hol hely maradt; — De hirtelen egy gondolat Megállítá a tollamat; Az eszme, mely utamban szeretszét, Mint árnyékom, ugy elkísért. Az után sokszor kérdezék: ki ő? Hova megy? honnan és mióta jön? S a mint szokás, mindenkor ráfeleltem De mindenkor megdöbhent tőle lelken.

Most melán gondolkodva kisség, Az ócska könyvbe bétékiték, Hogy lássam: vajjon ennek mit feleltek, Kik én előttem innen útra keltek? Sok név, megannyi ember és sok hon fia; Spanyol, dán, angol, német, francia; Ez új világból jött az úvilágba, Vagy Alpeseokról szállt az Adriára . . . S mind, mind tovább, előre ment a ki tudja, Hogy merre vitte s tart-e még az útja?

Ti gondtalan, ti röpke vándorok, Egy-egy nevet, kik itt beíratok, Az arczotokból, lényetekből semmi nyom, Habár a vágytól égve kutatom.

Ülész itt a légben, mely szobámba rezdül, Hány ember, asszony, gyermek ment keresztül; És nem hagytott még oly nyomot se ben, Mint könnyű sarka sima tengeren. S a tér, a melyben testem fog helyet, Nemrég az ő testökön engedett; És minden teattal itt e térben egy világ: Erző, gondolkodó, cselekvő ember állt. De hogy tovább haladt — utána nyomba Szárnyát a végtelen tér ujra egybevonta, Miként ha nem járt volna benne senkisé.

Mért volt tehát? — remegve kérdeztem! . . . Mi emberek, kik járunk át az életben, Készködve itt is, ott is, száz helyen, És mindig azt gondoljuk önmagunkba, Hogy, mit tevének, nyomot hagy majd a munka, Van ezél, melyért lenni kell és ép eként! — Ki mondja meg, vajjon nem tévedünk? Hogy létünk össze nem csap-e sirunk felett Oly nyomtalan, mint lég ez utazók megett? . . . A könyvet közbe lassan forgatám. Csodálva várt a szép olasz leány, Hogy vár a könyvre már is elfeledtem, S a tollat is leejtém önfeledten. . .

De im a szép lány ujra kérve, szólal: „Signor, néhány rövidke szóval Hazáját és nevét jegyezze be, Azt is hová megy s honnan érkeze?“

S júnár beírtam. . . Ámde a való helyett, Mit érzetem sugott s mi így következett: Hazám a Tellus, ember a nevem; Az már a múlté — „honnan érkezem“ — A hová megyek? Egy olyan óceán Van én előttem, melynek partja sínes talán. S hozzá tevé — de szóval — „felderülve: „Ha nem jó, Signorina; hát törölje! Akkor csak ugy lesz, mint talán az élet, Mely nagy könyvébe egy sort írat véled — Aztán kitörli, mintha ott se volna — Törölje bizvást, drága Signorina!“ . . .

Veneze, 1890.

Gonda Dezso.

Margit rózsája.

Irta: Gergely Antal.

Ott állott a kertnek a kellő-közepén, viruló szegfűk és szerény árvácskák között, mint egy igazi királynő. Mikor megjött a tavasz s bimbói kihasadtak, odamenték hozzá a tarka pillangók, azután beszéltek neki az ő nyelvökön, titkos, édes dolgokat, a melyekre szinte elpirult a hófehér rózsza, a játszi szelőlőtől ingó lombjai pedig igent integettek rá, mire megannyi csókkal felelték a bóhó lepkek.

Milyen jó dolga is volt. Minden este Margit öntözgette kis kezével, s midőn már a nap a lombos fák mögé bujt el, odament ő is hozzá és beszélgetett neki — ki tudja mit, Mikor oda hajolt

hozzá, ügylázott, mintha a fehér rózsák között egy piros is volna. Igazán rózsza volt ő, égő, piros rózsza. Most is ott áll mellette s ugy elbeszélget neki, az a másik rózsza pedig olyan szorgalmasan hallgatja a szót — s még csak el se mondja senkinek, még a pillangóknak sem. De hallga csak! Messziről lágy furulya szó hallatszik, olyan búsan, olyan kéréleg, mind közelebb, közelebb jöve:

„Irigyelik tőlem azt a csillagot — A mely az én életemre ragyogott.“ A leányka figyelve megy a sövényig, de a mint kitekint ijedve, kapja vissza fejét és fut, fut, megsemm áll, míg kis kamrájába nem ér. Ott azután szívére nyomja kezét, mintha csitíteni akarná. Az meg csak azért is erősebben dobog — Mikor ugy megijesztette az a csúf Pista. Pedig hát Pista nem is volt olyan csúf, nem is akarta Margitot ugy megijesztetni; de ki tehet róla, hogy az ilyen kis leányok olyan ijedősek.

Leccsillapította végre nagynehezen, s még kacagott is rajta, hogy ugyan miért is ijedt meg. Majd megmutatja ő holnap hogy csak azért sem ijed meg. Mintha tudta volna, hogy ismét élő Pista. Az pedig csakugyan eljött, előre hirdette jöttét az andalgó furulya szó. A leány kedves várakozással tekint felé, szemel ugy ragyognak, a szíve ugy dobog, tudja is ő miért. Egész közel hallatszik már a dal, s ő megismeri járásáról(?), hogy ez a Balogék Pistája. A mint meglátja a legényt, hirtelen eldugja fejét a rózsák közé, pedig csak annál jobban meglátják, hogy milyen piros az arca. A legény megáll a sövénynél s ugy elgyönyörködik azon a sugár leányon. Az pedig igen szorgalmasan tisztogatja a rózsáját, mintha bizony volna mitől.

Elhallgattak volna talán ítéletnapig is, de egy gonosz tuskének volt anyja esze, hogy szólásra bírja Margitot — nem a legbarátságosabban akadván tenyerébe. Nagyot sikoltva ugrott el kényeze mellől, megis bánta nagyhamar — még bizony kényesnek gondolja ő Pista. Pista pedig nem sokat gondolkodott, hanem hirtelen túltette magát a sövényen s ott fermett a leány mellett.

Mi lett hugom, darázs csipett meg? Mitől ijedtél meg ugy? Az pedig legjobban tőle ijedt meg, mikor olyan közel volt hozzá. Hiszen ezt onnan kívülről is megkérdezhette volna.

„A tuske, a tuske“ szepegte mégis. Mire Pista igen nagy készséget mutatott rá, hogy minden tuskét letördel. Ebbéli szándékát már végre is akarta hajtani, hanem Margit nem engedte.

„Majd bizony az én rózsamat“ — „De ha megbántott“ — „Sohse bántott az, te vagy, az oka, miért nézél rám“. (Pedig milyen jól esett neki, hogy rá néz.)

Pista itt megakadt, majd meg elkezdte a virágot dicsérni.

„Milyen szép virág ez. Ilyen talán még a Kántorék Erzsijének sincs.”

„Nincs ám, szólt belé Margit is a nagy magasztalásba, még mindig sebes tenyerét nyomkodva kötényével. Hanem itt csak megint megakadt a beszéd. Hiába, mindakettő igen sokat akart mondani, úgy történt azután, hogy mindkettő hallgattak. Meg olyan nagy gyerek volt még mindkettő: tizenhat éves az egyik, tizennyolcz a másik. Mégis eléggé nagy arra, hogy szíve dobogását észrevegye, megértse. Hisz' eleget hallottak róla a nénémasszonyoktól, bátyámuraméktól kukoriczafosztáskor, meg a téli esteken. És a szabad természet — melynek keblén éltek — lombos fáival, éneklő madaraival; a nyíló virágok; a csevegő patak habjai; a mindent ölelő kék ég — nem legnagyobb tanítói a szerelemnek?

Megint Pista unta meg a hallgatást, hát csak újra neki fogott a beszédnek.

— Nem adnát nekem a virágból Margit?

Ugyan minek volna az neked?

— Én Istenem, minek volna, hát a kalapomhoz bokrétnak.

Most meg Margit akadt meg. Adott volna ő, de ha megtudja az apja.

— Adnék én, hanem...

— Mit hanem, nem engedik ugy-e?

Hej! pedig míg boldogult apám élt, s az a csapás sem ért bennünket, engeszték örömet. De mit törődnek én arval, hanem már te is — a kiről pedig azt gondoltam... már te is hallgatsz reájok, te is elfordulsz tőlem.

— Csak azért se hallgatok, itt a virág — szólt neki pirulva a leány — de most már eredj.

— Megyek, megyek, de ugy, hogy te nem fordulsz el tőlem, mivel szegények lettünk, ugy-e jó szívvel leszél irántam?

— Ugy-ugy.

— Köszönöm, az Isten áldjon meg Margit.

Margit ugy szeretett volna még mondani neked valamit, de szűzi szemérem visszatartá ajkairól a szót.

— Isten áldjon meg Pista.

Mikor aztán nem látta már, odahajolt a rózsához és elmondta annak.

Elmúlt a tavasz, utána a nyár is. A mit a kettő növesztett, erlelt, betakarítá a szorgos ős. A rózsá is elhullatá virágait. A lepkek is eltűntek, hogy a jövő tavasszal új nemzedékben feltámadjanak. Lassan a mogorva tél is beköszöntött, köszöntésül jót rázván fehér szakállán, mitől olyan szép fehér ruhája, lett a mezőnek s olyan jó meleg takarója a gyenge fávoknak, a kicsiny virágoknak. A faluban megkezdődtek a disznótorok, a lakzik. Margit apja is tett néha, néha egy-egy gyenge célzást, hogy „No

lányom, maholnap te is főkötő alá kerülsz.

Szegény Margit, hogy elszomorodott erre a szóra, mikor nem volt közelben senki, kinek reményét, bánatát elmondhatta volna, a ki őt megvigasztalta volna. A Pistát se látta már rég. Egyszer aztán csakugyan beállított a násznagy szokásos mondókájával: hogy a bíró uram Pali fia megszeretvén a kegyelmek kertjének szép virágát, szeretné azt az ő kertjökbe átplantálni. Nem volt kifogása Margit apjának semmi sem. Hogy is lett volna. Mekkora tisztesség az, rokonságba jutni a gazdag Dömbiékkel. Meg hát Pali is szemrevaló legény volt, az igaz, hogy egy kicsit kikapó, de majd rendre tanítja az asszony.

Margitot nem is igen kérdezték. Minek is, hiszen a jó gyermek azt akarja, a mit az apja mond neki. De hát parancsolatok a virágnak, hogy nyíljen a hó között; parancsolatok a szívnek, hogy szeressen, vagy ne szeressen.

Megtörtént a lakzi. Fényes volt, hét falura szóló. A Jóska bandája húzta a talp alá valót, az pedig érti a mesterségét. Vigadott is mindenki kedve szerint, csak a szép menyasszony volt hallgatag és halvány. Még a tánczról sem pirult ki, pedig egykor... Sajnálja az apai házat mondogatták. Majd annál vigább menyecske lesz, ezesté köze Csapóné nénémasszony. De rossz jósna bizonyult, mert csak nem akar felvidulni a menyecske. Az ura eleinte kérelgetté, dédelgetté, majd durván bánt vele.

Napról napra fogyott szegény s mire megjött a tavasz s kinyílottak a virágok ő is olyan fehér lett, mint az a másik rózsá ott a kertben.

A Pista gyerek furulyája pedig egyre búsabban szólt. Ugyan mi lehet a baja annak a gyereknek?

A kis ibolyák, a tavasz első szülöttéi már elhervadtak s helyökét a csengetyűs gyöngyvirág foglalta el. Margit hervadt, mint az erdei virág, melyet kertbe ültetének. Az öreg Szomor csak a fejét csóválta, ugyan mi baja lehet annak a gyermeknek.

Szép holdvilágos esteken ugy elnézgette Margit az eget. Milyen jó lehet ott, ott nincs szegény, nincs gazdag, mind egyenlők, a tisztelendő ur is ugy prédikálta. S ez a vágya azután igen hamar beteljesedett. Egy szép májusi reggelen megkondultak a kis falu harangjai, hirdetve, hogy valaki ismét elment ama örökös hazába, hol csend és béke uralkodik. A halott Margit volt. Csupán azt kívánta halála előtt, hogy kedves virágát, azt a szép fehér rózsát oda ültessék surjára. Megtették neki. A rózsá pedig ott is virít, mintha nem tudná, hogy milyen szomorú helyen van. A pillangók oda is eljárnak hozzá és most is beszélnek neki ltkos, vltám dolgokat. Mikor azután megjő az est, s milliónyi apró bogarkák döngicsélése és a tücsök czirpelése tölti be a levegőt, fel-fel hangzik egy siró furulya-

szó a sir előtt, mely Margitot takarja megáll egy ifju, könnyeitől harmatos lesz a rózsá. De hajh! nagyon forrók lehetnek azok a könnyek, mert a-hova hullanak, elhervad tőlük a virág.

Jenny.

— Heine —

Harminczöt év van vállamon most,
Tizenöt sincs a tieden...
Oh Jenny! régi álmod ébred
Ha szemeim reád vetem!

Ezernyolczaszáz és tizenhétben
Egy szép lánykát ismertem én,
Mint te, olyan volt ő egészen,
Haját is így foná fején.

Midőn az egyetemre mentem,
Kérem: várj meg, szép gyermekem,
Itt lések tüstént s ő viszonzá:
„Egyetlen ödvöm vagy nekem.”

Már három éve tanulám a
Törvényt, hogy május elseje
Göttingába hozá a hirt, hogy
Mennyasszonyom férjet lele.

Májusnak első napján történt:
Volgyon, mezon a kikelet
Mosolyogva járt, madárdal hangzott,
A rovar is örvendezett.

Én halvány s beteg valék, az
Érőm apadt: csupán az ég
Megmondhatója: azon éjjel
Milyen fájdalmat érezék.

Főlepek. Egészségemnél
Nem erőb a hogy tölgye sem...
Oh Jenny! régi álmod ébred,
Ha szemeim reád vetem.

Minos Béla.

Családélet.

Boldog az, kit kis családja
Vesz körül, vig gyermek lármá;
Az vigan él, vigan él
A világgal sem cserél.

Mit az élet hoz: bu, bánat
Kis családból messze szállnak;
Az a pajzán tréfa, zaj
Elfelejteti hamar.

Gondredőzött homlok újra
Kiderülve, felvidulva;
Eltűnik a gond, redő
Elsimitja drága nő.

Lágyan fog a karja át, ha
Arczodon sötétet látna;
Eltűnik oszt már a gond
Lágy karjával át ha font.

Oh de itt is irigyelnék,
Nézd az a piciny kis gyermek!
„Endem isz no apa hát
(ölel), ne czat a mamát.”

Boldog az, kinek irigye
Csak a gyermek piczi szíve,
Ez a kicsi kis világo,
Ide, mint tavasz-virágo.

Boldog az, kit kis családja
Vesz körül, vig gyermek lármá;
Az vigan él, vigan él
A világgal sem cserél!

Minos Béla.

LENA.

VITTORIO BERZÉZIO REGÉNYE

Olvasólí foglaltatta: V. SZÜCS GÉZA.

(Folytatás.)

Alberto mélyen meg volt győződve bübösségéről, azonban nem egykönnyen ment, megszabadíthatni lelkét a nagy vétéktől, a melynek gyökerei mélyen benn voltak szívében; nem felelt semmit, csak lehajtott fővel, csüggedten hallgatott.

A barát látta, hogy a fiu nem tért meg még az erény útjára.

Megharagudt tehát, s most már erőteljes szavakkal ostromozta a világ csalafaságát, ravaszságát, s a földi gyönyörök hiábavalóságát, mulandóságát.

A szegény fiu mozdulatlanul ült mellette, halványan, akár egy mumia.

— Igen, én-él vagyok veszte, kiáltott fel végre az elkéseredés, és a kétségbe esés hangján. Igen, én átkozott vagyok! Az Ur felém fordítá arczát és én elfordulok tőle — és én a sötétség országában tévelygek — de mikor annyira szeretem őt!

S kiment, majdnem magán kívül az utcára, a melyet sokáig bolygott aztán, mintegy láthatatlan démon által űze-kergetve.

A Léna ablakai alá szaladt; sehol semmit sem láthatott. Az ablakok becsukva, némán, sötétben meredtek le reá.

Végtelen keserűséggel lelkében távozott, föl s alá sétált, mint egy alvó-járó. — Rossz sorsa a kőzóra vezette. A mikor ő, a látottak felett végképen elkéseredve, a kocsi irányát követte, úgy vette észre, mintha a Léna lakása felé vezetne az.

Tehát visszasietett az ő ablakai alá. Leszállt az est; egy gyönyörű kellemes juniusi alkony, telve sejtelmes édes süttőgással és illattal. Az ég csillagos volt, a fák lombzata megrezgett a gyöngéd esti szellőben.

Minden nyugodt, csendes volt — csak a szegény ifju szíve dobogott sebesen.

Hogy a Léna lakása elé érhesse, Albertonak el kellett haladnia az Anglenesi színház előtt, a hol ez időtájt éppen francia színészek játsztak operát és balletet.

Főleg a primadonna, a ki csodálatosan szép nő volt, s úgy énekelt, akár csak a fülemile — így mondták legatöbb a „társaság lionjai” minden zenekedvelőt becsalogatott a színházba.

A pillanatban, melyben Alberto a színház előtt elhaladt, érkeztek meg az urak és urnők fogatai, a bon-ton szerint az első felvonás végére.

Egy ilyen kocsi heves dobogásba horta a mi fiatal emberünk szívét, mert benne ült — Léna, fiatal szépségének egész könnyed bájjával.

Léna nem látta meg őt. A kocsi elment, s a leány azokkal, a kiknek tár-

saságában kocsikázott, bement a vestibul — be.

Alberto habozott egy pár pillanattig, utána is ment, majd visszahökken. Még életében nem volt soha színházban! Mert mindig úgy hallotta emlegetni, mint a kárhozat, s az erkölcsi romlottság melegágyát.

De mindenképen akarta látni őt. Egész tömeg ember ment be, szép csendesen — a kocsi egyre-másra szállították a fényesebbnél-fényesebben öltözött hölgyeket, meztelen vállakkal, virággal keblükön és hajjukban, mintegy versenyezve egymással a szeretetreméltó kaczerködésben.

— Ugy tetszett Albertonak, mintha valami sajátos delejes áram járná át testét, mikor egy-egy ilyen szép nőnek a mosolygása véletlenül reá esett.

Némi jóleső megnyugvással hallgatta a zenekar előjátékát; a hegedűk gyengéd, szerelmes zajongását, a melybe lassan-lassan belé vegyülnek a többi hangszerek is erővel teljeseen; aztán egy igazán bájos nőnek, szerelemről szóló énekében gyönyörködhetett.

Egy úr érkezett e perczen; gyorsan besietett, a jegyet még kezében tartva, hogy hallhassa a híres primadonna első szöbját. — A ragyogó csillárok, a meleg, a látvány ujdonsága egész önkivületi állapotba ringatták Albertot.

Egy másik nem kevésbé szép leeresztett hajú, hóhéhr vállú, duzzadt, erosen pirosra festett ajku nő, énekel akkor, a sziv legmélyére ható hangokon.

Alberto e pillanatban érezte leginkább a földi gyönyörök ördögi incselkedésének hatalmas voltát. Tekintete hirtelenséggel Lenát kereste, talán soha egy nem érezte szerelmének lángoló hevét, mint ekkor.

(Folyt. köv.)

Picziike lányom.

Picziike lányom, beh
Nagy öröm vagy nekem!
Nincs virág a mezőn
És csillag az égen,
Mely pátolná a szépséged
Áldom a gyönyörűséged!

Mint hamar öreoske,
Ugy szedőv a lábaid,
Kipirít, libegtet
Szép gyermeki vágyad,
Tarka lepe a kezűdben —
Mért a vágyam elérhetlen?

Ha ajkad, ez ezüst
Csengőtyű megszólal,
Fülemtűcske sem
Versenyez e szóval.
Énekel kis madaram —
Mi dalra várok utaltan?

Hogyna kezűdet
Külsőled imára,
Lelked sugárátol
Fut a bűn homályba.
Oh ártatlan szívgyűség —
Mit bánat a bűn dicsősége?

Fehér lilom közt
Fakadt piros rózsaa:
Olyan a te orczád,
S csókot szedek róla.
Édes virágos tavaszom —
Oh mire van még panaszom?

Te galambszemű, te
Nevető vig gerle,
Aranyos leányom,
Röpülj e kebelre!
Legyek hasonlatos hozzád —
Gyermekeké a meanyorszag!

Sántha Károly.

PÉRDITÁRÓL

Ismertem őt; dacos leány volt,
Szemében átkos sorsa lángolt,
Hiú vágya: a fény, a pompa
Lelkét az ingoványba vonta.

Ott vergődik most lenn a sárta,
Güny, szenvedés lett útítarsa:
Oh tudtam én, ez lesz a vége.
S titkon egy könyvet ejtek érte.

Szűz Sándor.

RÓZSABÍMBÓ.

Rózsabimbó fakadása
Rózsabokor, égés
Nincs mint én oly boldogember
Kerek e világön.

Rózsabokor, kis angyalom
Piczi piros ajka:
Rózsabimbó, füstölő bimbó
Az édes csók rajta.

Kaptam én is e bokorról
Egy kis bimbót tőle
Ki angyalom nem adná-e
Még egy párat, akár százat
Faret is belőle?

Léna Bón.

Képtalány.

Számrejtvény.

40, 46, 47, 48, 14, 17, 35,	Gyönyörűen énekel madár.
25, 18,	
7, 8, 12, 21, 4, 49, 35, 30,	A Szt.-István-rend főpapja.
30, 33,	
17, 3, 2 Ásvány.	
6, 33, 35, 31, 37,	Ádámfiaink egyiké.
12, 11, 10, 1, 22, 30, 51,	Bokor.
20, 26,	
21, 30, 32, 9, 31, 32, 18,	Női név.
38, 43, 40, 41,	Másként domk.
33, 28, 10,	Teljes te (völgék, nyarol) fű
	filánk tölve.
4, 43, 13, 13, 20,	Ízinkra ebből ne szót
	szájunk.
44, 11, 27,	Körömet ottól takarod...
1-31,	Egy kiválti megdől két órák
	sora.

A mult csatában kikélt talányok megfejtése:

A képtalány: Dunagőzhajózási vállalat.

A számrejtvény: Későn honott arczol össze.

Más forrúhoz vagy mar te kötre:

Titkolt hevünk útjában áll,

Törvény s a megszkott moral.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám.

Idő intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Pármentetlen levelek csak ismert kezek.

ből fogadtatnak el.

Készítetek vissza nem küldetnek.

ZALA

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 ft — kr
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyiltár petitsora 10 kr.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bank egyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet szövetkezet hivatalos közlönye.

Előzetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Költségvetésünk.

Az ellenzék Moloknak nevezi különösen a hadügyi tárcát, mely szörny gyomra emészt fel államunk legnagyobb pénzerejét; nó, nem is szándékunk az ellenzék megfosztani attól a dicősegtől, hogy a szörny elnevezését ő találta fel; de mi részünkről nem tartjuk a hadügyi tárcát ép oly ijesztő szörnynek, mint minőt az ellenzék elnevezése jelez; és ha beismerjük is azt, hogy bizon ez a tárca aránylag többet emészt fel, mint bármely más kormányzati tárca, nem valami nagy észjárás kell hozzá, hogy megérthessük ennek indokát is.

Azt hisszük az ellenzék sem fogja azt állítani, hogy csupán a mi államunkban ily telhetetlen ez a szörnynek elkeresztelt hadügyi tárca, mert az ellenzék ép úgy tudja, mint mi, hogy a hadügyi tárca, minden államnak legtöbb pénzébe kerül, ennek oka nem a magyar állam, nem a magyar kormány, hanem az általános világ politika, mely a fegyveres béke fenntartására nyakig fegyverben áll, mint ilyen nagy költséget igényel; ez az oka annak, hogy nálunk is a hadügyi tárca emészt fel a legnagyobb összegeket s ezen segíteni mindaddig lehetetlen, míg vagy az általános

lefejeverkezés eszméjét meg nem valósítják az államok, vagy a békét, — melynek neve: világbéke, oly módon nem biztosítandják, hogy ahhoz fegyveres biztosíték nem lesz szükséges.

Az első eset, az általános lefejeverkezés alig ha megtörténik valaha, mert nincs oly állam, mely a legnagyobb garancia mellett is, a kezdeményezést kezeibe venni hajlandó lenne; a második pedig épen utopia, mert világbéke nem volt soha, s míg emberek fogják lakni a földet, nem is lesz a nap alatt; így tehát bár mi magunk is fájdalmasan járulnánk ahhoz az eszméhez, hogy a hadügyi tárcát tömjük, — nem tehetünk egyebet, mint meghajlunk a kényszer helyzet alatt, melybe ön hibánkon kívül estünk.

Kormányunkat, sem könnyű vértiséggel, sem felületességgel vádolni nem lehet, mert valahányszor az évi költségvetés a kettős állam-kormány között megállapítatik, a magyar kormány mindenkor iparkodik annyit, a mennyit csak lehetséges a hadügyi tárca követelményeiből lefaragni, s Weckerle pénzügyi miniszterünk úgy örködik a magyar állam pénztára felett, hogy abban mibe ő már bele egyez, Magyarország bátran megnyughat, mert ő elmegy a végletekig, hogy annyit meny-

nyit lehet megmentsen; ezt teszi jelenleg is; mert e hó 6-án este ismételt miniszteri tanács volt a kormányunk körében, melyen Szapáry Gyula kormány-elnök elnökölt.

A miniszterek közül Szilágyi Dezsőt kivéve, ki még üdülésein van, — egy sem hiányzott és a minisztertanácsnak egyedüli tárgya: a jövő évi költségvetés volt; a tárgyalások a késő éjjeli órákig folytak, mely a költségelőirányzatnál, csaknem valamennyi szakminiszter többlet követel tárcája részére, mint az előző évben s úgy a megállapodások nehezen mentek; de még is eredményhez jutott a minisztertanács, a mennyiben minden tárcánál lehető reduciót eszközölt; de ennek dacára is, általában véve a jövő évi költségvetés nagyobb összegeket fog feltüntetni, mint az előző évé volt s így egészben véve, némileg kedvezőlenebb lesz az 1892. évi költségvetésünk, mint volt az 1891. évi; tekintetbe kell azonban vennünk, s a minisztertanács is tekintetbe vette, hogy a viszonyok és adott körülményekkel meg kell barátkoznunk s azok követelményei szerint kell és lehet csak háztartásunkat berendezni.

Legtöbbet követel jövő évre is a hadügyi tárca, e követelésekkel szemben Weckerle

A „ZALA” tárcájára.

A fogyó hold.

A fogyó hold, ez a nagy ezüst lant,
A két úrban újra megjelent,
S hogy a szellem megpendíti hurját,
Szomorúan hallgat rá a csend.

De az apró tündérhad bohókás
Tánora kél a bús alkorkorokon —
Fénye támad kedvünk, szeretetnek
S kín a kínhoz simul csókolón.

És a fény a rüggel, bí örömmel,
Elmulással öröklét kering,
Báj a szörnygel, kéj az elmulással —
El se hagyja, kezdve már megint.

Úr, magasság, mélység és terület,
Egy új testet állított szerelem,
S csókjaiban, vagy a porladásban
Ő ragyog rád tisztán, fényesen.

S míg a holdnak altató zenéjén
Édes mámor, mulatoz veled!
Addig a táj hervadába halva
Kér az éjtől örökletet.

S rózsabimbók, arany napsugár, vágy,
Mind a kért szebb létet éli már
Ah, hogy örül, mosolyog a vén föld,
S mily édesen dall a kis madár!

A lehullott szegény lomb meg addig

A dör paha vánkósára dől.

Milyen jó is megpihenni rajta:

Szép mesét mond új tavasz felől.

Lásd szerelmem, nincs itt jaj, kesere, bí,
Mint ha mi elhalunk emberek —
Figyeld meg csak a halál kezén is
Fenséges, nyugodt természetet.

Mint ha csendes imákat rebegne:

Hülni kezdő arca új ragyog.

S a jövőnd nagy feltámadásig

Virrasztják a fényes csillagok.

Dóra Máté.

A koszorúk és csokrok.

— Csorvós. —

Irtó: Palotai Ákos.

A műkertészek tudnák legjobban megmondani, mily sok megrendelést kapnak ők, fiatal uraktól, szebbnél szebb virág bokrétaik elkészítésére, melynél a műkertésznek nem csak a színvegyületeket kell összehangatosan egybeállítania, hanem a csokor alakját is művésziessen idomltnia.

Ez azonban még csak megjárnia, de a mi a földgölg minden megrendelő elodázhatalan feltétlenül szabja meg, hogy a megrendelt koszorú bokréta vagy csokor virágai „frissek” legyenek, és ha mindjárt száz és száz kilométerre kell is

azt küldeni a virágoknak frissen leendő megérkezéséért a műkertésznek felelősséget kell vállalnia.

És honnét ez, s miért van?

Mert korunkban az ifjuság, tisztelete s hódolata jeleül friss virág bokréta küld annak, kit meg akar tisztelni, kinek hódolni kíván; érzelmeit, gondolatait kívánja a bokréta virágai által közölni s két egymást megértő szív, meg is érti egymást a virágok nyelven a küldő gondolatait eltalálja az kinek a virág küldve lett.

Lehet e nagyobb örömet képzelni, mint azon ifjú, ki a szive választottjának küldött fris virágokat az estélyen az imádottnak hóféhér kacsóiban látja; mit jelent ez? Azt, hogy a kedves megértette a hódoló ifjú s hódolatlának jelvényét magával viszi az estélyre, lássa küldője mily becsben áll az előtte.

És lehet e boldogabb férfit képzelni; mint az, ki az imádottja keblén díszlő virágbokréta-ból egy szegül vagy rózsaszálát kaphat mellett még a virág elhervadt volna? Valóban nem! Hisz ez egyetlen egy virágszál oly sokat jelent egyetlen szó az csupán, mit süttog, de a szó többlet ér a világ minden dicsonoklatánál, e szóban lekszik a jelen údve a jövő reménye, a sűríg tartó boldogság, — ez egyetlen szó: „szerelek.”

Az ifju megérti e szót, diadallal tüzi koblere a virágszálát s midőn elhervadt, lenyomatja azt elteszi boldogsága örök emlékeül s midőn elhangzott a „holtomigian, holtáigian” ünnepélyes fogadás, búskén mutatja meg a hervadt szirmokat melyeket egykor anyai forró csókkal árasztott el.

most is állást foglalt, s eddigelé közte és a közös hadügyminiszter között nem jött létre az egyetértés, mert Weckerle határozottan kimondotta, hogy a jelentékenyen felhajtott tulszadásokat nem hajlandó elfogadni.

Ily helyzetben a tárgyalások tovább fogynak folyni, s hisszük, de Weckerle erélyességétől el is várjuk, hogy a közös hadügyminiszter követeléseit a helyzet és adott viszonyokhoz mérten a legkisebb összegre fogja lezállítani, ez által elejét vévén annak, hogy a magyar államkincstár egy tárca tulkövetésével által tulszagosan terheltesse meg, másrésztől, ki fogja elégiteni az ellenzéknek is, az által, hogy az ellenzék által Moloknak elnevezett szörny gyomrába csak annyit fog adni, amennyi annak épen éhsége csilapítására elég leendő a nélkül, hogy gyomrát megrontaná.

A költségvetés tárgyalása a közös miniszteriummal legközelebb megtartandó ülésen fog elővetetni, s befejezése után az októberben megnyiladó törvényhozás üléséit megelőző delegációs ülésben tárgyalás alá vétetni; nincs kétségünk, hogy kormányunk jól megfontolt tételeit, a delegáció el fogja fogadni s így ez évben nem lesz szükség idemíteni törvényre, mert a költségvetés még ez évben letárgyalható lesz, s január elsejére már szentesítést is nyerhet.

Ez okból bár némi sajnálattal vesszük tudomásul, hogy ismét nagyobb összeget kellend hozzá járulnunk a közös küldöttséghez, még is meg kellend szavazni azt a magyar kormány által előterjesztendő tételekben, a magyar törvényhozó testületnek, mert ezt kívánja a közös birodalom állami fenntartása.

Palotai Csorba Ákos.

Most már nem a hervadt virágot, hanem a viruló rozsz ajkát hevíti forró csokrával.

Áhig hiszem, hogy volna ember, kinek ereklje gyűjteményében elhervadt, lenyomott virágja, vagy bokrétyja, koszorúja nem volna, s a múltnak e hervadó emlékeit mezteleníteni önkéntlenül visszazárópul emlékezete oda, hol derengő homályban áll egy alak körében egy friss virágcsokorral, a tisztelt, hódolat jevényével. S a visszaméltóság oly jól esik! Hogy ne hisz a boldogság eltűnt percéire vissza gondolni ép oly öröm, mily szomorú s fájdalmas a lezajlott bajokra visszazogondolni!

A koszorúk, virágcsokrok és bokrétyok korunkban csak friss állapotban jelzik a hódolat és tisztelést; hervadt virágot nyújtani valakinek főleg annak ki iránt meleg érzelmeiket óhajunk kifejezni valóságos sértés volna mely a már keletkezében levő érzelmeiket csirájukban elfojtani képes. Azért mi, friss virágokat nyújtunk szeretteinknek, friss koszorút tesszünk a sírokra, friss virágcsokrot küldünk tisztelietünk tárgyának.

Ez hajdan nem úgy volt.

A leghatalmasabb világ birodalom tővárosa a héthalmú Róma egészen más nézetben volt a tisztelt és hódolat nyilvánítására nézve ha azt virág által skarta jelteni.

Tudva van, hogy a római hölgyek soha sem hordtak virágbokrétyakat vagy csokrokat csupán akkor mikor valamely Istenséghez áldozni mentek tetek lejárta koszorút. E koszorú ép oly színvagyulással mint a mely művészi összeállítású készült s virágait a koszorú megkötés

A vármegyei bizottsági tagok számának s a választókerületeknek megállapításáról.

Kiváló fontossága a belügyminiszternek az összes vármegyei törvényhatóságokhoz legközelebb kibocsátott körrendelete, mely a törvényhatóságokról az 1886. évi XXI. t. cikk §-ának, végrehajtása iránt intézkedik.

Az 1886. évi XXI. t. cikknek szakaszai igen lényeges újításokat foglalnak magukban a törvényhatósági bizottsági tagok száma, a választókerületek beosztása, a bizottsági tagok, valamint a bíráló és az állandó választmány tagjainak mandatumát tekintetében.

A 24. § utolsó bekezdése ugyanis kimondotta, hogy a bizottsági tagok száma az általános népszámlálást követő esztendőben a népszámlálás eredményéhez képest 10 évről 10 évre újra megállapítandó. A törvény ezen rendelkezésével azt kívánta elérni, hogy a törvényhatóságoknak tényleges lakossága a bizottsági tagok számával állandóan lépést tartson, hogy a lakosság számának fluktuációjához képest a bizottsági tagok száma is lezállítsassék, illetőleg — és az összes törvényhatóságok lakosságának általában és folytonosan azaporodása következtében ez lesz a gyakoribb eset — növeltesék, vagyis, hogy a törvény 24. § első és második bekezdése, mely a bizottsági tagok számát a lakosság számához képest fixirozza, ne pusztá elvi diszpozíció maradjon.

A 29. § utolsó bekezdése pedig a fenti rendelkezés természetes folyományaként kimondotta, hogy a bizottsági tagok számának a népszámlálások eredményéhez képest 10 évenként újból megállapítása alkalmával a választókerületek szerinti beosztás is általános revízió alá veendő és megfelelőleg kiigazítandó. Természetes következménye az azért, mert ha egyszer a választókerületek országoszerűe a mostani bizottsági tagszámhoz, illetőleg nagy részben az 1870. évi XLII. t. c. életbeléptekor talált népességei alaphoz képest lettek szervezve, akkor a népességváltozáshoz képest megállapítandó számú bizottsági tagok arányos választása csakis az új létszámhoz képest újonnan megállapított választókerületek szerint történhetik.

A törvény 32. §-a azon fontos változtatást tartalmazza, hogy a bizottsági tagok 6 éves mandatumának eltörlése mellett, azokat jövőre 10 évi megbizatással rendelni választatni, vagy it fentarja az 1870. XLII. t. cikknek azon elvi álláspontját, hogy a bizottság mindig csak fele részében újuljon meg, a bizottsági tagoknak 10 évi megbizatással 5 évenként választását mondja ki.

Végül a törvénynek 43. és 48. §-ai a bíráló és az állandó választmányok az 1870. évi

XLII. t. c. szerint 3. évre terjedő megbizatását 5 évre emelik fel, a mi megint természetesen folyománya annak, hogy a 32. § által a bizottsági tagok mandatumát 6 évről 10 évre kiterjesztették, mert ha egyszer a 32. § értelmében a bizottság fele-felérésében csak minden 5 évben újul meg, a törvényhatósági bizottság választása alá eső ezen választmányok megbizatási idejének szintén 5 évben megállapítása feltétlenül indokolt.

Az 1886. évi XXI. t. cikk már érintett 24., 29., 32., 43. és 48. §-ai tehát igen lényeges újításokat tartalmaznak. Az újítások azonban mindaddig csak papíron heverték, mert a 96. §-szert mind ezen intézkedések „csak a legközelebbi általános népszámlálást követő évben” lépnek hatályba, minélfogva mind e mai napig az 1870. évi XLII. t. cikk rendelkezései voltak irányadók.

Most azonban az 1890. évi IX. t. c. értelmében végre lévén már hajtva az 1886. évi XXI. t. cikk 96. §-ában érintett „legközelebbi általános népszámlálás” a municipális törvény szövegében levő rendelkezései is életbeléptetendők lesznek.

A most megjelent belügyminiszteri rendelet a végrehajtási munkálatok megindítására utasítja a vármegyéket.

Először is kimondja a kormányrendelet, hogy a népszámlálást követő évek az 1892. év tekintendők, a mi feltétlenül helyes is, mert az 1890. évi népszámlálás tényleg csak 1891-ben lett végrehajtva, minélfogva népszámlálást követő évek természetesen csak a végrehajtást követő év tekintendők.

Ez azonban egyáltalán nem zárja ki a szükséges előmunkálatoknak már ez évben való megindítását, sőt hogy a tényleges végrehajtás 1892. évben fogantató legyen, az előmunkálatoknak most keresztülvitele nézetünk szerint mellözhetlen is. Ennélfogva csak helyeselnünk a kormányrendelet, azon intézkedést, hogy a bizottsági tagok számának újból megállapítását s a választókerületek új beosztását még ez év folyamán keresztülvitetni rendelj, utasítván a vármegyei törvényhatóságokat, hogy a megkívánt alapos előmunkálatoknak azonnal megindítása után a bizottsági tagok új létszámát a választókerületek új beosztását már az ez évi őszi vagy téli, rendez- vagy e célra külön összehívandó rendkívüli közgyűlésen állapítsák meg.

Az 1886. évi XXI. t. c. 32., 43. és 48. §-ainak (vagyis a bizottsági tagok 10 éves, az állandó és bíráló választmány 5-5 éves mandatumának) életbeléptetése iránt e kormányrendelet még nem intézkedett, mivel a kérdés még nem aktualis. Annyit azonban idevonatkozólag is kiolvashatunk a körrendeletből, hogy nem szándékozik a kormány a jövő évben egészen újonnan alakítani a bizottságokat, hanem érintetlenül

elött a nő ki áldozni készült saját kezével szedte össze a kertben. Az áldozat megtörténte után pár napig a koszorút száraz helyre tették hól elhervadt, s midőn a hervadás teljesen beállott küldte el a római nő a koszorút választóto-vagának jeléül, hogy érzelmei viszonzója, szereti mert tudja, hogy viszonzásértük. S mily boldog volt a büszke patricius ifjú, midőn az elhervadt koszorút ereklje közé téve, forró csokrot lehelhetett a drága emlékre, melyet az a kéz lüszöt, mely már közel jövőben az övé lesz, melyet az a nő küldött, kinek pillantásáért oda adna a felvilágot, — melyet az küldött, aki megértette őt s hogy megértette, ily gyöngéd módon adja tudtára, — elküldi neki az áldozat alkalmával szűz homlokán viselt koszorújának hervadó virágait. E boldogság több, mint mennyit a térfi kebel megbír, osztálytársat kell ahoz keresni s azért siet a büszke patricius a kertbe, leszedi annak legillatos virágait összeköti egy csokorba, s hogy elhervadására ne kelletség sokáig várnia kitézi a forró nap hevénnek, ellankasztja, a még csak most tesznek indult bimbókat. A tüzelt nap heve alatt, egyik szírom a másik után hervad, a színek elhalványulnak, a levelek elszárgulnak, végre kialszik a viráglelet, teljesen elhervadt a bokrétya; az ifjú megökölja az elhalt virágokat s ezekkel együtt elküldi érzelmeit, gondolatait, lelkenek egész hevé, a nőnek, ki mosolygó arccal fogadja virágait s eltezi ereklje közé, hogy lakodalmi alkalmával visszacsérélje az általa küldött elhervadt koszorúval!

A múlt s jelen korok között feltűnő a különbség, hogy a múlt a hervadt, a jelen kor az

elő, friss virágot, nyújtja hódolata jeléül, — még is van ebben különbség, de egyben megegyeztet a múlt kor velünk, vagy megegyezünk mi vele, s az abban áll, hogy a szokásokból való eltérés, mindig sértésnek tekintetül, a múltban ép úgy, mint korunkban.

Ha a római nő élő virágot küldött imádójának az ép oly kiköszarazást jelentett akkor, mint a mely sértődve érezné magát korunkban az oly fiatal hölgy, kinek elég udvariatlan volna egy férfi hervadt, vagy épen elhullott virágbokrétyát vagy csokrot küldeni, e sértés oly mélyen érinten a gyöngéd kebel érzelmeit, hogy azt soha-soha leledni nem tudná a szív.

Bizonyára az ily udvariatlan urfi egy kiköszarazná a mai kor hölgye, hogy eszébe nem jutna többé bár kinek is hervadt virágot küldeni vagy adni.

És Rómában nem egyszer fordult elő az ily módonvaló kiköszarazás; egyik hírneves író emlékeztet a virágbokrétyákról így ír: „Nálunk élő, friss virágok épen nem jelzik a szerelmeit, sőt ellenkezőleg, a visszautasítást. — s Marcialis, midőn a gazdag patricius hölgy, Róma egyik ünnepeit szépsége, Pólia, — s Marcialis által írában tett szerelmi nyilatkozatnak vétele után, a levei irójának gyönyörű légi nyitvárváros rózsát küldött, megértve az elutasítást elkeseredésében következő verset írta válaszul: a szép hölgyek:

„Jólja: te rózsát küldsz, mely, vár érde, illatos és friss! Érttem válasszad, hogy: nem vagyok a rózsád.”

hagyva a tényleges állapotot, mely szerint 1892. év végén a mosonai bizottsági tagok közül csak a fele résznek telik le mandátuma, a jövő év folyamán csak a bizottsági tagok fele részét szándékozik ujonnan választani, az ez évben ujonnan megállapítandó létszám és választókerületek szerint. Ez ez helyes is lesz így, mert egyfelől azt, hogy a népszámlálást követő évben az ősszei mandatumok lejártaknak lennének tekintendők, az 1896. évi XXI. t. c. 96. §-a nem mondotta ki, tehát a végrehajtás tekintetében a kormánynak szabad kezet hagyott, másfelől pedig fontos célszerűségi szempontok és közigazgatási érdekek szólnak a mellett, hogy a bizottság ne a maga egészében alakuljon újra. Ez álláspont nézetünk szerint azért nem akadályozza meg a 10 éves mandatumok életbelépését, mert a különböző terminusok összehozása és kiegyeztetése nem okoz léküzdetlen végrehajtási nehézségeket.

Ezzel tehát csupán a bizottsági tagok számának újból megállapítása és a választókerületek új beosztás képezi a vármegyék sürgős feladatát, mely feladat végrehajtása tekintetében a helyguberniumi rendelet részletes utasítását ad. M. K.

Az adókról.

III.

Irta: *Torkos László.*

A hozadékadó a nyers jövedelmet, a jövedelmi adó pedig a tisztát volna hivatva adó alá vetni, amely meghatározás az adóztatási mód tekintetében azért bírhat befolyással mert a tudomány utmutatása szerint a gyakorlati törekvés főfeladatának kell lenni, a tiszta jövedelem megadóztatásának, mert minden ember azt tűri el legjobban, amit a jövőbeni termelésre fordítandó tőkéből vagyis megtakarított értékéből vesznek el, míg ez csak a földmivelés, ipar, kereset legnagyobb hátrányára, amit abból vesz el az állam, ami fenntartásunkra élet-szükségleteink beszerzésére, szükséges amit tehát a termelési költségből von le, vagy azt adóztatja meg a mi népszerűtlen, vagy az emberi nem legerősebb tápláléka, a munkás osztályerő tartartója mint a hus és bor — oly adórendszer, oly kifejezett honpolgári érzet azonban nem uralkodik tán sehoh, ahol ezt egyenlőtlenség nélkül keresztül vinni lehetne, habár ezen adóztatás ismerve: az önbevallás. Ennek az adóztatásnak ellenéte az adó legalsó foka: a fejadó, mely egyenlő mértékben bizonyos összegben vagy on és jövedelemre, képességre való tekintet nélkül vetetik ki mindenkire.

Az osztályadó már fejlettebb foka az adó rendszernek de ez is csak primitív: az az adó kötelezettek vagy onok, foglalkozásuk, lakásuk, jövedelmükhöz kepest sorozza bizonyos osztályokba; és az egyes ily adóosztályokra törvény által megállapított összeg után vetetik ki rájuk adójuk így pl. a keresetadó, osztályadó, amelynek 4 osztály van, I. osztályba tartozók a család, család fele ez ismét a szerint, a mint fővárosban, gyárban, mint önálló kézműiparos szerepelt különféle cénsust fizet, a II. osztályba föld, házbér tartozik, III. díkba haszonbérlet, gyáros, ügyvéd orvos, mérnök, IV. díkba azok tartoznak, kik állandó fizetést buznak, az ezek jövedelmére (adótoke) vetett adószázalék pl. a III. osztálynál a 100 frt jövedelemre eső 10% vagy arányszám teszi az adókulcs vagy az adó-lábot, amely szerint az adó kivétel lesz; az az összeg pedig, mely valamely adótárgyra megállapított az az adótétel pl. a régi kocsi és lóadónál Budapesten 2 ló és hintó után 30 frtnak fizetendő.

Az adók egy nemét képezi továbbá a forgalmi adó; ezen adó nem alá esik szállítás, utazási jegyek, számlák, váltók, nyugták, szerződések, utalványok után fizetett bélyegek, — amelyeket illeték adó néven ismerünk a közönséges életben.

A kihaló félben levő adók közé tartoznak végre a fényüzési (a luxus) adók.

Ezek alapján tehát ha az adókat rövid-átnevetben osztályozzuk, vannak: 1. Egyenes adók, 2. fogyasztási adók, 3. illetékek, (forgalmi adók.) A 2. osztályt pedig elosztjuk ismét egyenes és kivettelt fogyasztási adóra és az a) alá tesszük, a luxus adókat a b) alá, pedig a belső fogyasztási adókat (az accisát) az egyedáru ágakat és a határváratot.

IV.

A physiocraták, a jeles Quesnay Ferencz kir. orvos (1694—1774.) aki azon elmélet megalapítója volt, hogy csak a földmivelő, nyer annyival többet a föld termékből, mint amiből megélhet — s az az, aki a fölöslegesen árukat cserélhet e kedvező helyzetre tekintettel állította azt is, hogy ő viselje a társaság közös terheit a hadviselést és az adót.

A régi világban a földmivelés, a póron, polgáron (a földbirtokosokat mint főpapokat, főnemeseket nem értve) e szabály kifolyásaképp meg is látszott az elmélet döntő hatása.

Ma az elmélet fordult és ma a teherviselés általános: közös az adó, terheli a papot, a nemeset, a birtokost és iparost egyaránt.

Törvényeink bizonyítják, hogy amily mértékben terjesztették ki a politikai jogok oly mértékben fogott helyt a közös teherviselés.

A főpap zászlós ország — zászlós vagy nemes — ami azelőtt a „nép” volt, most ugy részesei a politikai és polgári jogoknak, csak mint bárki, mert a tankötelesség, védelmi kötelesség, a közteherviselés épp ugy terheli őket.

Az 1848. s. t. c. volt az nálunk, amely örökre megszüntette a nemességnek addig élvezett adómentességét, s ezóta az egész államháztartás és pénzügyi rendezése az alkotmányos törvényhozás körébe tartozik; 1868. óta törekedik is az ideiglenes állapot megszüntetésére jó adótörvények létrehozatalára, a pénzügyi tudomány jelen állásának a kor igényeinek és saját állami szükségleteinknek megfelelő — adórendszerrel, de még az adótörvények egyöntetű gyűjtésével nem bírnak; a pénzügyi közigazgatás, és pénzügyi bírások pedig csak most éli csecsemő korát, a szesz, a közadók kivétel, kezelése, biztosítása, habár több garanciát nyújt a visszaélések megállítására mint ezelőtt s a földadó szabályozása nagy előrelépést jelent, sőt az italmérséi adó, az állami egyensúlyt is helyreállította, a végleges adóreformokat ez adórendnek végleges megállapítását constatálnak sajnos! mindeddig nem lehet.

Külföld.

München. A kereskedelmi szerződés megkötése szempontjából működő küldöttség már befejezte a kereskedelmi szerződésnek első olvasásában való tárgyalását. Ausztria-Magyarország és Olaszország e hó 16. án Németország és Olaszország e hó 7. én fejezték be tárgyalásaikat. Egyes tételekre nézve máris teljes egyetértésre juthattak.

Pétervár. Említettük, hogy Oroszországban a rossz termés folytán inség állott be, most arról értesülünk, hogy a rossz természettel sújtott orosz kormányzóságok szükségét szenvedő lakosai javára az orthodox papság gyűjtés rendezését kezdeményezte. A szent zsinat elrendelte, hogy az orthodox templomokban perzselygyűjtést eszközöljenek és a gazdag kolo-torok és egyházak pénzzel és étellel támogassák az inségeket, továbbá, hogy a kormányzósági és a kerületi székhelyeken központi bizottságokat létesítsenek az önkéntes adományok elfogadása és szétosztása céljából. Ezenkívül külön intézkedést tettek, hogy a rossz természettel sújtott kormányzóságok orthodox papság alatt álló iskoláinak tanítói és tanulói javára adományokat gyűjtsenek.

London. Svarcenaból vett értesítések gr. Kálnoki külügyér politikai nézetét tárgyalják ezek szerint a gróf külügyminiszter a politikai helyzetet, különösen a Dardanellák kérdésének fontosságát sokkal komolyabbnak tartja, mint eleinte hitték Arról van szó, hogy a nagyhatalmak közösen jegyzéket intézzenek a portához. — A Standard bécsi levelezője azt írja, hogy politikai körökben az a gyanu merült fel, hogy a nyitlan bevallott egyezségeen kívül Törökországnak titkos szerződése lehet Oroszországgal mely Egyiptomra, vagy Boszniára, vagy mind a kettőre vonatkozik.

Berlin. A Dardanella-kérdésről írva a Voss. Ztg arra figyelmeztet, hogy a félhivatalos telegraf nyomatképpen jelzi a helyzet komolyságát. Főleg az a félhivatalos közlés, mely szerint a hivatalos török verzió Törökország felelősségét más hatalmak esetleges reklamációjával szemben fedezni íparkodik, azt engedni kővetkezett, hogy lesznek ily reklamációk. A Nationalistg kimutatni igyekszik, hogy Anglia és a hármass szövetség természetesen nem nézik egykedvűen az ügyet de Angliát a vezetés.

Vidéki levelezés.

Keszthely, szeptember 8-án.

Tisztelt szerkesztő ur!

Levelezőjévé felcserélvén, első levelemet is akaratom ellenére nem épen valami mulatságos dologgal töltöm meg, de érdekességénél ez esetet el nem hallgathatom, nem pedig annyival inkább mert a szomorú, — vagy ha nem is, — de minden esetre igen ez kellemetlen emlékü esetén ma gam is szerepeltem.

Értem a t. hó 6-án Keszthelyről a „Baross” gőzösön Balaton-Füredre tett kirándulásunkat, melyről következőkben értesitem lapja olvasóit:

Keszthely város előjáróságának az idény alatt az volt inteniója, hogy a gőzhajózási kirándulásokra buzdítson és ekképp megcáfolja azon nézetet, hogy a keszthelyiek nem érdemlik meg a gőzhajózárat.

Ebből kiindulva Csirke Iván városi jegyző tervezte a balaton-füredi kirándulást Szt.-Istvánnapra de arra hajót nem kapott a rendes gőzhajó járatok miatt, így halasztatott a kirándulás szept. 6-ára, mikor Keszthelyre már nem közeledik a gőzhajó.

A kirándulásban 150-en vettek részt, a társadalom minden rétegeből ügyvédek, bírák, tanárok, hivatalnokok, gazdatisztek, építészek, földbirtokosok, városi tanácsosok, jegyzők, kereskedők és iparosok családostul, nőkkel és gyermekekkel. Vasárnap 6-án reggel 6 órakor az egész kiránduló társaság együtt volt a ósnakögyeleti kikötőben és számosan, kik a hajó elindulását nézték. Reggel az ég boros volt, egy kis eső is elért az uton és a szigligeti öbölben hullámzott a Balatón, melynek következtése volt, hogy néhány nő tengeri betegséget kapott. Tihany felé kiderült és Balaton-Füredre verőfényes időben értünk. Balaton-Füreden gyönyörű időnk volt, a kirándulók kisebb nagyobb csoportban elaraszották a kies fürdőhelyet, többen délután Tihanyra, mások Arácsára a szereteléhez rándultak ki.

Délután 5 kor a legszebb időben indult el a hajó Füredről. Tihanyon túl keletkezett a vihar, mely a hajót erősen himbálta, minek következtében sokan tengeri betegséget kaptak, a nők közül többen oly rosszul lettek, hogy komoly következtésektől kellett tartani.

A szigligeti öbölben már oly iszonyu volt a vihar, a hajót annyira Jóbálták a hullámok, a lámpákat a vihar elfújta sötétség lett, és csak a cikázó villám világította be a hajót és megszerte tájt, hogy a hajó irányát veszítette, a kapitány nehogy a hajót és az utasokat veszélynek kitegye és hogy a nők állapota javuljon es esetleges katasztrófának elejét vegye, a szigligeti öböl végében az edercsi hegyek alatti este 9 órakor lehorgonyozott, de még a lehorgonyozás megtörtént, a vihar a hajót megfordította, orrát Szigliget felé irányította. Este 9 óratól reggel 5 óráig állt a hajó lehorgonyozva; ezen idő alatt a betegek állapota javult az egészségesek bor és cigány mellett mulattak sőt táncoltak mások kártyáztak. — A hajónak fedélzetén nem lehetett megmaradni a szakadozó esőtől, mely 2 óra felé állt el, és sötét is volt, a cajúban iszonyu hőség volt. Aludni sem lehetett mert sok utasnak keves volt a hely. Rémséges éj volt.

Öt órakor a gőzhajó horonyait felszedték és háromnegyed óra alatt Keszthelyre érkezett a gőzhajó megviselt utasaival kiknél ugyan a rémületnek egyéb következtése nem maradt mint a nátha de sokáig vissza fognak emlékezni a balaton-füredi kirándulásra.

A kirándulásan az első osztálybeliek 2 frt 80 kr a II-ik osztálybeliek 1 frt 80 krt fizettek Balaton-füredre és vissza a cigányzeneért személyenkint 20 kr.

Kiváló tisztelettel: *Levelező.*

Helyi ujdonságok.

— **Az időjárás.** Szeptember hónap ugyancsak kitelt magáért, mintha csak ki akarta volna gunyolni július és augusztust, a nyár e két matador hónapját, oly forró napokat mutatott fel, hogy valóban kánikulai hőséggel kellett megküzdenünk. Volt oly nap, melyen a hőmérséklet 30°-ot mutatott, s a legkisebb meleg is 15½° volt. Természetes, hogy ily forró, tartós idő nem mulhatott el vihar nélkül, mely hé is következett e hó 6-án este, szél, villámlás, dörgés s zápor eső alakjában jelentkezett s tartott egész éjjel, minnek következménye lett a lég meghűlése; de ez is csak 48 óráig volt érezhető e hó 8-án már ismét verőfényes augusztusi napunk volt s tart máig is, midőn e sorokat írjuk. A meteorológiai jóslat, tartós meleget jelez, hűvös éjjelekkel.

— **Személyi hír.** *Bibra Frigyes* báró, honvéd ezredes s az itt államászó honvédség ezredparancsnoka, ki mint már lapunkban jelezve volt, nyugalmába lép; néhány héttel, — szabadság ideje letelte után, — még itt időzött városunkban, hová, a múlt héten megérkezett neje a báróné is, s azonnal megtekinték együtt a város látogatásokat, aztán csomagoltatták, s elutaztak, végleg elhagyva Nagy-Kanizsát. Az ezredes báró felülvizsgálati ügyet e hó 15-én intézik el s a jövő hó elsejével lesz nyugdíjazva. A távozó báró család, innét egyenesen Újvidékre megy, a hol állandóan tartózkodni fog. A város ösztátnak részvéte kíséri a távozó báró családot, mely itt tartózkodása miatt kivétel nélkül birta a város lakóinak tisztelgetet, ragaszkodását. Reszünkről, kik a báró család iránt szorosabb kapcsolatnál fogva kettős ragaszkodással viseltetünk, fogadja a távozó pár szívesen udvoztatunk s szerencse kívánatunk, az ég vezérelje lépteiket!

— **Ruzséska Kálmán** megyei tanfelügyelő ki hosszabb ideig édes anyja látogatása szempontjából Sátor-Alja-Ujhelyen időzött, visszatért állomására Zala-Egerszegre s mint tudjuk a legközelebbi időben, a városunkban szervezendő polgári leányiskola ügyében Nagy-Kanizsára jön, hogy itt az illetékes körökkel a még függőben lévő néhány kérdést véglegesen megoldván, a polgári leányiskola létesítése megkezdhető legyen. Remélünk lehet, hogy ez iskola még ezen iskolai év folyamában szervezve s megnyitva lesz.

— **Városunk közegészségügye** mindig kiváló gondoskodásunk tárgyát képezte s képezi és e gondoskodástól vezette soha sem mulasztottunk el egy alkalmat sem, reá mutatni az oly dologra, melyek a város közegészségügyét veszélyeztetik; ezek között első helyen áll a város tisztasága! már több ízben szólaltunk fel a város kelő közepén levő pizeról, sürgetvén annak tisztántartását melyet egy oly intelligens város, mint N.-Kanizsa, mellyen megkivan, az alkalommal ismét utalunk e már tett megjegyzéseinkre; most azonban kiválólag az illetékes körök figyelmét arra akarjuk felhívni, hogy a város központjában, hol a legtöbb kereskedés állságy a leglátogatottabb helye a városnak, a járda es kocsiút között elvonuló melyedés nap nap után telve van szeméttel, a kereskedésekből kiszórt papír es egyéb hulladékokkal, mi egyrészt kellemetlen szagot terjeszt más részről tisztelenné teszi az utcákat. Jó lesz, ha ez iránt intézkednek azok, akiket illet.

— **A mi katonáink.** A helyben állomásozó katonaság, — mint már említve volt lapunkban, — e hó elsejétől a megerősített szászlójakkban gyakorlatokat tartott, s e hó 15-én indul el innét Pécsre, hogy az ottani dandár gyakorlatokban részt vegyen.

— **A kis-kanizsai postakezelőség** ellen több kis-kanizsai lakostól azt a panaszt veitük, hogy az illető postakezelő a lakosoktól, kik a katonaságnál lévő fiúk számára egy két forintot küldenek el posta utánvétellel, mely kellőleg meg van bélyegezve, — néhány krajcár díjat szokott venni. Hogy mily címen történik ez, fel nem tudjuk fogni, mert a postahivatal a helyeg illetéken kívül semmi nemű díjszedésére nincs jogosítva. Ohajtanánk, hogy a nagy kanizsai posta főnök ur bele tekintsen ebbe az ügyembe s egy kisné felvilágosítaná a posta kezelőt arról, hogy mit szabad s mit nem szabad tenni a posta hivatalnoknak. A postafőnök ur ismert erélyességétől bízton várjuk e felszólalásunk eredményét.

— **Hymegyház.** *Rauch Berta* kisasszonyi Kis-Kanizsáról e hó 16-án d. u. 5 órakor vezeti ol-tárhoz *Weiner Vilmos* budapesti kereskedő. Aldás kísérje a szívek e megköltendő irigységét.

— **A keszthelyi főgymnasium,** melyhez a megyénk tanuló ifjúsága oly sok reményt kapcsol, már nagyban épül. Volt alkalmunk látni az inposánsnak ígérkező épületet, melynek nemcsak talapzati munkálatai vannak teljesen befejezve, hanem a földszint falai is állanak már s ha így halad az építkezés, biztosra vehető, hogy még-ez ósz folyamán tető alá kerül s legkésőbb a jövő iskolai évvel megnyitható lesz, mit annál is inkább remélhetünk, mert *Csorba Ferencz*, a közoktatási miniszter kiküldötte a múlt héten volt Keszthelyen, hol az illetékes körökkel a főgymnasium-kérdésében végleges megállapodásra jutott a kormány képviselőjében.

— **A keszthelyi gazdasági tanintézet** az 1891-92. évi iskolai évet október 1-én kezdi meg, a beiratások október 1-től 8 dikáig tartanak, a felvételi pót- és javító vizsákra pedig hatodikáig lehet jelentkezni, az ünnepélyes megnyitás 8-án, az előadások kezdete 9-én lesz. A lefolyt iskolai évben volt összesen 87 hallgató és pedig I. éves 25, II. éves 26, III. éves 35, és vendég 1, összesen 87. A tanintézetben volt egyletek: 1. „Segély egyesület”, 2. „Deák Ferencz” könyvtár egyesület, 3. „Georgicon” gazdasági egyesület, 4. Dalegyelet, 5. Zenekör. A tanintézet, mely magában véve csekély helyiséggel rendelkezik elannyira, hogy a tanárok saját szobáikban kénytelenek elhelyezni a laboratóriumokat es gyűjteményi tárt, még is a hasonemű intézetek egyik legkiválóbbika. A három évnek külön-külön elég tágas tanterme van, s a hallgatóság rendelkezésére állanak, a természetrajzi, természettani, gazdasági, ásvány es növénytani gyűjtemények, melyek között főleg a házakban található rovarok, növények es ásványok nagy mennyiségben láthatók. Van az intézetnek gazdasága összesen 329 holdon, szőlőbirtoka, intézeti kert, kiserlelti telke s kultur kertje, méhészete, seiyemintenyésztése, vetőmag vizsgálati állomása, vegykiserlelt állomása. A tanintézetet egy igazgató vezeti, ki mellett 9 szaktanár, egy pénztáros, egy vegytani segéd es egy ösztöndíjas segéd áll.

— **A kutba esett.** E hó 4-én Pákan az uradalmi gulyás fiát, ki epilepsziában szenvedett, egy forrás kulban megfulladva találták. Mire észrevelték halva volt.

— **Baleset.** E hó 8-án *Kis-Sziget* községének megvadult bikája a község kanászát annyira összedöfte, hogy most súlyos betegen fekszik.

— **Meghalt Nagy-Kanizsán.** Horváth Rozsi meghalt szept. 4-én 2 éves, Czinder Kálmán 4. 1 hónapos, Koloscsy Ferenc 5. 85 éves, Kromeyer Károly 5. 15 éves Nagy Teréz 8. 9 hónapos korában.

Különfélek.

— **A király a hadgyakorlatoknál.** Ő lelege fáradságot nem ismerő egymásutánban jelenik meg, mint főhadur mindenhol, hol őszí gyakorlatot tart a hadsereg; először *Galgócon* volt, hol a legnagyobb fénytel es pompával fogadták a királyt, ki ez alkalommal először volt Nyitrában; *Galgócon* e hó 11. rendes vonattal indult el es Rákos, Cegléd, Szolnok, Kolozsváron át Besztercére ment, Kolozsvárra 12-én reggel érkezett meg; innét külön vonattal ment Besztercére, hol a gyakorlatoknál jelen lesz s e hó 15. Apahidára, 16. Tóvis, Arad érintésével Temesvárra utazik.

— **A királyasszony új kastélya.** Erzsébet királyasszonyunk ő Felsége Korfu szigeten gyönyörű kastélyt épített, melybe most költözik be. A kastély neve: *Achilleion*. A palota portikusza elé egy berlini szobrász a sebesült Achilles hatalmas szobrát készítette s a homlokzaton is az *Achilleion* szó olvasható, valamint a kastély minden butoradarában is. A kastély görög stílusban épült egy 80 ezer négyzetméter területű olaj es ciprusliget közepén. Az egész kastélyban a királyné log lakni, de hozzá van építve egy kisebb épület a cselédéség részére. A kastély középső része háromemeletes s hatalmas terrász van előtte. Összesen 32 szoba van a kastélyban a melyek mindegyikét pompájú stílusban készítették el es rendezték be. A berendezés maga a királyné utasítása es izlése szerint történt.

— **Két miniszter kiléptetése.** A hivatalos lap közli, hogy a király a titkos tanácsosi méltóságot adományozta *Wackerle Sándor* pénzügyminiszternek s *Szilgyi Dezső* igazságügyminiszternek.

— **Fejedelmi eljegyzés.** *Miklós* nagyherceg az orosz trónörökös jegyet vált *Mária görög hercegnővel*. Az eljegyzés napját legközelebb hivatalosan hízhírre teszik. E hirt az a körülmény is megerősíti, hogy mikor a nagyherceg a világ körül tett utazásából hazatért fogadására a cári családon kívül, *Mária* hercegnő is megjelent.

— **A herceg primás hely betöltése** iránt több féle találgatást hallunk s olvasunk, ezek közül fel van emítve, mint primásjelölt *Hidassy szombathelyi püspök* is, kinek nővére a napokban következő levelet intézte a nagyszombati érseki főgymnasiumi igazgatójához: „A mi bilyánban az ősnak kinevezeteléhez illeti, határozottan azt mondatom, hogy csak kombináció alapján tenek a lapok. Ha az igaz volna, hogy ő találgatás már aláírta volna bilyám kinevezetelét, akkor mindenestre előbb megkérdetelt volna tőle, vajjon elfogadja-e ezen nagy kitüntetést, a mi eddig még meg nem történt es ha erre megkérdetelnék, határozottan kijelentené, hogy nem fogadja el; de ezen nagy felbőszítéssel járó méltóságot, rozzant egészségügyi állapotokra való tekintettel, ő sem fogadhatja.”

— **Hornig püspök Somogyban.** Megható gyászünnepegy színhelye volt a múlt héten a Jankovich grófok szőlős györki kastélya Somogy megyében a midőn ugyanis b. *Hornig Károly* veszprémi püspök, fényes egyházi segédietelével szentelte fel a múlt év őszén elhunyt anyja grófné emlékére a gyászoló család által az ősi kastély százados parkjában emeltetett díszes sírközpont. A püspök előző nap délután megtekintette a györki templomot, a népszfokot es az Agoston József főmernök tervei után épült új kápolnat mely renaissance stílusban tartva, keresztalakban magas kopulájával a százados park egyik kimagasló dombjan emelve, valóban festői képet nyújt. A felszentelési ünnepély e hó 4-én reggel fél 10 órakor kezdődött. A főpapot a kápolna oszlop-carnokában fogadta a házi gazda: id. Jankovich László gróf, belső titkos tanácsos es klaszszikus latinsággal beszédet intézett hozzá. A püspök meghatóttan halgatta az ősz főur lelkes szavait es remek latinsággal köszönte meg a jókívánatot. A szertartás másfél óránál tovább tartott, aztán ugy a papság, mint a gyászoló család vendégei kocsiokba távoztak a györki templomhoz, hol a megboldogult grófnénak ideiglenesen a szentély kriptájában elhelyezett kőporsója már a templom főhajójában volt ravatalon gazdag virágsort alatt. A főpap beszentelte itt a kőporsót s gyatog kiserte azt a községben végig az ujonnan emelt kápolna sírbőljába, azután misét szolgáltatott a már felszentelt oltáron es buzzó imát mondott a meghaldogult grófné lelki üdvéért. Az ünnepélyesség közel délutáni két óráig tartott, mire a főpap az egybegyűlt papság tisztelgését fogadta. Ebed után a püspök id. es ilj. Jankovich László grófok kíséretében Lengyel-tóba hajtatott es felkereste gróf Zichy N. Jánosné Kary bárónét, hogy megtekintse az általa ott múlt évben felalított es apácák telügyelete alatt, nagy aldozattal fenntartott díszes ovodát majd a pár év előtt ugyancsak a grófné aldozatkezségéből restaurált nagy templomot s az estei órákban tért vissza a szőlős-györki kastélyba következő napon délelőtti tartott az engesztelő szent mise a györki főtemplomban.

— **A falu rossza.** *Madár István* merényei lakos *Deutsch Jozsef* laktársát, e hó 10-én megöltte, *Deutsch* rossz hírből álló fiatal ember ki *Madár* nejét is de másokat is minden alkalomkor sértegetett. A falu rossza most életveszélyes sebében fekszik, a tettest a járáshírséghez hozták N.-Kanizsára.

— **Amazon harc.** Galambpon *Reda György* a sógorasszonyával összeveszett a bator asszony ez alkalommal bicskát szurt mellette ellenségének a sértés súlyos, tettes ellen megindították a vizaglatot.

— **A kegyes-tanítórénd** tartományi főnökévé ez évi július 23-án *Lévay Imre* kegyesrendi tagot, — ki eddig a „Veszprémi Közlöny” szerkesztője volt, választotta meg. A szerkesztő most megvált a lapról, s annak homlokán vesz bucsut olvasótól, barátaitól, munkatársait s lapitársaitól. Vezéreje a gondviselés új díszes állásában. A „Veszprémi Közlöny”-ezentul: *Mezessz Polykarp, Scherer István es Tolcséry Ferencz* szerkesztik.

Irodalom és művészet.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál, Fischel Fülöp könyvtárus ünetében megrendelhetők.

— **„Költemények”** összeállította: Polcner Árpád, címmel egy 72 lapra terjedő füzetet vettünk Polcner úrtól, kinek verseit olvasóink lapunkból is ismerik. Az igazán szíves küllappal bíró s vastag velin papírra a legjobb olvasható betűkkel nyomott költemény kötet Engel Adolf könyvnyomdai műintézetéből került ki Szegedről s a gyönyörű címlapot Tóth-Molnár J. rajzolta, míg Polcner a szellemi összeállításnál foglalkozott. Különböző költőktől közül a kötet tiz költeményt, Herke Mihály verseiből egybegyűjtve találunk szintén 10 költeményt, ezt követi három tréfas vers, majd végül Polcner Árpádtól olvasunk 22 kisebb nagyobb verset. A mű, melynek ára nincs kinyomtatva kapható a szerzőnél Szegeden, vagy lapunk kiadó útján, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe, különösen mint név- vagy születés napi vagy más alkalomra használható emléket. A csinos kötetből itt közlünk egy rövid verset mutatvánnyul:

Sirt nékem, ha én is egykor meghalok ..

*Sirt nékem, ha én is egykor meghalok,
Irnyag helyen, lombok alatt assatok;
Hald haloljon sírom fölött a madár,
A mely pártját vesztve sírni oda szállt.*

*Sírom fölé egy kis fejfát tegyetek,
S irjátok rá az én szegény neemet.
Egy koszoru csángyón alú fejfámról
Zöld lepdől s orgonafa virágból.*

*S ha eljöttök néha-néha majd oda,
Borujtatók sírom fölé zokogjat.
— Talán akkor boldog lesztek udalann,
Mint a milyen nem ekké fenn — szobann.*

— **A szellemi élevezetek**en kívül legtöbb előnyt nyújtó szépirodalmi lapok egyike a „Képes Családi Lapok” mely minden számhoz külön melléklet-kép minden évfolyamra egy-egy regényt ad, úgyhogy e lap előzetőli egy évtolyam tartama alatt négy külön beküldhető regényhez jutnak teljesen ingyen. Ez már egymaga is olyelony mely a „Képes Családi Lapokat” valamennyi szépirodalmi hetilap között a legjutányosabbá teszi. Szellemi tartalma meg éppen kifogástalan. Közleményei minden tekintetben kielégítik a közönség igényeit, Legutóbb megjelent 37-ik száma is igazolja ezen állitást. Tartalma ép oly változtatatos, mint gyönyörködhető. Van benne egy nagyérdékű cikk az ókor híres öngyilkosairól Vány Sándortól. Figyelmet érdekel egymásik közhasznú cikk is a betegségek okairól szépirodalmi részről nem is szólva mely mindig válogatott és élvezetes. A negyedik negyed közeledtével a legmelegebben ajánljuk mindenkinek a „Képes Családi Lapok”. Kiadóhivatal Budapest V. nagy-korona utca 20 szám. Előfizetési ár: egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Mutatványszámok bárkinek ingyen küldetnek.

— **Uj zenemű.** Aggházy Károlytól francia dal jelent meg a „Harmonia” zenemű-kereskedésében. Mueset híres „Ninon” jára van írva s szerenádnek komponálva, zongora-kísérettel. A francia versek könnyed hangját a zene is tükrözteti s a dal bizonyára gyorsan népszerűvé fog válni a szalonokban. Ara 1 frt s nyomásó, tarka címlapja budapesti termék.

— **Dürer leletek.** Dürernek, a letűnt századok nagy rézmetszőjének örök becsü művei csak nagy ritkán találhatók, s valahányszor egy-egy művét fellelik, a művész világ csodálatát kelti fel; ily általános felűnést keltett most ismét egy Dürer-féle felfalált rézmetszet, melyet Zwikauban fedeztek fel s mely a 16-ik század elejétől való.

— **Táncintézet.** Rechnits József táncmester, ki évek óta meglátogatja városunkat, ismét megerkezett N-Kanizsára hol az Avany Szarvas szálloda nyertesében egy hat heti táncintézetet nyit meg és pedig tanítani fogja: az esztetikai testgyakorlatban: a test szabályszerű mozgását és taglejtését; az illemtanban: szalonszerű mozgást a társadalomban; a táncban: a legújabb és legdivatosabb kör-, contras-nemzeti táncokat. Beiratások volt orosz-lánaszaloda 10 sz. k. esküszöletnek, d. e. 11—12 és d. u. 3—5 óra közt.

— **Balaton-Füred** lürdőjének látogatottsága ez évben sokkal nagyobb volt mint az előző években. Összesen 2569 fürdővendége volt a szép magyar lürdőnek, ezek kösül az öszi napokban még 125 -vendég élvezi a vidég jó levegőjét s használja a lürdőt Balaton-Füreden. E nagy látogatottság most épült két hajó rendes közlekedésében találja főleg meglejtését.

— **Talált csellelek.** A Cap-gyarmatban levő Zimbabve városban Bent angol régiségtanár egy föniciái templomot talált, melynek belsejében rendkívüli beccsel bíró régiségeket fedezett föl, melyeket Anglia számára megvásárolt. Többek közt egy zöld és kék emáttal díszített oltár bír kiváló beccsel. Egy fayence-elefántot is találtak mely azonban a friss levegő betödulásakor porrá lett. — Kovno orosz város mellett az országot mentén egy német rend lovagiának teljesen fölpáncélozott csontváza akadtak, a ki valószínűleg a litvánok elleni harcokban esett el. A lelett a 13-ik századból való.

— **Miért lett** dr. Rosa életbalsama Fragner gyógyszerárában Prágában valódi és mindenütt ismert, házi szerre, s kiváló hatása a gyomor es altesti bántalmak minden esetében eszközölni ezt. Naponként szaporodnak a hála- és elismerő iratok. Dr. Rosa életbalsama kapható az összes gyógyszerárakban az osztrák-magyar monarchiában.

Öngyilkos nihilista nő.

Az oroszországi lapok telvé vannak Günsberg Zsófia öngyilkosságával, ki mint a nihilista üzemek egyik legjelentékenyebb tagja éveken keresztül reműletben tartotta Oroszországot, s közelébb elfogatván a schlüsselburgi vár földalatti tömlőcsebe záratott, hol öngyilkos lett.

Az esetről, mely egész Europa sajtóját bejárta most, következőket írhatunk:

Ismert dolog az, hogy II. Sándor császár meggyilkoltatása után a nihilisták ügye is rosra fordult.

A merénylőket, az örökös kényszermunkára ítelt, Helfmann asszony kivételével, kivégezték. Az a körűlmény pedig, hogy a nihilisták névjegyzékéi s tervei a rendőrség kezébe kerültek, végve-zélylyel fenyegette az egész pártot.

A nagy nihilista hadjárat végét ért. Iorisi-Melikov ellen még merényletet követtek el, Mirskit s néhány árulót még legyilkoltak, de a cári kormány tömeges kivégzésekkel felelt és a szent Oroszországban csend lett.

Mar ugy látszott, hogy a rend állandóan helyre állott, mikor a nihilisták egyszerra feltelen erélylyel ismét megindították a harcot.

Ez időbe esik Bardovszki, a híres varsói békebíró összeesküvése, a ki a cárt, Varsóba való ünnepélyes bevonulása napján, levegőbe akarta röpíteni; utána következett ama tiszt esete, a ki a cárt, gyanus magaviselete miatt, Galinában sajátkezűleg agyonlött; végül a borküi vasuti katasztrófa.

Vasuti szerencsétlenségnek mondták ugyan, de Oroszországban mindenki tudja, hogy az udvari vonatot egy felrobbant akna döntötte ki vágányaiából.

Ezekhez járult még Pádevszkinék Párisban történt felvetése és a zürichi bombapróba.

Mindeme mozgalmaknak Günsberg Zsófia volt a feje. Személyes buzgalom, mérészség és ravasz-ság tekintetében senki sem tett tul rajta. A rendőrség tudta, hogy folyton utban van Páris és Pétervár között areképe megvolt a hivatalnokok kezében, de azért nem tudták eltojni. Hol egy deák, hol egy parasz-asszony jelmezében, néha mint törzsiszt, máskor mint pápa lépte át a határt. Pedig akkorában még csak huszonkét éves volt.

Szerveve, igazgatva, tüzelve járt-kelt az óriási birodalomban, míg aztán egy apró feledékenysége tönkretette. Egyszer egy pétervári üzletben felejtette pénztárcáját, a tárcóban kompromitáló levelezések voltak. Mikor visszasietett, már a rendőrség fogadta az üzletben. Azt mondják, hogy a vizsgálat folyamán hihetetlen kínzásokat szenvedett el, a nélkül, hogy elvtársai ellen vallott volna. Később a schlüsselburgi várba zárták, mely a Neva közepén fekszik, földalatti nyirkos tömlőcseiben gyilkos levegő puazit.

A schlüsselburgi foglyok rendszeren három-négy hónap mulva elpusztulnak — örűlőghen. Günsberg Zsófia más halállal mult ki: egy ócska, tómpa olóval megöltte magát.

— **Galgóc.** Az alkalomból, hogy a király az Erdődi grótok galgóci várában időzött az ősi hadgyakorlatok miatt felemlíjük Galgóc vár történetét, rövid kivonatban. A galgóci vár eredete ősi időkre tehető. A mostani várat csak e század elején építette fel Erdődy József gróf. Csakhogy ennek a helyén egy másik őrségi vár állott, melynek építése esztendejét nem tudja senki. Galgóc vára a kronikák szerint állott már a magyarok bejövetele idején, a mikor e helyet Lehel vezér szállotta meg. A vár urai közül a legnevezetesebben a hatalmas Ujlaki herceg, a Thurzók, meg a Forgáchok nádori és legvégül Erdődy nemzetsége. Midőn itt laktak az ország nádorai, nem egyszer országos fontosságú tanácskozásuk színhelye volt a vár. Ilyen volt a többi között az 1618-iki értekezlet, midőn december elején Forgách Zsigmond nádorhoz seregleték a főurak, haza jaxárni tanácskozni. A mult században a galgóci vár aláhanyatlott. Forgách Simon volt az utolsó birtokosa a galgóci várnak a Forgáchok közül mert mikor ő a kurucokhoz állt, minden birtokát elkobozta, a fiskus. Lakatlanná lett a vár, lakai omloadozni kezdtek. Egy század multán azonban Erdődy József Brunocról alköltözött ide s felepítette roskadozó falát. — Galgóc vára most másodsor látta lakai közt a magyar királyt. Első ízben I. Ferenc volt a várurak vendége.

— **Szigetvár ünnepe.** Zrínyi Miklós, a szigetvári hős halálának evfordulóját e hó 6-án kegyelettel ünnepelte meg Szigetváron és vidékén hazafiús közönsége. Esti 8 órakor megkezdült az összes harangok, a várőktől mozzarak durrogtak, megharsant a Rákóczy-induló, a városi kivilágították, majd a dalegyesület a főterem elénekelte a Himnust, mire Duhaj Odón szigetvári ügyvéd a frissen koszoruzott Zrínyi-szobor előtt lelkes beszédet tartott. A szorongó néptömeg néma csendben hallgatta a beszédet, de midőn az önfeláldozó hazaszeretet példának felsorolásánál a tömeg szűnni nem akaró éljenzésbe tört ki. A beszéd végeztével a dalegyesület elénekelte a Szózatot, mire a közönség szétszórt, egy nagy része pedig az olvasó-egyesületbe ment, hol ez alkalomból táncvigalmat rendeztek. Másnap 7-én a belvárosi plébánia-templomban gyászmise volt, mely alatt a dalegyesület énekeit. Ezt hazafiús egyházi szonoklat követte. — Lélekemelő volt az egész szigetvári emlékünnap.

— **Nyelvhibában levők** tanítása Aradon ez évi szeptember hó 15-én, orthophonics-intézet nyílik meg beszédbeli fogyatékosok számára. Felvétetnek dadogók, hebegők, selypítők, továbbá oly fogyatékosok, kik a beszédet bár bírják, de beállott megsiketülés folytán annak elvesztésével fenyegetvők, valamint más kiejtési hibában szenvedők, gyermekek úgy mint felnőttek egyének. Ezen intézetben a beszédbeli fogyatékosokban szenvedők kezelés két oldalú, u. m.: orvosi és névelő tanítói. Az orvosi kezelés a beszédő szervezet s általában a test azon kóros állapotaival foglalkozik, melyek a beszéd-szervezet helyes működésének akadályai. Míg ellenben a tanítói kezelés oda irányul, hogy a hibás beszédű megtanulja előbb az egyes szóhangok helyes kiejtését, azután a szóhangoknak szókka való kapcsolását, a helyes tagolást, hang súlyozást stb. A kezelés időtartama a fogyatékoság különböző foká szerint 3—10 hónapig terjed. Szegénysorsuak esetleg teljesen ingyenes kezelésben részesíttetnek. Szegénylősök külön órákat kaphatnak. Az intézet Arad sz. kir. város lakosazékének közvetlen felügyelete alatt áll. Megkeresések ily ezim alatt intézendők: „Aradi orthophonics-intézet igazgatósága, Rákóczy-utca 24. sz.” Irásbeli tudakozólásokra csak az esetben adatik válasz, ha ahhoz egy öt-krajecaros levélbélyeg csatolatik.

— **Párbaj az osztrák himnus miatt.** Beragszáson a mult esztőtökön este együtt mulatott az ottani pénzügyigazgatóság néhány tisztviselője a megyei kaszinó vendéglojében két külön asztalnál. Ejlél telő Demarcsek cseh származású fogalmazó-gyakornok néhány provokáló szó után a Gotterhaltét akarta huzatni a cigányokkal. Erre a másik asztalnál ülő Vass Géza fogalmazó hevesen kikelt Demarcsek ellen Ekkel Aladar pénzügyi számgyakornok-jelölt akkor a Vassék asztalához lépett és sértegetni kezdte Vassat. Ez azzal felelt, hogy a sértegetőt arculütötte. Ekkel elégtételt kért, Vass megnevező segédeit s megállapított piasztolybárba idejéül a másnap délutánt iutak. A párbaj másnap meg is történt. Ekkel piasztolya háromszor esztőtököt mondott; Vass folyója néhány lépésnyire süvített el Ekkeltől s így az ártatlan „Gotterhalte” párr került vérbe.

CSARNOK

Viszsa emlékezés.

Hangtalan kicsiny ház,
Bölcsőm ringatója; —
Csörgedező csermely,
Suttogó fa lombja. —

Himes szárnyú lepkék,
Játszi gyermek évek, —
Fényes királynői
Szép tündér meséknek.

Te boldog gyermekkor,
Aranyos világa!
Hej, be régen üzlek,
Kereslek, hidd! . . .

Mért hogy úgy eltűntél:
Vissza nem jössz többé . . .
S álhat az ember vagy
Sirathat örökké . . .

En is megsiratlak
Nincsen anyai szála
A mezők füvének,
Mint könnyeim száma . . .

Mikor benned ltem,
Lelkem madár-szárnyon
Csapongta a léget . . .
Most már alig járom.

A földnek göröngyét . . .
Meggzögtek a szárnyak —
Mint a járadt madár,
Már csak alatt járnak . . .

S ha fel is röpönnék
Földön fölül néha:
Hej nem úgy mint egykor!
Járásuk oly léha.

Mint a bérci sasnak,
Ha vihar meglepte —
Ilyen meglepett sas
Az én lelkem-képe . . .

Mert a férfi, hej, már
Nem a játszi gyermek,
A kit hogy ha anyja
A jobbival vert meg:

Baljában ott volt az
Engesztelő áldás . . .
S ajkán béke csókja —
Hej a férfi kor más! . . .

Herke Mihály.

Az éjjeli ór.

Borus októberi éj volt, csipős éjszakai szél süvöltött a kopasz fák között. Az öreg Balaton magas tajtékozo hullámokat vetett; a máskor oly szelid magyar tenger háborgott, mintha medréből minduntalan ki akarva törni. — A part mentén fekvő kis falu toronyrája tizenegyed től, az öreg Kele János a falu éjjeli őre vonatott hangon kiáltotta el az órát, mankóin bicegve a Balaton fele tartott. Sokáig állt a tópartján. Szemei a messzeségbe bámultak s tán visszaidézte emlékébe ama szép napokat, a midőn a verőfényes Olaszországban harcolt királyáért és hazájáért, míg Custozzával egyik láhat ei nem löttek. S mily gunyóódo a sors, az egykori delceg huszár, kinek láttára nem egy olasz szépség szive dobbant nagyott, ki hősiességéért az ezüst vitéségi érmet kapta, most élte felén ama csekély hérből kénytelen megélni melyet terhes éjjeli őri szolgálataiért adnak neki.

Egyszerre mintha a hánykódó hullámok között kis sajkát pillantana meg, melyben egy élő lény sőt már képes is kivenni, egy lobogó ingujjú férfit, küzd a feldühödött elem ellen. Az öreg keresztelt vet magára; „Istenkisértés” mormogja fogai között, hátat fordít a háborgó tónak, s lassan egy a falutól három-négyszáz lépésnyi távolságban fekvő házkó felé tart. Az ablak előtt megáll és rémzvevő tekinteteket vet a szobába melynek aztán kis lámpácska terjeszi meglehetősen világosságot. A nagy cserépkályhában fel-fellobog a hamvadó tűz, mintegy küzdve az enyészettel, melynek utóvégre mégis áldozatává válik. A kályha mellett, lezárt szempillákkal enyéményei szépségű parasztnő ül; hullámzó kebelében nem kisebb vihar látszik dúlni mint a Balatonon. Közvetlen előtte alacsony bölcsőben flucsesemő alszik edessen, vonásai az előtte ülő anyára emlékeztetnek.

A kakukkon fali óra éjfel után egy órát üt, midőn az ajtó kinyílik s egy dalias paraszt legény lép a szobába. Szemei vadul forognak, ruhája csupa víz. — Lassan közeledik az alvó anyá felé s félrzza nehéz álmából. — Erzsi megcsalt! — hallatszik tompa hangja. Te vagy Józsi?! kiáltá a parasztnő hejéről felugorva s ijedezve tekintett a legény dult arcában.

„Leány megcsalt! — ismétli az még egyszer, anyám a szemtanuja volt midőn a tóparton Szénes Ferkével ölekezett, én ezért megöllek: — Erzsi felelni akart, de nem volt ideje kedvese birtelen kést rántott ki öve mellől, s markolatig dőtte a leány szívébe. — A csecsemő pedig ott a bölcsőben mosolygott. Tán az angyalokkal beszélt, kik egy boldog anyáról meséltek neki, kit nemsokára ő is követni fog oda, a hol minden szebb és jobb, ahol csak boldogság lakozik, s hol az emberek igazán szeretik egymást.

Az öreg Kele János a lefolyt véres jelenet alatt megkívülten állt az ablak előtt. Látta, mint lutott el a gyilkos véghezvitte tette után, kiáltani akart, de nem birt, a vér szinte meghűlt ereiben.

Jó ideig-tartott, míg magához tért. Beme t a szobába, letérdelt a meggyilkolt leány melé kinek sebhől patakzott vér, ráomlva az éjjeli ő ruhájára. Hosszan nézte a halottat szemei en vallami ijesztő fény lobogott. Tekintete a még mindig alvó csecsemőre esett, bölcsőjéből kiragadta, s a falu felé szalad vele a hogy mankói engedték . . .

Más reggel a község háza előtt ájultan találák az éjjeli őrt. Ruhája véres volt mellette kis gyermek feküdt — mosolygva — halva, — ugyanakkor jentették a birónak, hogy Kerekes Erzsi meggyilkolva fekszik verében.

Az öreg Kele bevitték a község házába s ad-dig mosták ecetes vízzel míg magához tért. Az alatt megérkezett az esetről értesített szolgabíró is. Eső sorban az éjjeli őrt szándékozta kihallgatni, de az öreg a szolgabíró kérdéseire össze dem t ggő feleleteket adott, melyekből csak a gyilkos és Erzsi szavakat lehet megérteni; szemeit tétova járatta ide s tova — megőrült.

A kis helységben roppantul fel voltak izgatva a kedélyek, lakosság az éjjeli őrt, mint a ki a gyilkosságot elkövette, meg akarta kövezni, s csakis a szolgabíró erélyes fellépése mentette őt meg a biztos haláltól; megmagyarázván a népnek, hogy Isten itélt már a bűnös felett, az öreg Kele megőrült.

Ime, hogy tévedt az emberi igazságszolgáltatás! És a gyilkos? . . . Fut a viágba el a Bakony felé, hol a százasodó tölgyek árnyakát vetnek a bűn emberére! El fogja-e érni az igazság sújtó karja a valódi bűnöst, ki mondja meg???

Milhofer Pál.

Közgazdaság.

— **Budapesti gabonatözsde.** A buza üzlet a lefolyt héten igen lanyha volt. Mérsékelt, de igen sürgős kínálat mellett csak néhány malom vásárolt meg pedig noha a tulajdonosok engedményekre is hajlandónak mutatkoztak, csak

néhány ezer métermása csupa vagonrút 10 krajcár, sőt egyes esetekben 15 krajcárral olcsóbban. Más gabonamekben nem volt forgalom, az irány és az árak változatlanok. Határidőüzlet ma gyenge volt s alacsonyabb angol és francia gabonárák miatt lanyha irányt követett. —

— **A gabonáüzletről.** Az irányzat változatlanul lanyha, minek folytán a kereslet gyér kínálat közepeszerű. Az árak a hét folyamán 40–50 krral csökkentek. Heti vásáraink eléggé látogatottak. Piaci áraink: buza 9 50–60, rozs 9 20–40, zab 5 40–50, árpa 6 25, 7 25 feher bab 7 frt.

Szerkesztői üzenetek.

167 **D. M. Epeot.** Köszönet. Mielőtt láthatja azonnal felhasználjuk; Jövőben is kérjük, a lapot elküldjük a jelzett cím alatt.

168 **Levag.** Elolvassuk aztán határozunk sorsa felett. Kérjük azonban személyes látogatását déli 12–1, vagy esti 6–7 óra között; megbeszélés végett.

169 **Z. Zs.** Most fejtette elvagyunk halmozva költeményekkel, azért a leguabban küldött közlése egyelőre késmi fog, de azért jön. Proza nincs az asztalifókban?

170 **H. A. A.** „Corsóban” sem személyes, sem tárgyilagos sértés nincs s csodálkozunk azok érzékenykedésén, kik a „csevegés”-ben saját személyüket vagy tényeiket látják akkor, midőn senki még csak jelszólag sem volt említve. Az insultust fogadja ön mosolylyal, másra nem érdemes az.

171 **R. Zs. Sopron.** Megjött, el fojnak olvasni, türelmet kérünk.

172 **Munkatársainkat** általában kérjük, küldeményeiket ugy adni postára, hogy azokat legkésőbb minden héten szerdán magkaphassuk.

Felelős szerkesztő: **Cs. Patotai Ákos.**

Nyilttér.*)

A hamisított selyemszövetet felismerhetjük, ha a szövetből egy kis darabkát elvetünk, mi által a hamisítás azonnal kitűnik. A valódi selyem ugyanis a meggyújtás után azonnal összezsugorodik, gyorsan elég s alig hagy maga után kevés hamut melynek egészen világos barna színe van. A hamisított selyem pedig meggyújtás után lassan ég (mert a szálak egymásután égne) s égés után sötétbarna sok hamut hágy, mely azonban nem zsugorodik össze, mint a valódi selyem, hanem darabos lesz. Ha a valódi selyem hamuját összedörzsöljük porrá lesz, míg a hamisított nem a **Heuneberg G.** (cs. és k. gyáraktár **Zürich**-ben) kívánatra küld mindenkinek valódi selyem mintákat és szállít selyem és más szövetet egész végében is vám-és postadíjmentesen. *Lerelekre Szajba 10 kros bélyeg vagasztandó.* 774

Válasz

T. Hirschler Ödön urnak Helyben.

Ön a „Z. K.” nyilttérben hoztam ugy is mint Szénes Alfrédhoz egy nyilatkozatot intézett, melyre nézve rövid válaszlom következett: A mi engem Herceg Sándort illet, mind azt mit irtam fontartom, mert én öntől csupán azt a pénzt követelem, melylyel ön tartozik és melyet, mint tudom, felhívásomra a tizelőt egyletnek sem adott át, de hallomás szerint ön oda nyilatkozik, hogy nem adósam, — tehát szemmel figyelmeztetem, hogy kezéim között két aláírt okmány van, mely e tartozásának fennállását igazolja, de élotanukkal is bizonyítom, hogy 6 frt 50 krral adósom. — A mi illeti Szénes Alfrédhoz intézett szavait — személyesen nem lévén azzal ugyanazonos, azokra semmit sem válaszolok. A sajtóper megindítását a megszokott nyugalommal vettem tudomásul. **Herceg Sándor.**

* Az e rovatban közölttekért nem vállal magára felelőséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A nagy-kanizsai laktanya részvény társaság 1890. évi október hó 19 én tartott rendkívüli közgyűlésében a társaság ügyeinek végfelszámolásával megbízott társulati igazgatóság ezennel közlé teszi, hogy a társaság ügyeinek véglegombolítása immár befejeztetvén a felügyelő bizottság által átvizsgált és helyben hagyott végszámolás szerint minden tartozás kiegyenlítése után a társaság vagyona alaptökében — a n.-kanizsai kir. telek-könyvi hatóságának 1891. évi 3968. sz. általi végzése alapján 6 részvényre a n.-kanizsai u. kir. adóhivatalnál vissza tartott összegben kívül — 4839 frt 82 krt és nyereség fejében 3138 frt 28 kr összesen 7978 frt 10 kr tesz ki; melyből a többi 114 részvényre alaptöke címen (á 42 frt 45 krjával) 4839 frt 82 kr és az 1890. évi jövedelem; valamint az 1889. évről még felnem osztott házbérek összegéből minden egyes részvényre — még pedig mind a 120 drbra (26 frt 15 krjával) 3138 frt 28 kr esik.

Felhívotnak tehát a t. részvényesek, hogy ezen részvényeikre esett alaptöke és felosztható nyeresémet 1891. évi szept. 17-től kezdve a dél-zalai takarékpénztár pénztárnoka mint a társulat volt helyettes gondnokánál elismervény mellett átvonni sziveskedjenek.

Kelt N.-Kanizsán 1891 szept. 8-án

A nagykanizsai laktanya
részvény társaság igazgatósága mint felszámoló.

25°
 árleszállítás a zöldtakarmány préseknel.
 Blunt szabadalma mindenemű takarmány conserválásához
 azaz fű, here, csalamádé, répalevelek, stb. takarmány zöld
 és édes állapotban való eltartására

1000 darabnál

több van fölülük Ausztria-Magyarország és Németországban használatban.
 most csak 75 forint.
 összes használatra, egy pár emeltyű 2000 méter zöld takarmányra
 Egy hajtó tartályok hőmérvél
 Használati utasítás, mely az eredményt biztosítja, ugyancsak prospectusok, ajánlati vélemények és bizonyítványok
 ingyen és bérmentve.

Legújabb találmány!

N O R M A L E K E

Áthelyezhető kerékállítással. Egyetlen két vasu eke, mely mint egy
 vasu melyítő szalutó vagy pedig kombinálva. használható! — Egy kerék
 sem megy a szántóföldön! — Egyszerű konstrukció! — Nagy-
 szerű munkavégzés. Kérjék pontos leírását és vizsgálatát ezen találmányt.
 Az összes állományra Jótállás és próbaidő.

P. H. MAYFART & Co., Bécs 21 Taborstrasse 76.

Frankfurt a M. Berlin N.

gazdasági gépek gyára, vasöntőde és gőzhámor.

Specializyár, fűhajtó gépek, horgaszók, gyümölcs hasznosítható gépek, asztalkészítők stb. dr. Buder szabadalom
 Megbízható ügyvédek keresetnek. 96. 9-10

Szállítható mezei vasutakat

gazdasági, erdészeti és ipari célokra legjobb kivitelben
 jutányos áron, továbbá:

SCHLICK-telelmélyítő-

egyetemes acél-ekéket
 (NACK-rendszer)
 jelentékenyen leszállított áron mellett szállít a

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár
 RÉZVÉNY-TÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

896 1-8

 Konkolyozó (Trieur).	 Csöves tengeri daráló.	 Kétvasú eke.	 Körfűrész.	 Szecskavágó.
 Szecskavágó.	 Cséplőgép.	<p>GRAEPEL HUGÓ GÉPGYÁROS MARSHALL SONS & CO. LTD. VEZÉRÜGYNÖKE</p>		 Gőzmozgony.
 Lóhere toklászoló	<p>V., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN V., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. (EZELŐTT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR.)</p>		 Tisztító rosta.	 Gépolaj.
 Malomkő	<p>Ajánl legkitünőbb szerkezetű konkolyválasztókat (Trieur) és gabona tisztító rosta- tákat, ugyancsak legújabb rendszerű sorvetőgépeket, könnyű faju kétvasú ehék- csöves tengeri darálók, kukoricza morzsolók, szecskavágók, répavágókat, továbbá lóhere-toklászoló készüléket, bármily gyártmányu cséplőgéphez, valamint őrlőmalomok és malomberendezési gépeket, nevezetesen: gabona tisztítók- (Eureka), tarárok, malom trieurök, hengerszékek, lisztosztályozó hen- gerek, felhordók, dara tisztító- gépek és malom vasrészeket; lyukasztott rostalemezek és álta- lában mindennemű gazdasági gé- pek és eszközöket legolcsóbb áron és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.</p>		 Répavágó.	 Malomtrieur.
 Lisztosztályozó henger.	<p>— Árjegyzékek bérmentve küldetnek. —</p>		 SZERSZÁMGÉPEK, szerszámok és eszkö- zök gépészek, kovácsok és lakatosok számára.	 Őrlőmalom.
 Fűkaszalógép.	 Aratógép.	 Lyukasztott rostalemez.		 Szénagyűjtő.
				 Sorvetőgép.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentellen levelek csak ismert kezekből fogadjanak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-Kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Egész évre	5 frt — kr
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyitlár petítésora 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez intézendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.**A hadgyakorlatok után.**

A mi hadgyakorlatokunk már bemutatták a legfőbb hadur előtt harc-képességüket a nagy katonai hadgyakorlatokon s visszatértek állomásaikra, hogy ott kipihenjék a volt elmúlt hetek fáradalmait.

Megérkezett a mi ezredünk is; büszkén lépegettek a derék fiúk a város járdáin, fennhordott fővel, mint a ki öntudatában van annak, hogy jól megoldotta feladatát és a város polgársága örömmel üdvözölte a hazatért hadfiakat, kiknek homlokától a megalégedettség sugárzott le; hogy is ne, hisz a galgóci nagygyakorlatoknál a mi ezredünk vitta ki a legfőbb hadur elismerését: a magyar király a magyar katonára mondta ki, hogy jó katoná.

Ha van, és pedig tagadhatatlan, hogy van a jól teljesített polgári kötelességnek jutalma, mely egyrészt a lelkiismeret nyugalmában áll, más részről a polgártársak elismerő méltánylásából; akkor van a katonai pályának is jutalma, mely a legfőbb hadur megalégedésében nyilvánul. Büszke lehet a mi ezredünk, mert ezt a jutalmat elnyerte a büszké lehetünk mi, a mi ezredünkre, mert ők nyerték el a jutalmat, ők: a kik a mieink.

Ez a részleges eredménye a befejezett hadgyakorlatoknak; de van annak általános, örvendetes eredménye is, mely nem csupán minket, hanem az egész magyar hazát érinti; s ez azon körülmény, hogy hadseregünk bemutatta, főhadura előtt harc-képességét, mely a jövő biztosítéka azon esetre, ha független államunk felett vész felhők találnának tornyosulni, ha bármely kül ellen veszélyeztetni akarná is, fejlődésünkre annyira szükséges belbékénket.

A lefolyt hadgyakorlatok alatt, úgy Galgócánál, mint Besztercén, úgy Nyitra térein, mint Erdély bércei közét, a hadsereg fényesen igazolta a hozzá kötött reményeket és nem egyedül Magyarországot nyugtatta meg az iránt, hogy harc-képessége Európa hadviselésében számot tesz, hanem megmutatta azt a külföldiek jelen volt képviselői előtt is, bebizonyítva, hogy a hagyományos magyar vitézség nemcsak, hogy nem halt ki ma sem sorainkból; de sőt ellenkezőleg az még emelkedett; bebizonyítva, hogy a kor követelte hadi taktikát ép úgy értjük, mint bármely más nemzet; bebizonyítva, hogy a menetelésben kitartó fáradhatatlan, a harcászat elveiben gyakorlott, a küzdelemben észszerű a vitéz a magyar hadsereg.

És e bizonyítványt nem csupán a hárszövetségi államok jelen volt képviselői adták meg a magyar hadfiaknak, hanem e meggyőződést vitték magukkal az orosz és francia attaschék is, kik a magyar király kíséretében voltak jelen, nézték végig a nagy hadgyakorlatokat; e két állam képviselői is ezt a meggyőződést vitték magukkal, — kiknek pedig nem valami barátságos érzelmeivel dicsekedhetik a magyar nemzet és a magyar hadsereg; de a tények tagadhatatlanok, s itt tények állottak a szemlélők előtt, melyek a meggyőződést megérlelék.

Igaz s ezt soha sem vontuk mi sem kétségbe, hogy hadügyünk sok anyagi áldozatába került Magyarországnak; de a ki a célt ókajtja, annak az eszközöket is akarnia kell, ki a magyar hadsereg harc-képességét kívánja annak nem szabad visszaadni az áldozatoktól sem, Magyarország pedig történelmileg a legharciasabb országnak volt elismerve, a hagyományhoz hűeknek kell lennünk s fenn kell tartanunk hadseregünk történeti nevét, mit csak akkor és úgy érhetünk el, ha az áldozatoktól vissza nem riadva, módot, alkalmat nyújtunk hadseregünknek arra, hogy harc-képessége úgy fejlődjék, mint fejlődöttek a jelen kor első rangú államainak harc-ké-

A „ZALA“ tárcája.**Honvédek királydala.**

Irtá: Komócsy József.

Megzenésítette: Mária Dorottya főhercegnő.

Isten áld meg királyunkat,
Áld meg a mi országunkat;
Király és a hon nevére
Lángra gyul a honj vére!

Szent koronánk éji fénye,
Ha febragogy a békére,
Hű polgári munka mellett
Boldog a király és nemzet!

Mindég honvéd nemzet voltunk,
Királyunkért éltünk, haltunk:
Mert Szent István koronája
Áldást hozott a hazára.

De ha szólit harcra minket
Isten áld meg fegyverünket,
Ellenségünk ócsó vére
Győzelmünknek legyen bére!

Áld meg Isten királyunkat,
A mi legjobb hadurunkat,
Legyen trónja erős híve —
Minden honvéd bátor szíve!

A sirbolt titkai.

Irtá: Ripka Ferenc

Egy utazásom alkalmával a vasútnál nem nagy távolban, százasos tölgy s bükk erdőben templom kupola tűnt szemembe, a mint aranyozott keresztjével a sűrű fák lombjain magasan fölültemelkedik. A kalauztól megtudtam, hogy az egy ferencendi zárda gyaraki G. hercegnek családi sirboltjával. Utitársammal azonnal elhatároztuk, hogy a legközelebbi állomáson kiszállunk s megtekintjük a zárdat de különösen a híres sirboltot, melyben a múlt század egyik leghatalmasabb hercegi családja várja a feltámaszás napját.

Széles úton, vén tölgyfák árnyékában haladtunk egy ideig, míg nem egy keskeny ösvényre kelle térnünk, mely egyenesen a hegyoldalra, a zárdához vezet. Kevesen járhatnak rajta, mert a fű egészen benőtte. — Rövid gyaloglás után egy tisztásra érünk, melynek velünk szemben lévő oldalán barokk stílusú templom áll. Balra egy kisebb épület csatlakozik hozzá, melynek zöld rédönys ablakjai erős vasráccsal vannak ellátva, ez a zárda. A sarokban, melyet a zárda a templom előre nyuló részével képez, egy zöld ajtó van a falban, mellette pedig a csengő, mely, midőn barátom meghuzta, olyat kondult mint egy valószínűs harang. Csakhamar megszallik, nyomban rá kulcs zöreje, s ajtó nyitkorgás is. A másik pillanatban megnyílt az ajtó, melynek küszöbén egy csuszakalú, barna csuhás, agg szerzetes üdvözölt bennünket „Dicsőítsétek a Jézus Krisztus” csöndes tohászával. A mint tudtára adtuk,

hogy mi járásban vagyunk, rögtön készen nyilatkozott kalauzolni bennünket.

Először egy tág, katakomba szerű folyosóra jutottunk, melynek bejáratánál meghintett az öreg mindkettenket szentelt vízzel. Azután lábujhegyen haladtunk a félhomályban, s ha néha sarokkal talált valamelyikünk lépni, akkorát viszlángzott lépte, hogy szinte borzongás fogott el utána.

A folyosó végén leszület volt a falban, alatta kis mécs pisztogott. Ettől jobbra tág csigalépcső vezet a sirbolt ajtajáig, mely fölött egy fehér márvány lapba, hatalmas fekete betűkkel ezen fölírta van véve: „Feltámadunk.” — Az öreg páter előszedte zsebéből a nagy kulcsot, s felnyitotta e a hatalmas vas ajtót, mely, midőn kísérteties nyitkorgással megnyílt előttünk, lássu hullámokban csapott ki rajta a sirbolt nehéz s dohos levegője. — A páter belépett s tétet hajtott a szemben álló fekete márványoltár nagy feszületének, mit is e utána cselekedtünk.

A sirboltban kétoldalt, díszesen faragott, alacsony, keményfa állványokon a hatalmas főri család két nemzedéke alusza örök álmát; az oldaltól jobbra a hercegi ág. balra pedig a grófi ág. — Mindenik koporsó végén ott vannak a családi címerek.

A sirbolt falaira köröskörül koszorúk vannak aggatva, melyek egyikének széles selyem szalagjára „MÁRIA TEREZIA REX HUNGARIAE” felirat van arany szálakkal hímelve.

A legutolsó koporsón a megfordított címer fölött egy száraz nefejejt csokor volt, a koporsó tulsó végén pedig hófehér márványból egy nő

Cselédügyünk

possége; és ha áldoztunk e célba, most előtünk fekszik a megnyugtató eredmény mely beigazolta, hogy a hadügyi tárca részére hozott áldozataink nem voltak megdők, mert a hadsereg harc képessége mi kívánni valót sem hagy vissza.

A magyar király elégedett magyar hadseregével, a magyar nemzet büszke lehet fiaira s a külföld tisztelettel emeli meg kalapját azon hadsereg előtt, mely közelébe demonstrálta az ősi hagyományt, hogy a magyar katonának született.

A meghozott áldozatokkal kellő arányban áll az elért eredmény és úgy nyugodtan pihenhetnek meg honfitársaink, katonáink a kiállított fáradalmak után nyugodtan tekinthet a nemzet a jövő elé, mert oly hadserege van, mely a legfőbb hadur bizalmát bírja s mely számot tesz Európában; de nyugodtan tekinthetnek szövetségeseink is a jövőbe, mert a szövetséges hadsereg bebizonyította, hogy lehet reá számítani; s végül azon államok, melyek elég vakmerők lennének békénket megzavarni, számolhatnak a magyar hadsereggel, mert látták, ismerni s méltányolni talulták annak harc képességét.

Ez az, ami a hadgyakorlatok eredménye lett, s ez eredmény felett mi örömlünk fejezve ki, házatért ezredünknek szívből kívánunk: »Isten hoztat!«

Találják jól magukat itthon ezentúl is hadfiaink mint eddig s a jó egyetértés fusse még szorosabbra a polgárság és katonaság között a jó viszonyt, mely Nagy-Kanizsán eddig is fennállott s hisszük ezentúl is tenni fog állani.

Azon reményben, hogy e jó kívánatunk melyhez kétségkívül az egész város csatlakozik, teljesülni fog kiálltunk fel:

»Isten hozta« a mi ezredünket!

Palotai Csorba Akos.

Egy ismeretes bohóc és a vándor repozitársalatkánál nélkülözhetetlen fodrász, ha ily vándor társulat felkeresi városunkat, rendszeresen déltájban látogatja meg kaszinóinak lakományát, hogy bohóczy művészetét gyakorolja. Egy ily látogatás alkalmával a szinpad hősek ép nyugalmra készültek, melyről saját köreikben az a nézet, hogy lecsillapítja a felháborodott emésztő szervek működését. Mint hogy nyughelyét elhagyni s a szappan keverőnek mediumává lenni egyik deszka hőse sem volt hajlandó, a fodrász leült s mánt a kiuntokzik újain számlálgatni kezdett: egy leves 2 kr., marhahus mártással 6 kr., egy tésztá 6 kr.; összesen az ebéd 14 kr. Mintha csak a villám esapott volna a szinészek közé felugrottak valamennyien, s egy hangulag követelték, mondja meg hol kaphatók ez olesó étkek. — Hol? — ismétlé a kerdeső a fodrász, — hol? azt már magam is szeretném tudni, mert oda én is elmennék ebédelni.

E kis tréfa jutott eszembe a napokban, mikor ném egy helybéli helyszerzőnek magához hivatta, felszólította, hogy szerezzen neki egy jóraváló cselédet, a ki nem lop, ki nem jár éj-jelenkint, hűséges és szorgalmas munkás.

— Ah, kedves ten-asszonyom, — telett a felszólításra a helyszerző, — szegény asszony vagyok, de ha olyan cseléd akadna kezem ügyébe, minőt a ten-asszony kíván, bizonyára nem hoznám ide vagy máshová, hanem magam fogadnám fel.

E nyilatkozat jellemzi a cselédügyünk állapotát, mely valóban komoly megfontolásra érdemel. Panaszokat hallunk mindenfelől a cselédek ellen, baja van a cseléddel gazdagnak, szegénynek; mert az ugynevezett uri cselédek beállanak a jobb házakhoz szolgálni, hol jó pénzt szerezve, abból kényelmesen élnek, támogatják kedveseiket, sőt fejök bekötése előtt született gyermekeik tartási díját is kiizethetik, és amennyiben a fizetés nem elég, ott van az az egy két, jelentéktelen apróbb tárgy a háznál, mely ha elvesz is, kinek sem tűnik fel, vagy ha fel is tűnik a gazdag család számba sem veszi azt, s így a cseléd lop, a gazda károsodik, de megtartja, jobb hiányában a rosszat: a közönségebb cselédek csekély, vagy éppen reménytelen fizetést sem igényelnek ha beállanak; de ott aztán a nappali munkáért éjjeli teljes szabadságot követ-

telnek. S mily szabadság ez? Egy évekkel tölt élet!

Amint a cseléd kilép este a házból, már a kapuban várják csóbitói, szerelmével megajándékos boldog, boldogtalant, el megy a férfiakkal a legjárva nyeltesebb léggel fertőzöttetett korcsmai báleleba s ott dicsől reggelig; — ha aztán kapunyitás után hazatér, fáradtan dől az agyára beteg lesz, s a szegény gazda fizetheti este a gyógykezelési költséget, melyet behajtának rajta, hamásként nem, a végreha több dob-szja mellett.

A közös társadalmi erőnek kell e bajokon segítenie. A cselédügy rendszabályzatát közös akarrattal revidiálnunk kell, be kell hoznunk a cselédeknek a kötelezett vasárnapi iskoláztatást és a vallásos gyakorlatokba való bevezetést, (ugy mint az a tanoncoknál meg van) a közműveltség egészség reontó tánevigalmakat be kell tiltani, vagy legkegyes pár farsangi napra szorítani, s végül minden cselédet kényszeríteni kellene, hogy magát valamely jótskony segély egyesletbe felvétesse, hogy a havonkint behizetendő 20 krnyi csekély díj után, betegsége esetén ellátásban részesüljön, s ne csak a gazda t-rhére.

E sorokat az illetékes körök szives megfigyelésébe ajánlja:

Egy cselédutpa.

Az adókról.

Irta: Torkos László.

Adórendszerünk lényeges hiányának tartották eddig úgy az elmélet mint a gyakorlat emberei, hogy a vámosok ki nem használása által a kincstári jövedelmek, a külföldi forgalmazás nagy lévén sokat szenvednek, s a törzssadok leszállítását, s a jövedelmi pótló helyes szervezést akadályozzák; továbbá, hogy adóink legfőbbje hozadékadó természetével bír, amely egyenlőtlen, aránytalan, igazságtalan megadóztatásokra vezet, mert nem tekinthet az egyéni tevékenységre, a belső mozzanatokra az intenzivitásra, egyéni sajátosságokra, szorgalomra, ügyességre, speciális viszonyokra vagy adóssági kamatra, nagy családra, hanem néhol az adózóra tulságos terhet rak, máskor és másutt pedig a tisztá jövedelmet se sújtja; ezen a hibán pedig az állami jövedelmi pótlóval sem segítettek, — mert ez nem a középserűnél magasabb egyéni jövedelmet érinti nálunk a mi rendszerünkben s nem az adóok geniuma állapítja meg s nem repozitonalis jellegű mint másutt — hanem a törzssadók bizonyos % án alapulva: csak-potléka, emelése az egyes törzssadóknak.

alak. A bájos arcról sugárzó szelídség s a menyéi ihlet valóságos anyagi megjelenést ad a szobornak, melynek egy kis lapja alá e szó van véve: »Helena« — Nagy zsemét a földre szegezve, hosszú tömött haját két gazdag fonatban hát vállán tartva, őzi »Helena« imára kücsölt kezekkel az utolsó gyaraki hercegnek porrait.

Tudakozódunk a páternél, hogy mint került ide az a kis nefelejtis csokor, s hogy kit ábrázol azon fenséges szobor? — Mire ő szóltanul megfogta jobbemét s az oltár mellé egy fekete asztalkához vezetett, melyre egy vastos könyv volt helyezve. Ezen öreg könyben meg van az egész család története. A zárda szent atyáinak műve ez, mely a legnagyobb gonddal s a leghitelesebb adatok alapján készült. — Felültem a könyvet s elispezok benne egészen az utolsó biographiáig. — Ezt elolvastam végig. Megtudtam ebből egy a kis csokor, mint pedig a szobor történetét is.

A kis virág s a szobor egy ifju herceg tragikus szerelmének emlékét őzi.

Antonius III., így szól a krónika, a hatalmas család utolsó gyermeke beleszeretett Helenába, atyja egyik tisztartójának leányába, kit egy napon fosztott meg a halál apától-anától. Az öreg herceg, mint keresztatyja telneveltette a lányt s a család egészen úgy tekinté, mint körébe tartozót.

A mint az atya megtudta, mint rajong fia a bájos gyermekért, egy zárda rejtő előle Helenát. A szigorú atyának tilalma azonban csak növelte fia szerelmi lángját, oly annyira, hogy midőn Antalt egy fouri család gyermekével je-

gyezte el, az ifjú lítkon felkereste a zárda szép Helenáját s a fejedelem asszony előtt esküdtö neki örök hűséget. A már megtört herceget fia makkesszava toltörri hánata oly betegségre ejtő, melyből a jobbuláshoz csak egy ut vezet, azon ut, melynek utasai a tulvilágira vándorolnak. Halálal küzd imár az atya. Magához szólítja egyetlen fiát s az összes rökönök előtt esküti tétel véle, hogy utolsó óhaját teljesíteni fogja. S az ifju, a haldokló hómályos szemeknek eskő tekintetere s a sápadt arcon aláhúló könnyekre teledi a kolostorban tett fogadalmat s megesküszik, hogy lemond Helenáról.

Az atya még egy tekintetet vet megért fiaira s nyugodtan zárja szemeit örök álomra. Az özeveg hercegnőt férje után sírt könnyei megfosztják szemé világtól, s nemsokára szintén követi az elhunytat.

De jai most az ifjunak. — A mint atyját s anyját eltemeti, feltámad lelkeben első szerelmének bájos anyagi képe s az eskü, mit a kolostorban tett, mint kísértő szörnyeteg zug folyást ötlebe. Derűt már csak a bornak varázs ereje tud orcájára csalni. — A haldoklónak tett fogadalmát nem váltotta be. Az ivás oly féktelen szenvedélyévé lajult már, hogy rokoni zárgondnoknag alá helyezték a könnyelmű ifjut. Majd az Isten büntető keze is utolérte az esküszegőt, sulyon betegségbe esett. — Magába vált imár, csakhogy későn. Lázus perceiben folyton első szerelmét, Helenát rebegtet lönyyad ajkai. Midőn már csak napok választák el a jobb hazának küszöbétől, egyik rokona kifizeközle, hogy Helena ápolhata a betegot. A mint utoljára föleszmelt a

fájdalmátó megtöröt beteg, viasz-sárga arcon a boldogságnak egy utolsó mosolyával öléé magához Helenáját. Aztán vissza hanyatlott párnájának puha seiyem habjaiba s szerelmének jobbát görcsösen szivehez szorítva ezt sohajtá: »Hoc-áss meg jó atyam!« — Eső tohaszának utolsó sóktagjánál elhagyta leika. — S Helena mintegy anygal állott Antal halotti agya mellett, jobbjá meg mindig a sokat szenvedett kebeire szorítva, baljával pedig a hatalmas család utolsó sarjának szeméit lehunyva.

— Ily-trapikus sor-rá itélbe a végzet az utolsó gyaraki herceget.

A nefelejtis csokrot Helena tette Antal koporsójára, a szobrot pedig az ifjunak egy jólelkű rokona készítette a sírboltba Antal koporsója fölé.

Ezek valának a nagy könyvben megírva, s míg harátommai szóltanul olvasuk s megható történetet, az öreg páter térdre borulva, halkán imádkozott az oltár nagy feszülete előtt.

Rózsabokor.

Rózsabokor kis kertembe,

Fülemile dalol benne;

Oly panaszos, s bus a dala,

Megkönyyzei a ki hallja.

De én azért csak hallgatom,

Jól esik az nekem nagyon;

Szicim könnyebb lesz utánna,

Ir neki a dal varázsa!

Zakát Zsigmond.

Hibájának rójuk fel továbbá, hogy az ősi adók nálunk helyesen osztályozva, a sújtók mint a hús adó, só, boradó elhagyásával — az adótelek, adóalakok egymásközött helyes összehangzatra hozva, a minden egyes adónem adóalak egy törzsa adóra mint alapegységre, basisra összevezetve nincs az az a gyökeres adóreform ker-sztülvive még eddig nem lett a földadó pedig correct felmérésen sem alapozik és mint minden hibák főhibáját emelték ki, hogy az egyes adók rovására, a fogyasztási adók egyenlőtlenül fejlesztetnek.

Adóinkat addig magasságukról le nem szállít hatjuk, mondják némelyek — sem pedig állam jövedelmét nem szaporíthatjuk, míg kitűnő vámsorompót — vámterületet nem alkotunk és a magyar termelést az osztráktól meg nem védjük, a hátrányt sör, szesz, cukornál meg nem gátoljuk, pedig csak ez lenne az egyetlen mód, melylyel az egyes és fogyasztási adók közti aránytalanság megszüntethetőnek.

Feltejtünk a számk.

1877-ben az egyes adók hoztak 110.035,471 forintot a fogyasztásiak 55.400,361 frt, itt az aránytalanság szembeütő. 1891-ben egyes adók hoznak: 104.859,92, fogyasztásiak: 116.060.000, ami a helyes fejlődés bizonyítéka.

A hozadék szerű adók is lassan-lassan vesztenek durvaságukból, mert a földadónál, házadónál láthatjuk, hogy míg az angol income-tax a nyers jövedelmet veszi adó alá, a magyar-nak észszerűbb az alapja, mert a nyers jövedelemből a költségek és kiadások levonása után fenmaradó fölösleget teszi csak adótvévé.

A házadónál is látjuk, — habár az osztály adó és barmshoz — hogy a házadónál az adóságok kamatainak felszámítására tekintettel vannak, ugy a tiszta jövedelem megadóztatásokra közelit, a kereseti adó pedig nem tartalmazza többé a személyes kereseti és a jövedelmi adó összehasonlítását, mert a fej adó jellegű személyes adó eltörölve, bányászati közjövdelem pedig mint külön adók felvéve lettek; s így a különböző kereseti ágak elválasztva csak az egyméliek hasonló természetűek foglaltatnak össze.

Azt se lehet tagadni, hogy adórendszerünk kezd megállapodni és nemcsak az egyes fő adónemeket összehangzatra hozta a fogyasztásiakat fejlesztette az inproductivakat kiküszöbölte, a törzsadókat szilárdította, de a földadónál — ezt mint alapegységet, el is fogadta.

Az 1890-ké költségvetés jelzi, hogy a föld adó 35, a házadó 10, tőkekamat járadékadó 4, szállítási adó 5, pótdadó 16 millió, a kereseti adó 13, — míg a mozgó alaku fogyasztási adók közül a szeszadó 22, bor 6, hús 3, sör 1, cukor 2, italmérési 12 millió.

És ha a sör, bor, hús adó, mint az orv fentartására szükséges cikkek adója más mivel országok mintájára nálunk eltörölve nem is lehet a csekély 9-10 millió forint — nemcsakára még alacsonyabb összegekkel f g szerepelni, a félmillio határvám pedig azt hisszük ezek tolytán hovatovább emeltetni.

A sörjövdelek és lottójövdelek közül az első, amely 14 millió forintot hoz az államnak, szintén alig fog ki kijelölteni de a 2 és fél milliot hajtó lottójövdelek eltörölésének biz ny itt lenne ideje.

És mindezek után ha adó törvényeink revideáltatnának és azok végrehajtása a községekben ha nem is kinevezett köriegyszőre, de megbízható közegekre ruháztatnák, az adóalak egyes kereset adónál pl. a III osztálynál leszállítatnák a házosztály és házadók vidékek szerint helyesebb osztályzatot nyernének, a jogorvosaltok független bíróságokhoz mehetnének végzásokban, az általános jövedelmi pótdadó másként szervezetrnék, adórendszerünk kiepülne a e gyökeres adóreformok azt a számos panaszt, igaztást, amint a kormány ellen ógny gyártanak csak hamar megszüntetnék.

Azt elismerjük, hogy adó törvényeinken sok a javítani való hogy azok a modern felfogás, állami szükségletek a kor igényeinek megfelelőjenek, mert sok belőlük eltörölendő, sok fejlesztendő, vámos emelendő. sőt talán a különvám sora már is felállítandó lenne, de azt is el kell ismerni, hogy az állami háztartás rendezésével és pénzügyeink javulásával ezek már könnyen legyőzhető nehézségek.

Egy hazai izr. egylet.

Büngészeve a különböző egyletek és társulatok évi jelentése és kimutatása között. — egy szép terjedelmű, nagy gondnal kiállított és kidolgozott füzet jutott kezembe, — melynek tartalmát elég érdekesnek, s igen fontosnak találom arra. — hogy pár sorban N. Kanizsa város közönségének figyelmét reá felhívjam.

A könyv címe: *magyar izr. kézmű és földmívelési egylet Bpeden*, — tartalma: az egyesületnek 1891. évről szóló jelentése.

Valóban csak öröm araszt atja el az ember szívét, midőn látja, hogy hazánk zsidói egyetértések által, nemes emberbaráti szeretetből, ill. országos közjó érdekét előmozdító egyesületet, oly tömeges tagai jelentkezések és azonkívül külön adományokkal támogatni sietnek; — midőn látjuk, hogy hitorsaink is felfogták, jelen századunk kiálló szózátát, — hogy drága hazánk és nemzetünk jövője és biztosítéka egyedül csak az ipar és kereskedelem fejlesztéséből és emelkedéséből várható.

Ezzen és ezzen sorakoztak a kibontott zászló alá, az alapított egyesület célul tűzte ki, hogy szegény, vagyontalan gyermekekből becseület és jó mester embereket fog hazánk kézmű és iparának emelhetése céljából — kiképeztetni. A gyermekeket teljes ellátásban részesítik, — tanítják, s kiképzés veigkét kitűnő mesterekhez adják.

Nemes cél, fenkölt, magasztos feladat! Jövőt, kenyeret adni a szegény elhagyott fiúnak, — s becseület, munkás polgárt a hazának!

Már több százakra megy azoknak a száma, kik az egyesület gondozó szárnyai alól kikerülve, önálló iparosok, s kereskedők lettek, s munkájokra nemcsak ők, hanem a nemzet, — de különösen büszke lehet, a „magyar izr. kézmű és földmívelési egylet”, mert az mindenkor kifogja állani külföldtel a versenyt.

És mégis midőn az egyesület terjedelmesevi jelentését elolvasva, azt letettem, szomorúságot rogt el, látva, hogy mi nkanizsaiak mindenben, — még a közjó iránt teljesítendő kötelesség megtételénél, is az ország többi zsidó hitközségeknél sokkal hátrább vagyunk. Ott találtam a tagok nevelő közt az országnak csaknem minden nevezetesebb zsidó hitközségét; — ott találtam egyeseket az ország ös-ze és külföle vidékeiről, — de Nagy Kanizsa város izr. hitközsége és nagykanizsai lakos — a tagok névsorából teljesen hiányzott.

Igazan csodálatos valami, hogy midőn egy hitközségnek oly fenkölt szellemű, magyar érzelmű vezére legyen mint Dr. Neuman Ede főrabbi ur, — s minden jó és nemes iránt oly érzékeny, fogékony és cselekedetre kész elnöke mint Nagyságos Guttman Vilmos ur, s mégis ugy a hitközség maga mint testület, — vala mint az egyesület tagjainak névsorából hiányozzanak. Pedig a nkanizsai izr. hitközségnek, s a helybeli zsidóknak a közjó iránti áldozat készsége általánosan s országszerte ismeretes; — mit mutat azon körülmény is, hogy hasonlóli „bécsi izr. kézműegylet” nek tagjai sorában a n. kanizsai izr. hitközség már ott található.

Nehogy tehát szó férhessen a nagy-kanizsai izr. hitközség hazafias magyar érzelmeihez, — támogatni kell tagságával nemcsak a bécsi izr. kézműegyletet, hanem az érre méltán érdemes „magyar izr. kézmű és földmívelési egyletet” is

Kacsér Béla.

Külföld.

Hamburg. Itt általánosan elterjedt az a nézet, hogy bármily nagy legyen is a cár szeretetreméltósága Franciaország iránt, azt hisszük, hogy Sándor cár a francia barátságot csak arra használja, hogy a hármasszövetséget és Angolországot visszatartsa az Oroszország keleti dolgába való beavatkozástól.

Belgrád. „Két osztrák-magyar kereskedelmi hajó nagymennyiségű fegyvert, revolvert és puskaport rakott ki a raguzai kikötőben. Ejszaka egy török zászlós brigád feladta a hadi szerkeket át szállította az albán partra. A montenegrói kormány azonnal értesítette erről a török követéséget és a nagyhatalmak többi képviselőjét, egyuttal fölvilágosított kért az osztrák-magyar és a török kormánytól. Az osztrák-magyar külügy hívatat igazságnak ismerteti a montenegrói kormány küldetését, de bizonyította, hogy az illető küldeményt Raguzából

Korfu felé indították, tehát csak csempészet útján kerülhetett az albán partra. A török kormány azonnal csapatokat küldött a helyszínére s mely némi ellenszegülés után elkobozta a hadi szerkeket. A Bojana balpartján is sok fegyvert és löszert foglaltak le. Konstantinápolyból két hadihajót küldtek ki, hogy az albán part mentén cirkálva, megakadályozzanak minden további fegyvercsempészetet.”

Athen. A krétai keresztények nagy reményeket fűztek a török új miniszter Dscvad pasz kinevezéséhez és a Krétai viszonyok alakulására nagy befolyással lesz az új nagyvezér terve, melyet Krétára vonatkozólag terjeszt a szultán elé. Dscvad pasz legutóbbi ter-ét eddig a szultán elvetette.

Berlin. Bismarck herceg egy képviselő barája előtt ugy nyilatkozott, hogy nem fog megjelenni a birodalmi gyűlésen és az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés tárgyalásától is távol marad, mivel nem akarja a viágnak azt a látványt nyújtani, miként csipát elenzéket a kormánynak. Mint már korábban, az exkancellár ezuttal is rosszalta Vilmos császár második oroszországi utazását.

Fővárosi levél.

Írta: S. Eördögh Gyula.

A szent-istvánnapi ünnepély után kezd a főváros élénkülni. Szeptember elejével beköltözik azután a valódi fővárosi élet, az ősi s a téli színezet.

A deákok, az egyetemi halgatók, a fürdőzők, és nyaralók mind berukkolnak, itt vannak Budapest lecséki. Eleve ebb élet lüktet mindenütt a városban, mely ilyenkor minden fényét, pompáját, erejét látszik előtűntetni. Az utcákon csillogó, cifra, uri nép sűrűg, a kávéházak, vendéglők, sörházak vendégektől zajosak; megnyílnak a színházak eddig zárt kapui: — beköszöntött az évad.

E külső fény, pompa azonban csak látszólagos; mellette a nyomornak is igazán megindító nyomaira akadhatunk. E szép, nagy, díszes 3—4 emeletes házak pincéiben s nem a földszinti sötét udvari lakásokban, hol már urak laknak — vagy a harmadik, negyedik emeleten tul, apadás szobákban, — a vagy ha különösen a nyomor, az inség tanyáját, a bűn, piszok léskét akarjuk látni, ott a budai raevárosi zig-zeg utcák: barlangjaiban elég példát fogunk találni, ho egy-egy pince lakásban 20—30 ember tanýáz, hol évekig szellőzésnek hire sincs, hol örege, ifja, asszony, ember, csecsemő egymást szorítja ki a ének a legsilányabb hulladékokból. Ott vannak a Gellért hegy alatti szikla üregek, hol egy-egy vén koldus asszony s más ily léle egyen évizedeken át tanýáz, felhámozva a lopott és öszekeregetett: kincsek hadmázat; itt vannak azután a bűn lajstromok, s midőn most, hokra a házakat végre széthonják, emberi csontokra is akadnak; — ki tudja, mily borzasztó büntények eshetek meg az ily helyeken, mint a milyenek meg most is elég-szer kerülnek napfenyre, melyekről azonban az újságok, a rendőrség nem tudnak vagy nem akarnak tudni. S bizony, ha Budapest a külső fény, a nagyság tekintetében a többi világ városok után halad óriási léptekkel, halad egyérs mind — bár azért korántsem oly túlságos mértékben, mint p. London, Páris, Berlin, Bécs s más világvárosok, a bűnkrónikák, a nyomor, az inség fejlődésében is.

Azonban eltekintve e képtől, minden magyar kebele méltó büszkeségtől dagadhat fővárosunk nevének említésére.

Hisz e szóhoz, Budapest! már most csak mennyi csodálat, büszkeség fűződik, pedig még most csak gyermek évi-ét-é. Mi volt csak a köz-el múltban, s mily óriás máris, midőn a legutóbbi népszámlálás félmillio lelket tüntetett fel Budapesten, s e szám méltán ragadhatja bamaultra a világot, míg a többi világ városok (különösen Bécs) méltó irigyissel tekinthetnek az ifju vetélytársukra, mely fekvésénél, múltjánál s élet erejénél fogva a legényesebb jövőnek tekint elé.

Már a legrovidebb idő alatt is csak, midőn a most részint megkezdett, részint tervezett építkezések, újítások, mint az új királyi palota, az új országház, a negyedik hid, a negyedik (de korántsem német) színház, a „Mátyás templom” a Gellért hegyre tervezett építkezések, a Budapest körüli nagy körut kiepítése, a vilányvilágítás behozatala, stb. stb. mind tényekké valólnak, minő fenéges képpé alakítják Budapestet!

És ez a város magyar főváros, magán viseli azt a sajnátságos nemzeti színezetet; mert itt egészen más a köznép modora, viselkedése, tartása, gondolkodás módja, mint ama városokban. És epen ez az, a mire leginkább büszkék lehetünk s midőn majdan a már óriássá fejlődött világvárosban, mely a nyugat és kelet gyújtója lesz, s melyet az egész világ bámul, csodál, magyar lesz az uralkodó elem, magyar szó esendül utcán, terén, minden magyar lesz, csak akkor mondhatjuk:

Magyarország nem volt, hanem — van!!

Helyi ujdonságok.

— **Személyi hír.** Somogy János volt zalaegerszegi kir. törv. bírótól Felsege a győri ítéltő táblához szám feletti bírónak nevezte ki. dr. Vízleendő Imre volt zalaegerszegi alügyészt pedig a miniszter áthelyezte a győri ügyész-ségre.

— **Vachott Sándorné,** a Petőfi kor és kebelársának Vachott Sandornak a szerelem avatott költőjének költő neje megyénk e köztisztelően álló magyar hőgye, még február fő-én távozott el Alsó-Lendvaról, hol tudvalevőleg b-ánál lakik. A fővárosba ment kis unokával György Honkával, ki nagyatya s nagyanyja költői vénáját öröklé. A fővárosban azonban az agy költő nő egészsége megromlott, s hosszú ideig feküdt koragyán Újpesten nővere gyöngéd Apollá mellett. E hó 14-én szerkesztőnkhez írt levelében — nagy örömről értesít Vachottné, hogy egészsége helyre állott; a kedves levelet, — mely nem csupán minket, hanem a nagy közönséget is érdekli, mert ahhoz volt csatolva a kis unoka verse, mely Csarnokunkban olvasható, — egész terjedelmében itt közöljük:

Újpest 14. szept. 1891. Tisztelt Szerkesztő Ur! Enkedim idecsatolt kis költemény, erdeklő indulásom napjának, hazulról. Még február hó 15-én indultam Budapestre Alsó-Lendvaról, s úgy hozta a sors, hogy betegkedésem miatt mostanig is itt csognak meg. — Fiatalság unokámat a változatos tónó képek úgy elbájosították utazás közben, hogy az útszél kis költemény, raldán önkéntelenül írta, és a városon. Most, midőn épen hazafelé készültünk, a kis költemény az az óhajom, hogy ha arca érdemest, legyen a költemények tisztelt szerkesztő ur becses lapjában közölve. Ez óhajomnak kifejezést adta, idezrre tisztelt szerkesztő ur számára saját és unokája szerelges ábrólételet ösziate tiszteltje: dr. Vachott Sándorné, szül. Csapó Mária. U. I. Beccas lapja azon számít, melyben kiadós csele, a költemény megjelenni fog, kérem ide Újpesten, hol nővéremmel szállva csognok, utastársaim alatt. (A levelben említett „kis költő”, kinek gyermeki kedves versét a Csarnokban találva az olvasó, a ki nagyatya és nagyanyja költői vénáját örökölte, most még csak 12 éves. A szerk.)

— **Párbaj** volt e hó 17-én d. e. 9 órakor a helybeli katonai lakóházban. A párbajt B. J. és K. J. közös hadseregbeli hadnagyok vívták. A feltételek végkéreményes lettek megállapítva párbajozók közül K. J. bal mellén élveleszélyes sebet kapott, minek folytán a párbajt a segédek beszüntették. A súlyosan sebesült tisztnek az első költést az orvosok megadván helyben lakó övegy anyjához vitték K. J. hadnagyot, hol most ápolják. A párbaj oka összeszólközés volt.

— **Kintny utcában** még mindig ott disztag az a töcsa, melyről mult lapunkban megemlékezünk s a mely közegészségügyi szempontból elhárítandó lenne; úgy tudjuk, hogy a hatóság nem csupán a köztisztaság, hanem a közegészségügyre is hivatalos van ügyelni, az emlitett utcában levő töcsa pedig sem a köztisztaság, sem a közegészségügy jogosult kívánalmának nem felel meg, mert is újból felhívjuk a hatóság figyelmét.

— **Nagy előadást** tart vasárnap szeptember hó 20-án az arab nekromanta keleten Ben-Ali-Bei név alatt ismert legnagyobb szellemidező, a londoni „Vig Opera”-ból egybeköve a világ híru spiritista magyarzó Mrs. Home et Fay előadásával. Fellelése Signora Espinosa a memo technika királynőjének a la Claire voyante.

— **Rákéltató gyerekek.** A városi óravargó gyerekek különös kedvtelésből esténként a tőtéren a korson szüreti úgy nevezett béka—rakétákat gyújtogatnak s dobálják a sétáló közönség közé, a járó kelőknek nem kis riadalmára. A endőrség azonban csak hamar véget vetett e különös kedvtelésnek s a két matadort Reosz Károly és Nébel Kálmán személyében ellogta s most megtanítja, hogy mikor és hol lehet az embernek kedvét töltetni. A közönség biztonsága szempontjából, nehogy az ily kihágások ismétlődjenek a főtéren s korszora a rendőrség alkonyat után, kettőzött rendőri őrzületet rendelt ki.

— **A gymnasiumi ifjuság köréből.** Az 1891—2. tanévben szeptember 16-án gyűlt össze a nagy-kanizsai kath. főgymnasium négy felső osztályának ifjusága, hogy Főtisztelendő Farkas István igazgató ur elnökléte alatt „Dél-kelet magyar ifjusági egyesület” megalakítsa. Az egyesület alapszabályainak felolvasása s vagyoni állapota kimutatásának végzetével a választmány következő alakult meg: Elnökül: Hajdu Gyula, titkárrá: Haasz Lajos, pénztárnokká: Sebestián Géza VIII. osztályu tanuló választottak; megválasztott ezután egy 14 tagu választmány következő tagokkal: Berdin Kálmán, Hirsch József, Schwarz Károly, Mair József, Udvardy Sándor, Ländler Jenő, Wächter Kálmán, Stefaics Aladáé, Havas Hugó, Mattosch Jenő, Habus Mihály, Nagy Béla, Svastits Gyula és Kauders Vilmos. A segély egyeslet megalakulása után pedig ft. Hévizy János tanár ur a „Gyakorló iskola” vezetője, az ifjusághoz intézett beszédében megemlítette a „Gyakorló iskola” fontosságát, melynek feladata a magyar nyelv és magyar irodalom megismerésében a heti órák csekély száma miatt netalán beállható hézagokat kipótolni, a magyar költészet iránti szeretetet az ifjuság szívébe ültetni, mely magasabb célját azonban csak tagjainak lelkes közreműködésével érheti el. Zajos éljenzés követte szavait. Majd választással megalakult a tiszti kar, és pedig: Főjegyző: Sukup Vladimir, a jegyző: Schwarz Károly, főkönyvtáros Mair József, alkönyvtáros: Páhr Károly, pénztáros: Sebestián Géza, ellenőr: Mattosch Jenő. Beérkező művek bírálsára pedig két 3—3 tagból álló bizottság nevezetett ki. Tagjai: 1) Bellheim Ottó, Hajdu Gyula, Teuscher József. 2) Totoli Károly, Bán Károly, és Hirschel József.

— **Hivatalos felszólítás.** Zala vármegye királyi tanfelügyelőjéről következő hivatalos felszólítás közlése kerettünk fel, a helybeli polgári iskola igazgatója útján: 2440/1891. szám. A nagyméltóságú Vallás és Közoktatásügyi magyar kir. Miniszter urnak 1891. évi szeptember hó 3-án 38174. szám alatt két magas rendelkezésre felhívom a vármegye mindenféle jellegű és fokozatu népoktatási intézeteinél működő tanár is tanító u-akat, hogy azok; kik közülük az 1891-ik évi október hó 1-sejétől az 1890. évi szeptember hó 31-ik a ca. és kir. közös hadseregben egyéves önkényességi szolgálatot teljesítettek, ezt a kir. tanfelügyelőnségnél azonnal jelenlése be, megjelölésével azon cs. és kir. ezredeknek, melynél a szolgálatot ki-töltötték. Zalaegerszeg, 1891. szeptember 16-án. Dr. Ruzicska Kálmán kir. tanfelügyelő.

— **Tanulmány meggyékben.** Az egyetem jeles képzettségű magán tanára dr. Simonffy Gyula, a ki a nemzeti múzeum növénytan-osztályának ere kormányi kiküldetés folytán Tapolezra járt tanulmányt teendő az ottani vizek, — mint a Balaton mellék folyójának hinarjáról s a Tapolezáról Keszthelyre ment át, hogy ott a Balaton hinarját, ugy a Héviz növényzetét tanulmányozza.

— **Huszár levak kiadása.** A Zala-egerszeg állomásozó 7-ik honvéd huszár ezred 6-ik századából; az állami huszár lovakat e hó 24-én d. e. 10 órakor fogják kiadni az egyes jelenkezőknek eltartás s ezzel együtt használat végett.

— **A lövés áldozata.** Lapunk mult számában emlitve volt, hogy Madár István merényei lakos Deutsch József laktársát meglötte. A lövés mely az agyvelőt érte, halálos volt s a sebesült e hó 16-án meghalt. Rea következő nap törvénytékileg felboncolták.

— **Tanfolyam** Postamesteri, illetve posta és távirda kiadói tanfolyamok berendezése. A posta és távirda igazgató arról értesít, hogy a pécsi posta és távirda igazgatóság kerületében lécsent, Kaposvártól és Nagy Kanizsán postamesteri illetve posta és távirda kiadói tanfolyam nyitattik, mely ez évi október 1-től kezdve 1892. évi január végeig fog tartani. Ezen tanfolyamba felvétetnek oly folyamodók (férfiak és nők) kik legalább 18 évesek, magyar honpolgárok, feddhetlen előéletűek, és egészséges testalkatúak, legalább négy középiskolai osztályt, illetve négy osztályu polgári vagy ezekkel egyenrangu más iskolát kielégítő eredménnyel végeztek, a magyar nyelvben teljesen jártasak, s a kiknek tisztá és olvasható kézirásuk van. A tanfolyam hallgatók tandíjat nem fizetnek, és tartásukról maguk tartoznak gondoskodni és a tanfolyamot rendszeren látogatni

kötelesek. A hallgatók a tanfolyam befejeztével vizsgára bocsájtatnak s ennek sikeres letétele után postamesteri, illetve posta és távirda kiadói bizonyítványt kapnak s feleltettettek. Azok, kik magukat ezen tanfolyamra felvétetni óhajtják, ez iránt sajátkezűleg írt kérvényüket keresztlevéllel, iskolai és legujabb időről kiállított orvosi és erkölcsi bizonyítványnyal felszerelve ez évi szeptember 25-éig a pécsi posta és távirda igazgatósághoz nyujtsák be, megnevezvén abban azon várost, hol a tanfolyamot hallgatni kívánják. Bövebb felvilágosítás a Budapest Közlöny, a Posta és Távirda Rendeletek Tára s a Vasuti és Közlekedési Közlöny-ből illetve a posta és távirda igazgatóság, valamint a hivatalok útján szerezhető.

— **Mikeresztelkedés.** Farkas Rosenfeld Dező és Szonnenfeld Sándor főhadnagyok az izrael hitről kelve a napokban az agost. egyházban megkereszteltettek s az egyházi ik kebelébe felvétettek.

— **A kis-kanizsai posta** kezelőségétől következő sorokat vettük: Tekintetes Szerkesztő Ur! A „Zala” című lap, ez évi 37-dik számának ujdonsági rovataiban. „A kis-kanizsai posta kezelőség” feliratu hírből azal gyanusítatom, hogy az illető postakezelő a lakosoktól, kik a katonaságnál lévő fiaik számára egykét forintot küldenek el postautalvánnyal, mely költőleg meg van blyegezve, néhány krajcár díjat szokott venni. Ezen semmivel nem igazolt, — rossz akaratu, árulkodásból keletkezett, és szerkesztő urat félrevezetett alaptalan közlemény, elég, ha egyszerűen visszautasítom, és a közlemény ismeretlen szerzőjét megmondatlan rágalmazónak kijelentem, s egyuttal kijelentem e helyen, hogy a közleményben jelzett eset nálam soha elő nem fordult, mert a katonaságnál szolgáló fiaik anya nem küldi el fiának azon egy két forintot, vagy egyéb tárgyakat utalvánnyal, hanem vagy postautalványnyal, vagy öt pecsétes pénzes levélben, vagy pedig kocsipostán szállított csomagokban szállítatják az el. — S a most irni olvasni nem tudó feladó, feladni szándékol, és csomagolatlanul oda hozott tárgyak, vagy készpénz becsomagolását egy két krajcár költőség számítatik néki, hiszem az nagyon is megszolgált, és sem nem törvényellenes, sem nem tisztességtelen, mert a postamester sem kapja — sem postautalványt, pénzes levélhoritékot, sem spanyolviaszkot, sem csomagolási papírt, vagy spagétot ingyért, — tekintve, hogy feladó kérelme után — fáradsalmi díjat ugy sem számít, és eddig sem számítattott. Azért hibető, hogy a feladó kérelmén teljesített csekély krajcár csomagolási díjak ejthették tévedésbe a cikkirőt, és indithatták arra, hogy oly megmondatlanul, s elhamarkodottan lépjen a nyilvánosság elé, melylyel szemben meg egyrésztől a felelősséget minden körülmény között elválálom, másrésztől ha az ismeretlen cikkirő magát igazolni nem fogná, a törvényes elégtételt magamnak tartatom. Teljes tisztelttel maradtam: Tek. Szerkesztő urnak! alázasat szolgálja Höfer-Ferenc magyar királyi postamester. Szivesen adunk helyet e cseleletnek, melyből az látszik, hogy Kis-Kanizsáról volt információval miket ejtettek tévedésbe. A szerk.

— **Bornasztó tűzvész.** volt e hó második hetében Belicán, mely a község egy negyedét elpusztítá. Délután fél öt órakor sűrű füstgomoly jelzé a veszedelmet, mely rövid idő alatt ijeszto mérvben terjedt Mire a csáktornyai tűzoltóság megjelent, a község alsó részén számos ház, mellékepület széna- és szalmakazal állott lángban Oltásra gondolni lehetetlen volt, egyrészt a szél miatt, mely rémítő gyorsasággal hajtotta a tüzet a falu belseje felé; másrészt a vízhiány miatt. Tizenöt fecskendővel lehetett volna az oltást eszközölni de víz nem volt: egyedül a csáktornyai tűzoltók bírták hydroforjukat használni, melylyel a Murai-téle urodalom nagy kutjából vezették a vizet. Este 8 óra felé a tüzet némileg lokalizálták s csak most tünt elő a rémítő pusztulás a maga valóságában. Negyvenhárom lakóház, körülbelül nyolcven mellékepület, nagy mennyiségű szalma és széna lett a pusztító elem martalékává. A kár körülbelül 40000 frt. Szerencse, hogy ember élet nem esett áldozatul, de kétszáznál több lett hajléktalan koldussá.

— **A keszthelyi főgymnasium.** Mult lapunkban emlitve volt, hogy dr. Csorba Ferenc a kormány képviselőjében Keszthelyre érkezett, a főgymnasium ügyének végleges elintézése végett; most következő értesítést veszünk az ügyben. A keszthelyi főgymnasiumra

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

MAGYAR HIRLAP

politikai és társadalmi napilapra.

Felolós szerkesztő:

Horváth Gyula.

Helyettes szerkesztő:

Fenyő Sándor.

A Magyar Hirlap a legártalmasabb, minden tekintetben teljesen független politikai napilap. Híve annak, a mi jó és igazságos; küzd az ellen a mi helytelen, rossz és igazságtalan. A politikai eseményekről, országgyűlésről, pártok gyűléseiről gyorsan és híven referál s kritikát gyakorol mindennel szemben, a mi a politikának történik. Ez a kritikája mindig és mindenben tárgyilagos és igazságos. Politikánkban, melyre a közigazgatási vitában követtünk, velünk volt az ország színe-java s a politikánk sikere és eredménye se maradt el. A társadalmi kérdések mindig élesen foglalkoztatják a Magyar Hirlap-ot, mely már sok fontos kérdés egészen magához ragadta a vezérszerepet. Ilyen országos érdekű kérdés volt a nemzeti színház ügye, melyben a Magyar Hirlap közölte először a híressé lett felségfolyamodást. A közigazdaság mindegyik ága a Magyar Hirlap-ban kiválóan talál, mint egyetlen magyar lapban sem; es sohasem érjük be a száraz hírek egyszerű közlésével, hanem azokat élvezhető formában, s a kellő magyarázatokkal kísérve juttatjuk a közönség elé. Tárcairovatunk igen érdekes, modern cikkeket hoz; apró cikkeiben a Magyar Hirlap fürge tollal, érdekes formában dolgozza fel a nap aktuális eseményeit; újdonságot róvala minden magyarországi hírlapot felülmúlja érdekes és trisszeség szempontjából, a nincs olyan száma a lapnak, melyben egész halmozott hírek ne volna, melyek aznap csak a Magyar Hirlap-ban olvashatók. A többi rovatok is mind avatott kezekre van bízva, s gondoskodás történt, hogy a legapróbb hírek is irodalmi formában kerüljenek a közönség elé. A Magyar Hirlap szerkesztőségének belső tagjai: Abonyi Árpád, Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Fenyő Sándor (helyettes szerkesztő), Füredi M. György, Endre Horváth Gyula (felelős szerkesztő), Helai Jenő, Janovits Pál, Kálnoki Izsák, Kohn David, Kürthy Emil, Márkus Miksa, Pollák Ilés, Szabó Endre, Szana Tamás, Szemere Atilla, Szemere Huba, Szeredai Sváb Leó, J. Virágh Béla. — A Magyar Hirlap naponta 2-3 iv terjedelemben jelenik meg, ezenkívül hetenkint háromszor mellékletet ad, még pedig: *irodalmi, tanügyi és mezőgazdasági*. — A közlemények trisszeségét valamint az irni tudó és akaró közönség közreműködését pályázatainkkal segítjük elő. — A Magyar Hirlap ugyanis pályázatul ki tűzött: 40 aranyat egy tárcára, 100 aranyat egy novellára és 10 aranyat egy újdonságra, ez utóbbit állandó pályázatul, a mely 10 aranyat minden hónap 20-án kiadjuk a legjobb hírek külödjének. Lapunk egyik állandó közleménye a rendszeres folytatásokban megjelenő regény. Kiváló hazai és elsőrendű külföldi erők műveit közzük, s még e hónap végén kezdjük meg *Ambrus Zoltán* új, eredeti „Midás Király” című regényének közlését. A „MAGYAR HIRLAP” előfizetési árai:

Égész évre	14 lrt — kr.
Hat hóra	7 „ — „
Három hóra	3 „ 50 „
Két hóra	2 „ 40 „
Egy hóra	1 „ 20 „

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetőnek kedves szolgálatot vélnünk tenni, midőn már e hónaptól kezdve „Gyermek Újság” is fogunk mellékelni lapunkhoz, hogy előfizetőink 7-15 éves gyermekei ne nélkülöznek azt az olvasmányt, a mely koruknak minden tekintetében megfelel. Ez a kis újság a „Kis Világ”, mely hetenkint egyszer jelenik meg pompás színnyomatu melléklettel s melyet minden pénteken fogunk szétküldeni, olyan lesz, hogy tanuljanak és okuljanak belőle a gyermekek, s ne legyenek olyan olvasmányokra szorulva melyek ártalmukra lehetnek. Avatott kezekre van bízva a gyermek-újság szerkesztése, s minden közleménye, minden illusztrációja gondos meglontolás tárgya lesz. Emil bácsi, a „Kis Világ” szerkesztője már hosszabb elbeszélésről gondoskodott, mely: „A kis gróf kalandjai” cím alatt fog Márkus bácsi tollából megjelenni. A „Kis Világ” előfizetési ára lesz (de csak a Magyar Hirlap előfizetői számára): Egész évre 2 lrt, félre 1 forint, negyedévre 50 kr.

A Magyar Hirlap

hírdő-hivatata Budapest, Gránátos-u. 16

buvik, mint hogy ő egy krajcárral szegyenbe maradjon.

„Fizes te, — mondja Koplalaghy — nesze itt a 19 kr., vágd ki magad... én tönkre vagyok téve... mindjárt elájulok.”

Koplalaghy elfogadja az ajánlatot, s kis várásra kísérletes, siralmas arcaival nézve Szomjasra, kiáltja: fizetek, mire Majné belép.

Szomjas kalapját, botját véve — kényesebb helyzetben volt hogyssem a virág esokorra gondolhatott volna is, — a korcsmaajtóba húzódott már akkor, midőn Koplalaghy még csak kérdezte Majnéto! „Mit fizetek?”

„Huszonegy krajcárt kérem.” felelé Majné.

„Azon percrenethen hidegélz felott keresztül Szomjas feje bubjától a talpáig, de néhány pillanatra már megváltozott, s nem győzött amulni-bámulni, midőn Koplalaghy egy forintot vágott elő s kifizette a kísérletes számot, a »huszonegy» krajcárt.

Midőn Szomjas Jeromos a korcsma ajtaján kilépett, csak annyit mondott Dani barátjának: „Egy krajcárért ennyit még senki sem drukolt a föld háta!”

Tarsolyi Károly.

Hozzá.

*Tündöce bús magányomban
Tenődél pihen meg gondolatom;
Mint a mezők virágain
Zokogva elhaló lány tujalom.*

*Gondoloz-e rám szép anygatom,
Most, hogy a sors tölem messze vetett?
— Tán örökre — mint ágdót
Az őszi szél a hulló levelet.*

*Gondoloz-e rám? Szeretsz-e még?
Mint én, oly forró, melyen s végtelen?
Ugy eltűnök én ezen
Sok nappalon s álmatlan éjeken.*

*S ha álmaimban megjelenisz:
Ottan csüngve mézédés ajkadon,
Mint pillangó a virágon,
S ha búdjós hangodat hallhatom:*

*Mit érted eddig átéltem,
Felejtve akkor minden fájdalom;
A bánat, és a vesztett üde,
A múlt melynek emlékit gyászolom:*

*Feledve az egész világot —
Az én világom csak te vagy magad...
Kegyetlen sors! Mi haszna, ha
Nekünk egymást szeretni nem szabad.*

Zakát Zsigmond.

Közigazdaság.

— **A rozs Oroszországban.** Rozs ára az ország belsejében jelentékenyen csökkent; többfelől azt a nézetet nyilvánították, hogy a készletek novemberig vagy decemberig teljesen elégségeseknek látszanak ahhoz, hogy a kormányt a kivitelei tilalom megszüntetésére indítsák.

— **Budapesti gabonapiac.** Ruzsát jól kínáltak. A kereslet korlátolt volt, elkelt lanya irányzat mellett 10 000 q. jobb minőségek 10 15 krral, alarendelt tajtak 20 krral olcsóbb áronok. Egyéb gabonaművekben csekély üzlet volt; rozs 10-15 krral, árpa 10 krral, zab és tengeri 5 krral olcsóbbodott, Terményüzlet. — Zsiradék esendes Disznózsír 55 lrt-on köttetett. — Szilva változatlan; szerbia uzance-minőségű október—novemberre 7 50 frton, bosznia 100 darabos októberre 8 50, október—novemberre 8 50 frton boszniai 85 darabos október—novemberre 10 75 frton köttetett 56 kilogrammonkint. Szilvaiz változatlan, szlavonai szeptember—októberre 16 75 lrt-on.

— **A gabonapiacról.** A lanyhuló hangulat folyton nagyobb mérvet olt s áraink naponta hanyatlanak. Kereslet alig észlelhető, ellenben a kínálat nagy és sürgős. Áraink: buza 9 60-40, rozs 9 20-30, árpa 5.-6.- zab 5 50-60, leher bab sürgős kínálat folyton 6 60-80 kr.

Felelős szerkesztő: Cs. Patotai Ákos.

igazgató- és lakarekpenziári elnöktől az ellenük irányuló philippikákat nem kellett szó nélkül fölvenni.

Igy, gondolatokba mélyedve észrevétlenül eljárt az idő: este lett, haza fele kellett indulni, mielőtt azonban ez teljesebbé m-beietett volna egy akadály lépett közbe, ugyanis Szomjason a város elején oly szomjiszony vett erőt, hogy összes szónoki rábeszélő képességét elővéve rábirta barátját Koplalaghyt, hogy a város-végi korcsmába a Majnéhoz betérjenek egy fél liter borra szomjukat eloltandó.

Koplalaghy — meletleg legyen mondva a jónak, főleg az ily nemű jónak sohasem volt elrontója, sőt pártolója, de mégis kérdést intézett barátjához vajjon van-e pénze mert ő őszintén megmondva jelenleg pénztelen Walter lovagi minőségben van, neki, — mint mondá — a szomjazgatót hőkáját holnapra ígerte s így csak holnaputánra számíthat rá. Igy hát, — szólott vala Koplalaghy, — betérek örömmel veled, de csak úgy ha fizetsz.

Jól van, — felelé Szomjas — van huszonegy kemény vasam, azon megiszunk két tertályt a vörösből.

Helyes, — mond Koplalaghy — lépünk be tehát Majné sanctuariumába.

A belépők felé Majné örömtől repesve közeledett, s küön vendég szobáját megnyitva, szokásos formulájú kérdésért emigyen intézi vendégeihez: „Mit tetszik parancsozni az uraknak.”

— Van-e jó vörös-bora Majné asszony, szól Szomjas.

— Van kérem valódi vörös bor, Szekszárdról hoztatam a minapokban.

— No hát hozzon egy fél lityert, még egy szódát.

— Sebésben itt lesz uraim.

Te, — mondja a Koplalaghy — szódát nem kellett volna hozatni, hátha nem futja ki pénzed.

„Dehogynem — felelé Szomjas — tizenhat a bór, három vagy négy krajcár a szóda.”

„No akkor minden jó volna tesvér, — mondja Koplalaghy, csak egy cigárettám volna olyan szíhatnám van, habécs cigarettas?”

„Oh átkos látom és pech! — kiáltja Szomjas dohányom dostig, s papirom egyetlen egy sincs, quid agamus.”

Koplalaghy minden zsebét átkutatja, talán valamelyikben ráakad egy-két papírra, de sikertelenül; egyik mellénye, akarom mondani mellénye egyik zsebében egy krajcárta akad.

„Vivat! nesze tegyed el — örülve mondja tárvának, ennyivel is több pénz van; hozass két hercegovinai cigárettát, s fizesd is mindjárt ki a három krajcárt érte.”

Szomjas így cselekedet. De mi lesz most, igaz, hogy meg van a bor is, szóda is, cigarettá is, de hogy lesz kifizetve, pénz csak tizenkilenc krajcár van, s már pedig a bor ára tizenhat krajcár, a szóda pedig ilyen vörösszéli korcsmában négy krajcáron alig kapható. Egy krajcár hiány lesz, mit annyival is inkább bizonyosnak vehetett mindkettő mivel a korcsmárosné e jelen esetben, igen valószínű kerek számot fog számitani a akkor pacacs, leírhatatlan szegyen, egy krajcárt nem tudnak kifizetni.

Szomjas majdnem kétségbe esik; Koplalaghy még jobban izgatja s vele együtt látszólagosan irtózik a bekövetkezhető szegyenről. Iszonyú türehetetlen helyzet! az ablakon kell kissonunk itt nem maradhatunk, szegyent be nem várhatjuk.

De elosonni sem lehet, Majné saját valamint szobájába mécsesei eléggé világítanak arra, hogy vendégeit figyelmenlél kísérje, s különben is mindig a seiffe után néz, a korcsma ajtóban áll... várja a pasasérokat...

Koplalaghy egyébként szerepét kifőzően játszotta, arcán egügy meglátszott a telelem és aggdóság kinyomata, mint Szomjasnál; bensőségben pedig örvendett, hogy barátját ennyire meglátszhatják.

„Oh fatum! — hörög Szomjas — meg kell átkoznom a bor nedűt, hogy már a philoxera pusztítaná el mi hamarabb tövestől a szőlőket, legalább garatolm kénytelen lenne leszokni a bóról való öntözéstől; meg kell átkoznom a dohányt, oh, miért nem azt tüntetik el a föld színeről a vármegyei rendszer helyett?!”

„Kettőtől helyzet, — sajog Koplalaghy — tovább nem maradhatunk... fizesd... talán nem számít húsz krajcárt.”

Szomjas lebiggyasztott fővel hallgatja végig barátja biztatásait, de fizetésre nem vállalkozik az la'en minden kincseért sem, inkább a föld alá

A közönség köréből*).

E sorokat azon elvvel fogva hogy: a másik fél is meghallgatandó — közöljük egész terjedelmében:

Nyilatkozat.

I.

Alulírottak eszennel kijelentjük, hogy Hock János kartársunk tizenegy évi itt működése alatt sem velünk, sem a tanuló ifjúsággal szemben durva bánásmódot nem tanúsított, — s durva bánásmód, összeférhetlenség — avagy más okból a tanfolyamot gyűlölet megvárthatását lehetetlenné nem tette.

Midőn a nyilatkozatunkat — az igazságnak megfelelően sajátkezű aláírásunkkal kiadjuk, egyúttal szívünk mélyéből kívánjuk, hogy Hock János kartársunknak kegyelem iránt benyújtandó kérvénye a legfelsőbb helyen figyelembe vétetne. Nagy-Kanizsán, 1891. aug. hó 23-án. *Zánkay Zsigmond* polg. isk. tanár, *Pichler Pál* hitoktató, *Schmidt Károly* polg. isk. tanár, *Schultz Károly* polg. tanár.

II.

Alulírottak Hock János kartárs kérésére eszennel kijelentjük, hogy *Zánkay Zsigmond*, *Pichler Pál*, *Schmidt Károly* és *Schultz Károly* aláírásával kiállított „Nyilatkozat”-ot *Pongrácz Adolf* és *Hoffmann Mór* kartársak miért nem írták alá.

Pongrácz Adolf kartárs ur, ki egyébként a Nyilatkozatban foglaltakat teljesen magáévá teszi, csakis az esetleg bekövetkező veszedelemtől való félelemből nem meri aláírni.

Hoffmann Mór ur azonban, dacára Hock János kartárs javára többek előtt tett nyilatkozatának s azon ígéretének, hogy Hock János ügyében ami csak javára lehet, mindent elkövet, kijelentette: senkiel sem óhajtván ellentétbe jönni a végletekig tagadni fog. Nagy-Kanizsán, 1891. aug. hó 23. *Juhász Péter* népisk. tan., *Zánkay Zsigmond* polg. isk. tanár. — E két „Nyilatkozat” kiállítását felkértek, miszerint aláírásuk hitelesítése céljából f. hó 11-én a kir. közjegyzői hivatalban megjelenni sziveskedjenek, a hol azonban csak *Zánkay Zsigmond* és *Schmidt Károly* urak jelentek meg, a többiek meg nem jelenésükkel sajátkezű aláírásuknak hitelességét — mely az adott becsületésénél is több — elismerését megtagadták. Ezek: *Pichler Pál* hitoktató (!) *Schultz Károly* polg. isk. tanár és *Juhász Péter* népiskolai tanító urak. Nagy-Kanizsán, 1891. évi, szeptember hó 16-án.

Hock János.

Nyilttér.

Fekete, fehér és színes selyemszövetek 60 krtól fel egész 15-öt 65-ig méterenként, sima vagy tarkított (mintegy 240 különböző minőségben, színben és mintázott szöveteket (körülbelül 2000 színből) külföldi gépeken készült és postadíjmentesen **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) gyári raktára **Zürichben**. Minták megrendelésre azonnal küldetnek. *Lecklyva Szajcsa 10 krosbéljog vagasz-tandó.* 774

Figyelmeztetés.

Tudomásomra jutott, hogy egy előkelő nagy kanizsai nő, helyi körökben bizonyos *horrát szórmasztva, horvát nyelvű zsidó, táncitanító részére propagandát csinál és tanítványokat gyűjt. Midőn első sorban kijelentem, hogy az a bizonyos táncmester nem én vagyok s az engem már 12 évi itt működéseimből nagyon jól ismerő n. é. közönséggel tudatom, hogy nekem tanítványok szerzéséhez *egyens* nem szükség, s azt nem is tartok — egyúttal a n.-kanizsai közönség hazafias érzületére bízom, hogy gyermekeit egy horvát, s egy magyar táncmester tanítására bízva, — s valjon gyermekek a magyar szót és nemzetitáncokban nyerjenek oktatást, — vagy e helyett a horvát szót tanulja.*

Magamat a n. é. közönség további jóindulatába ajánlván vagyok kitünő tisztelettel

Rechnitz József
tánc- és illem-tanító.

* Az e rovatban közlöttéért nem vállal magára felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Zalamegyében a jáhomi közbirtokossági erdőben 191387.80 krra bec-ült őszes tölgyhaszonfa 1881. évi október 7-én déli előtt 9 órakor p. Kozmadomján a község-bíró házában nyilvános árverésen el fog adni.

Az árverési feltételek p. Kozmadomján a k. bíró házában megtekinthetők.

Barabás 1891. szept. 14-én. 935 1—1

A gondnokság.

Kaufman Mór, (ezelőtt Székely és Kaufman)
férfi-szabó N.-Kanizsán. Ebenspanger-féle házban.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy az őszi és téli idényre raktáramat a legfinomabb bel- és külföldi kelmékkel dusan felszereltem.

Legelső rendű gyárakkal való összekötésem által azon kellemes helyzetben vagyok (de határozott eleem is) oly olcsó árért finom, elegans ruhákat szállítani, hogy a n. é. közönség ná am fedezze szükségletét t. i. olcsóbban fedezhesse, mint bárhol.

Becsés megrendelésüket kérve vagyok

927 2-3 teljes tisztelettel

KAUFMAN MÓR.

Rechnitz József
táncziskolája Nagy-Kanizsán.
Az Arany Szarvas szálloda nagytermében.

Legjobb hírű tánciskolámban naponként felvétetnek jelentkező tanulók és a modern összes táncokban eddig utol nem ért módszer szerint taníttatnak.

M ű s o r:

Az aesthetikai testgyakorlatban: a test szabályszerű mozgását és taglejtéseket.

Az Illemtanban: a szalonszerű tartást a társadalomban.

A táncban: a legujabb és legdivatosabb kör, contra és nemzeti táncokat.

Tanítási órák 6 órától 10 óráig este. Kivanatra külön órákat is adok.

Lakásom: volt oroszán szálloda épület 10. szám.

A kik táncolni már tanultak, de nem érzik magukat elég jártasoknak, fél díjjal vétetnek fel. — Bővebbet személyesen.

Tisztelettel
Rechnitz József táncművész

925 2-3

Sarg Glycerin különlegességek. E különleges-ségek azóta, hogy F. A. Sarg és Sarg Károly azokat feltalálták, O Felsége a királyné s a legfelsőbb család más tagjainál, valamint a hercegi házaknál is alkalmazásban van. Ajánják a különlegességeket: *Leibig* báró tájár, *Hebra*, *Zeiss* s *Scherzer* udvari tanácsos-tanárok, továbbá az udvari fogorvos *Thomas* Bécsben és *Meister* Gothában stb.

Clycerin szappan valódi hamisítatlan papírban és burkokban 15 kr., deszkadobozokban 61 kr. 3 db. 90 kr., egyenként árulva 3 db. 60 kr.

Méz-Clycerin szappan dobozokban 3 db. 60 kr.

Folyékony-Clycerin szappan üvegekben 65 kr. (a legjobb szer a kezek és arc szépítéséhez.)

Clycerin ajok krém üvegekben 50 kr.

Clycerin blastol (hajnövesztésre, s a hajkorpaeltávolítására s b) üvegekben 1 frt.

Pipere-carböl-clycerin szappan dobozban 3 darab 1 frt 20 kr.

Kalodont Clycerin-fog-krém, darabja 35 kr. (Rövid használat után, miut fogtisztító nélkülözhetlenné válik.)

F. A. Sarg fia és társai cs. és kir. udv. szállítók Bécsben.

Raktár: Nagy Kanizsán *Schwarz* és *Tauber*, *Rosenfeld* *Adolf* *Strom* és *Klein*, *Marion* és *Haber* és *Prager* *Bela* gyógyszerész urnál.

Keil Ajajos-féle PADLÓZAT-FÉNYMÁZ (Glasur)

legkiválóbb mázó-ló-szer puha padló számára 1 nagy palack ára 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és leggyorsabb beéresztő-szer kemény padló számára, 1 kőcsög ára 60 kr. 912 8-6 mindenkor kapható:

Fesselhofer Józsefnél Nagy-Kanizsán.

SCHLICK-féle Vasöntöde és gépgyár Részvény-Társaság Budapesten.

Gyár és irodák:
VI. külső vácsi-ut 1898 99. sz.

Városi iroda és raktár:
VI. Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánja kitűnő és szilárd szerkezetű, 811 23-24

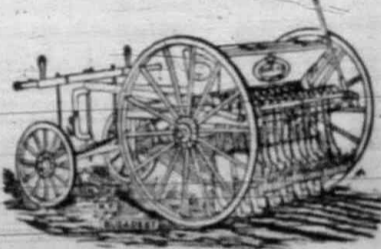
gőz- és járgányes pló-készületeit és számos első díjakkal kitüntetett szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasú ekéit, és szab mélylítő-ekéit, eredeti Schlick és Vidats-féle egyvasú ekéit, talajmívelő eszközeit, horonált és rögtörő hengereit valamint SCHLICK-féle szab.

„Haladás“ sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsológ és darálók, szabud Jókay-féle „Hungaria“ daráló-gépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalom-berendezések. Eredeti amerikai kéveköto és marok-rakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek, szállítható mezeti vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kávé! Kávé! Kávé!

a legjobb minőségek vegyítése különként bérmentve használati utasítással

1 frt 35 kr.

1, 2, 3, 4 és 5 kilós postacsomagokban utánvétellel.

Kávé szétküldési iroda:

BUDAPEST, X. Bányatér 7.

MINTAK INGYEN!

919 2-4

Egyetlen egy kísérlet mindenkit meg fog győzdetni, hogy a

Zacherlin

valóban a legkitűnőbb szer minden rovar ellen,

mivel — e tekintetben páratlan — bámulatos erő- és gyorsasággal teljesen kipusztít mindenféle rovar. Legjobban alkalmazható elhíntés által az üvegre csavart Zacherlin önmegtakarítóval.

A Zacherlint nem szabad a közönséges rovarporral összetéveszteni, mert a Zacherlin egész más különlegesség, mely soha és sehol sem kapható, mint

837-10-10

lepecsételt üvegekben J. ZACHERL névvel.

A ki tehát Zacherlint kér és papirtekercsben vagy dobozban port kap, mindenesetre meg van csalva. Valódi kapható:

Nagy-Kanizsán: Fesselholer József, Stram és Klein, Schwarz Berzencén: J. S. Kaufmann's Csáktornya: Keszthelyen: Wüsch Ferenc, Oszmán Pál, Márton Mór és
 és Tauber, Prezmeyer és Deutsch, Marton Strahia testvérek, Graner testvérek, Heinrich A. Schleifer uraknál. Nagy Atidón: Nádasdi Alajos uraknál.
 és Huber, Ném és Klein, Rosenfeld Adolf, Miksa és Göncy W. gyógyszerárban Zala-Egercszegen: Kaster Sándor, Kubinsky Adolf, Unger N.
 ifj. Rosenberg Miksa, Nathan Armuth uraknál Csurgón: Kreidler Géza és Schwarz Béla. Weisz Jónás utóda, Gyarmati Vilmos, Rechnitzer M. uraknál.

OSZTAK JÖNSÉJE
 első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár
 BECSINBAN.
 812 27-30

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakparti 8.

PORTLANDCEMENT ÉS VÍZHATLAN MÉSZÉ

Érdekelték!

Bécs, 1873. Érdem-érem.

Budapest, 1883. Nagy díszokl.

Eszék, 1888. Díszoklevél.

K. Pálankás, 1897. Arany-érem.

London, 1878. Díszoklevél.

Ujvidék, 1873. Arany érem.

Szeged, 1878. Érdem-érem.

Triest, 1883. Arany érem.

Páris, 1867. Bronz érem.

Kecskemét, 1872. Ezüst érem.

Érdekelték!

Ujvidék, 1873. Arany érem.

Szeged, 1878. Érdem-érem.

Triest, 1883. Arany érem.

Gyors es biztos segítség nyomorba jök s azok következményei ellen.

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Óvás!

Dr. ROSA életbalzsama valódién kapható csak a készítő FRAGNER B.

Prágai általános házi-kenőcs

Óvás!

HALLÁSI BALZSAM

Képes Családi Lapok
 Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap. 925 1-5

Szerkesztő: **Dr. Tolnai Lajos.** Főmunkatárs: **Dr. Váradi Antal.**
 Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Murányi Ármia.**

Előfizetési ára:

a Hölgyek Lapja című divat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt:
 Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” című hetilap új negyedik lép. A magyar szépirodalomnak a hatalmas tényezője a magyar művelt családoknak a szellemi kincsét még a következő írók és írók támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Tomérek (Jozsefszky Danó), dr. Fröm József, dr. Saiklay János, Inczédy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel, Dengl János, Tolgyesi Mihály, Veressy Gyula, Mory Károly, dr. Murányi Ernő, Patri Mór, dr. Roditsky Jenő, Csorba Palotay Akos, stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Ljón, Nagyváradly Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevesiné, Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Mariczay-Karossz Irma, Krasike, stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélénk, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját fölöli; képei a jelen eseményeit s a legérdekesebb füstök másvilágait mutatják be.

Hölgyek Lapja című havonként kétszer megjelenő divatmelléklet a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonynak valódi szellemi táplálék, a menyhen, a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket ne avatná!

Regénymelléklete külön beküldhető négy kötet érdekes regénnyel ajánlókossá meg évenként az előfizetőit.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a zöld boríték is tele van mulattató képekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szórjtvényekkel, melyeknek megfajtól értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért hiszen számunk minden honfű és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatóványokunkat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindasoknak, a kik ez iránt — legelőször is — levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A ki az egész évre szóló hat franyi előfizetési összeget 40 krajczár csomagolással és postaszállítással díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivataltól és minden könyvkereskedésben.

Előfizetőket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Nagykeresztény u. 20. szám.

Teljes számú példányokkal mindig szolgálhatunk.

Budapesti Hirlap.

Mindenki a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat
 a „BUDAPESTI HIRLAP”
apró-hirdetése
 által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jár könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Óka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem érintkezik közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hathatóbb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvastatik. (A lap naponta 3.000 példányban jelenik meg: legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra.) Kereskedő, aki könnyvázot, irodatisztét, gyakornokot keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek: a gazda, aki kasznárt ismánt, vagy gazdasági gyakornokot keres és viszont akik ajánlkozna; a háziasszony, aki szakácsnét, szobaleányt, dajkát, cselédeányt keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek: birtokeladás, üzleteladás, birtokbérlet házieladás, házvétel, nevelő, nevelőnői, háziasszonyi és egyéb pályázat, lakáseladás, és lakás bérbevétel hirdetések, szóval az életközéleget minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

BUDAPESTI HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI
 által celt lehet elérni

933 1-6 **Családi jelentésekre,**
 különösen
eljegyzési hírekre, hímen hírekre,
 esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre,
 névnap gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle
KÖZLEMÉNYEKRE

A „Budapesti Hirlap” apróhirdetési rovata kiválóan alkalmas
 A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányzor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajczárba kerül vastagabb betűvel négy krajczár. Cím nélküli hirdetéseknek még egy-egy hirdetés után 30 kr. kiadótári bélyegilleték külön jár. Ha a cím alacsony kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban megtudható” akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdéses hirdetésnek az illető címet, sőt vidékre díjtalanul leveles is, ha a kérdéses hirdetés a postabélyegyet beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban véletlen föl közpénzen, vidékről a postát legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A „Budapesti Hirlap” előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. A cím egyszerűen „Budapesti Hirlap Kéz. utca 16.”

vonatközleget Keszthelyváros közönsége és a esornai premontrai rend között létesítendő szerződés tárgyában a tárgyalások dr. Csorba Ferenc miniszteri fogalmazó, mint a vallás- és közoktatásügyi miniszter, Reichl Wencel városbíró és dr. Burányi György igazgató mint a premontrai rend megbízottja által mult-hétben meg ejtettek és befejeztettek. A tárgyalás eredménye hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez beérkezett ez évi július hó 8-án kelt szerződési tervezet az államkincstár által vállalt kötelezettségnek szerződésbe foglalása mellett a miniszteri megbízott által nem változtatások mellett elfogadatot, melyek közül a legfőnyegesebb, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter kötelezettséget vállal arra, hogy mindaddig, míg Keszthelyváros és premontrai rend a szerződésből folyó kötelezettségeknek eleget tesznek, a főgymnasium fenntartásához 7300 forint állami segélyvel járul és hogy a miniszter biztosítja a premontrai rendet és Keszthely város közönségét, hogy az 1892-93-ik tanévvel megnyitott 5-ik osztálynak, valamint az azután következő 3 évben fokozatosan megnyitandó 6. 7. és 8-ik osztálynak nyilvánossági jogot, továbbá a 8-ik osztály megnyitásának évében a főgymnasiumnak érettségi vizsgálat tartási jogot fog engedélyezni.

Lapunk mai melléklete Gabányi Árpád, a nemzeti színház e derek tagjának s a magyar akadémiai díjak által már több ízben kitüntetett költőnek, lapunk kedves munkatársának az arcképet mutatja be olvasóinknak s liuszszük, hogy csak kelemenesen fogja érinteni minden olvasónkat, ha birni fogja arcképet annak kinek lapunkban megjelent szép költeményeit anyai élvezettel olvasta.

Rendőri hírek. Lopások nélkül alig mulik el pár nap, de oly gyakori lopás alig volt egy héten, mind közelébb lefolyt hét folyamán. Özv. *Matulniknének* szobájából arany női órája lopta el valami csavargó; *Seitel János* háztulajdonosnak pedig szekrényéből tolvajlották el tárcáját, melyben több értékes papír s váltó volt. *Spiczky Jakab* ar- nélküli kamarájából egy telen bort vittek el; de a rendőrség Golában hozt az a tolvaj eladta megtalálta, a tettes gölai lakos *Varga János*, kit letartóztatnak: egyik gölai gazdának e hó 17-én hajnalára udvaráról 12 darab szarvasmarhát hajtottak el ismeretlen tettesek; *Dávid Erze* szolgáló leányt akkor érte elten a rendőrség, midőn *Laki József* zárt kertjéből a lopott szilvával meg akart ugrani a tettest átadta a bíróságnak.

Meghaltak Nagy-Kanizsán. Bakonyi Pál megh. szept. 12. 9 hónapos korában Nagy Kálmán megh. szept. 12-én 9 éves korában, Ferk Márton megh. szept. 13. 55 éves korában, Ösz Walter Davidó szept. 13. 74 éves korában, Sieber Gyula megh. szept. 14. 3 hetes korában, Fischer János megh. szept. 15. 45 éves korában, Necző Ferenc megh. szept. 16. 6 hetes korában.

Szemeztetés.

Írja: Kánitz Béla.

Csigavér! mindent kibír, még a gleichenbergi curát is. Kinyugodtam magamat kedvem szerint. — Belejöttem a higgadt, méltóságos menésbe, — mint akár, a *Fábián Ferenc* végrehajtó ur, rangosan, módosan, divatosan lépéteket most mint csak a *Fais Lajos* ügyvéd ur s kezemet zsebre dugva, — szundikálva, — úgy tudok sétálni az utcán, mint „a *bőrös Kohn Gábor*,” kinek *ecet-gyára* van. No ez könnyen besavanyithatja a borét (isten ments! nem a saját bőrére gondolok.)

De most sietek, mert írni kell, írni akarok, Nincs ennel mostanság jövedelmezőbb mesterseg hazánkban. Ez lesz azután a gyöngyélet, — reform az újságírás terén is! Isten hozott szép jó reform!

Hát már miért is választanék én valami testet írásztó — leiket öfö mestersegét magamnak, — mikor kényeremet az írás unalom üző, élvezetet nyújtó munkájával is könnyen be tudom szerezni.

Az isten meg is áldja érte azt a kedves Horváth Gyula urat — mert fölkezdette, — hogy a jó tárcacikket írót meg kell jutalmazni, — de az isten kétszeresen áldja meg a „Pesti Hir- lap” szerkesztőjét, hogy tültette magát a szokáson, — s elhatározta, hogy tola azok is kaphatnak egy-két száz forintot a kik rosszat tudnak írni. Ez már az én mestersegem, — erre bizvaat vállalokozom, — s hiszem is, hogy a rossznak, — meg lesz a jó eredménye, mert azt könnyen el tudom képzelem, hogy a rosszak között

legtöbb figyelmet érdemlő jó munkám nekem is lehet. Szinte már viszked is a tenyerem, a százasok gondolatától.

Az igaz egy kissé nehéz lesz tárgyat találni — de azzal is megküzdöm. Még pedig úgy, hogy előlvasok 8-10 újságot, — akad abban rossz tárcára való elég. Illetudás dolgából megkezdem a „Zalán.” Ezt a kedves lapot ismerem ez is ismer engem, tudom, hogy nem fog sem haragudni, sem irigykedni reám, — a nyert jutalom és dícsőség miatt.

Olvasom . . . olvasom . . . s majdhogy könynyekre nem indit ama gyengéd, enyelgő, s érzelmés tárcacikk, mely a csokrok és virágokról s ezeknek összfüggéséről a szerelmenet oly édes — kedvesen beszél, — szívem elszorult, midőn az ifju büszkén emeli ajkaihoz a drága lénytől kapott hervadt virágszirmokat, s reá nyomja szerelemtől forró ajkait; — tagjaim reszkedtek, midőn láttam képzoletemben a kedves ártatlan kis leánykát, hofémér bábruhában, pihegő keblén ama kameliakkal, — melyeket választott ifjától kapott; — s majdnem előlvidtam ama szerelmes tekintet látásakor, — melyek egymással a két szerető váltott, — s mégis . . . mégis, — midőn felhagytam az olvasással, s megszűnt a lelkem, s idegeimet lebinicéselő igézet, — csak annyi jött ki ajkamról, hogy . . . „szegény botondok.”

Nem tudtam sirni könnyezni, mert „szóraz” ember vagyok, — s nem tudtam elérzékenyülni mert „eliszgázott bir, végrehajtó” vagyok Nem lehet, nem szabad!

Csunya egy foglalkozás ez a végrehajtói mesterség — nagyon jól tudom, — de ha mégis nagyon jól megtoluljak a dolgot, ha többet nem is annyit csak ér, mint a „kengyelűtő” mesterség.

Bár igaz ha a kengyelűtő „kitalását” sokan bámulják, — akkor annak jó jövedelme is van; — de a szegény végrehajtók „kitalását” bar-évek hosszu sora óta az egész ország bámulja még sincs jövedelmük.

Ha a kengyelűtő fut akkor százan — meg százan futnak utána, — s mikor a szegény végrehajtók messziről látják, már „elfutnak” előle.

A kengyelűtő részére, hogy „megélni” tudjon pénzt dobnak a perzselybe, — a szegény végrehajtót meg „eleccen eltemetnek.”

A kengyelűtőnek senki sem parancsol, min denki „engedi futni,” a végrehajtónak ezren meg ezren parancsolnak, s mindenki akadályokat gördit elebe csak hogy hozzá ne menjen.

A kengyelűtő ha fut, még a „rózsi rendőrség is kirukkol” rëndcsinalónak, — ezt a szegény végrehajtót csak halála után kapja ha a rendőrség a temetésére rukol ki.

Mind a ketőnek nyereség, ha „rózsi élet,” a ha „hirtelen halált” mulik ki az elők sorából, — mert a kereszt kevés és a gyógyszer, orvos nagyon drága.

Apropós! *hirtelen halált!* Ez a címe a „Pesti Hir- lap” szeptember 13-án megjelent számában egy nrnek a melyen az áll: „Ujvári Izabella a nyugoti vaspálya várótermében hirtelen meghalt.” A kisasszony 34 éves volt, „Worrihofenben készült”, hol a Kueip-féle gyógymóddal akart émi.

Ejha! Ha e hírek hitelt adhatunk, akkor Worrihofenben *kisasszony gyár* van? Nem rossz; bizonyosan ez lesz a legerdekesebb hír a hirdett pályázatra; — az ötven forint már én reám elveszett!

Jah szemesnek áll a világ, vaknak az alamizna! De azért mégis szeretném saját testi szememmel azt a gyárat megtekinteni, a hol az a bizonyos Ujvári Izabella kisasszony „készült”. — (Pardon.)

Mára elég a gyakorlatból, majd máskor folytatom.

Helyreigazítás. Lapunk mult számának tárcájában, (hetedik bekezdése utolsó sor) „rossz ajkate” helyet: „rózsás ajkate” olvasandó.

Schiller, már tudjuk, nem az a híres német költő, hanem az a meiyet Petöfi és Lisznyai egy időben oly érdekesen írtak meg, beköszön- tui N. Kanizsára is. Kerestem mindenfelé, de nem találtam sehol, végre ráakattam az „Arany Szarvában” arra a „Pogányvári Schillerre” mely hogy igazán „pogány” meggyőződhetik bárki is róla, ha Malajkához betekint egy pogányvári poharra.

Különfelek.

A király temesvári szállása. Ó Fel- sége a hadgyakorlatokról visszatérve meglátogatta Temesvárt a most álló Délmagyarországi ki- állítást s ez alkalommal a temesvári püspök vendége volt. *Desseffy* püspök fényesen rendezte be a király fogadására palotáját, mely a legisz- tább barokk stilyben van építve. Az egész épület villamos világításra van berendezve és előkelő eleganciájával. A király az első emeleten lett el- szállássalva, a hol hat terem rendeztek be szá- mára. A kis elfogadó terem, melybe az előcsar- nokból nyílik ajtó, világoskék, arannyal átszőtt tapettával van bevonva, míg a butorokat szint- en világoskék, aranyhímzésű damaszt fedi. Ilyen szövetből vannak az ablakfüggönyök is. A stily- szerű asztal rózsaszín márványlap borítja, a fal- akon kisebb és nagyobb velencei tükrök csillog- nak. A mennyezetről díszes és értékes üvegcei- lár lóg le, huzs izzólámpával. A padozatot pomp- pás vörös szmirnai szőnyeg takarja. A második helyiség a nagy elfogadó terem, a melyben ő felsége a küldötségeket fogadja. A fali szőnyeg itt fehér, arannyal áttörve, a butorok szövele arannyal és bíborvörössel átszőtt damaszt. Az ablakokat és padozatot borító hatalmas szmirnai szőnyegek ugyanazokat a színeket mutatják. A terem két kandalló melegíti; van benne több butorgarnitúra, földig érő tükör, márványlapok- kal és selyemszövettel borított asztal, a háttérben pedig két pompás ajtófüggöny bíborszínű selyem- bársonyból, művészi selyemhímzéssel. Ebben a teremben arany trónt állítottak tel. A nagy elfo- gadó terembe nyílik egy kisebb szalon, mely dohányzoul szolgál és halvány vörös színekkel van díszítve. Mellette van az ebédlő. Ennek a berendezése fénytelen sötét diófából való. A ki- rály dolgozószobája tarka kárpitokkal van be- vonva, a butozrat sötét diófa, ugyanolyan szintű selyemszövettel. Közvetlen a dolgozó szoba mel- lett van az öltöző, mely zöld színeket mutat. Hálószoba nincs, mivel ő felsége nem maradt ott éjszakára.

József főherceg Pécsen. Az ősi gy-akorlatokra Pécsre összereseglett honvédsapato- kat József főherceg honvédség főparancsnoka e hó 20-án tekinti meg. A főherceg, ki ez alka- lommal csak kis kísérettel jő, a püspök vendége lesz. E hó 21-én d. u. a főherceg jelenléteben díjjakkal egybekötött lövőversenyt tartanak melyre a honvédtisztek már nagyban készülnek.

A három érseki szék betöltése iránt egy más. erik a lapok kombináció. A Sa- massa jóltöltséget a papanak a magyar királyhoz írzézet nyilatkozata alapján, melyben a pápa kimondja, hogy *Samassát* nem ohajlja, teljesen elejétnek tekinti most már mindenki; lentartják azonban a lapok azt a kombinációt hogy: *Hidassy* Kornel esztergomi prímás, *Schlauch* Ló- rinc dr. kalocsai érsek, és *Belopotoczki* Kálmán (tabori vikarius zágrábi érsekké fognak közelebb kinevezteini.

Népszínházi pályázat. Annak idején iriak a lapok s mi is közöltük, hogy a népszin- ház igazgatósa egy népszínház hirdett pályá- zatot, melyek tárgya az 1848 március 15-ik tor- tént események legyenek; ez a pályázat ez evi október 30-án jár le. A pályázatot hirdető bi- zottság felhívja tehát azon írókat, kik pályaznak, hogy pályaműveiket a most mondott határidőig a népszínházi bizottság jegyzői hivatalához (regi- varoshaza 1. em. 22. ajtó) küldjek be.

A zsidók kitelepítése. Többször volt már emlitve, hogy *Hirsch* baro nagyban foglal- kozik az Oroszországba kiszorított zsidókkal Afrikába vagy Ázsiába leendő kitelepítésében. Ez ügyben a francia légiszó lap a „Times” a követ- kezőket írja *Hirsch* baro terveiről: „Mindem tekintetben oriasat vannakozas úr szobán Nehany kiválóan gyakorlati érakkú főzetember helyesöl- leg nyilatkozott a tervről, de egyemeletes aggo- datokat mind azáltal nem lehet elfojtani. Kérdéses vajon az orosz zsidók jó megőgazdak

a mi azonban nem bizonyítja egyúttal, hogy jó gyarmatosok is Nagy nehézségeket támasztáltak azok a népek és kormányok is, melyeknek te ő letére a bevándorlók nagy tömegeit hozták. Nem lehetetlen az, sem hogy a cár kormánya vonakodni fog a zsidóknak szabad költözést engedni mert még a zsidók is jó nyugtatóléleket adnak háború idején és, igen jó adóztelők a békében. Kétséges továbbá, hogy az új mértékű kivándorlás mennyiben enyhítene a zsidók zömének sorsát. Sokan megjávitának helyzetüket, a népesség nagy tömege akkor azonban elszegényednek faja javának elvesztése következtében. Tehát éppen a vállalat óriás arányai rejtenek nagy kockázatot magukban, és fokozott óvatosságra intenek.

— **Oroszországban** az inség óriási mérvet vett, retentives helyzetét teremtett egyes éhséggel küzdő vidék népe közt, de főleg a Kaukaszban nagy a nyomor. Úgy látszik az oroszok a rablóbandák, hogy nem múlik el nap gyilkosság vagy rablás nélkül. Ehez költösuok azegei lenelknek az erdőkben vadállatok módjára az útsokra, rátornek a falvakra s kifosztatták minden házat. Joliaszvetpol környékén a rablóbandák különösen vakmerők. Rátörnek a falvakra, a férfiakat lemészárolják, a nőket és gyermekeket elkergetik, azután elfoglalják a házat s ott maradnak addig, míg mindent föl nem találtak. Joliaszvetpoltól egy óra járányira a múlt héten, fényes nappal nyílt országúton rohantá meg egy rablóbanda a postakocsit. Az utasok mind asszonyok és leányok voltak, kiknél pénst nem találtak a rablók. Ezért bosszúból az asszonyokat legyilkolták, a lányukat megkínosták a mezőre vetköztetve hagyták az úton. — Egy pétevári távirat jelentése szerint az orosz kormány eddig 22 millió rubelt fordított az inség enyhítésére.

Ógy képzelmény nem szoríthatja ki a híros dr. Rosa életbálsamát, mert hírneve a gyomorbetegségek minden eseteiben elért kitűnő hatáson alapul s ebben a tekintetben mindig felülmúlhatlan marad. Dr. Rosa életbálsama *Fragner R.* gyógyszerárától Prágában. Minden gyógyszerárban kapható.

— **Gazdák ügyelmébe.** Az ószi fontos vetés munkájának ideje itt lévén, nem mulasztathatjuk el arra figyelmeztetni a gazdaközönséget, hogy fáradságának eredménye, a termés nemcsak a tiszta és egészséges vetőmagtól, hanem attól is függ, hogy milyen fajtaí vetünk. Azzal nem csak mi magyarok, hanem a külföld is már régen teljesen tisztában van, hogy olyan kitűnő husz, mint a magyar, másutt sehol a világon nem terem, de már a mi a rozost illeti, ezzel a külföld túlszárnyalt bennünket, mert a miénknel sokkal jobb rozsfajtákat hozsat forgalomba. Az utóbbi években többféle kitűnő új fajtaival szaporították a rozst, de vámszemenyít felülmulja a két legújabb fajta: a schlanstadti óriás rozsa és a szákióttó Mammoth rozsa. Mindkét fajtaí megvannak mind ama tulajdonságai melyekkel a jó rozsnak birni kell; az előbbi némileg kedvező időjárás mellett katasztróli halálanki 1300 kilogrammot is lizel, az utóbbi pedig éppen hó termőnegeért neveződik el méltán szákióttónak Mauthner Odón, ki egy alkalommal sem mulaszt el, melyre a hazai mezőgazdaság felvirágzását előmozdítathja és a gazdaközönség érdekeinek szolgálatot tesz, mint a most megjelent ószi árjegyzékekből látjuk, e két kitűnő rozsfajtaí is azonnal sietni megvásárolni, hogy a haladói szerető gazdaközönségnek rendelkezésére bocsáthassa. Kérésrelen, hogy ezzel is oly kiváló szolgálatot tessz a gazdaközönségnek, mint a most megjelent rozsszal, melyet nyolc évvel ezelőtt honosított meg nálunk és mely kitűnő tulajdonságaiért a földművelési miniszter is felkarolt és a gazdaközönség közt buzgón terjesztette. Meg vagyunk róla győződve, hogy gazdaközönségünk, mely a mai viszonyok közt csak úgy boldogulhat, ha a külföldi versenyeket lépést tud tartani, megragadja az alkalmat ama két rozsfajtaínak a beszerzésére, mely az eddigi rozsoakat bizonyára hátrébb fogja szorítani. Megjegyezzük, hogy egy a schlanstadti mint a szákióttó Mammoth rozsa nálunk csak Mauthner Odón magyarországi kapható, mit azért tartunk szükségesnek megemlíteni, hogy a gazdaközönség lére ne vesztessék magat.

— **Budapesti Hírlap** Újvasárk ügyelmét költöhuik a Budapesti Hírlap hirdetésére, mely lapunk mai számában költöhuik. Költöhuik és hirdetés azazsége egyszerűen a következő cím alatt költöhuik: Budapesti Hírlap Kálap-téca 16. Budapestben.

— **Alulról bátorodom** a t. e. közönségnek, valamint a zenetanó uraknak és zene tanítónéknak figyelmébe ajánlom Köhler Lajos zongoraiskoláját (op. 238.) mely megjelenése óta minden más iskolánálvet a zongoratanítás teréről le-szorított. A Köhler Lajos író zongoraiskola (op. 238.) a legjobb és leghezszenyvetőbb tanulmány, e-ért minden nevezetesebb zenetanóiban bevezetve és a hírnevesebb zenetanórok által egy helyben, mint Beethoven, vanóint külföldön és mindentől használatik. A Köhler Lajos író zongoraiskola (op. 238.) terjedelmét tekintve, a zongoraiskolák legolcsóbbika. A teljes mű ára 6 forint, vagy 3 részben 2 irjával. Meg vagyok róla győződve, hogy *Kegyed e* mű átadása után azt minden más zongoraiskolá író fogja helyezni a magamat szives megrendelésenek teljesítésére továbbra is ajánlom. maradtam mely tisztelettel Táborosky Nandor, nemzeti zeneműkereskedő Budapestben.

Irodalom és művészet.

Lapunk e rovatában ismertettük mávek, lapunk kiadójánál, Fischer Fülöp könyvtárus írtetésben megrendelhetők.

— **Főhercegnő, mint zene szerző.** Maria Dorottya főhercegnő, József főhercegnő leánya, kirol tudva van, hogy kitűnő rajzó és zenész. *Komócsy József: „Honvédek”* király dalainak költeményét megzenésítette. A főhercegnő zeneműve mely az egész költemény szövegét is, melyet lapunk tárcarovatában találnak olvasóink, — közzé, teljes cíneben következő: *„Honvédek király dalai, Komócsy József költeményére szerző: Maria Dorottya főhercegnő, Ipest. Nador Kálmán kiadása, Ár: 60 kr. E zenemű, mely iránt általános az érdeklődés hazánkban, kapható lapunk kiadó hivatalában is.*

— **Zenezeti lexikon.** Sigh József zene tanár által szerkesztett. Általános zenezeti lexikonak melyről már lapunkban meg is emlíkestünk egyizben első füzeté megjelent s kapható minden könyv- és zenemű-kereskedésben 40 kr. A nagy fáradság alapos kutatás, és székertelemmel írt művet melegen ajánljuk a zenezet iránt érdeklődő olvasóközönségünk figyelmébe. Megrendelhető lapunk kiadójánál.

— **Új életlap** Horváth Gyula zala-egerszegi ügyvéd, október 1-én *„Zuhany”* címmel életlapot indít meg Zala-egerszegen, mely havonként kétszer fog megjelenni a megyénk és a szomszédos vármegyék érdekeit a szeményivel fog foglalkozni.

— **„Köztelék”** cím alatt e hó 30-tól hetenként kétszer megjelenő lapot ad ki az Orsz. magy. gazdasági egyesület, mely lap az egyesületnek hivatalos közlönye lenni. A megjelenési napok szerda és szombat. A gazd egyesület tagjai ingyen kaphak, nem tagok részére az előfizetés: egyévre 10 lrt, félévre 5 lrt, negyedévre 2 lrt 50 kr. A lap olen egy felügyelő bizottság a l szerkesztője: Baross Karoly. Ajánljuk a gazdaközönség partolásába.

— **A legutósbab** legelterjedtebb imakönyv *„Üdvözlety Maria”* imakönyv különösen a b. szász tiszteleter. Irtá Dr. Waller Gyula Az esztergomi údó főgyhásmegyési hatóság jóváhagyásával. Negyedik újbó átnesett és bővített kiadás. Esztergom, 1891. 16 ret 578 lap. — **A szerző tulajdona.** Néhány hónapja csak, hogy a lentebb imakönyv harmadik kiadása a múlt év késő ószi ótaser példányban ártérlapog ártot. Rendkívül gyors elterjedése elégé bizonyítja, mennyire felel meg ahebb céljának, hogy a bold. Szász tiszteleter körül-megbí-ható katasztróli szolgálat. Tartalma három részre oszlik. Az első rész nyolc értekeggelvetvet nagy gondal készült olvasmányt foglal magában a ss. Szász tiszteleter. A második rész hat levezetben a különös imákat tartalmazza. Különös érdeket költöhuik a könyvnek, hogy egy misé-átalozással és több más imával az erdőtí latin szövegét is közi és magában foglalja a ss. Szász egész szövegszámát mely más imakönyvekben egyúttal nem l rdul elő. A harmadik rész az énekeket foglalja magában. Külső kiállításra neze a legkölcsözöttabb igényeknek is megfelel. Kérésre valóiban oly minztasszerűk, hogy forgatomban levő imakönyveket mind felújuttja. Árát a legutányosabbak. Finom angol vászon körtöben, egyszerűbb díszítéssel 50 kr. gazdag táblaranyozással és aranymezéssel 1 20 kr. Francia minták után készült egyszerűbb börtökében város metánessel 2 lrt. rendkívül gazdag díszítéssel és aranymezéssel 2 00 kr. a legolcsóbb, vredey francia körtöben 3 lrt. Valóiban francia börtöben tokkal 8 lrt.

— **Egy nagy érdeklő irodalmi ritikus** folytatásá tartalmazza a *„Képes Családi Lapok”* legutóbb megjelent száma. Tolnai Lajos a vidék költőinek, jellemzése után a-ért a fővárosi írók egyik kitűnőségére Várdi Antalra s épp oly tárgyilagossá mint szellemesen jellemzi íróársát. Általában a *„Képes Családi Lapok”* szerkesztősege mindent e-övet, hogy a lapot minden tekinetben olyanná tegye, hogy a magyar olvasóközönség szellemi igényeit egyre fokozottabb mértékben kielégítse. Szépirodalmi közleményei válogatottak, ismeretterjesztő cikkei a legérdekesebb és legaktualisabb kérdésekkel foglalkoznak az egészségügyi s egyéb társadalmi szűk-ségletek köréből. Meg is érdemi, hogy egy család asztaláról se hiányozzék. A magazin részéről legmelegben ajánljuk főkép a most beállított *szegyedre* előfizetési ára: *egész évre 5 lrt, félévre 3 lrt, negyedévre 1 lrt 50 kr.*

CSARNOK

Február 15-én 1891

*Jaj de gyorsan megy a vonat,
Alig látta a tárgyakat;
Itt egy nagy hegy, rajt kápolna,
Talan szől is a havangja.*

*Amott egy völgy, benne erdő,
Emitt pedig havas mező.
Itt egy kis ház, jég fűg raja,
Vajh ki lehet a lakója?*

*Akárki, de boldog lehet,
Tanusítja a két gyérsk.
Kik künn állnak bémészakodva,
Egyrészt kis kezeit fogva.*

*Az oly hajlék meg van áldva,
Melyben gyermek szől feláldta:
Barna fűrt a fűcska,
Arany szől a leányka.*

*Jaj de gyorsan megy a vonat,
Nem látta már alakokat;
Eltűntek ők, velük a ház,
Mely fölött órangyal vigyáz.*

*Újra jönnek magas hegyek,
Jégborította nagy rizek;
Havas erdő, havas mező,
Beleford a szemlélő.*

Györfly Ilona.

Huszonégy krajár.

(Humoresk.)

Történt, hogy X. városában idős szántárság teljes szinesse, a komikus Koptalaghy Dániel és a város elsőrendű takarékpénztárának leendő fizetése díjasa. Szomjas Jeromos ellenállhatlanul séta után vágyakoztak a zöldbe, a szabad természet ölére. S hogy a vágyuknak minél előbb eleget tehessenek, elhatározták, hogy egy legközelebbi szép tavaszi nap delutánjan kirándulást tesznek (a zöldbe), a vidéken eiterülő sűrű arnyas erdőbe, Bogasba, hol a város bűzhadt levezetőit távol élvezni fogják a tavasz úde levegőjét, s a szántárságó és a takarék-pénztári elnök dörgevelmes korholásai helyett a madarak vagy kedvesen esengő dalaihoz fognak gyönyörködni. Ezen szándékuk folyton sarkalta őket, míg végre egy kiválasztott napon el is indultak Bogasba azon tötévelél, is, hogyha ibolyát, majd gyöngyvirágot sikerülend. találniok, avval másodittjukat meglepi: Koptalaghy az extra-fein primadonna Koppányi Terkát: Szomjas pedig a hájos, szende Korcsmaroszt Julecát, kit azért is szeretett és imádkot, mert nevének első részében az ő nevének is megfelelő ideált talált.

Oh! és ők nagyon boldogok voltak, gyöngyvirágot is szedtek a patakok partján, ibolyát is találtak az erdőben s csokrokba kötve boldog megegyedéssel nésték a közel jövő, — a hónap elő, midőn majd arájuknak örömet szereznek a virágssalókkal s esekely fáradságuk mily gazdagon lesz jutalmazva egy-egy torró csók alakjában.

Igy látszólag megegyedve sorunkban ültek le egy arnyas fa alá, hol esig elábrándultak az ő boldog gyermekkorukról, midőn itta paripakon lovagolva bírók kúrtokból fújtak a harczi riadóit, s harcra háborura keltek a csánian vitézekkel s tiszteünk fényes diadalt ültek, midőn még a szán-

Megjelenik 40,000 példányban.

PESTI HIRLAP

tüggetlen, szabadelvü, demokratikus napi közlöny.

Tizenhárom év óta a magyar olvasóközönség meggyőződhetett, hogy a **Pesti Hirlap pártoktól és kormánytól egyaránt független lap**, melybe különböző pártállású jeles publicisták irtak és írnak cikkeket; hogy a **Pesti Hirlap** politikai és társadalmi kérdésekben a **hamisítatlan liberalizmust képviseli**, mely iránytól, divatos jelszavak kedvéért, nehéz időkben sem tért el soha, s hogy végül a **Pesti Hirlap** mindig hiven szolgálta és szolgálja a **magyar demokratizmus** érdekeit.

A **Pesti Hirlap** munkatársai közt Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi erői vannak.

JÓKAI MÓR

évenként több regényt ír a Pesti Hirlap számára s azonfelül **tárcákat** egész éven át.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a **Tisztelet Házból** cím alatt közkezdeltségre emelkedett országgyűlési-karcolatai mellett, kisebb-nagyobb **elbeszéléseket, tárcákat és humoros apróságokat**.

A régebbi és újabb publicistái és írói nemzedék egész jeles gárdája szolgáltatja a Pesti Hirlap politikai és társadalmi **vezérelkekeit, tárcáit** s a **kritikai és mulattató közleményeket**, míg az **állandó rovatokat** kipróbált hirlap-írói erők vezetik, amint azt igazolja

== a munkatársak névsora: ==

Antalik Károly,	Karczag Vilmos,	Molnár Antal, országgy.	Sebők Zsigmond,
Bársony István,	gr. Keglevich István,	képviselő,	Sebők Gyula,
Borostyáni Nándor,	dr. Kenedi Géza	Murai Károly,	Somogyi Edé,
Busbach Péter, országgy.	(Quietus), felelős szerk.,	Németh Ignác,	Szana Tamás,
képviselő,	Komor Gyula,	Pósa Lajos,	Szécsi Ferenc
Gáspár Ferenc,	Légrády Károly, főszer-	Pulszky Ferenc,	(Franciscus),
Gérő Ödön (Viharos),	kesztő.	Schvarcz Gyula, orsz.	dr. Sziklay János,
Halász Gyula,	Luby Sándor,	képviselő,	dr. Szerényi Hugó,
Jókai Mór,	Mikszáth Kálmán	Schmittely József, se-	Törs Kálmán, országgy.
Kada Elek,	(Scarron),	gédszerkesztő,	képviselő.

A **Pesti Hirlap** naponként **16-20**, vasár- és ünnepnapokon **24-28-32 oldal** terjedelmű.

S hogy ezt a gazdag tartalmat még változatosabbá s érdekesebbé tegye, legújában

— ✨ PÁLYADIJAKAT ✨ —

tűzött ki, még pedig

200 frtot nyer az a **nő-olvasó**, ki legszellemesebben megírja, hogyan szakított első udvarlójával,

200 frtot nyer a **legjobb jellemrajz** az ellenpárt követelőlétjéről,

100 frtot nyer a **legjobb cikk** arról, hogyan lehetne megakadályozni az obstrukciót a parlamentben,

100 frtot nyer a **legjobb ötle**t vagy adoma beküldője,

50 frtot nyer minden két hétben a **legjobb újdonság**.

A **Pesti Hirlap** még **rendkívüli kedvezményeket** is nyújt előfizelőinek:

1. minden két hétben **zenemellékle**tet,

2. minden évben **karácsonyi ajándékul**

👁️ a Pesti Hirlap nagy képes naptárát. 👁️

(Lásd a tulsó oldalon.)

Előfizetési árak: Egész évre 14 frt. Fél évre 7 frt. Negyedévre 3 frt 50. Egy óra 1 frt 20.

Mutatványszámokat egy hétig kívánatra ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 7. SZÁM.

A PESTI HIRLAP NAPTÁRA.

Egyedüli a maga nemében az a kedvezmény, melyben a **Pesti Hirlap** részesíti előfizetőit.

Karácsonyi ajándékul

közvetlenül a karácsonyi ünnepeket megelőző napokban, minden előfizetőnek, — még a most belépő új előfizetőknek is —

ingyen és bérmentve

küldi meg a lap kiadóhivatala a **Pesti Hirlap 1892. évi díszes nagy naptárát,**

mely minden egyéb naptárt fölöslegessé tesz,

amint azt alább felsorolt tartalma kétségtelenül bizonyítja.

Aki tehát a **Pesti Hirlapra** októbertől kezdve — habár az előfizetési díjnak havonként (1 frt 20 kr.) beküldésével — előfizet: karácsonyra ajándékul kap egy **30 iv terjedelmű naptárt**, mely a tavalyinál még nagyobb és díszesebb kiállítású lesz.

A naptár **elmlapját** pompás kép díszíti, melyet **ROSKOVICS IGNÁC** jeles festőművész rajzolt.

A 9—10 **ivnyi szépirodalmi rész** a Pesti Hirlap munkatársainak java dolgozatait tartalmazza. Köztük:

Jókai Mórtól

„BOSZÚ A TÚLVILÁGON“

cím alatt elbeszélést a jövő századból;

Mikszáth Kálmántól novellát „Hol van ő eminenciája?“

címmel;

Murai Károlytól egyfölvonásos vigjátékot „Vasuti kocsiban“ cím alatt;

Kenedi Gézától csevegést „Az előkelőségről“;

továbbá novellát, rajzot, tárcát, kisebb-nagyobb közleményeket: Borostyáni Nándor, Sebők Zsigmond, Tórs Kálmán, Bársony István, Gerő Ödön, Kada Elek, Somogyi Ede, stb. stb. tollából.

A naptár többi tartalma:

- a) **naptári rész**, minden hónap mellé üres fehér lappal följegyzések számára;
- b) **újszri cím- és névtár** (központi, megyei és városi főbb tisztviselők, budapesti ügyvédek és orvosok, országgy. képviselők, bírók név- és lakjegyzékével);
- c) **fővárosi kalauz**, sok hasznos utmutatással;
- d) **országos- és helyi vásárok** legteljesebb jegyzéke.
- e) **sorsolási naptár**, bélyegfokozati és pénzátszámítási táblázatok;
- f) **képek** (24—30 oldal) magyarázatokkal és hirdetések.

Ennél teljesebb és gazdagabb tartalmu naptár ma valóban nem készül hazánkban. **8 est minden, október 1-vel belépő új előfizető is megszerezheti magának, egyetlen krajcár ráfizetés nélkül.**

(A többit lásd a másik oldalon.)

A Pesti Hirlap előfizetési ára:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy hóra 1 frt 20 kr.

—>>> Rendes zenemelléletek. <<<—

☛ Mutatványszámokat kívánatra egy héttig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal: ☛

Budapest, V. ker., nádor-utca 7. szám.

ZALA

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 5. frt. — kr.
Félévre . . . . . 2. „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1. „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyiltár petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám.

Idő intézendő a lap szerkesztésére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert körök-ből fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Dézsalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Száz év után.

A »Legnagyobb magyar« születésének századik évfordulója alkalmából a helybeli ker. iskola által tartott ünnepélyen a díszbeszédet Bón igazgató tartotta. E díszbeszéd, mely egész teljében a hazafiaság sugallata, méltó arra, hogy lapunk homlokán lásson napvilágot.

Kévesen hallották e beszédet, pedig megérdemli, hogy az egész világ, de különösen Magyarország minden egyes polgára ismerje, megérdemli főleg megyénk lakossága, hogy megismerje, miként gondolkozik e hazában e hazáról és ennek felvirágozásáról a magyar szűzország és ezért közülük egész terjedelmében e beszédet, melynek szó szerinti szövege így szól:

»Száz éve ma, hogy Magyarország legnagyobbat fia, gróf Széchenyi István »A legnagyobb magyar« először látott napvilágot. Száz éve, hogy Magyarország egén ama elsőrangú csillag tűnt fel, melynek ragyogó fénye a világot bámulatra ragadta, de melynek gyönyörű pályafutásában fájdalom! csak rövid ideig gyönyörködhettünk.

Igen, Széchenyi Istvánt joggal a legnagyobb magyarnak mondjuk; az volt ő nemcsak az ő korában, hanem az volna még most is; mert nagy az, ki a jelennek gyak-

ran csalo látszatán keresztül a jövőt látja a maga valóságában, mint már bölcsünk mondták: Ki a nagy? ki a bölcs? Az, a ki a jövőt látja.

És Széchenyi István jó tekintete fél évszázaddal ezelőtt látta az állapotokat, melyek alakulásának mi most tanui vagyunk.

Az ő éles szemével régen belátta, hogy Magyarország úgy közgazdasági, mint politikai tekintetben nem foglalja el az őt megillető helyet, de belátta azt is, hogy e célt csak békés fejlődés, társadalmi és szellemi haladás által érheti el a úgy szóval, mint tettel megmutatta az utat, melyet elhoz vezetőknek tartott: nemzeti szabadság, fokozatos és észszerű haladás, társadalmi, közgazdasági, de főleg kereskedelmi s ipari téren.

Bár a tollat ép oly jól forgatta, mint a kardot, ő mégis inkább a tett embere volt, s gyakorlatilag mutatta meg, miként véli nagy reformterveit érvényesíthetőkké. Mint a Vaskapu-szabályozás fővezetője, ezáltal a dunai gőzhajózást igyekezett előmozdítani Tisza-szabályozását ő kezdeményezte, a főváros két részét összekötő remek művi láncból, az első pesti gőzmalom, a honi iparegyesületek s számos más közhasznú alkotás neki köszöni keletkezését.

Midőn a 16. században Magyarország szellemi hátramaradottsága elpanaszoltatván, egy tudományos akadémia alapítása felől hosszú viták folytak. Széchenyi István, az akkor még fiatal mágánál föllépett és egy egész évi jövedelmét, mintegy 60,000 forintot ajánlotta fel. A többi nagy urak e nemes példán buzdulva hátra nem maradhattak és a magyar tudományos akadémia jövője biztosítva volt.

A múltézetnek a nemzeti színházban emelt templomot, a társadalmi élet fejlődése és nemesítése végett a nemzeti és sok más kaszinót, társas és immiválósági egyesületet, köztük a nagy-kanizsai polgári egyesületet is létesítette.

Mint államférfi a békés fejlődés, a kölcsönös előékenység és engesztelődés barátja, az erőszak, a vérontás ellensége volt.

És bár az 1848-as mozgalmakban mint az első magyar miniszterium tagja tevékeny részt vett, látván, hogy a szakadás Magyarország és Ausztria közt kikerülhetlen mély fájdalommal elméje beborult és a nagy lángész, mely futó meteorként káprázgató fényével egy egész korszakot bevilágított, nemzetének örök gyászára lenni megszűnt.

A „ZALA“ tárcája.

Széchenyi emlékeztető-ből.

Ég az óltér. Im körbe gyűltünk,

Már is tüzendő szent lángja hevíltünk
Féng-világot varunk öcsénybe
Oh, rájuk a tüzet, hogy este nála
Enyhet találjon áldó magzatunk!
Ez lesz a múlt, a valódi háló,
Mit a nagy Jólétünk alhatunk.

Hitel, Világ és Stádium! ti három —
Nem kézzel irt könyv, mely bölcsel, tanít,
De a lét és nemléti közti határon
Egétbe nyúló hármass pyramid!
Im hald állócsón a számmun eharja,
Déljén nyugatról a sieár homok:
A bujdosók előtt el nem takarja,
Melyet ti megjelöltük a nyomot.

...Hová tekintesz földedén magyar
Hol Széchenyi nevé ne lévő megírva
Órök dicő-ből jnyagvirágot?
Ha búzke nével edzi habzó pályán,
Ha szomszédító díszes körbe gyűlve,
Ha szedragokon röpít a gőz dajállya,
Ha tenni szépre, jóra egyesítve:

Duna, Tisza és mely püszszeges hordja
Félt s szabályhoz tárti kénytelen;
Amannak hódol a széklik csoportja,
S Tiszaújszák híre újul megjelen.

Az ifju szép Pest, ki bizton álllee.
Nyujt a Coréin agy vérdának hü kezét,
S az éles honi szót selegyíti nyelce —
Széchenyi mind ez emlékeztet!

Széchenyi hírelt, a lángész csodált
Ragyogja minden, távol és közel;
Aldozni még jerünk, — oh oly sokáig
Nem értük — Széchenyi szívéhez el.

Értünk hevílt, miattunk megszokadt sziv,
Te az engézet ágyán portalód!
Késő, de tartozott szent hódolat hiv:
Egy nemzeté im, e hallás adó

Szentebb a föld, honunk áldott alapja,
Mióta nagy sziv, benne nyugoszol;
Szentebb a multak ezredéi lapja
Mióta, nagy név, hozzá tartozol.

Nem hat meg az, ki milliókra költi
Dús élte kincsét, dambár napja múlt;
Hanem lerészvén, a mi benne földi
Egy éltető eszmécsé finomul,
Mely jennmarad s nőttön nő tiszta fénye,
A mint időben, térben távozik,
Melyhez tekint fel az utód erénye:
Ohajti remél, hisz és imádkozik.

Te sem hallál meg népen nagy halottja!
Nem mindenestül rejt a cenki sír.

Nép, mely dicőt, ünnepszatost így magasztal,
Van élni abban, hit, jog és erő.

Arany János.

Hymnus

Isten segits! királyok istene!
Emeld fel hozsát a király szívet,
Értelme legyen mint napod szemé.
Hogy végig lássa roppant helyzetét,
Hogy a ki fényben milliók fellett van,
Legyen dicsőbb erényben, hatalomban.

Isten segits! népeknek istene!
Tedd jóra munkássá a nemzetet,
Hogy a mihez jog örös keze
Végére hajtson minden kezdetet;
Add, hogy mit emberész és kéz kicíhat,
Ne törja mástól, mint szerencsedíjat.

Isten segits! országok istene!
Ruházd fel áldásoddal e hazát,
Hogy mint az ókor boldog édene
Dusán érvitson bérben, sikon át,
És mig keblén a hűk örömben élnek,
Pallást mutasson fondor ellenének.

Isten segits! szabadság istene!
Adj, hogy megértsük e nagy szózatot,
Adj csüggedetlen szívet is vele,
Hogy tárti tudjuk, miint szent közjogot,
Tiszteljük azt a törvény érez szabában
S ha vieni kell, a vérenek bíborában

Mindenható egység istene!
Ki össztartod a világot,
Engedd, hogy bármi sorsnak ellene,
Vezessen egy nagy gondolat,
Hogy nemzetünknek mindenik nyomára
Ragyogjon embermúltóság sugára.

Városmarty Mih.

Oh mért nem adodott nekem, hogy e szellemi hőrost érdemeihez méltóan méltat-hassam?! Mért oly gyarló a nyelvem, hogy csak néhány parányi vonásaira kell szorítkoznom?!

De hiszen a legkésebben szóló, a legkittünőbb szónok sem volna képes történel-münk e kiváló alakját az ő valódi nagy-ságában méltatni és azért én is csak azon hozsátok jutézzint intésemre szorítkozhatom, hogy a nagy, halhatatlan hazafi példáját követve, mint ő, úgy ti is mindig az igaz haladás barátjai, a hazának (pedig holtig hű fiaii legyetek, hogy az ő elve; a haza minden előtt nektek is löelvetek legyen, mely szent lobogóul, vezérlő csillagul szolgáljon az életén át, hogy lelketek mélyé-ből szeressétek e hont, mely fiaii közt nem ismer különbséget, melynek törvényei ol talmaznak, melynek földje eltart.

Igen, kedves fiam, a haza minden előtt, iparkodjatok mind sirig hű, önfel-áldozó fiaii lenni e drága hazának, járulja tok hozzá kiki tehetségeihez képest, annak felvirágoztatásához, erősítéséhez tegye mindenki kötelességét és teljesülni fog nagy Széchényink jelszava: »Magyarország nem volt, hanem lesz.«

A hadügyi költségvetés.

Lapunk 37. számában jeleztük, hogy a had-ügyi társa részére a közös hadügyi minister jelentékeny többletet kíván, miut az előző évben volt előirányozva.

Jeleztük ezt is, hogy a magyar pénzügyi-minister ellene van e többletnek és hogy együttes ministeri tanács fogja e kérdést tárgyalni.

E tárgyalás már megtörtént a arról köveke-zőkben értesítjük olvasóinkat:

E hó 21-én Bécsben a külügyi hivatalban 4 órai közös ministeri tanácskozás volt. E hó 22. pedig I és 2 óra közt Ká'noky gr. külügyi-minister elnöklete alatt ismét közös ministertanácskozás volt, melynek befejeztével a miniszte-erek átmentek a királyi palotába, a hol ő felsége elnöklete alatt 2 és 4 óra közt volt közös mi-nisteri értekezlet, melyen azután a delegációk elé terjesztendő javaslatok feletti tanácskozáso-kat befejezték. E tanácskozások végeredménye

megfelel mindkét kormány amaz óhajának, hogy a közös hadügyi kormány nagyobb mérvű kö-vetelési által a két pénzügyminister részéről előterjesztendő jövő évi állami költségvetési elő-irányzatok mérlegel meg ne zavartassanak. A hadügyi minister tehát számba vette a két pén-zügyminister kívánságait és így úgy az osztrák mint a magyar költségelőirányzatok az 1892. évre egy alig említésre méltó deficitet fognak felmutatni. Az ő felsége elnöklete alatt tartott közös ministeri tanácskozás után a külügymi-nisteriumban folytatólagos tanácskozásban a hozott határozatok alapján számszerűleg megál-lapították a jövő évi közös előirányzatot. A de-legációk összehívásai napját még ma nem hatá-rozták el véglegesen, egyelőre november 7 ben állapodtak meg. Szapáry és Wekerle miniszte-rek egy napig még Bécsben maradnak. Wekerle pénzügyminister az 1892-dik évre szóló állami költségvetési előirányzatot, a mely most már végérvényesen van megállapítva, az október 3. egybélépő országgyűűs első ülésének valamelyikében, valószínűleg október 8 án fogja az or-szágyűűs elé terjesztetni, ugy, hogy a képviselőház pénzügyi bizo'tsága a delegációk ülése-zéséig befejezheti az előirányzat tárgyalását. A delegációk ülése-ése alatt a képviselőház bizott-ságai nem fognak ülésezeni.

A tárgyalás részleteiről következő értesíté-sink vannak:

A közös hadügyi minister többlet-követeléseii kétfélék. A hadügyi ministerium ugyanis nem kívánja azt, hogy a kért 186 millió forint egy-szerre vételessék fel a jövő évi költségvetésbe. Az egyik rész azonban esedékessé válik. E több-let követeléseket szükségessé teszi az idei rossz termés, az élelmiszerek megráguulása, a mi természetesen a csapatok élelmezésénél is jelen-tekény szerepet játszik. Az ezekre alapított kö-vetelesek ellen körülbelül nem is igen lehet kifogásokat tenni, ezeket akarva, nem akarva meg kell szavazni. A többlet-követeléseknek egy másik része abból ered, hogy a füst nélkül való löport most nagyobb mennyiségben kell besze-rezni. Ez ellen s:m lenne a pénzügyminiszte-reknek valami szigoru kifogásaik hanem a had-ügyi minister követeléseinek másik csoportja az, a melylyel szemben azok ellenzékét csinál-tak. Az e csoportba eső követelések nem egy-szerre, hanem részletenként terhelnek a közös költségvetés s ezeket hadügyi minister ama rég-óta hangoztatott szükséggel indokolja, hogy a békeállományt növelni a s tiszték számát szá-porítani kell: a 18.6 millió forintnak többi részét lökép e célok megvalósítására kéri a hadügy-minister részletekben, ugy hogy e címen ev-ről évre bizonyos kvóta szerinti összeg vételessék fel a hadügyi budgetbe. Bauer báró töle telhe-tőleg indokolta e követelést azokkal a motivu-mokkal, a melyek jobbara már ismeretesek. De vele szemben határozott állást foglalt a két

pénzügyminister. Kifejtették, hogy mily óriási megerőltetésbe került a dehozitnek az állami költségvetés-ekben való megszüntetése s hogy a mostani hadügyi követelések nagy mértékben fenyegetik a pénzügyi helyzetet; már azok a követelések is, a melyeket a kényszerhelyzet in-dokol, veszedelmet hozhatnak, hát még az, ha bizonyos részletekkel a jövő évek költ-ségvetésit is megterhelik! Wekerle pén-zügyminister határozottan a visszalépéssel fe-nyegetőzött az esetre, ha a hadügyi minister le-nem szállítja követeléseit s hír szerint a ma-gyar ministerium a Wekerle álláspontjával szo-lidárisnak nyilatkozott. A két pénzügyminisz-ternek határozott kijelentései csakugyan enge-dékenységre bírták Bauer bárót és követelése-i-nek egy részétől elállott.

Emeljük városunkat.

Kétségtelen az, hogy egy város emelkedésére több különböző mozzanat egybe elvadása szük-séges; a népesedés szaporodása, a kereskedelem és ipar összpontosulása, a közlekedési módzatok megkönnyülése és az adó alapok szaporodása.

Az adóalap szaporodásának egyik módzata az építkezések, minél több épület emelkedik a város területén, annál közelebb lép a város emel-kedésének nivójához; hogy pedig az építkezé-sok lehetővé váljanak, arra mindenk előtt ta-lajt kell szereszünk.

Azt hisszük, ez volt egyik főindoka városunk képviselő testületének akkor, midőn két évvel ezelőtt elhatározta, hogy a magyar utcából az Árpád utca kiszögellésénél, egy új utcát fog nyitni, mely egy részről a magyar utcát, a ci-gányutcaval lesz hivatva egyenes irányban öss-zekötöni, másrészt pedig alkalmat fog nyuj-tani a nyitandó utcában az építkezésre s ez ál-tal újabb adó alapot teremteni.

Annak idején kellően meg lett vitatva ezen új nyitandó utca szükséges volta s így most, mint egy feleslegesnek látszik azon indokokat, mely e szükségeseget igazolja újból felszörölni, de mivel az emberi véges elme, könnyen feled, s annak már két éve mult, hogy e kérdés szó-nyegen volt, nem lesz halatlan dolog, ha álta-lanosságban felemlítjük az indokokat s feleleve-nitjük újból e kérdést.

A város rendezésének tervezetében, mint azt a tervrajz mutatja, a magyar utca és Árpád utca kiszögellésénél egy új utca nyitása már fel van véve, az Arany-János utcából egy kiszö-gellő utcának ezen fentebb említettük új utcába leendő bevezetése szintén jelezve van a tervezet-ben, sőt ez az átmetsző utca felében tényleg meg is van hagyva: a város szépitése követeli, hogy a város csak nem kellő közepén, a magyar utca központján' utca nyitassék, hogy az ott elterülő kukurica földek a város belsejéből eltá-

Széchényi emléke.

1891. szeptember 31.

Tudjátok ki nyugszik

A nagy-cenki sírba?

Kinek szivünkbe van

A neve fűlve

Szavunk közepébe

Írták be apáink.

Ott fogják hordozni

Késő unokáink

Világrázó eszmék!

Csodás események!

Fenkölt magasztos jó!

Halhatatlan lélek!

A béke anyjala

Dubó csatlak közte!

Széchényi nevéhez

Vannak mint fűzölve

Szűz évs, kesgy feltűnt

E csillagnak fénye

Szép Magyarországnak

Tündiklő egére.

Ott ragyogott fénylett

Ezer csillag közte!

Egyszer csak lehullott

Darabokra törve.

Összetörve hullt a

Cenki temetőbe.

Nyíló rózsá bimbók

Fakadtak belőle.

Széchényi porából

Fakad ott a rózsá!

Magyar nemzet! e nap

Szüksits egyet róla!

... Tudjátok, ki nyugszik

A nagy-cenki sírba?

Kinek a lelkiünkbe

Van neve beírva.

Apáink írták be

Lelkiünk közepébe:

Egyszer áldassák

Széchényi emléke!

Pócsner Árpád.

Nem is olyan messze.

Nem is olyan messze.

Nem is olyan régen,

Jó emberek ástak egy sirt

A temető szélén.

Fűja elsüppedt má,

Hantja rég behorpadt,

Ki nyugszik ott? nem tudja már

Senki! én tudom csak.

So'se jártam arra,

Ismeretlen tájék —

Ismeretlen, azt beszélik; —

De én rátdálnék!

Egy búz, titkos érzet

Itt éy, sajoj bennem —

Megmondaná minden ize,

Hogy merre kell mennem

S utálan uton bár

Borongó vak éjbe

Rátdálnék nyomatlan is

Az igaz övényre

Te nyugszol ott lelkem

Leomlott bárdnyá!

Emléktelen pusztá sírban,

Kiellen magányba

De ezt más nem tudja

Csak én tudom, érzem

S a ki hulló könnyem látja

Az Isten az égben!

Herka Mihály.

Külföld.

Pétervár. Az orosz kormány, hogy a szegény, inségen élő népek munkát adhasson, elhatározta, hogy több új vasutvonalat épít. Azonkívül különféle szárnyvonatokkal összeköttetést akar teremteni több perzsa várossal és Afganisztánnal.

Konstantinápoly. Baross Gábor magyar miniszter a török fővárosban időzött. A miniszter öt léte alkalmából következő értesítések jöttek; Baross Gábor magyar kereskedelemügyi miniszter, a ki e hó 16-án érkezett ide, főképpen annak szentelte idejét a török fővárosban, hogy megismerkedjék azokkal a viszonyokkal és intézményekkel, melyek Magyarország keleti forgalmára nézve fontosak. Meglátogatta a börtönt, a török kereskedelmi kamarát, s a vámházat. A magyar kereskedelmi részvénytársaság konstantinápolyi főügynökével hosszabb ideig tanácskozott a csomag-fogalomról, mely Magyarország s a Levante közt legközelebb lép életbe. Azután az anatólia vasutakat járta be a miniszter s visszatért Budapestre.

Róma. Az itteni katolikus clericális lapok a pápa egy levelet közlik a párbajozás erkölcsetelen szokása ellen. A levél Schönborn gróf bíboros prágai, Cremonai kölni érsekhez és más németországi, osztrák és magyarországi érsekekhez és püspökökhöz van intézve.

Lapunk olvasóihoz.

Az új negyedév küszöbén állunk, nem iparkodunk nagy szavakkal élni, hogy a közönséget lapunk támogatására felkérjük nem is szándékunk részletesen fejtegetni mit adott eddig lapunk. A lefolyt év, mióta a Zala szerkesztését vezetjük eléggé nyíltan mutatta azt, hogy mit a lap átvétele alkalmával megirt programunkban elmondottuk, szó szerint megtartottuk.

Igyekezünk a lapunk körül tömörült közönségünknek kifejtett izületének tekintetbe vétele mellett, oly lapot adni kezébe mely a vidéki lapok között nem csak megállja a versenyt, hanem sok tekintetben azok felett is áll.

Hogy pedig lapunk, mint politikai irányu lap ne csupán a férfi olvasóknak nyújtson élvezetet, szépirodalmi mellékletünkkel a család női tagjainak is élvezetesebb olvasmányt nyújtottunk s fogunk nyújtani ezentúl is.

Munkatársaink, kiknek egy része a fővárosi írók, más része pedig a helybeli és vidéki tollforgató férfiakból áll, jövőre is ép oly odaadással fogják támogatni a lapunkat mint tették azt eddig is a lefolyt év alatt.

Mi nem ígérünk többet, mint a meynyit adni képesek vagyunk; de a mit egyszer megígértünk azt ezentúl is mint eddig megfogjuk tartani s ez ígretünk mellett felkérjük olvasóinkat, hogy a kiadó hivatal előfizetési felhívását figyelembe venni és azt ismerőseik körében is ajánlani sziveskedjenek; s kérelmünk mellett üdvözöljük olvasóinkat az új negyed év küszöbén. **A Zala szerkesztősége.**

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed beállott; a kiadóság tisztelettel kéri fel a tisztelt olvasó közönséget, hogy mint eddig, ezentúl is a lapot támogathatja és ismerőseik körében terjesztheti és hogy a ZALA előfizetését mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldése körül akadály legyen; mit annál is inkább kerülni óhajtunk, mert a ZALA képes mellékletének szétküldése, a kiadóságnak most már kétszerezs munkát ad.

Felkérjük azon tisztelt olvasóinkat is, kik előfizetéseikkel hátralekban vannak, hogy a hátralekos díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A ZALA előfizetési ára, dacára, az ingyenes szépirodalmi melléklet kiadásának, mit sem változik, s marad, mint volt eddig, és pedig:

**Égész évre . . . . . 5 frt.
Fél évre . . . . . 2 „ 50 kr.
Negyed évre . . . . . 1 „ 25 „**

A jegyző és tanító urak a lapot 3 forintért kapják, ha egész évre előre fizetnek.

A „ZALA” kiadósága.

Helyi ujdonságok.

Az időjárás ellen szeptember második felében sem lehet sok kifogást tennünk, ha bár nem is volt minden nap olyan augusztusi forróság, mint a hónap első felében, mindazon által elég meleg derült napjaink voltak; csak az a nap-éj egyenlő beálltával vált kissé esőre az idő, mi azonban az aequinoctium tényleges megérkezéével 23-an reggel 4 óra 46 perckor ismét teljesen visszatért a derűre s reggelre barátságosan mosolygott a nap. Erdekés volt a lefolyt heten szeptember 21-én két az egyboloztatának egész látóhatárát átölelő szivárvány, melyből természetesen meglett gazdánk között a jóslat, hogy: lesz sok bor, kenyér, széná és pálinka. Ohajjunk, hogy a jóslat teljesüljön. — Az ország különböző részeiből vet érte-ülésünk szerint, mindenütt meleg időjárás volt. A legmelegebb volt 19°, a legkisebb meleg 10°. A meteorológiai jóslat szerint a jövő héten felhős, esőre hajló időjárást várhatunk.

Széchenyi ünnepély. A legnagyobb magyar születésének száz évfordulóját városunk iskolái kegyelettel ünnepelték meg. A ker. iskola ünnepély, más helyen találjuk lapunkban olvasóink, a többi iskolákban rendezett ünnepségeket következőkhez adjuk: *A helybeli 6 oszt. polgári iskola* ünnepséggel ülte meg e hó 21-én gróf Széchenyi István születésének századik évfordulóját. Az ünnepély egyszerű volt, de egyszerűségében is megfelelő a honfiai kegyeletnek, melylyel a nemzet a legnagyobb magyarokat tartozik. A polg. isk. ifjuság 8 órakor gyűlt össze a polg. isk. rajztermében. Dr. Bartha igazgató bevezetésül fejtegette az ünnepély fontosságát. Utánn Hofmann Mór tanár megtartta a halhatatlan hazafi, vázolta a haza anyagi és szellemi emelkedése érdekében kifejtett tevékenységét s rámutatott, hogy még mai nap is minden jóra való törekvésen Széchenyi szellemé ismerhető fel. Végül az igazgató intézetti meg néhány buzdító szót az ifjusághoz, melylyel az ünnepély véget ért. — *A nagykanizsai köz. nép- és felső népiskolák is gr. Széchenyi István a legnagyobb magyar születésének 100. évfordulóját méltó kegyelettel ünnepelték meg.* Ez alkalommal a föllobogozott központi iskolában reggeli 8 órakor a tanstülettel egyetemben az összes ifjuság megjelent, amidőn a fiúknak Hajjató Sándor fel. népiszkolai tanító, a leányoknak pedig egy-más teremben Szalay Sándor tanító tartott hatóság beszédet a nagy hazafi érdemeiről. E beszédből kiütönsön kiemelve történelmünk kimagasló alakját, intézményeit és a tanügy érdekeiben tett páratlan hazafiságot; melyeket a méltó felkészültséggel tolmácsolva nem szüntek meg az ifjuságot a nagy hazafi kimagasló erényeinek követésére buzdítani és ösztönözni arra, hogy gróf Széchenyi István a legnagyobb magyar emléket szívökben mindenkor megőrizve annak követésére törekedjenek.

A zalavári apátot Rozmanith Richardot fő felsége megerősítette apati székeében Zalamegye utolsó tíz évi történetében jelentékeny esemény Rozmanith kinevezése, mert tudvalevőleg Modrovich utolsó volt zalavári apát elhalálása után, alapos indokoknál fogva a zalavári — azelőtt független apátság — nem lett betöltve, hanem alárendeltetett a pannonhalmi főapátságnak; azon indokok, melyek e rendkívüli intézkedéseket szükségessé tették, — már megszűntek s így a zalavári függelen apátság ismét helyre állítatott; mi csak örömmel vetjük a korona helyben hagyását, mert Rozmanith apát multja elég biztosíték arra, hogy a zalavári apátság ezentúl is oly rokonszenvenvel fog viseltetni megékén közügyei iránt, mint viseltetett hajdan, százasod lenállása óta. Hiszünk, hogy e reményünkben nem fogunk csalatkozni.

Ellenőrzési szemle. A m. k. honvédség keretébe tartozó szabadságot és tartalékos honvédek ellenőrzési szemléje Nagy-Kanizsán e évben október hó 2-án less megtartva a Hungaria szállodában.

Nyugolombba lépett Cseznák László kir. tanácsos, a Feszélyes grófnak Keszthelyen évtizedek alatt volt uradalmi ügyész e közből jóság igazgatója. A derek hivatalnok, ki a grófi család a legmelegebb rokonszenvenvel tisztelt méz. s a gazdálkodás körében kifejtett érdemeiért (Feszélyes) a királyi tanácsosi-címrel nyerte Szombathelyen togja nyugalmi éveit tölteni, hová e hó végével már át is költözött. Keszthely városa egyik legkedveltebb alakját s közügyeinek tevékeny támogatóját veszti el atávozóval s a tanácsos rokonszenven kíséri őt nyugalmi tuskolómába.

Az első lépés. Lapunk utolsó számában egy hazai izrael. egyet. feliratu cikkünkben jelezük, hogy a helybeli izr. hitközség a budapesti „Iparosok és földművesek” gyámoltó-egyletének eddigelő nem tagja, s felhívta: a hitközséget e némes célú egylet tagjává lenni. A hitközség érdemes elnöke gelsei Gultman Vilmos ur távol lévén dr. Neumann örökbí ur tette meg a kezdeményezést, s mint értesülünk már kész indítványt készített el, a hitközséghez, hogy a teneteb jelzett egylet tagjává a Nagy-Kanizsán létező izrael. hitközség is belépjen. Az az első lépés, és mi meg várunk győződve, hogy e lépésnek meglesz a humanismus érdekében általunk várt és jelzett eredménye, mert ismerjük a helybeli izraelita polgártársak humanus erzelmeit, mely biztosíték arra, hogy nemcsak a hécsi, hanem a budapesti magyar egyetnek is tagjává lesz városunk izr. hitközsége.

A városi polgári iskolába a jelen tanévré beiratkozott összesen 193 tanuló, és pedig: Az I. osztályba 64, a II-ba 44, a III-ba 31, a IV-be 14, a VI-ba 8. Az összes létszám a tavalyit 14-gyel haladja meg.

A „Déli vasút” forgalmi fontosságát vették az értesítést, hogy a Kottori állomás ez évi október 1-től „Kottori-Alsó-Dombor” és „Kraljevac” állomás, ugyancsak október 1-től „Mura Király” elnevezést nyer, mit is az utazó közönségnek ezennel tudomására hozunk.

Tanfolyam Mult számunkban megirtuk hogy postamesteri, illetve posta és távirtda kiadói tanfolyamok herendése van terve véve, és hogy e tanfolyam ez évi október hónap nyílik meg; most a pécsi posta és távirtda igazgató arról értesít, hogy a postamesteri, illetve posta és távirtda kiadói tanfolyamok nem folyó évi október 1-én nyitattak meg, miként az tévedésből a Budapesti Közlöny-ben is közöletetett — hanem csak november 1-vel, mineltogva a tanfolyamok valamelyikébe leendő felvetel iránti folyamodványok határideje október 15-éig meghosszabbították.

Harc egy amazont. Kacsák menyecske Bohár Teréz szentbalázsi asszony, ki is hódít mindenütt a hol megjelent. A menyecske a mult vasárnap a „Buzás”-féle kocsmában hódítgatott, s az ott levő férfiak két csapatra oszolva mind a két csapat magának akarta meghódítani a csinos amazont. Egyik fél szám engedett s harca került a doloz a két ellencsapat között; de mielőtt a győzelem eldőt volna, bele avatkozott a rendőrség, s ez vitte el magával a harc tárgyát a szép menyecskét az őrségi szobába, bönnet másnap haza toloncolták, hogy otthon keltsen harcot hódítassivat, nem pedig a mi békés városunkban.

Cselédünk erkölcsetességét lejobban tanusítja az a körülmény, hogy leánycselédék éjnek idején, részegen baranzolnak az utakon óriási dalolást vivén véghez. Ily kedvtelésben voltak a mult vasárnap Horváth Juli és Sinkovics Rozsi cselédleányok, kik a templom melletti cintoriumban oly ékelen dalolást vittek véghez, hogy a rendőrség mindkettőt, éjjeli csendzavarás miatt elfogta s most a kapitányságnál a börtönben gondolkoztak a lefolyt vasárnapi éjjeli kedvtelésükről.

Szőlőhegyi lopások. A közellévő Somogy megye területén levő szőlőhegyekben a lefolyt héten nagyobb mérvű alma és szőlő tolvajlások történtek, a helybeli rendőrség erélyes nyomozást indított és a tetteseket részint Sánchban, részint Szent-Miklós község területéhez tartozó Bagola hegyben kézre kerítette, és az eljárásra illetékes csurgói kir. járásbírósnak átadta. Nagy baj az, hogy meggyünknek annyira a legteljesőbb sarkában vagyunk, hogy ha délnek megyünk csak 30 perc alatt, ha keletnek megyünk 20 perc alatt Somogyban vagyunk; Alsó-Sanc és ugyazinte szentmiklósi határokon hozzá tartozó szőlő hegyekben már többször bizonyult a helynelküli pásatorok, cselédék és hasonló közbiztonságra veszélyes egyének lagnak illetve tartózkodnak, buvó helyük ott van, működési területük azonban Kanizsa, idejárnak be éjjelenként bűncselekmények elkövetése végett. Üdözösködtem akadályokba ütközök és nagy nehézségekkel van összekötve. Ily körülmények közt csakugyan kívánatos és városunk

köszönetkérdés névén önyös volna, ha Kanizsáról a közrendészet felügyelet Al-ó Sándor Sz. Miklós közölgése is akadálytalanul kiterjeszhető volna.

Összeszürkálta barátját. Haszon Gy. (talán jobb volna, ha Haszontalan volna a neve) kis-kanizsai legény a király-utóba mulatott Brüll József rendőrről jól ismert egyenlét. Összeszürkáltak a Haszon bicskái ránya ugyancsak ösz sze-zurkálta „barátját”, s kijelenté, hogy „rostát csinál a bőréből”, de egy ott lábatlankodó rendőr megakadályozta a hőst, némes elzárásában s bekiéverte a kapitány-sághoz, honnét maanap a bírósághoz kiértek. Brüll több sehtől vérteti, de szerencsére valamennyi csak könnyű sértés.

Lapások *Burcsán Éva* szolgálatány Lantoska Károlyné konyhájából ellopta a kulcsot, hogy kényesesebb éjeli kijárása legyen, de a kapukulcs mellett elemelt még egy selyemkendőt és egy gyermekkapot is. A rendőrség állította: *Tamján Anna* családleány Ney Józsefnek megtakarított s egy kis cseréttakrékszelencében tartott 3 fét pénzét ellopta; a tolvajleányt a rendőrség kére kerítette és átadta a bíróságnak.

Szemegetés.

Irja: *Kánizs Béla.*

Brrr, de hideg van! Reánk törtédt az idő, — mint akár a *közjegyző ur* a pögárra. Szakasztott úgy vagyunk az őszel, — mint a szegény paraszt a közjegyzővel. Még be sem köszöntött már előre felénk tőle, — s mikor megjött akkor lázunk, reszkedünk.

Az egyzseri polgárnak is hagyaték tárgyalási ügyben utja volt a közjegyzőhöz. *Közjegyzőt már hallott látott*, ismerősei jó előre betanították, hogy meg ne ijedjen, ne féljen ám, ha tekintetes ur ráfordul is; nem oly rossz ember ám az s milyennek magát mutatja, csak sze-et egy kicsit az emberek rezendozni, mert már ez szokása s magával hozza a *hicalatos tekintélye*.

Föl is tette magában a Józská, hogy csak ő vele lármázzek, majd oda telet neki.

A tárgyalási napon tele föl biztatott bátorsággal megjelenik Józská a hivatalban.

Nagyon jó kedve volt a Tekintetes urnak; mikor a Józskát megpillantotta, — mosolygó arccal, — de oly stentori hanggal, a milyennel csak a közjegyző ur rendelkezik, — beszéltja, hogy: „Józská gyere be hát nő!”

A Józská el nem tudta képzelni, hogy haragzik-e most a közjegyző ur, vagy nem; — s ez a bizonytalan helyzet oly zavarba hozta szegényt, hogy bár már vagy negyedszer kérdezte tőle a közjegyző ur, hogy: „Józská hogy hívtak apádat?” — biz ő csak állt, szólni nem tudott, — s kezdett úgy igazában remegni mintha csak otthon egy csep bátorságot sem nyert volna a többiek biztatásából.

Megakalta ezt a közjegyző ur, s most már igazán kőse magas hangon, — hogy az ajók, ablakok megindultak tőle — kérde:

Hát megnémultál Józská vagy tén nem volt apád?

Ex már kihozta sodraból a békés polgárt, s mintha megbánna volna eddigi csöndes magavi-seletét, tőle lehető hangon kiáltotta vissza:

Több mint a Tekintetes urnak! Azért mert valaki nem kiabál nem kell ám még azt gondolni, hogy apja sem volt!

Jó kedve volt a tekintetes urnak, — elmosolyogta magát e paraszt bölcsességén, s azóta ha valaki azzal állít be hozzá, hogy *Jóbb apja volt mint neki*, arra soha sem tud haragudni.

Mikor Gleichenbergben voltam, utánam küldték a „Zala” megjelenő példányait, s ebből oly jól esett megtudnom, hogy biz Kanizsán is csak az történik, a mi Gleichenbergben.

Gleichenbergben ugyanis tartózkodott egy orosz Herceg, — s ennek ki lett adva a gróf Wickenburg-féle villa, erdővel együtt. Ebben az erdőben szokott az orosz Herceg naponként szarvasokra vadászni, egyet-egyet lelőni.

Mikor a Zalát olvasam láttam hogy Kanizsán is a Herceg — vadászik a szarvasra.

Csak hogy a míg az orosz Herceg a maga portáján vadászott, — addig a Kanizsai Herceg „tilos”-ban lődözött, — a miért atán most az „erdőmester” nyakon csapte.

Kár a „tilosba” járni annak, kinek akad a maga portáján is elég „jaldáni” valója, — s a ki nem tudja a fegyvert „jól kezelni, — mert „remeg” a keze is, — meg a „fegyvert is gyalró romsz”, *szinte rug nagyot a lövés*.

Ha még valaki jó „váltó” tud gyártani, — az még nem bizonyos, hogy „fegyvert is jól esik”, majd elvállik kedden, hogy mennyire mondott „Céltörést” az a rossz pisztoly!

Az ősz.

„Végig sir az ősz szél a pusztákon.” Így kezdte korán elhunyt tehetséges költőnk *Imrefi János* egyik legszebb költeményét.

Önkéntelenül eszünkbe jutott e költemény e hó 23-án midőn véletlenül a naptárba tekintve ott olvastuk, hogy ez a nap az ősz kezdete!

Tekintetünk az ablakra eset, a nap arany sugarai mosolyogva lopódzniak be az ablak üveg táblán keresztül, mintha ők is sietnének elrejtőzni szobánkban, elrejtőzni az ősz elől, mely megfosztja majd őket is mosolyuktól.

Sajátságos érzés fog el minket mindannyiszor a hányszor az év harmadik szaka az ősz áll be. Mint egy előjele ez a természet halálanak, — nem, nem elője, — ez valóóságos haldoklása az anyatermészetnek, mely már csak végvonaglás-sal erködik még egy egy meleg nap sugarai csalni meg önön magát, saját sirja szélére.

Mennyi találó hasonlat van a természet haldoklásában, az emberi élet enyészetehez?

A természet egyenkint vetkőzi le könnyű nyári öltönyét, az illatozó, lényepompában ragyogó virágok szirmai egyenkint hervadnak el, oly iljan alig fejlődve ki bimbajaikból; a fák lombos árnya eltűnik, a reményszín zöld levelek elsárgulva, élettelenül hullanak a nyirkos talajra, a megkopaszodott mezőkön elhangzott a madarak cicsérgése, a ligetek némák, a fülemüle nem trillázza szerelmi dalát párja felé, a erdők szerelme a gerle nem bug többé, néma lesz minden a természetben, mint a haldokló szobájában, mi kor az a halál tusát vivja.

Hogy is mondja *Vörösmarty*?

Elzáradt a virág, a fák zöld lombja lehullott,

Sárga leveléken nyugdel az ősz eivar.

Gyönyörű gondolat, igazi, valóóságos festése az ősznek a fájdalom lenyomata a természet haldoklása felett.

Haldoklik a természet; a végtelenség ürében folyton fennálló rendszer rohan saját utján lentarhatatlanul, még csak egy luvallat s a halál bekövetkezik.

Még csak az imént ringott hőlesőjében a legillatosabb virágoktól körüledve a bájos kikelet, meg alig éreztük életi melegét a nap arany-sugarinak, melyek megerlelték zöld kalászt hullálanzó stereink termekéit, és ... már itt a halál, itt a halál küzdelme.

Mint megresketett e gondolat!

A sávolt! szél zugasa elhat fülembé szemeim elől a leereszkedő ködfátyol eltakarja a látó határt, az üde leg meglelti sürü ködparávt, hogy vissza fojtsa lehelletemet, lábam alatt az elhalt sarga levelek oly kísértetiesen zörögnek ... minden, minden a halottra emlékeztet ... meg e néma csönd is, mely körültem van ... Elmerülők gondolataimban, melyek egymást üzik agyamban s önkéntelenül föl a kérdés: Örökre tartó-e ez a halál? Vajon az örök megsemsülést jelzi-e a halál fuallata?

De nem! A hit világa dereng felém! Ott áll a távolban a „csöndes emberek” hazája, kapu-ánál a golygatói tragédia jelenéve rá írva ez egyetlen egy szó: „Feltámadunk.”

Mily megnyugtató ez egyetlen egy szó! Feltámadunk, mert a természet soha meg nem semmisül, meg csak változik atalakul.

Te is fel fogsz támadni most haldokló anya természet, hó lepte airodról a tavasz zeírje fel fogja olvasztani a jégkerget s kebledben rejtett drága gyermekid, azok az illatos kis ibolyák hirdetni fogják feltámadásodat.

Ne félj tehát a haláltól, nem halál ez, csak szunyadás, az ősz read borítja földfátyolát, hogy lehunyhásd taradt szemeidet, ne félj e szunyadas nem tart soká, jönni fog a perc melyben a mosolygó nap sugarára ismét feinyitod lehunyt szemeidet!

S mily sajátóságos, a hit világa megnyugtatta háborgó lelkemet is! Most már én sem félek, én sem féletek téged haldokló természet, szujon, süvöltősen felelted, az ősz vihar, nem aggodom érted, mert tei fogsz támadni!

Tekintetem ismét ablakomra esett. A nap arany sugarai most is ott játszadoznak, mint pajzán gyermekek örülve, hogy még egy ideig ned hal el a természet; s oly jól esik elmerengésem a sugarakon, hogy ne hisz oly soká nem fogom őket látni, ha majd elszunyad az anya természet; de addig is élvezzük a lény sugarakat, s majd ha süvöltően az ősz szél s nem fogom látni többé a játszi gyermekeket, majd akkor fogom csak mondani neked anya természet: „jó éjszakák!; eddig csak várunk, lassuk, meddig fog tartani az ősz meddig fogsz haldoklani természet!

Palotai Ákos.

Irodalom és művészet.

— A „*Budapesti Estendő*” jogász lap közelebb megjelent számában dr. *Maiatis Mór* szerkesztő közérdekű cikkén kívül, *Fridman Bernát Busbach* Péter hírneves iktvárosi jogászok tollából is találunk cikkeket; a lap általában oly ügyesen van szerkesztve, hogy azt minden jogásznak a legmelegebben ajánlhatjuk. Megjelenik a lap minden szombaton, ára: egy évre 6 frt, fél-évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

— *Verne Gyula* (Jules Verne) legkedveltebb francia regényíró összes műveinek új és olcsó kiadására vállalkozott *Eisler G.* budapesti könyvkereskedése. A vállalat első kötete: „*Sirogoff Mihály utazása Moszkvától—Irkutskig*” már megjelent és csak a külső kiállítást véve is tekintetbe, bizvást állítjuk, hogy a könyv becsülete-re válik a magyar könyv- és kövel nyomtató iparnak. Jules Verne tola oly vonzó, hogy az mindenkit leköt és kevés író van, kinek művei oly tanulságosak és egyttal kellemesen mulattatók lennének. — A hétszerez szinnyomatu, pompás borítékba fűzött kötetek ára 80 kr., diss-kötésben 1 frt 20 kr.

— „*Magyar Hírlap*” cím alatt új lap lépett életbe e hó 25 én, mely minden hó 5., 15., és 25-én fog megjelenni. Szerkeszti: *Horváth E.* emer. Ára, egy évre 4 frt, félévre 2 frt.

CSARNOK

Honvédsírok*)

<i>Szép zöld erdő-teszi körül</i>	<i>Bégen, régen volt a csata</i>
<i>A honvédsírokat,</i>	<i>De hirt vrost is őt,</i>
<i>Szép zöld erdő gulyai közt</i>	<i>Es a rándor jelke előtt</i>
<i>Vidám napfény mulat.</i>	<i>Minden áltre kül.</i>

<i>Nem is napfény, tán az örök</i>	<i>Mégyezer és újra rohan</i>
<i>Dicsőség sugara;</i>	<i>A hancól, s álsó</i>
<i>Csak ködpráza néhet a szem</i>	<i>Dődtőlöz viashangozik</i>
<i>A sir hantjaira,</i>	<i>Szerte a hegytető</i>

<i>Vörös sípka, féngő szurony</i>	<i>Kitűzi ott a lobogót,</i>
<i>Tűzes szemangarvak</i>	<i>Oról a harci tét,</i>
<i>Képzátaljáték a szurkot,</i>	<i>A Földtől: éljen a hon!</i>
<i>Azok csillámlanak.</i>	<i>Váldó célegig let.</i>

Dalmady Győző.

Pálffy Móríc gróf Gödöllőn.

A gyermek játékaí visszatükrözik a kor eseményeit, a nagyok szokásait és lelkesedését.

Emlékezem reá, hogy egy időben mi is mint gyermekek azt játszottuk, hogy valami hatalmas embert várunk s a vessző paripáinkra kapva adtuk a bandériumot s valami cinedénnel harangoztunk is elébe.

Olyan idő járt, hogy Gödöllőn sokféle nagy ur lordult meg, s még egy nagyobbait vártak. A varakozás okát bár mi nem tudtuk, jálékaink fejtették meg. Nagy sirhantot készítettünk s erre emléket állítottunk, elénkeltük a szózatot, tartottunk hazafias diktókat.

Szóval eljátszottuk azt a magasztos jelenetet, mely nem régen az előtt folyt le a gödöllői temetőben, a honvéd síremlék felállítását.

Ezért a hazafias ünneletésért, mit a nagyok végeztek el a temetőben, a császári királyi helytartó gr. Pálffy Móríc, nagy haragra lobbant s a kis mezőváros lelkesedését súlyos büntetéssel torlotta meg.

Nagy számu lovas katonaságot rendeli hüntetésből Gödöllőre. Egy-egy gazdahoz 3—4 lovas katoná is jutott. Ez az intézkedés törvénytelen volt már azért is, mert báró Sina Simon Gödöllő egykori földesura, már birtokain hozott áldozatot arra nézve, hogy a gödöllői népet a katonaiatás ne terhelje és ő neki se legyen alkalpatlansága a tisztekekkel, kik a kastély lovardáját használták és ide oda szállásolták el magukat.

Az erős büntetés elkeserítette a mezőváros közönségét. Hogyan? hiszen nem vételt a lakosság, mert nem vétség a hősök sirját kegyelettel megjelteni és lelkesedve gondolni vissza azokra a napokra, melyeknél kevés szzebbt találunk feljegyzve a magyar történelemben.

De bizonyos körökben azt sohasem tudták megbecsülni, hogy a magyar nem tudja, nem akarja elfelejtani ősei dicsőségét.

Erős kiztedlemmel akarták már a gyermekből kiirtani a hazafias érzést, meghamisították a tanuló könyveket, a történelembé hamis adatokat csempésztak be, s a magyar gondolkodást meggyilkolták. Örökös szegény az, hogy erre a szegyeteljes munkára magyar emberek vállalkoztak, és pe-

*) Lapunk múlt számában írt tárcá írója Ripka Ferenc hírvonal hírlapíró által szerkesztett „Kezvel” című Gödöllői honvédsírokat látogatás albumából adtak a mutatványt, két jósz íróvárosnak tollából. A szerk.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

MAGYAR HIRLAP

politikai és társadalmi napilapra.

Felolvasó szerk. szék: Horváth Gyula. Helyettes szerkesztő: Fenyő Sándor.

A Magyar Hirlap a legértelmesebb, minden tekintetben teljesen független politikai napilap. Híve annak, a mi jó és igazságos; küzd az ellen a mi helytelen, rossz és igazságtalan. A politikai eseményekről, országgyűlésről, pártok gyűléseiről gyorsan és híven referál s kritikát gyakorol mindennel szemben, a mi a politikának történik. Ez a kritikája mindig és mindenben tárgyilagos és igazságos. Politikánkban, melyet a közigazgatási vitában követtünk, velünk volt az ország színe-jáva s a politikánk sikere és eredménye se maradt el. A társadalmi kérdések mindig élénken foglalkoztatják a Magyar Hirlap-ot, mely már sok fontos kérdés egészen magához ragadta a vezérszerepet. Ilyen országos érdekű kérdés volt a nemet színház ügye, melyben a Magyar Hirlap közölte elsőnek a híressé lett feljegyzését.

A közigazgatás minden egyes ága a Magyar Hirlapban kultiválásra talál, mint egyetlen magyar lapban sem, és sohase érjük be a száraz hírek egyszerű közlésével, hanem azokat élvezhető formában, s a kellő magyarázatokkal kísérvé juttatjuk a közönség elé. Tárcairovatunk igen érdekes, modern cikkeket hoz; apró cikkeiben a Magyar Hirlap fürge tollal, érdekes formában dolgozza fel a nap aktuális eseményeit; újdonsági rovatja minden magyarországi hírlapot felülmúlja érdekesség és frissesség szempontjából, s nincs olyan száma a lapnak, melyben egész hármaz eredeti hír ne volna, mely aznap csakis a Magyar Hirlapban olvasható. A többi rovatok is mind avatott kezekre van bízva, s gondoskodás történt, hogy a legapróbb hír is irodalmi formában kerüljön a közönség elé. A Magyar Hirlap szerkesztőségének belső tagjai: Abonyi Árpád, Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Fenyő Sándor (helyettes szerkesztő), Fűredi M. György, Endre, Horváth Gyula (felelős szerkesztő), Heltai Jenő, Janovits Pál, Kálnoky Izor, Kohn Dávid, Kürthy Emil, Márkus Miksa, Pollák Ilés, Szabó Endre, Szana Tamás, Szemere Attila, Szemere Hula, Szeredai Sváb László, J. Virágh Béla. — A Magyar Hirlap naponként 2-3 ív terjedelemben jelenik meg, ezenkívül hetenként háromszor mellékletet ad, még pedig: irodalmi, tanügyi és mezőgazdasági. — A közlemények frissességét valamint az irni tudó és akaró közönség közreműködését pályázatainkkal segítjük elő. — A Magyar Hirlap ugyanis pályázatul ki tűzött: 40 aranyat egy tárcára, 100 aranyat egy novellára és 10 aranyat egy újdonságra, ez utóbbi állandó pályázatul, a mely 10 aranyat minden hónap 20-án kiadjuk a legjobb hír beküldőjének. Lapunk egyik állandó közleménye a rendes folyóiratokban megjelenő regény. Kiváló hazai és elsőrendű külföldi erők műveit közöljük, s még e hónap végén kezdjük meg Ambrus Zoltán új, eredeti „Midas Király” című regényének közlését. A „MAGYAR HIRLAP” előfizetési árai:

Table with 2 columns: Duration (Egész évre, Hat óra, Harom óra, Két óra, Egy óra) and Price (14 ft., 7 ft., 3 ft. 50, 2 ft. 40, 1 ft. 20). Below the table: Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetőink kedves szolgálatot véltünk tenni, midőn már e hónapból kezdve „Gyermek Újság”-ot is fogunk mellékelni lapunkhoz, hogy előfizetőink 7-15 éves gyermekei ne nélkülözzék azt az olvasmányt, a mely kornak minden tekintetében megfelel. Ez a kis újság a „Kis Világ”, mely hetenként egyszer jelenik meg pompás színnyomatú melléklettel s melyet minden pénteken fogunk szétküldeni, olyan lesz, hogy tanuljanak és okuljanak belőle a gyermekek, s ne legyenek olyan olvasmányokra szorulva melyek ártalmukra lehetnek. Avatott kezekre van bízva a gyermek-újság szerkesztése, s minden közlemény, minden illusztrációja gondos megfontolással tárgya lesz. Emil bácsi, a „Kis Világ” szerkesztője már hosszabb elbeszéléseiről gondoskodott, mely: „A kis gróf kalandjai” cím alatt fog Márkus bácsi tollából megjelenni. A „Kis Világ” előfizetési ára lesz (de csak a Magyar Hirlap előfizetési számára): Egész évre 2 ft., élelve 1 forint, negyedévre 50 kr.

A Magyar Hirlap kiadó-hivatala Budapest Oránáts-u. 16.

dig nem csak furak, de egyszerűbb emberek is.

Ha majd ennek a szomorú kornak fekete lapjait kiadják, nevék ott fog sárgallani, hogy az utókor itéli tudjon felettük. Bocsanatról szó sem lehet, mert csak egy bűn van, melynek bocsanata nincsen, a ez a hazárulás. A Gödöllő kegyeletéért kapott erős büntetés elengedéseért járt küldöttségnek gróf Pálffy Móricz mezejérte, hogy személyesen fog vizsgálatot tartani.

Mi is meghallottuk ezt s nagyban játszottuk, hogy várjuk Pálffy grófot.

Gyermek észszel nem tudtuk feltogni, hogy az ilyen nagyuri látogatásnak szomorú vége lehet...

Anyám aggódo arcáról leolvastam, hogy ő fel a Pálffy fele látogatást. Boldogult atyám nagy szerepet vitt a szabadságharcban s be volt írva a rebellek jegyzékébe. Mindjárt a forradalom után elcsukták az Újépületbe s csak nagy utánjárásra lehetett kegyelmet kieszközölni.

Török Pál superitendus, atyám jó barátja, tudatta, hogy bár ő a szobor felállításánál vezető szerepet nem vitt, a helytartó neki tulajdonítja a merényletet, mert ő a forradalmi szellem ápolója Gödöllőn.

Fel volt róla jegyezve, hogy nemzetörkődött a szent-lamási sáncoknál, lelkesített a fegyverforgásra, gyűjtött az ércalapra, végül, hogy Kossuth mellett állt, mikor a gödöllői kassély erkélyéről a detronizálás bekövetkezését nyilvánította, négy nappal előbb, mint az Debrecenben kimondott, házánál hujdosi honvédek tartott s vigasztaló s hazafiai szellemet ápoló szónoklatokat mondott. Az is fel volt jegyezve, hogy a szózat elneklését a templomban megengedte.

Atyám nem ment ki gróf Pálffy Móriczot fogadni, de a mint ő a vámbáz előtti kocsijáról le szállt, a löszolgabíróhoz fordult s kérdé:

— Hol van Erdélyi Ferenc?

— Vafőszíniüleg odahaza, — felelt a t szolgabíró Oterrecht Ferenc.

— Kérem, hogy jöjjön ide és majd kimegyünk a temetőbe.

Atyámért már ekkor elszaladt a bíró s felkészült s a mit máskor csak nagy ri kán tett a Ferencz József keresztjét is feltűzte, mit a kolera alkalmával 1855-ben az egész vidéken tanusított önfelelődo eljárásáért kapott.

Pálffyhoz érve üdvözölte, mit ez katonásan sipkáját kezével érintve fogadott... Azután elindultak a temetőbe. Pálffy urközben folytonosan pirogatta a könnyelmű-egért az előjáróságot. Ez a könnyelműség a honvéd-szobor felállítás volt.

Atyám diplomatikus udvariasságokat mondott a helytartónak s egy kicsit lehitőtte a duzzogó katonát.

— Hol a honvéd sir? kérdé, mikor a temetőhöz értek.

Atyám oda vezette és így szolt:

„Ha gróf Pálffy a viláz és nagy magyar Pálffyok utódja kérdi, akkor azt mondom, itt honvéd sir van, ha az a Pálffy kérdi, ki nem ősei története szerint él, annak azt mondom: itt muszálok nyugosznak.”

(Azok is vannak ide temetve, valamint cs. k. katonák)

Pálffy semmit sem szolt, megfogta atyám karját s együtt indultak vissza s később szemrehányan jegyezte meg:

— A nép előtt még sem kellett volna így megbántani.

— Excellentiádon a sor, hogy bántalomnak veszi-e vagy segít a nép baján s elviszi a katonaságot.

Harmadnap atyámat ebédre hivatta Budára és egy hét múlva nem volt katonaság Gödöllőn.

A gödöllői honvéd-alumba lehetett volna márt is írnom, de alkalomszerűbbet nem.

Azt hiszem nem fogják rosz néven venni azt sem, ha s fia atyja emlékét megújítja.

Hiszen olyan könnyen feledünk. Erdélyi Gyula.

Közigazdaság.

— Budapesti gabnatőz-de Buzát az elmúlt héten jól kiáltak. A kereslet korlátolt volt elkeit csendes irányzat mellett 20.000 métermáza változatlan áron. — Egyéb gabonaműveken csekély üzlet. — Budapesti termény-tőz s de Zeiráru szilárd. Disznózsír 55 ft., füstölt szalonna 53 ft. — Szilva csendes; boszniai okt.—novemberre szokványminőségű 7.50 forint, 100 drbo 8.75 forint és 85 drbo 10.50—10.75 ft. — Szerbiai 100 drbo novemberre 8.75 ft. — Szilvaiz emelkedő; szeptemb.—októberre salavonai 19.50, szerbiai 19.50, szerbiai 18.75, icrinton költélett.

Felolvasó szerkesztő: Cs. Patotai Ákos.

Nyiltér.*)

Egész selyem mintánál 1.00 kroszt egész 4-65, krig méterenkint (körülbelül 450 méterben) díjmentesen küld Hesseberg J. (cs. és k. adv. szállító) gyári raktára Zárleiben. Minták kívánatra azonnal küldetnek. Levelekre Szajcha 10 krosz bilyeg ragasztandó. 771

I. A közönség köréből E rovat alá t a „Zala” tek szerkesztője emo tapintatos megjegyzése, hogy: a másik f t is meghallgatandó, van szerkesztő a következő sorok felvételét tisztelettel kérem!

Midőn értesültem, hogy Hock János ur a nyilatkozatokat a „Zala” című lapban nyilvánosságra hozza, s következő levelet intéztem hozzá: Igen tisztelt Hock ur! Csak annyit adok tudomására, hogy a kezébe adott Nyilatkozatokat nyilvános nem közlését becsületeszardul peccátele. Ha azonban a nyilatkozatokat a nyomdából vissza nem veszi, a többire a nyilatkozatot én is kiadom. Nagy-Kanizsán 1891. szept. hó 17., kász szolgálja: Juhász Péter. — E level borítékára ez volt írva: Megkaptam, Hock.

E sorok bizonyítják hogy Hock János ur nem volt felszolgáltva azok közlésére. — Hogy miért nem jelentem meg a királyi közigazgatásnál ama nyilatkozatokat aláírni, annak egyszerű magyarázata ez: Zankay Zsigmond ur, — Hock János urnak levélbeli kérelmére, — elhagyva szülői körét, szabadságának hátralevő napjait feloldozva, — megjött és oda hatott, hogy a dolog Hock János urnak a végveszélytől való menekvésére szolgáljon. — Zankay Zsigmond urnak ezen nem tettével szemben azonban Hock urnak több oldalról halott külön nyilatkozatai, kétes magyarázatai ovatossá tettek s elhatároztam, hogy többé sem személyével, sem ügyével törődni nem fogok. Nagy-Kanizsán. 1891. szept. 23. Juhász. Péter.

II. Hogy Hock János ur a kegyelmi kérvényéhez rószakról kiállított nyilatkozatokat miért hozta nyilvánosságra, az ő dolga. — Kötelességemnek tartom azonban az okokat melyek alapján azok kiállítására oly készséggel vállalkoztam szintén előadni: Hock János ur kijelentése, hogy dr. Fárnek László helybeli ügyvéd, — kit a kegyelmi kérvény szerkesztésével megbízott — és Unger Alajos országgyűlési képviselő urak lehetségesnek tartják kegyelmi kérvényüket élni azon esetben, ha — Hock János urnak — sikerülne, — egybekön kívül — volt kartársaitól is, kikkel összeütközése nem volt, s kik — egy vagy más — az ítéletben előfordult dolgairól tudomással nem bírtak „Nyilatkozatot” kapni. Egy uttal kijelentett, fanirt urakra hivatkozva, azt is, hogy ezt batran meg is tehetik, mert kellematlenségnek kitéve nem lesznek. Ennélfogva a „Nyilatkozatokat” kiállítottuk, s azon kikötéssel, hogy azok tisztán a fenti célra legyenek felhasználva, — mit Hock János ur meg is ígért. Átadtuk. N.-Kanizsán. 1891. szept. 24. Zankay Zsigmond.

Minthogy szept. 22 nyilatkozat tartalma e lap megjelenéséig elötmem ismeretlen volt, tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, miszerint e tárgy fölötti ítélet függőben tartsa, míg szeptember 24-én a „Zala” legközelebbi számban érdeklődo választ adok. N.-Kanizsán, 1891. szept. 25. Hock János.

Eingesendet.

Da ich leider der ungarischen Sprache nicht mächtig bin, so muss ich mich der deutschen Sprache bedienen, um einige Bemerkungen über die am 20. d. M. in diesem Blatte erschienene Aeusserung eines ungarischen Tanzkünstlers und Anstands Lehrers, derselbe beschränkt sich in voller Aufregung über die Antinationalität einer der vornehmsten Dame dieser Stadt weil dieselbe Propaganda macht, um einen kroatischen Tanzlehrer hieherzuführen, eine kroatische Tanzschule einzuführen und die Kinder anstatt in Csárdás, in Colo zu unterrichten.

Um dieses Unglück abzuwehren, darch welche, nach seiner Meinung eine Kroatisirung des Königreichs Ungarn zu befürchten wäre, ruft er auf den Patriotismus Hilfe und ist dadurch so verwirrt, dass er selbst nicht weiss ob er der ungarische Tanzkünstler oder der berühmte Croatische Tanzlehrer ist, und in seiner Konfusion vergisst er jedes Elementar-Prinzip der Bildung und Anstand, und bezeichnet die oben genannte Dame als eine Tanzschol-Agentin.

Um sein Gemüth zu beruhigen erlaube mir ihm bekannt zu machen, dass sollte die gute Idee der kunstreichen Dame welche für meine Tanzschule propaganda macht, eine genügend Anzahl Mitsöginette finden, und genügend Schüler um mich in Kanizsa zu erziehen zusammenstellen werde ich der Einladung folge leisten, und er wird sich überzeugen, dass ich weder ein Ungar noch ein Croate bin, sondern ein Italienischer Fachmann, dass in meiner Tanzschule weder Colo und Csárdás der Hauptgegenstand ist, sondern nur was in allen zivilisirten Länder für die Jugend nothwendig ist, u. zw. die vollkommene Ansbildung des Körpers und den nothwendigen Sa'lon Anstand, mich befasse und der Mangel einer solchen Tanzschule ist gegenwärtig in Kanizsa und das ist der Grund, dass man in der Nachbarschaft einen Tanzlehrer gesucht hat.

Csakaturn 25. Szept. 1891. Achtungsvoll P. Coronellé, Balletlehrer- Meister und Salön-Tanzlehrer in Agram.

* Az e rovatbas közlöttéért nem vállal magára felelőseget a szerk.

HIRDETÉSEK:

3412. 1891. Érk. Junius 6-an. Árverési hirdetésny. A nagy-kanizsai kir. törvényszék ikkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Kohn Gáspár orosztónyi lakos végrehajtatónak Hajmasi János és neje Szilák Katalin végrehajtatás szept. 26 orosztónyi lakosok elleni 31 ft 40 kr tőke, 1886. évi februar hó 3-ától járó 60, kamatai, 55 ft 40 kr per, 7 ft 90 kr végrehajtatás kérelmi ugy a hirdetési díjjal együtt 9 ft 75 kr jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti végrehaj-

tási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó az orosztonyi 63. sz. tkvben 680. hrsz. a végrehajtást szenvedők tulajdonul felvett 620 frtra becsült váltásgkötéses ingatlan ezen ingatlanak Sándor Terézia és Katalin illetett leféréssére c. 10 sor sz. a. Lendvai Anna özv. Sándor Józsefné javára bekebelezve levő holtiglani hasznélvezeti jog épségben hagyásával.

1891. évi október 21. napján d. e. 10 órakor Orosztony község házána! Kómete G. felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N. Kanizsán, a kir. tszék mint tkvvi hatóság 1891. évi Junius hó 10-ik napján.

GR. HUGONAY

938 1-1 kirend. kir. tszéki bíró.

3895. Erk. 1891. július 1.

Arverési hirdetmény

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telexkvi osztálya részéről közhírré tételik, hogy Zalamegye összesített árvalára végrehajtható, özv. Bakonyi Györgyné ugys mint kiskoru Bakonyi György gyáma és Bakonyi Imre végrehajtást szenvedő t. hahóti lakosok elleni 26 fri 68 kr. tóke, 1890. évi deczember hó 1-én napjától járó 8% kamatai, és ennek 8%-os kamatai, 7 forint 20 kr. jelenlegi, a még telmerülőndó költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. tszék területéhez tartozó a hahóti 245. sz. tkvben + 707. hrsz. a logiált ingatlanak Bakonyi Imre és Bakonyi Györgyöt illotó szoló váltásg kötelei 408. frtra becsült 2/3 részére és a hahóti 308. sz. tkvben + 845 hrsz. a. felvett szoló váltásgkötéses ingatlanak ugyanazokat illető 536 frtra becsült 2/3 ad részére

1891. év október hó 22 ik napján d. e. 10 órakor Hahót község házána! Árvay Lajos mt. főügyész Z. egereszei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N. Kanizsán, a kir. tszék mint telexkönyvi hatóságnál 1891. évi július hó 4 napján.

GR. HUGONAY

939 1-1 kirendelt kir. tszéki bíró.

2183 t. 91.

Arverési hirdetmény

A letenyei kir. bíróság mint tkv. hatóság közhírré teszi, hogy Breuer testvérek és társai csatlakozott felpereseknek Faics Károly h. szt. györgyi lakos végrehajtási ügyében a f. évi augusztus hó 25-én megtartott bírói árverés alkalmával elárverezett b. szt. györgyi 102 sztkvben A + 713. hrsz. és az u. o. 103. sztkvben A + 724. hrsz. ingatlan Józsa János b. szt. györgyi lakos utóajánlata folytán hatálytalanná nyilvanítatott ennél fogva a b. szt. györgyi 102 sztkvben A + 713. hrsz. a felvett váltásgkötéses ingatlan 308 frt becsárban, az ugyanottani 103. sztkvben A + 724. hrsz. váltásgkötéses ingatlan 550 frt becsárban b. szt. györgyi község bírósá házána!

1891. évi október hó 26. napján d. e. 10 órakor

felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Letenyén, a kir. bíróság mint telexkönyvi hatóságnál 1891. évi szept. hó 11 napján.

FILIPICS.

741 1-1 kir. eljárásbíró.

1563/1892. 91. tk.

ARVERÉSI HIRDETMEY.

A letenyei kir. bíróság tkv. hatóság közhírré teszi, hogy Zakál Gyula ügyvéd letenyei lakosnak Bellovics Trézsi letenyei lakos elleni 100 fri tóke ennek 1889. évi Január hó 1-étől járó 6% kamatai 34 fri 20 kr per és végrehajtási 7 fri 63 kr ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a n. kanizsai kir. törvényszék (a letenyei kir. bíróság) területén levő Letenye község 731. sz. tkvben. A + 1115. b. hrsz. alatt felvett ingatlanra és ezen épült de tkvileg még ki nem tüntetett 140. népsorszámu házra összesen 474 fri becsárban az alulirt tv. hatóság telexkönyvtárában 1891-ik október 2. napján, d. e. 10 órakor Zakál Gyula helybeli felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jog, erőre emelkedé-étől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a letenyei kir. bíróság tkv. osztályánál a község elöljáróságánál megtekinthetők. Az elrendelt árverés a fentirt telexkönyvben feljegyzetetik. Az árverési hirdetmény a telexkvi hatóságnál kifüggesztés, ugy a fentt nevezett s a szomszédos községben körözés és kifüggesztés s egyik környékbeli hírlapban egyizbeni beiktatás által közzétételik.

Kelt Letenyén, a kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóságnál 1891. évi július hó 9-én.

943 1-1 NUNKOVICS kir. aljbíró.

Mindenki részére!

Igen nagy Mellékkeresetet szerezhet magának mindenki (különösen oly égyének kik a társadalom minden rétegében ismeretesek) Tóke- és Veszélyeztetés nélkül egész szolid módon. — Közelbeli felvilágosítások végett fordulni lehet J. Danneberg czéghoz Bécs I. Kumpfgasse. N. 7.

Képes Családi Lapok

Szépírodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkesztő: Dr. Toth Lajos. Főmunkatárs: Dr. Váradi Antal.

Felolvas szerkesztő és kiadó tulajdonos: Dr. Murányi Árpád.

929 2-5

Előfizetési ár:

a Hölgyek Lapja ezimu dívat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt.

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” című hetilap új negyedik lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét még a következő irók és íróknek támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Temérdek (Jozsefszky Dániel), dr. Prám József, dr. Sziklay János, Inczédy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel, Döngl János, Tolgyesi Mihály, Vertessy Gyula, Mory Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditaky Jenő, Csorba Palotay Akos, stb., Benitaky-Bajza Lenke, Buthner Lina, Nagyvárady Mária, Kuliflay Benitaky Irma, Harmath Lujza, Hevesi László, Mikor Margit, V. Gál Karolina, Karlovszky Ida, Mariczay-Karossa Irma, Erzsike, stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépírodalmi képes hetilapok között a legélénkibb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a jelen eseményeit a leghíresebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című havonként kétszer megjelenő dívatmelléklet a legújabb dívatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyok valóságos szellemi titkára, a menyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyálna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénnyel ajándékos meg évenként az előfizetői.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a szűd borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szórjérvényekkel, melyeknek megfőtői értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépírodalmi képes hetilap, éppen azért hiszen számításunk minden honfű és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Hatalványsszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legszívesebben levelezésben — hozzáfordulnak. A ki az egész évre szóló hat frtyai előfizetési összeget 40 krajczár csomagolású és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr. csomagolású és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismertül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, nagykorona-utca 30. szám.

Teljes számú példányokkal mindig szolgálhatunk.

Budapesti Hirlap.

Mindenki a ki alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat

a »BUDAPESTI HIRLAP»

apró-hirdetése

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítők sok pénzbe kerül és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és az eladó, nem éreztetik közvetlenül. A közvetlen érintkezés pedig manap alt van hathatósabb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvastatik. (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg; legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra). Kereskedő, aki könyvvezetőt, irodatisztát, gyakornokot keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek: a gazda, aki hasznárt ispant, vagy gazdasági gyakornokot keres és viszont akik ajánlkoznak: a háziasszony, aki szakácsnőt, szobaleányt, dajkát, cselédeleányt keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek: birtokeladás, születeladás, birtokbérlet házeladás, házvétel, nevelő, nevelőnői, házvételnői, gazdaságnyi és egyéb pályázat, lakáseladás, és lakás bérbevétel hirdetések, szóval az életközéplegt minden fázisában könnyen és olcsó pénzen a

BUDAPESTI HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

által célt lehet elérni

933 2-6

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, himen hírekre,

eskülvőre való meghívásokra, születési jelentésekre,

névnapi gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle

KÖZLEMÉNYEKRE

a „Budapesti Hirlap” apróhirdetési rovata kiválóan alkalmas

A hirdetési díjak igen olcsók: Mindannyiszor, a hányaszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajczárba kerül, vastagabb utóval négy krajczár. Címmei ellátott hirdetéseknel még egy-egy hirdetés után 30 kr. kincstári bélyegilleték külön jár. Ha a cím nincsen kitűve, hanem a hirdetés ugy szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban megudható” akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdéseskedőknek az illető címet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdéseskedő a postabélyegyet beküldi. Helyben a hirdetés a kiadóhivatalban vétenek föl készpénzen, vidékről a pénzt legalkalmasabban postautalványon lehet küldni. A „Budapesti Hirlap” előfizetési ára negyedévre 3 fri 50 kr., egy hónapra 1 fri 20 kr. A cím egyszerre „Budapesti Hirlap” Hala -utca 16.

Gácsi lótarló.

Elismert legjobb hazai gyártmány. Egyedüli gyári raktár Zalamegye részére.

Fantl Testvéreknél
N.-KANIZSA

922 3 - 5

Korona szálloda átellenében.

Legalább is 3 pár megvételénél eredeti gyári árak számíttatnak

Rechnitz József tánciskolája Nagy-Kanizsán.

-Az Arany Szarvas- szálloda nagytermében.

Legjobb hírű tánciskolámban naponként felvételnek jelentkező tanulóknak és a modern összes táncokban eddig utol nem ért módszer szerint taníttatnak.

M ű s o r:

Az acshettkori testgyakorlatban: a test szabályszerű mozgását és taglejtéseket.

Az illemtanban: a szalonszerű tartást a társadalomban.

A táncban: a legújabb és legdivatosabb kör, contra és nemzeti táncokat.

Tanítási órák 6 órától 10 óráig este. Kivánatra külön órákat is adok.

Lakásom: volt oroszán szálloda épület 10. szám.

A kik táncolni már tanultak, de nem érzik magukat elég jártasoknak, fél díjjal vétetnek fel. — Bővebbet személyesen.

Tisztelettel

Rechnitz József táncművész

925 3-3

Mindenemű egyenruhák

Kaufman Mór, (ezelőtt Székely és Kaufman.)

férfi-szabó N.-Kanizsán. Ebenspanger-féle házban.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy az őszi és téli idényre raktáramat a legfinomabb bel- és külföldi kelmékkel dusan felszereltem.

Legelső rendű gyárakkal való összekötöttem által azon kellemes helyzetben vagyok (de határozott elem is) oly olcsó árért finom, elegans ruhákat szállítani, hogy a n. é. közönség ná' am felebbe szükségletét t. i. olcsóbban fedezhesse, mint bárhol.

Becsés megrendelésüket kérve vagyok

927 3-3

teljes tisztelettel

KAUFMAN MÓR.

Györfi Pontos Kiszolgálás

Szállítható

mezei
vasutakat

gazdasági, erdészeti és ipari célokra legjobb kivitelben
jutányos árakon, továbbá:

SCHLICK-féle mélyítő-

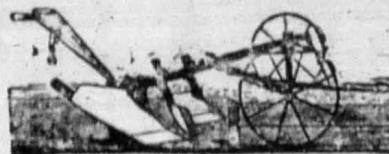
egyetemes acél-ekéket
(SACK-rendszer)

Jelentékenyen leszállított árak mellett szállít a

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár
rénszény-tárnok

BUDAPFSTEN.

806 10-5

Bécs, 1873. Érdem-érem.
Budapest, 1885. Nagy díszokl.
Eszék, 1889. N.-Földvár, 1887. Arany-érem.
London, 1878. Díszoklével.

OSIK JÓZSEF

első szerémi portland-cément- és vízhatlan mészgyár
BEOOSINBAN.

812 27-30

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V., Rudolfs-rakpart 8.

száraz, és kir. kizárólag szabálatlan.
száraz, és kir. kizárólag szabálatlan.

száraz, és kir. kizárólag szabálatlan.
száraz, és kir. kizárólag szabálatlan.

száraz, és kir. kizárólag szabálatlan.
száraz, és kir. kizárólag szabálatlan.

„Magyar Nők Lapja.”

(MAGYAR HÁZIASSZONY)

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási képes hetilap

Szerkeszti: Hrankovics György.

Előfizetési ár: A „Tűkör előtt” című divatmel-

lélkettel s a Regénymelékkel együtt:

Egy évre 6 ft., fél évre 3 ft., negyed évre 1 ft 50 kr.

A „Magyar Nők Lapja” egy szépirodalmi, mint háztartási részében a legelőkelőbb írók és írónők támogatják munkáikkal s hogy közleményei nemcsak érdelem és izlés nesemítők hanem hazafiasak, mulattatók s a gazdaságonyokra nézve megbecsülhetetlen értékűek: arról elég biztosítékot nyújtanak az eddigi évfolyamok s jelenlegi szerkesztőjének az írói neve.

A „Tűkör előtt” című, havonként egyszer megjelenő divatmeléklete nemcsak a legújabb divatképeket, hanem oly divattudósításokat is közöl, melyekkel egy lap sem dicsekedhetik.

„Regénymeléklete” külön bekötöttébe eredeti regényekkel kedveskedik az előfizetőknek.

A „Magyar Nők Lapjának” csinos halványkép borítékán mulattató közleményeket s humoros apróságokat talál az olvasó.

„A Magyar Nők Lapja” az egyedüli magyar lap, mely kizáróan a hölgyek számára szerkesztetik s a hölgyek érdekeit képviseli: épen azért híztion számít a magyar művelt nők pártfogására.

Mutatódíjazásokat ingyen és bérmentve küld. Azoknak, kik fél évre avagy egész évre egyszerre előfizetnek s 10 kr postaszállítási díjat küldenek a „Magyar Nők Lapja” kiadásában megjelenő Zilachi Agnes-féle „Valódi magyar szakkönyv”-vel ingyen kedveskedik a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyveskereskedésben.

Előfizetéseket a hó bármely napjától elfogad.

A „Magyar Nők Lapja” kiadóhivatala, Budapest, Erzsébet-körút 36. szám.

Teljes számu példányokkal még mindig szolgál a kiadóhivatal.